ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Svoboda myšlení a svoboda projevu – bez toho žádný umělec nemůže ani existovat ani tvořit.“

Bohuslav Martinů

Obsah

1. Identifikační údaje 5

2. Charakteristika školy 6

2.1. Počet oborů, velikost 6

2.2. Charakteristika pedagogického sboru 7

2.3. Vybavení školy a její podmínky 7

3. Zaměření školy a její vize 9

4. Výchovné a vzdělávací strategie 10

4.1. Společně uplatňované postupy na úrovni školy nebo uměleckého oboru pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků 10

4.1.1. Strategie pro kompetence k umělecké komunikaci 10

4.1.2. Strategie pro kompetence osobnostně sociální 10

4.1.3. Strategie pro kompetence kulturní 11

5. Vzdělávací obsah uměleckých oborů 12

5.1. HUDEBNÍ OBOR 12

5.1.1. Vzdělávací oblast – Hudební interpretace a tvorba 12

5.1.1.1. Studijní zaměření – Hra na klavír 12

5.1.1.1.1. Učební plán 13

5.1.1.1.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 21

5.1.1.2. Studijní zaměření – Hra na cembalo 29

5.1.1.2.1. Učební plán 29

5.1.1.3. Studijní zaměření – Hra na elektronické klávesové nástroje 41

5.1.1.3.1. Učební plán 41

5.1.1.3.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 49

5.1.1.4. Studijní zaměření – Hra na housle 55

5.1.1.4.1. Učební plán 55

5.1.1.4.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 63

5.1.1.5. Studijní zaměření – Hra na violoncello 68

5.1.1.5.1. Učební plán 69

5.1.1.6. Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu 76

5.1.1.6.1. Učební plán 77

5.1.1.6.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 84

5.1.1.7. Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu 89

5.1.1.7.1. Učební plán 89

5.1.1.7.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 97

5.1.1.8. Studijní zaměření – Hra na hoboj 101

5.1.1.8.1. Učební plán 102

5.1.1.8.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 109
5.1.1.9. Studijní zaměření – Hra na klarinet 114
5.1.1.9.1. Učební plán 114
5.1.1.9.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 120
5.1.1.10. Studijní zaměření – Hra na saxofon 125
5.1.1.10.1. Učební plán 125
5.1.1.10.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 132
5.1.1.11. Studijní zaměření – Hra na fagot 137
5.1.1.11.1. Učební plán 138
5.1.1.11.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 145
5.1.1.12. Studijní zaměření – Hra na trubku 148
5.1.1.12.1. Učební plán 148
5.1.1.13. Studijní zaměření – Hra na lesní roh 156
5.1.1.13.1. Učební plán 156
5.1.1.14. Studijní zaměření – Hra na pozoun 163
5.1.1.14.1. Učební plán 164
5.1.1.15. Studijní zaměření – Hra na akordeon 172
5.1.1.15.1. Učební plán 173
5.1.1.15.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 180
5.1.1.16. Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje 186
5.1.1.16.1. Učební plán 187
5.1.1.17. Studijní zaměření – Hra na kytaru 197
5.1.1.17.1. Učební plán 198
5.1.1.17.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 208
5.1.1.18. Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru 213
5.1.1.18.1. Učební plán 214
5.1.1.18.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 223
5.1.1.19. Studijní zaměření – Hra na basovou kytaru 228
5.1.1.19.1. Učební plán 229
5.1.1.19.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 238
5.1.1.20. Studijní zaměření – Hra na akustickou kytaru 243
5.1.1.20.1. Učební plán 243
5.1.1.20.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 253
5.1.1.21. Studijní zaměření – Sólový zpěv 258
5.1.1.21.1. Učební plán 258
5.1.1.21.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin 266
5.1.1.21.3. Studijní zaměření – Populární zpěv 271
5.1.1.22. Studijní zaměření – Hra na klavír – jazz, blues, pop 280
5.1.1.22.1. Učební plán 280
5.1.1.23. Studijní zaměření – Sborový zpěv 288
5.1.1.23.1. Učební plán 289
5.1.1.24. Studijní zaměření – Hra na kontrabas 293
5.1.1.24.1 Učební plán 294

5.1.1.25. Kolektivní výuka ... 301
5.1.2. Vzdělávací oblast – Recepce a reflexe hudby ... 308
5.2. VÝTVARNÝ OBOR ... 316
5.2.1. Vzdělávací oblast Výtvarná tvorba ... 316
5.2.1.1. Studijní zaměření – Komplexní výtvarná tvorba ... 317
5.2.1.1.1. Učební plán ... 317
5.2.1.2. Studijní zaměření – Tvůrčí fotografie a Nová média ... 331
5.2.1.2.1. Učební plán ... 332
5.2.2. Vzdělávací oblast recepce a reflexe výtvarného umění ... 343
5.3. TANEČNÍ OBOR ... 344
5.3.1. Vzdělávací oblast Taneční tvorba a interpretace ... 344
5.3.1.1. Studijní zaměření Pohybová tvorba ... 344
5.3.1.1.1. Učební plán ... 345
7.1.1. Vzdělávací oblast Recepce a reflexe tanečního umění ... 358
7.2. LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR ... 359
7.2.1. Vzdělávací oblast Interpretace a tvorba ... 359
7.2.1.1. Studijní zaměření Dramatika a slovesnost ... 360
7.2.1.1.1. Učební plán ... 360
7.2.2. Vzdělávací oblast Recepce a reflexe dramatického umění ... 374

8. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 375

9. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných ... 376

9.1. Kontrahová zkouška ... 376
9.2. Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin ... 377

10. Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy ... 378

10.1. Zásady a způsob hodnocení žáků ... 378
10.2. Oblasti vlastního hodnocení školy ... 380

1. Identifikační údaje

- **Název ŠVP:** Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Bohuslava Martinů Havířov
- **Motivační název:** žádný „Svoboda myšlení a svoboda projevu – bez toho umělec nemůže ani existovat ani tvořit.“

- **Předkladatel:**
  - Název školy: Základní umělecká škola Bohuslava Martinů, Havířov-Město, Na Schodech 1 příspěvková organizace
  - Adresa školy: Na Schodech 256/1, 736 01 Havířov-Město
  - IČO: 62331663
  - Jméno a příjmení ředitelky: MgA. Terezie Krainová
  - Kontakty:
    - Tel: 596 813 128 (sekretariát)
596 813 637 (místo poskyt. vzdělávání Sadová 29)
596 813 679 (místo poskyt. vzdělávání A. Jiráska)
    - E-mail: sekretariat@zusbm.cz
    - Web: http://www.zusbm-havirov.cz

- **Zřizovatel:**
  - Název: Moravskoslezský kraj
  - Adresa: Krajský úřad – Moravskoslezský kraj
28. října 117, 702 18 Ostrava
  - Kontakty:
    - Tel.: 595 622 222
    - Fax.: 595 622 126
    - E-mail: posta@msk.cz
    - Web: http://www.msk.cz

- **Platnost dokumentu od**: 11. 6. 2025

- **Účinnost dokumentu od**: 1. 9. 2025

Datum: 11. 6. 2025 Podpis ředitelky

Razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1. Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola Bohuslava Martinů poskytuje vzdělávání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru.

HUDEBNÍ OBOR

Hudební obor je nejvíce navštěvovaným oborem naší školy. Výuka probíhá individuálně, skupinkovou a kolektivní formou v budovách školy Na Schodech, na ul. Sadová, A. Jiráska a dalších místech poskytovaného vzdělávání. Již od přípravných ročníků je věnována maximální péče talentovaným žákům, kteří mají možnost studovat také formou rozšířeného vyučování. Žáci hudebního oboru se pravidelně úspěšně zúčastňují soutěží vyhlašovaných MŠMT ČR a mnoha dalších soutěží organizovaných u nás i v zahraničí. Hudebníci vystupují nejen na koncertech školy, ale často mají příležitost hrát na vernisážích, koncertech komorní hudby jako „předskokani“ známých umělců a na veřejných akcích různých pořadatelů.

Neoddělitelnou součástí hudebního oboru základní umělecké školy je předmět hudební nauka a přípravná hudební výchova, jejímž cílem je vychovat hudbymilovného člověka a účastníka kulturního života.

Na škole pracuje několik souborů komorních těles a pěveckých sborů, ve kterých se zúročuje práce z individuální přípravy.

TANEČNÍ OBOR

Taneční obor má na škole svou dlouholetou tradici. Již od útlého věku formuje u žáků kulturu pohybu. Taneční projev spolu s hudebním cítěním ovlivňuje růst mladého člověka. Taneční umění, ke kterému celá výuka směřuje, především pro radost sobě samým, ale také široké veřejnosti, chce rozdávat radost a krásu. Cílem výuky je celkový rozvoj pohybové kultury dětí a mládeže formou klasického i moderního tance, nacvičování tanečních skladeb a jejich prezentace na soutěžích, veřejných vystoupeních a společenských akcích. Studenti absolvují klasickou taneční průpravu, výuku současného tance a lidového tance. Výuka probíhá v tanečních sálech školy (ul. Na Schodech a U Stadionu) pod vedením zkušených pedagogů.

VÝTVARNÝ OBOR

Výuka žáků výtvarného oboru probíhá v budově na ul. A. Jiráska a dále v prostorách ZŠ Těrlicko. Výtvarná díla vznikají v osmi vybavených učebnách. Žáci se v průběhu svého studia seznamují se základy kresby, grafiky, malby, modelování a keramiky. Naši pedagogové připravují žáky s hlubším zájmem o výtvarné umění k přijímacím talentovým

zkouškám na střední a vysoké umělecké školy. Studenti se mohou zapojit rovněž do výuky figurálního kreslení, která probíhá ve večerních hodinách v budově školy jako nepovinný předmět.

Digitalizace a moderní způsob zachycení současnosti je náplní studijního zaměření Tvůrčí fotografie a Nová média. Žáci se učí pracovat jak s klasickou fotografií, tak také digitální, kterou dále upravují na počítači při tvorbě animací.

LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

Žáci se formou hry a tvořivé činnosti seznamují se základy dramatického umění a zároveň se naučí vzájemné komunikaci a zdravému sebeprosazování, spolupráci a citlivosti vůči sobě i druhým lidem a kultivaci slovního i mimoslovního vystupování a jednání. Dramatická výchova pomáhá rozvíjet schopnosti komunikovat a prezentovat svou osobnost. Je výbornou průpravou pro studium na střední či vysoké škole jakéhokoliv typu a samozřejmě pro každodenní život. Výuka žáků probíhá pod vedením zkušených pedagogů v učebně budovy na ulici A. Jiráska.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří plně aprobovaní učitelé, absolventi konzervatoří a vysokých uměleckých škol, kteří umí vhodně a citlivě motivovat své žáky k objevování světa umění. Současně také mnozí z nich působí jako výkonní umělci, a tak jsou pro žáky opravdovými uměleckými vzory. Otevřená komunikace se žákem i rodiči je naší prioritou pro zdárný průběh vzdělávání. Věkově je pedagogický sbor zastoupen všemi kategoriemi s převahou střední a mladší generace. Dochází tak k přirozenému a produktivnímu předávání ověřených zkušeností a způsobu pedagogické práce.

2.3. Vybavení školy a její podmínky

Výuka probíhá na 9 místech poskytujících vzdělávání. Dvě budovy na ulici Na Schodech jsou v majetku společnosti Heimstaden Czech, budovy na ulici Sadová a A. Jiráska jsou v majetku Moravskoslezského kraje. Dalšími místy poskytovaného vzdělávání jsou základní školy, kde probíhá výuka jen v některých studijních zaměřeních a oborech (viz přehled níže). Pro účely komorní koncertní činnosti (třídní koncerty, hudební vystoupení žáků školy, Hudební podvečery, absolventské koncerty atd.) má škola k dispozici vlastní sál na ulici Sadová. Pro prezentaci velkých hudebních těles, prezentaci tanečního a literárně-dramatického oboru využíváme větší koncertní sály města Havířov – KD Radost, Loutkový sál KDPB a velký sál KDPB. Snažíme se, aby žáci měli kvalitní materiální zabezpečení a učitelé dobré podmínky k výkonu své umělecko-pedagogické práce.

MÍSTA POSKYTOVANÉHO VZDĚLÁVÁNÍ:

- **Na Schodech 256/1**, 736 01 Havířov-Město
  Vyučovaná studijní zaměření: Hra na klavír, Hra na elektronické klávesové nástroje, Hra na housle, Hra na violoncello, Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na klarinet, Hra na saxofon, Hra na fagot, Hra na trubku, Hra na lesní roh, Hra na pozoun, Hra na kytaru, Hra na elektrickou kytaru, Hra na akustickou kytaru, Sólový zpěv, Sborový zpěv, Hra ve smyčcovém orchestru

- **Na Schodech 257/2**, 736 01 Havířov-Město
  Vyučovaná studijní zaměření: Hra na klavír, Hra na elektronické klávesové nástroje, Hra na housle, Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na fagot, Hra na akordeon, Hra na bicí nástroje, Hra na kytaru, Hra na elektrickou kytaru, Hra na basovou kytaru, Hra na akustickou kytaru, Sólový zpěv, Sborový zpěv, Taneční obor

- **Sadová 233/29**, 736 01 Havířov-Město
  Vyučovaná studijní zaměření: Hra na klavír, Hra na elektronické klávesové nástroje, Hra na zobcovou flétnu, Hra na klarinet, Hra na saxofon, Hra na fagot, Hra na kytaru, Hra na elektrickou kytaru, Hra na basovou kytaru, Hra na akustickou kytaru, Sólový zpěv, Sborový zpěv, Hra v Orchestru Z. Bittmara, Přípravná hudební výchova, Hudební nauka

- **Aloise Jiráska 1519/2**, 736 01 Havířov-Město
  Vyučovaná studijní zaměření: Výtvarný obor, Hudební obor, Tvůrčí fotografie a Nová média, Literárně-dramatický obor

- **Mládežnická 1564/1**, 736 01 Havířov-Podlesí (*výuka probíhá na ZŠ Mládežnická*)
  Vyučovaná studijní zaměření: Hra na klavír, Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na kytaru, Přípravná hudební výchova, Hudební nauka

- **U Stadionu 1325/2**, 736 01 Havířov-Podlesí
  Vyučovaná studijní zaměření: Taneční obor

- **Frýdecká 452/37**, 736 01 Havířov-Bludovice (*výuka probíhá na ZŠ Frýdecká*)
  Vyučovaná studijní zaměření: Hra na klavír, Hra na zobcovou flétnu, Hra na hoboj, Hra na kytaru, Přípravná hudební výchova, Hudební nauka

- **Školní 419/2**, 735 42 Horní Těrlicko (*výuka probíhá na ZŠ Těrlicko*)
  Vyučovaná studijní zaměření: Výtvarný obor, Hra na klavír, Hra na hoboj, Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na kytaru, Přípravná hudební výchova, Hudební nauka

- **Třanovice 92**, 739 53 Třanovice (*výuka probíhá na ZŠ Třanovice*)
  Vyučovaná studijní zaměření: Sólový zpěv, Sborový zpěv, Přípravná hudební výchova, Hudební nauka

3. Zaměření školy a její vize

Zaměření školy

Umělecké vzdělávání na ZUŠ Bohuslava Martinů v Havířově je poskytováno ve čtyřech oborech. Většina pedagogů působí současně i v uměleckých profesích. Hrají v divadelních souborech, v hudebních orchestrech, filharmoniích, koncertují, organizují výstavy svých prací, dále se vzdělávají ve svém oboru studiem na uměleckých školách, či na odborných seminářích. Koncentrace takových osobností vytváří ve škole kreativní klima, ve kterém pedagog své zkušenosti z oboru předává svým žákům. Z tohoto důvodu se zaměřujeme na kvalitu a odbornost uměleckého vzdělávání a podporujeme studium a profesionální rozvoj našich pedagogů tak, abychom efektivně působili na umělecké vzdělávání a osobnostní rozvoj žáků.

Vize školy

Aby ZUŠ Bohuslava Martinů obstála v konkurenci nabídky jiných organizací, je důležité pokračovat v jejím směřování ke kvalitě uměleckého vzdělávání. Pouze tým umělecky vzdělaných pedagogů, jejichž profesionální odbornost je vyvážena morálními a etickými hodnotami, může být stabilní základnou rozvoje talentu a osobnosti žáka a jeho vztahu k umění. Takovému týmu je potřeba vytvořit adekvátní zázemí podpory, důvěry a motivace. Díky tomuto specifiku – vysoké umělecké vzdělanosti pedagogů – má základní umělecké školství kvalitativně ojedinělé místo ve vzdělávání a rozvoji osobnosti dětí a mládeže.

4. Výchovné a vzdělávací strategie

4.1. Společně uplatňované postupy na úrovni školy nebo uměleckého oboru pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Společně uplatňované strategie jsou formulovány totožně pro všechny umělecké obory školy. Pro přehlednost jsou uvedeny v blocích podle jednotlivých klíčových kompetencí. Je však zřejmé, že některé strategie se mohou vzájemně prolínat, doplňovat a spolupůsobit.

4.1.1. Strategie pro kompetence k umělecké komunikaci

Učitel:

- volí vhodnou formu výuky, odpovídající fyzické a mentální vyspělosti dítěte;
- seznamuje žáka s možnostmi zvládnutí nových technických a výrazových prvků, případně je sám názorně předvede;
- vytváří při výuce komunikativní prostředí (zajímá se a usměrňuje pocity a představy žáka spojené s interpretací uměleckého díla, vede žáka k rozpoznání a hlubšímu pochopení jeho obsahu);
- rozšiřuje žákovi obzor v daném studijním oboru ukázkami základních děl, doporučením vhodné literatury, nebo návštěv kulturních akcí;
- vede žáka k vědomé sebereflexi, aby byl schopen zdokonalení vlastního uměleckého projevu, na konci hodiny žáky vyzve ke shrnutí dosažených vědomostí
- je otevřený k širšímu spektru uměleckých žánrů, respektuje žákovu profilaci podle jeho zájmu a preferencí.

4.1.2. Strategie pro kompetence osobnostně sociální

Učitel:

- dává svým vlastním jednáním žákům pozitivní příklad, jak vytvářet kvalitní a zdravé vztahy ke svému okolí i k sobě samému;
- svým vzorem vede žáky k osvojení si vhodných pracovních návyků, chodí do vyučování včas, má hodinu pečlivě připravenou a uvědomuje si svou zodpovědnost vůči žákům;
- je spravedlivý, trpělivý a má nestranný postoj ke všem žákům, ke každému z nich nachází osobní přístup založený na jedinečnosti žákovy osobnosti;
- je průběžně v kontaktu s rodiči, dle možností je seznámen s rodinným prostředím žáka, jeho zájmy, a to vše bere v úvahu při své pedagogické práci;
- hodnotí žákovy pracovní návyky a jeho výsledky, vhodně ho motivuje, podporuje v něm zdravé sebevědomí a vede ho k objektivnímu sebehodnocení;
- vytváří žákovi dostatek příležitostí k zapojení se do společných uměleckých aktivit a vyžaduje zodpovědný přístup ke spolupráci a odpovědnost za společný výsledek.

4.1.3. Strategie pro kompetence kulturní

Učitel:

- seznamuje žáka s přínosem a hodnotami uměleckých děl různých historických období;
- pomáhá žákovi v hledání a utváření vlastního pozitivního vztahu ke kultuře a k umění;
- s žáky vede diskuse o kultuře a umění, podněcuje k samostatnému úsudku a respektuje jejich zájmy a názory;
- jde žákovi příkladem vlastní uměleckou činností, uměleckými zkušenostmi a osobním postojem;
- poskytuje žákovi dostatek podnětů, které mu umožní pohled na umělecké a kulturní skutečnosti z více úhlů (poslechem CD, DVD, internetu, návštěvou koncertů, divadelních představení a výstav) a pomáhá žákovi orientovat se v široké nabídce umělecké produkce;
- vytváří žákovi příležitosti k prezentaci výsledků svého uměleckého vzdělávání, každoročně pedagog pořádá třídní koncerty, výstavy, přehlídky

5. Vzdělávací obsah uměleckých oborů

5.1. HUDEBNÍ OBOR

5.1.1. Vzdělávací oblast – Hudební interpretace a tvorba

Tato vzdělávací oblast žákovi umožňuje získávat a postupně rozvíjet techniku hry na hudební nástroj, zdravý a správný způsob zpěvu, případně je žák pedagogem podporován a veden při cestě k tvorbě samotné – tedy k hudební kompozici.

Během studia žák získává základní hudební návyky, které následně využívá při interpretaci hudby, tedy jejím zprostředkováním od autora k případnému posluchači, nejen jako sólista, ale i jako spoluhráč komorní hry či zpěvu. Získané znalosti a dovednosti v dané oblasti může nadále uplatňovat při hudební improvizaci nebo například při využívání moderních technologií v hudbě atd.

Hudební interpretace a tvorba je na naší škole realizována v podobě individuální výuky (např. sólová hra na nástroj, sólový zpěv) a v podobě výuky kolektivní (např. komorní hra, dechový orchestr, sborový zpěv – viz. samostatná kapitola).

Žáci hudebního oboru, kteří v průběhu školního roku získali ocenění na okresní, krajské, celorepublikové či mezinárodní soutěži, nevykonávají postupové zkoušky. Žáci, kteří splní program ve školním kole soutěže MŠMT nebo se zúčastní školních, okresních nebo krajských přehlídek, hrají na postupových zkouškách pouze doplňkový program.

5.1.1.1. Studijní zaměření – Hra na klavír

Klavír je v hudební praxi nepostradatelným hudebním nástrojem, který má své uplatnění jako sólový i doprovodný nástroj. Znalost hry na klavír je též důležitým předpokladem pro všechny hudební profese a také pro studium pedagogických oborů s hudebním zaměřením. Na klavír mohou začít hrát děti v rámci přípravného studia již od 5 let, do 1. ročníku řádného studia dále pak od 7 let. Žáci jsou vedeni ve výuce individuálně, avšak v průběhu studia mají možnost se uplatnit také v kolektivní výuce, a to ve čtyřruční hře, komorní hře, souborové hře, v klavírní improvizace nebo ve školním orchestru, sboru. Hra na klavír dítě rozvíjí po všech stránkách, pracuje s emocemi, rozvíjí jeho volní vlastnosti (jako např. pracovitost, disciplína, houževnatost, cílevědomost, soustředěnost, sebejistota, ohleduplnost, flexibilita, kreativita), které mohou jedinci usnadnit život v dospělosti, usměrňuje a kultivuje jeho osobnost a pomáhá se lépe vyrovnat se stresem každodenního života.

5.1.1.1.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na klavír	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Čtyřruční hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Klavírní improvizace*				1	1	1	1
Rytmika*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, čtyřruční hry, komorní hry, klavírní improvizace, rytmiky nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na klavír	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Čtyřruční hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Klavírní improvizace*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Rytmika*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, čtyřruční hry, komorní hry, klavírní improvizace, rytmiku nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovacích předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- starší žáci I. stupně, kteří jsou zařazeni do 1. ročníku, mohou být na základě úspěšně absolvované komisionální zkoušky zařazeni do vyšších ročníků, úměrně jejich věku, pokud splňují výstupy daných ročníků;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na klavír, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na klavír

Klavír je jeden z nejrozšířenějších hudebních nástrojů. Využívá se jako nástroj sólový, doprovodný nejen v klasické, ale i moderní hudbě. Žák je postupně seznamován s různými hudebními obdobími a žánry. Později se také zapojuje do výběru svého repertoáru a zušlechťuje své postoje a názory. Po absolvování studia mohou žáci své získané dovednosti uplatnit např. v různých hudebních tělesech nebo skupinách. Talentovaní žáci naší ZUŠ jevící hlubší zájem o další vzdělávání v hudebním oboru jsou připravováni k přijímacím zkouškám na konzervatoře, střední pedagogické škola či vysoké školy uměleckého či pedagogického zaměření.

Předmět – Kolektivní výuka

Polyfonní charakter klavíru rozšiřuje jeho využití. Díky možnosti akordické hry je klavír často využíván jako doprovodný nástroj. Předmět Kolektivní výuka připravuje sólového klavíristu na tuto skutečnost. Nabízí možnost společného uplatnění získaných dovedností dětí na společném díle, je příležitostí k sebeuplatnění a prožívání pocitu sounáležitosti.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	klavírní doprovod zpěvu a jiných nástrojů
čtyřruční hra	2–4 žáci (možnost hry na 2 klavíry)
souborová hra	hra v souborech
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
klavírní improvizace	společné tvoření u klavíru bez předešlé přípravy
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru
rytmika	rytmická improvizace písní

Předmět – Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika, vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na klavír

Přípravné studium

1. ročník

Žák:

- ovládá základní návyky a dovednosti – umí si správně sednout a uvolnit celé tělo

- rozezná tóny hluboké, střední a vysoké
- při hře využije hry portamento

Postupová zkouška:

- 2 skladby (různého charakteru) zpaměti

2. ročník

- zná notovou osnovu a klíče, které potřebuje ke hře
- určí melodii stoupající a klesající
- zahraje správně rytmicky říkadla a jednoduché písně sluchem
- při hře využije přirozený pohyb rukou, portamento, staccato i legato

Postupová zkouška:

- 2 skladby (různého charakteru) zpaměti

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- správně sedí u klavíru, uvolní celé tělo
- zná jednoduchý notový zápis a k tomu využije houslový klíč
- rozezná délky not a pomlk, takty
- notový zápis zahraje správně rytmicky
- zvládne motorickou koordinaci obou rukou
- zahraje *p* a *f*
- rozliší stoupající a klesající melodii a zapojí do ní dynamiku – zesilování a zeslabování
- zvládne základní úhozy – portamento, legato a staccato
- hraje s podklady palce a s překlady prstů
- zahraje lidovou píseň s doprovodem dudácké kvinty, rozliší náladu písně – tj. veselou, smutnou, rychlou a pomalou
- nastuduje skladbu s pomocí učitele a zahraje ji zpaměti
- hraje čtyřruční skladbičky s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- 3 skladby nebo písně, jedna z nich zpaměti, z toho může být jedna s vlastním doprovodem, popřípadě čtyřruční skladba

2. ročník

Žák:

- uvědoměle aplikuje základní druhy úhozů – legato, portamento, staccato, odtah
- zahraje stupnice přes 2 oktávy zvlášť (C dur až E dur)
- použije jednoduchá tempová označení
- rozliší náladu a charakter skladby, na které použije své technické a výrazové schopnosti
- použije základní pedál pod vedením učitele
- hraje jednoduché dvojhmaty
- nastuduje skladbu s pomocí učitele a zahraje ji zpaměti
- hraje čtyřruční skladbičky s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- stupnice zvlášť v protipohybu
- 1 etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru (1 z nich může být nahrazena písní s vlastním doprovodem, popř. čtyřruční skladbou)

3. ročník

Žák:

- zvládne elementární návyky a pianistické dovednosti dle svých individuálních možností
- zná jednoduché hudební útvary a jejich notový zápis
- zahraje vybrané stupnice a akordy k těmto stupnicím
- odliší melodii a doprovod při interpretaci
- použije dynamická a tempová označení, frázování
- použije základní a synkopický pedál a sluchově ho kontroluje
- v klavírních doprovodech k lidové, popř. i umělé písni využije akordy T, S, D
- zahraje skladbu zpaměti odpovídající jeho výrazovým a technickým možnostem
- hraje čtyřruční skladby s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- durová stupnice (k výběru C-E dur) v protipohybu oběma rukama přes 2 oktávy, akord s obraty zvlášť nejen v protipohybu, ale také v rovném pohybu (portamento, staccato, rozložený kvintakord)
- 1 etuda zpaměti
- 1 přednesová skladba zpaměti
- 1 přednesová skladba z období baroka nebo klasicismu

4. ročník

Žák:

- zahraje durové stupnice s bé (F dur až As dur) anebo stupnice mollové (a, e, d, g) v rovném pohybu nebo protipohybem oběma rukama dohromady, akordy ke stupnicím dohromady – tenuto, staccato a rozložený akord přes 2 oktávy, oběma rukama dohromady protipohybem nebo v rovném pohybu s tříhlasým akordem s obraty
- zahraje jednoduché melodické ozdoby – příraz, nátryl, mordent
- zahraje jednodušší skladby z období baroka, klasicismu, romantismu, popř. skladeb skladatelů 20. století nebo současných
- použije v širším měřítku výrazové prostředky – agogiku, dynamiku, synkopický pedál, důraz apod. s následnou sluchovou sebekontrolou
- uvědoměle rozlišuje vedení hlasu (melodie, doprovod)
- zahraje lidové či umělé písně s akordovými značkami
- zvládne čtyřruční hru, popřípadě se zapojuje do souborové hry (podle možností školy)
- ve hře z listu zahraje jednoduchou skladbičku v pěti-prstové poloze
- doprovodí lidové či umělé písně akordy T, S, D

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s bé (F dur až As dur) anebo 1 stupnice mollová (a, e, d, g) v rovném pohybu nebo protipohybem oběma rukama dohromady, akordy ke stupnicím dohromady – tenuto, staccato a rozložený akord přes 2 oktávy, oběma rukama dohromady protipohybem nebo v rovném pohybu s tříhlasým akordem s obraty
- 1 delší etuda (nejméně 1 strana A4) nebo 2 kratší etudy (2-3 řádková) zpaměti
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu zpaměti
- 1 přednesová skladba nebo skladba čtyřruční

5. ročník

Žák:

- zvládne hru durových a mollových stupnic od bílých kláves v rovném pohybu alespoň přes 2 oktávy (v tempu, odpovídajícímu možnostem žáka), akordy ke stupnicím – čtyřhlasý rozložený akord malý každou rukou zvlášť
- na vhodně zvolených skladbách zvládne přiměřenou technickou zběhlost, dle svých motorických možností
- pracuje s frázováním skladby a s výrazovými prostředky (dynamika, expresívní tón agogika)
- zahraje melodické ozdoby – obal, trylek
- zvládne sebehodnocení a posouzení svého výkonu
- spolupracuje v kolektivní hře

- zahraje lidovou a umělou píseň s doprovodem podle akordových značek
- zahraje z listu jednoduché skladbičky v pěti-prstové poloze s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- 1 stupnice mollová (harmonická nebo melodická) v rovném pohybu oběma rukama, čtyřhlasý akord zvlášť – rozložený malý
- 1 delší etuda (nejméně 1 strana A4) nebo 2 kratší etudy (2-3 řádková) zpaměti
- 1 skladba barokní nebo klasická zpaměti
- 1 skladba romantická nebo moderní nebo čtyřruční

6. ročník

Žák:

- hraje stupnice durové a mollové kombinovaným způsobem přiměřeným tempem podle individuálních možností alespoň přes 2 oktávy, akordy ke stupnicím – velký kvintakord s obraty v rovném pohybu zvlášť
- samostatně nastuduje jednodušší skladby, ve kterých umí realizovat své hudební představy a reaguje na připomínky učitele
- uvědoměle tvoří tón a vedení kantilény, pedalizaci, a to vše s následnou sluchovou sebekontrolou
- zvládne na základě své technické a hudební vyspělosti zrealizovat na vybraných skladbách svou představu
- je schopen hrát skladby zpaměti

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová nebo mollová kombinovaným způsobem oběma rukama, kvintakord s obraty, velký rozklad zvlášť
- 1 delší etuda (nejméně 1 strana A4) nebo 2 kratší etudy (2-3 řádková) zpaměti
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu zpaměti
- 1 skladba romantická nebo skladba 20. století nebo čtyřruční

7. ročník

Žák:

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při klavírní interpretaci
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- rozezná hudbu barokní, klasickou, romantickou, soudobou, popř. i populární
- zvládne hru zpaměti
- spolupodílí se na výběru skladeb
- samostatně zhodnotí svůj výkon
- reaguje na připomínky vyučujícího

- v komorní hře, čtyřruční hře, v klavírních doprovodech aktivně spolupracuje se svými spolužáky, popř. s učitelem (dle možností školy)

Žák ukončí Základní studium I. stupně vystoupením na veřejném absolventském koncertě nebo závěrečné zkoušce.

Závěrečná zkouška:

- minimálně 2 skladby odlišného charakteru, jedna zpaměti

Absolventský koncert:

- minimálně 2 přednesové skladby zpaměti nebo účinkování v komorní hře (čtyřruční skladba nebo skladba pro 2 klavíry)

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- využije základní druhy techniky na vybraných skladbách získaných na I. stupni
- použije při hře svého vnitřního slyšení i naslouchání
- při hře zpaměti využije znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby

Postupová zkouška:

- 2 skladby volného výběru zpaměti (1 z nich může být čtyřruční, pro 2 klavíry nebo skladba komorní)

2. ročník

Žák:

- využije svých interpretačních zkušeností
- při hře vyjádří charakter a náladu skladby
- podílí se na výběru skladeb

Postupová zkouška:

- 2 skladby volného výběru, alespoň 1 zpaměti (1 z nich může být čtyřruční, pro 2 klavíry nebo skladba komorní)

3. ročník

Žák:

- dokáže předvést rozbor frází a jejich vzájemných vztahů, označení vrcholů a kulminačních bodů k obsahovému pochopení skladby s pomocí učitele
- při hře realizuje své představy o hrané skladbě

Postupová zkouška:

- 2 skladby volného výběru zpaměti (1 z nich může být čtyřruční, pro 2 klavíry nebo komorní skladbou)

4. ročník

Žák:

- podílí se na výběru skladeb pro absolventské vystoupení
- při nácviku a interpretaci skladeb využije a syntetizuje všechny znalosti a dovednosti z oblasti klavírní techniky, tvorby tónu, výrazových prostředků, práce s notovým zápisem

Žák ukončí Základní studium II. stupně veřejným vystoupením na absolventském koncertě nebo závěrečnou zkouškou.

Závěrečná zkouška:

- 2 libovolné skladby, alespoň 1 zpaměti

Absolventský koncert:

- minimálně 2 libovolné skladby dle vlastního výběru, alespoň 1 zpaměti (1 z nich může být čtyřruční, pro 2 klavíry nebo komorní skladbou)

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka. Žáci nevykonávají postupové zkoušky.

5.1.1.1.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na klavír	2	2	2	2	2	2	2
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Čtyřruční hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Klavírní improvizace*				1	1	1	1
Rytmika*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, čtyřruční hry, komorní hry, klavírní improvizace, rytmika nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na klavír	2	2	2	2
Souborová hra*	1	1	1	1
Orchestrální hra*	1	1	1	1
Čtyřruční hra*	1	1	1	1
Komorní hra*	1	1	1	1
Zpěv ve sboru*	1	1	1	1
Klavírní improvizace*	1	1	1	1
Rytmika*	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:

Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, čtyřruční hry, komorní hry, klavírní improvizace nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na klavír.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na klavír:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

1. ročník

Žák:

- svou hrou vyjádří charakter a náladu hraných skladeb
- využije ve skladbách pedál současný i synkopický
- zahraje stupnice od bílých kláves, v protipohybu, dohromady přes dvě oktávy
- na základě své sluchové sebekontroly je schopen vytvořit kultivovaný tón

<u>Požadavky na rozsah studijní látky:</u>

- alespoň 5 stupnic v protipohybu, kvintakordy s obraty
- minimálně 6 etud
- 10 přednesových skladeb včetně čtyřručních

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice v protipohybu, dohromady přes 2 oktávy, kvintakordy s obraty zvlášť
- 1 etuda (E. Kleinová: Album etud I. díl, II. díl, C. Czerny: Etudy op. 599)
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru zpaměti

2. ročník

Žák:

- zvládne hlouběji vyjádřit charakter skladeb a etud
- pracuje s vyvážeností zvuku v kantiléně a doprovodu
- rozezná základní agogické změny ve skladbách

- ve skladbách technicky zvládne dané ozdoby – příraz, nátryl
- dále prohlubuje vyrovnanost a pohotovost v prstové technice

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 5 stupnic v protipohybu dohromady, kvintakordy s obraty dohromady
- minimálně 6 etud
- 8 přednesových skladeb včetně čtyřručních

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v protipohybu, dohromady přes 2 oktávy, kvintakordy s obraty dohromady
- 1-2 etuda (E. Kleinová – Album etud I. díl, II. díl, C. Czerny – Etudy op. 599, op. 261)
- dvě přednesové skladby rozdílného charakteru, z toho alespoň jedna z období baroka či klasicismu

3. ročník

Žák:

- zvládne do hloubky kultivovaný expresivní tón
- technicky zvládne ozdoby – obal, mordent
- rozumí stavbě a struktuře hraných skladeb
- uplatňuje při hře větší dynamické a agogické rozpětí
- zvládne chromatickou stupnici zvlášť

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 5 stupnic v protipohybu dohromady, kvintakordy s obraty v rychlejším tempu dohromady
- minimálně 6 etud
- 6 přednesových skladeb včetně čtyřručních

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v protipohybu dohromady alespoň přes 2 oktávy, kvintakordy s obraty v rychlejším tempu dohromady
- 1-2 etuda (E. Kleinova – Album etud II. díl, C. Czerny – Etudy op. 599, op. 261)
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru, z toho alespoň jedna z období baroka či klasicismu

4. ročník

Žák:

- uplatňuje dosavadní teoretické znalosti a výrazové prostředky při interpretaci skladeb
- zvládne technicky i obsahově větší hudební celky a formy ve skladbách
- zvládne pohotovost a vyrovnanost prstové techniky v rychlejších tempech
- zvládne obtížnější pedalizaci ve skladbách se sluchovou sebekontrolou
- hraje arpeggio v interpretovaných skladbách i etudách
- použije čtyřhlasý rozložený akord
- zvládne chromatickou stupnici dohromady v protipohybu

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 5 stupnic v rovném pohybu dohromady, kvintakordy s obraty v rovném pohybu dohromady, rozložený čtyřhlasý akord zvlášť
- alespoň 6 kratších etud, nebo 3 etudy delšího rozsahu
- alespoň 4 přednesové skladby, z toho jedna z období baroka a jedna z období klasicismu

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v rovném pohybu dohromady, kvintakordy s obraty v rovném pohybu dohromady, rozložený čtyřhlasý akord zvlášť
- 1-2 etudy (C. Czerny – Etudy op. 849 aj. např. K. Slavický, E. Douša, M. Clementi, M. Dlouhý, F. Burgmüller)
- 2 přednesové skladby, z toho jedna z období baroka, nebo klasicismu

5. ročník

Žák:

- má smysl pro tvoření tónů v různých dynamických a barevných odstínech na základě předběžné sluchové představy a následné sluchové kontroly
- technicky zvládne nácvik melodických ozdob – trylek, glissando
- zdokonaluje své rytmické cítění o stupnici v protipohybu 2:3 notách přes dvě oktávy
- zvládne chromatickou stupnici v rovném pohybu dohromady
- zvládne hru z listu jednodušších skladeb

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 4 stupnice kombinovaným způsobem dohromady, kvintakord s obraty dohromady, velký rozklad bez obratů zvlášť
- minimálně 3 delší etudy
- alespoň 4 přednesové skladby, z toho jedna z období baroka a jedna z období klasicismu

Postupová zkouška:

- 1 stupnice kombinovaným způsobem dohromady, kvintakord s obraty dohromady, velký rozklad bez obratů zvlášť
- 1 delší etuda (C. Czerny – Etudy op. 849, op. 299 aj.)
- 2 přednesové skladby, z toho jedna z období baroka či klasicismu

6. ročník

Žák:

- využije účelné kombinace všech pamětí (sluchové, logické, hmatové, motorické, vizuální)
- sebekriticky zhodnotí svůj aktuální výkon
- při improvizaci v doprovodu k písním využije harmonické funkce (alespoň T, S, D) dle individuálních schopností žáka
- zvládne čtyřhlasý kvintakord s obraty zvlášť (popř. dominantní septakord s obraty)

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 4 stupnice kombinovaným způsobem dohromady, kvintakord s obraty dohromady, velký rozklad bez obratů zvlášť
- minimálně 3 delší etudy
- alespoň 4 přednesové skladby, z toho jedna z období baroka a jedna z období klasicismu

Postupová zkouška:

- 1 stupnice kombinovaným způsobem s velkým rozkladem kvintakordu s obraty zvlášť
- 1 delší etuda (C. Czerny – Etudy op. 849, op. 299, J. B. Cramer aj.)
- 2 přednesové skladby, z toho jedna z období baroka či klasicismu

7. ročník

Žák:

- na základě vlastních posluchačských a interpretačních schopností propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při klavírní interpretaci
- samostatně nastuduje skladby různých forem a slohových období
- při poslechu si sám vytvoří názor na interpretaci skladeb
- je veden k praktickému uplatnění získaných dovedností při hře z listu

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- minimálně 2 sólové skladby zpaměti různého charakteru

Absolventský koncert:

- minimálně 2 sólové skladby zpaměti různého charakteru

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- upevňuje získané technické i výrazové dovednosti
- samostatně stylizuje charakter skladeb
- náplň repertoáru je tvořena dle potřeb žáka – přijímací zkoušky na konzervatoř

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 4 stupnice kombinovaným způsobem s velkým rozkladem, s obraty dohromady
- minimálně 4 delší etudy
- alespoň 4 skladby různých období a charakterů

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová i mollová kombinovaným způsobem s velkým rozkladem, s obraty dohromady
- 1 etuda delší nebo 2 kratší (C. Czerny – Etudy op. 821 aj.)
- 2 přednesové skladby rozdílného období a charakteru

2. ročník

Žák:

- je schopen samostatně nastudovat technicky náročnější skladby
- zvládne pojmout, vyjádřit, vystavět skladby obsáhlejších forem – např. suity, sonáty, ronda, variace aj.

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 4 stupnice kombinovaným způsobem s velkým rozkladem, s obraty dohromady
- minimálně 4 delší etudy
- alespoň 4 skladby různých období a charakterů

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová i mollová kombinovaným způsobem s velkým rozkladem, s obraty dohromady
- 1 etuda delší nebo 2 kratší (C. Czerny – Etudy op. 821 aj.)
- 2 přednesové skladby rozdílného období a charakteru

3. ročník

Žák:

- samostatně pracuje s notovým zápisem, využije přitom znalosti o výrazu, formě, různých stylových období, charakteru a jejich obsahu, cíleně řeší technické problémy v závislosti na své technické a hudební vyzrálosti
- dodržuje interpretační zásady v hraných skladbách odlišných stylů a žánrů
- své dosavadní znalosti a zájem o hudbu prohlubuje návštěvou koncertů a aktivním vyhledáváním odborné literatury
- spolupracuje na výběru absolventského repertoáru ke svému absolventskému vystoupení či přijímacích zkouškách uměleckého, pedagogického zaměření

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 4 stupnice kombinovaným způsobem s velkým rozkladem, s obraty dohromady
- minimálně 4 delší etudy
- alespoň 4 skladby různých slohových období a charakterů

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová i mollová kombinovaným způsobem s velkým rozkladem, s obraty dohromady
- 1 etuda delší nebo 2 kratší (C. Czerny – Etudy op. 821 aj.)
- 2 přednesové skladby rozdílného období a charakteru

4. ročník

Žák:

- disponuje komplexním přehledem klavírní literatury
- aplikuje svůj hudební vkus ve svém vlastním interpretačním pojetí a výběru repertoáru
- zhodnotí svůj výkon i výkon druhých
- při hře zpaměti zapojí všechny druhy paměti – motorickou, auditivní, vizuální i logickou

Požadavky na rozsah studijní látky:

- alespoň 4 stupnice kombinovaným způsobem s velkým rozkladem, s obraty dohromady
- minimálně 4 delší etudy
- alespoň 4 skladby různých slohových období a charakterů

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- minimálně 2 rozsáhlejší skladby rozlišného charakteru zpaměti

Absolventský koncert:

- minimálně 2 rozsáhlejší skladby rozlišného charakteru zpaměti

5.1.1.2. Studijní zaměření – Hra na cembalo

Cembalo je klávesový nástroj s trsací mechanikou, jehož tóny se vytváří trsáním ptačího brku o strunu, vznikne tak charakteristický, zvonivý, silný, ale krátký tón. Dynamiku a odlišné barvy lze na cembalu dosáhnout podobně jako u varhan změnou rejstříků nebo střídáním manuálů, pokud jimi cembalo disponuje. Zlatý věk tohoto královského nástroje lze sledovat v průběhu 16.–18. století. Od 2. poloviny 18. století bylo postupně zatlačeno kladívkovým klavírem (Hammerklavier). Éru renesance zaznamenalo cembalo ve 20. století, kdy bylo zvídavými umělci a publikem shledáno, že skladby psané původně pro cembalo znějí autenticky a barevněji na originálním nástroji. Nabízí tedy velmi obohacující zkušenost hráči a hlubší pochopení stylové interpretace hudby 16. až 18. století. Navíc představuje zajímavou složku v ansámblové hře variabilního obsazení. Jistým lákavým prvkem může být i skutečnost, že škola nabízí výuku hry na cembalo na reprezentativním nástroji, který představuje kopie německého typu dvou-manuálového cembala podle Michaela Mietkeho, který vlastnil i sám Johann Sebastian Bach. Současní skladatelé rovněž oceňují zvukové možnosti cembala, proto stále vzniká nová soudobá literatura pro tento nastroj. Díky lehčímu chodu mechaniky nástroje je výuka hry na cembalo vhodná jak pro žáky již hrající na klavír (zvláště žáci s menší rukou ocení užší klávesy), tak i pro úplné začátečníky.

5.1.1.2.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na cembalo	**1**	**1**
Přípravná hudební výchova	**1**	**1**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na cembalo	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Souborová hra*				**1**	**1**	**1**	**1**
Generálbas a improvizace*				**1**	**1**	**1**	**1**
Čtyřruční hra*				**1**	**1**	**1**	**1**
Komorní hra*				**1**	**1**	**1**	**1**
Zpěv ve sboru*				**1**	**1**	**1**	**1**
Interpretační praxe*				**1**	**1**	**1**	**1**
Rytmika*				**1**	**1**	**1**	**1**
Hudební nauka	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

*Povinně-volitelný předmět

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, hry generálbasu a improvizace, čtyřruční hry, komorní hry, interpretační praxe, rytmiky nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na cembalo	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Souborová hra*		**1**	**1**	**1**	**1**
Generálbas a improvizace*		**1**	**1**	**1**	**1**
Čtyřruční hra*		**1**	**1**	**1**	**1**
Komorní hra*		**1**	**1**	**1**	**1**

Interpretační praxe*		**1**	**1**	**1**	**1**
Zpěv ve sboru*		**1**	**1**	**1**	**1**
Rytmika*		**1**	**1**	**1**	**1**
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:

Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, hry generálbasu a improvizace, čtyřruční hry, komorní hry, interpretační praxe, rytmiky nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovacích předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- starší žáci I. stupně, kteří jsou zařazeni do 1. ročníku, mohou být na základě úspěšně absolvované komisionální zkoušky zařazeni do vyšších ročníků, úměrně jejich věku, pokud splňují výstupy daných ročníků;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na cembalo, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na cembalo

Předmět hra na cembalo je určen žákům, kteří se zajímají o historicky poučenou interpretaci klávesové hudby. Hra na cembalo má svá technická a výrazová specifika. Žáci klavírního oboru se při hře na cembalo seznamují s rozdílnými úhozovými technikami, tvorbou tónů, způsoby hry ozdob, historickými prstoklady i se specifiky vytváření dynamiky a prací s časem. Stejnou metodou se učí i začínající adepti hry na cembalo, avšak předchozí zkušenost s klávesovým nástrojem je určitou výhodou. Při výuce hry na cembalo si žáci na vybraných skladbách (zvolených úměrně k jeho hudební vyzrálosti) osvojují technické základy hry na dvou-manuálovém nástroji a základy registrace. Poznávají jednotlivé hudební období, styly a jejich charakteristické znaky. Cílem výuky hry na cembalo je provozování hry umělecky hodnotné hudby renesance, baroka, klasicizmu, ale i soudobé hudby, přiblížení se k stylové interpretaci, tříbení vkusu, harmonického a polyfonního myšlení, vnímání složitější faktury vícehlasu a utváření

názoru na rozdílné prvky hudebních období. Cembalo lze využít nejen jako sólového nástroje, ale i jako nástroje doprovodného v nejrůznějším komorních nebo souborových seskupeních. Pro tyto účely žáci získávají rovněž základy doprovázené hry generálbasu. Po absolvování studia mohou žáci své nabyté dovednosti uplatnit např. v různých hudebních tělesech. Talentovaní žáci jevící hlubší zájem o další vzdělávání ve zvoleném oboru mohou dále pokračovat ve studiu na konzervatoři nebo vysoké škole uměleckého zaměření.

Předmět – Generálbas a improvizace
Skupinová interpretace je realizována v povinně-volitelném předmětu Generálbas a improvizace, která probíhá formou skupinové výuky 2 žáků. Ti získávají základy pro realizaci bassa continua v různých stylech na podkladě historicky poučené interpretace. Seznámí se s různými notačními zápisy skladeb. Improvizace je založena na improvizačních hudebních formách 16.-18. století, hře standartních ostinátních basů, variačních obměn a hry partimento. Žáci si vyzkouší zharmonizovat basovou linku, vymýšlet k ní melodie, rytmicky a variačně je obměňovat, zdobit a reagovat na spoluhráče, čímž tříbí vkus, prohlubují harmonické cítění, spontaneitu, zrychlují pohotovost reakcí a flexibilitu při hře.

Předmět – Komorní hra:
Skupinová interpretace a tvorba je realizována v povinně-volitelném předmětu Komorní hra, jejíž součástí může být čtyřruční hra i cembalový doprovod.

Předmět – Interpretační praxe:
Skupinová interpretace a tvorba je realizována v povinně-volitelném předmětu Interpretační praxe, jehož náplní je skupinová hra, poslech, rozbor a diskuse nad předváděnými skladbami sólovými, čtyřručními i komorními. Dále je zde prostor pro projektovou činnost, tvorbu tematických programů, prezentaci netradičních žánrů a samostatnou profilaci žáků. Slouží k rozvoji sociálních i uměleckých vazeb, tříbení vkusu a názorů.

Žák:

- projeví rytmické cítění
- zareaguje na pokyny dirigenta či vedoucího skupiny
- naváže komunikaci s ostatními členy skupiny
- zahraje v dynamických a barevných odstínech
- si uvědomí zodpovědnost vůči kolektivu
- dotvoří svůj part drobnými variacemi, diminucemi a ozdobami
- rozpozná různá stylová období a jejich interpretační odlišnosti
- zahraje jednodušší party z listu
- obtížnější party nacvičí individuálně

Předmět – Kolektivní výuka

Rytmická a polyfonní schopnost cembala jako doprovodného nástroje se v minulosti bohatě uplatnila v komorní, souborové i orchestrální hře bez dirigenta. V kolektivní výuce tak připravuje sólového cembalistu na roli doprovazeče i vedoucího hudebního tělesa. Kolektivní výuka nabízí možnost společného uplatnění získaných dovedností dětí na společném díle, prohloubením harmonického vnímání, pohotovým čtení not a okamžitých reakcí na spoluhráče. Rovněž poskytuje prostor k seberealizaci, prožívání pocitu sounáležitosti, podněcuje smysl pro kolektivní zodpovědnost, vzájemnou nápomocnost a inspiraci, přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu.

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	cembalový doprovod zpěvu a jiných nástrojů
čtyřruční hra	2–4 žáci
souborová hra	hra v souborech
interpretační praxe	skupinová interpretace
generálbas a improvizace	2 žáci, realizace doprovodů bassa continua a improvizace na předepsaný bas a tvorba kadencí
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru
rytmika	rytmická improvizace písní

Předmět – Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika, vzdělávací obsah) viz Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na cembalo

Přípravné studium

1. ročník

Žák:

- zvládne základní návyky a dovednosti – správně si sedne, uvolní celé tělo a postaví správně ruku
- rozezná hluboké, střední a vysoké tóny
- zorientuje se na klávesnici v pěti-prstové poloze
- při hře využije hry non legato
- zahraje podle sluchu správně rytmicky melodické nápěvky a jednoduché písně
- zahraje na jednom 8´ rejstříku

<u>Postupová zkouška</u>:

- 2 písně nebo skladby (různého charakteru) zpaměti

2. ročník

- dodrží zásady správného sezení u cembala, postavení a uvolněnosti hracího aparátu
- rozezná houslový a basový klíč a noty v notové osnově ve hraných skladbách
- určí pohyb melodie
- při hře využije úhozy non legato i legato
- zahraje podle sluchu správně rytmicky melodické nápěvky a jednoduché písně
- zahraje na jednom 8´ rejstříku

Postupová zkouška:

- 2 písně nebo skladby (různého charakteru) zpaměti

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- si osvojí způsob vzniku cembalového tónu (trsací mechanika), základní části nástroje
- dodrží návyky správného sezení, dýchání a volnost hracího aparátu, postavení rukou na nástroji
- rozezná a aplikuje základní druhy úhozu (non legato, legato, portamento, staccato, odtah), použije hru non legato, legato i staccato
- rozpozná rytmické hodnoty not
- využije jednoduchý notový zápis při hře na nástroj
- zahraje jednoduchou píseň
- prokáže pohotovost hry na klaviatuře (menší rozsah, jiná menzura kláves, odlišná barva a materiál kláves)
- pozná půltóny a celé tóny, seznámí se se stavbou durových stupnic
- zahraje podle sluchu lidové písně nebo jednoduché nápěvy a doprovodí je jednoduchým doprovodem (dudáckou kvintou, základními tóny T, D, popřípadě S) a transponuje je, dvojhmaty zahraje v arpeggiích
- s pomocí učitele vyjádří charakter skladby
- využije sluchové kontroly a smyslu pro přesnou reprodukci skladby (základní rytmické hodnoty, prstoklad, artikulace, frázování)
- zahraje na jednom 8´ rejstříku

Postupová zkouška:

- 3 skladby nebo písně, jedna z nich zpaměti, z toho může být jedna s vlastním doprovodem, popřípadě čtyřruční skladba

2. ročník

Žák:

- dodrží správné návyky při hře na nástroj, obohatí drobnou prstovou techniku, propojí pohotovost a vyrovnanost prstů při hře
- pojmenuje a zahraje stupnice od vybraných spodních kláves každou rukou zvlášť, stupnici přes oktávu starým prstokladem, moderním prstokladem přes dvě oktávy zvlášť a k nim tříhlasý kvintakord s obraty zvlášť jako základ pro arpeggio
- zvládne hru oběma rukama dohromady, jednoduchého vícehlasu (dvojhlas), akordy hraje v arpeggiích
- rozpozná legatissimo-tzv. prstový pedál a základní ornamenty
- se zorientuje na nástroji – ovládne změnu rejstříků
- pozná délky not, takty, základní dynamická znaménka a tempová označení, odliší těžké a lehké doby, uplatní základní analýzu hraných skladeb
- přednese snadné skladby z not i zpaměti, vyjádří charakter a náladu studovaných skladeb vhodnými výrazovými prostředky, využije hru na obou manuálech
- doprovodí známé písně pomocí základních harmonických funkcí a transponuje je, zahraje s pedagogem skladby v malé písňové formě pro tři až čtyři ruce.

Postupová zkouška:

- 1 etuda nebo jiné technické cvičení zpaměti
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru (1 z nich může být nahrazena písní s vlastním doprovodem, popř. čtyřruční skladbou)

3. ročník

Žák:

- si osvojí základní dovednosti ve hře stupnic, od spodních kláves starým prstokladem zvlášť v rychlejším tempu, moderním prstokladem hraje stupnice durové do čtyř křížků a čtyř bé dohromady v protipohybu v rozsahu 2 oktáv
- zrealizuje oběma rukama dohromady tónický kvintakord s obraty v různých rytmických a úhozových variantách s následnou sluchovou kontrolou
- samostatně ovládne přípravu nástroje ke hře, hraje na 8´ rejstříku i na spojených 8´ + 8´
- prokáže znalost svých cembalistických návyků a dovednosti interpretací skladeb různých stylových období se zvláštním důrazem na interpretaci barokní a klasicistní hudby
- prokáže schopnost vázání dvojhmatů a akordů i repetované tóny
- zorientuje se v notovém zápisu v rámci studovaných skladeb a zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- odliší výrazovými prostředky melodii a doprovod interpretovaných skladeb ve dvouhlasých polyfonních skladbách elementární úrovně ztvární plasticky jednotlivé hlasy

- vystihne odpovídající dynamiku, rytmiku, agogiku a různé druhy úhozů k vyjádření charakteru skladeb, využije sluchovou představu získanou poslechem
- využije své technické dovednosti, výrazové schopnosti, hudební představivost i metro-rytmické cítění k interpretaci skladeb
- odstíní ve čtyřruční hře hlavní melodii a doprovod, udrží tempo, rozpozná soulad těžkých a lehkých dob
- doprovodí píseň základními harmonickými funkcemi T, S, D, D7 a jednoduše obmění melodii na podkladě těchto harmonických spojů
- se seznámí se základy generálbasu, zahraje kadence v kvintové poloze v transpozicích

Postupová zkouška:

- 1 etuda nebo jiné technické cvičení zpaměti
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru

4. ročník

Žák:

- rozvine dovednosti získané v předchozích ročnících, zdokonalí hru ozdob, dodrží plasticitu polyfonní hry a uplatní zvukovou sebekontrolu, uvědoměle rozliší vedení hlasu (melodie, doprovod)
- zahraje jednoduché skladby z období od konce 16. století po současnost s využitím osvojených technických a výrazových prostředků, využije přitom specifický dobový prstoklad dle typu skladeb
- zahraje stupnice mollové do čtyř křížků nebo čtyř bé v rovném pohybu nebo protipohybem oběma rukama dohromady, chromatickou stupnici zvlášť, rovněž oběma rukama dohromady tónický kvintakord s obraty protipohybem nebo v rovném pohybu v různých rytmických a úhozových variantách s následnou sluchovou kontrolou
- zahraje skladby nebo cvičení obsahující hru rozložených akordů, harmonickou hru dvojhmatů a akordů
- ozdobí melodickou linii v sopránu nebo v basu základními melodickými ozdobami v podobě značek
- během skladby v důležitých předělech vystřídá manuály oběma rukama
- rozezná základní formy specifické pro cembalovou literaturu, jednoduše zanalyzuje hrané skladby (forma, téma, motiv, základní harmonické funkce)
- zahraje snadná generálbasová cvičení, kadence v oktávové poloze
- doprovodí píseň s užitím jednoduchých figurací, transponuje je do blízkých tónin
- se zapojí do čtyřruční hry, komorní hry, popřípadě se zapojí do souborové hry zahraje pod dohledem učitele jednoduchý cembalový doprovod
- zahraje z listu jednoduchou hudební periodu v pěti-prstové poloze
- zvládne elementární hodnocení svého výkonu

Postupová zkouška:

- 1 delší etuda nebo 2 technická cvičení zpaměti
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru nebo skladba komorní

5. ročník

Žák:

- předvede vybrané durové a mollové stupnice v rovném pohybu v rychlejším tempu, chromatické stupnice dohromady v protipohybu, čtyřhlasý akord malý zvlášť
- rozvine technické dovednosti o další prvky, obmění své výrazové schopnosti při stavbě frází, prací s časem, registrací
- rozšíří své znalosti v oblasti historie vývoje klávesových nástrojů, pozná základní stavbu nástroje, různé typy cembal a možnosti registrace
- prohloubí poznatky o dobově poučené interpretaci skladeb období renesance, baroka a klasicismu, pozná základní estetické a kulturní představy těchto stylových období
- rozvine své znalosti a dovednosti ve hře generálbasu a dle svých schopností zapojí hru generálbasu v komorní hře, zahraje kadenci v terciové poloze a transponuje ji do různých tónin
- využije znalostí z hudební teorie zejména při aktivní improvizaci a také pohotové hře z listu na úrovni skladeb 1. ročníku
- zahraje lidovou a umělou píseň s doprovodem podle akordových značek
- zvládne sebehodnocení a posouzení svého výkonu

Postupová zkouška:

- 1 delší etuda nebo 2 technická cvičení zpaměti
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru nebo skladba komorní

6. ročník

Žák:

- na stupnicích se starým prstokladem prokáže vyrovnanost pasážové techniky v rychlejších tempech podle individuálních možností, předvede vybrané durové a mollové stupnice kombinovaném pohybu s podkladem palce alespoň přes 2 oktávy tak, aby dosahoval vyrovnané hry v rychlejších tempech, malý čtyřhlasý akord dohromady, velký kvintakord s obraty v rovném pohybu zvlášť
- rozvine svoji technickou a hudební vyspělost pro spontánní hru při studiu vybraných skladeb, rozvine své technické dovednosti o skoky, překlad rukou, pohotově zahraje více způsobů arpeggia, vystřídá manuály během skladeb
- zrealizuje své hudební představy a navrhne postup práce na přiměřeně volených skladbách, které samostatně nastuduje, rovněž zareaguje na připomínky učitele
- vědomě rozvine kultivovanost své hry a úhozu, cítění hudební fráze a vedení hlasů, zdokonalí své metro-rytmické cítění s následnou sluchovou sebekontrolou
- ovládne znalosti v oblasti ornamentiky v hudbě, samostatně využije melodické ozdoby k vyjádření nálady skladby
- vypracuje základní registraci s ohledem na dynamiku

- zahraje skladby 20. a 21. století
- v komorní hře zapojí hru generálbasu, zahraje kadence ve všech polohách (kvintová, oktávová, terciová), zdokonalí svůj cit pro souhru a přirozenou muzikálnost
- samostatně ohodnotí svůj výkon i výkon ostatních
- zahraje z listu skladby na úrovni 1. a 2. ročníku, použije různé způsoby jednoduchých doprovodů u písní a skladeb s ohledem na jejich charakter

Postupová zkouška:

- 1 delší etuda nebo 2 technická cvičení zpaměti
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru nebo skladba komorní

7. ročník

Žák:

- se aktivně zapojí do výběru vhodného repertoáru pro své vystoupení, při reprodukci skladeb na cembalo dodrží zásady a stylové odlišnosti interpretace, propojí veškeré získané technické i výrazové dovednosti, použije při hře sluchovou sebekontrolu podle stupně své vyspělosti
- zareaguje na připomínky vyučujícího
- rozezná hudbu barokní, klasickou, romantickou, soudobou a populární
- zanalyzuje základní formální a harmonické prvky hrané skladby i nahrávky různých skladeb a interpretů, ohodnotí je, a na základě zkušenosti z poslechu navrhne vlastní interpretaci
- využije sebehodnoceni pro svůj vlastní výkon, zhodnotí i výkon spoluhráčů na podkladě získaných znalostí a dovedností
- předvede spolupráci v komorní hře a doprovodu, uplatní hru generálbasu, pohotově zareaguje na události během hry, přizpůsobí svou hru významu partu, udrží tempo, vytvoří společně s hráčem potřebnou souhru a podřídí se kolektivnímu výsledku
- prakticky uplatní získané dovednosti při hře přiměřeně obtížných skladeb z listu (na technické úrovni 2. ročníku) a improvizaci (zharmonizování a stylizace doprovodu k písním, hra dle akordových značek, transpozici, kadenci, polyfonie apod.)

Žák ukončí Základní studium I. stupně vystoupením na veřejném absolventském koncertě nebo závěrečné zkoušce.

Závěrečná zkouška:

- minimálně 2 skladby odlišného charakteru

Absolventský koncert:

- minimálně 2 přednesové skladby nebo účinkování v komorní hře

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- upevní si technické i výrazové schopnosti a dovednosti ze studia prvního stupně ZUŠ
- využije všechny dosud získané cembalistické návyky a technickou zběhlost, včetně úhozové a artikulační kultury, použije historického i moderního prstokladu pro různé typy frázování při studiu skladeb všech stylových období s ohledem na historicky poučenou interpretaci
- použije při hře vnitřní představu i naslouchání
- vědomě užije dispozic nástroje k rejstříkování skladeb,
- pozná základní rysy barokních tanců, rozliší základní rysy francouzského, německého, italského a anglického stylu, vyjádří charakter daného tance
- zanalyzuje skladbu a určí druh interpretace
- zahraje snadné skladby z listu na úrovni 2. ročníku prvního stupně
- dodrží společný výraz i přesnost souhry v komorní hře
- zahraje generálbasová cvičení (francouzský generálbas)

Postupová zkouška:

- 2 skladby volného výběru (1 z nich může být skladba komorní)

2. ročník

Žák:

- uvědomí si vlastní přístup ke skladbám, možným variantám jejich nácviku, práci s časem v hudbě, frázování, dynamiku, artikulaci, zdobení
- prokáže polyfonní myšlení, použije a rozvine sluchovou kontrolu při hře
- využije svých dosavadních interpretačních zkušeností k vyjádření charakteru skladby
- zanalyzuje skladby, určí stylové období a rámcový způsob stylové interpretace, vyprofiluje se podle svých schopností a preferencí, vytvoří si vlastní úsudek a kriticky postoj ke skladbě
- řekne svůj názor na vybrané skladby učitelem
- přečte noty v C-klíči ve studovaných cvičeních
- zahraje skladby bez taktových čar, pozná hru inégalité, lombardský rytmus
- s jistotou zahraje své party v komorní hře, citlivě zareaguje na hru spoluhráče
- zahraje snadné skladby z listu na úrovni 3. ročníku prvního stupně
- zahraje generálbasová cvičení (italský generálbas)
- ovládne znalosti klávesové literatury, především z období 17. a 18. století

Postupová zkouška:

- 2 skladby volného výběru (1 z nich může být skladba komorní)

3. ročník

Žák:

- při studiu skladby užije hudební teoretické znalosti získané během studia**,** během hry zrealizuje své představy o hrané skladbě
- přispěje svým názorem k výběru repertoáru
- vysvětlí význam všech hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studovaných skladbách
- zdokonalí technické a interpretační schopnosti (vlastní způsoby ornamentiky, použije historický i moderní prstoklad, využije různé druhy úhozu a s tím související tónovou kulturu, zahraje akordy s překládáním rukou, kadence v různých tóninách, hraje preludia bez taktových čar)
- zahraje generálbasová cvičení (německý generálbas)
- aktivně uplatní všechny své cembalistické dovednosti (včetně generálbasu) dle individuálních schopností a možnosti školy ve hře komorní, souborové či cembalovém doprovodu, spoluvytvoří dramaturgii skladeb a způsob interpretace
- zahraje z listu skladby na úrovni 3. ročníku prvního stupně
- ovládne znalosti cembalové literatury 20. a 21. století

Postupová zkouška:

- 2 skladby volného výběru (1 z nich může být skladba komorní)

4. ročník

Žák:

- podle svého zájmu, preferencí, posluchačských i interpretačních zkušeností samostatně vybere repertoár pro závěrečné vystoupení a navrhne způsob jeho nastudování
- při nácviku a interpretaci skladeb využije a propojí všechny znalosti historicky poučené interpretace a dovednosti z oblasti cembalové hry, tvorby tónu, výrazových prostředků, práce s notovým zápisem
- ovládne stavbu nástroje a péči o něj
- dosáhne přehledu o typech a dispozicích historických klávesových nástrojů a způsobu ladění
- rozšíří své znalosti z dějin cembala a cembalové literatury
- rozezná hudební formy skladeb pro cembalo
- prohloubí schopnosti hry generálbasu
- pojmenuje a popíše různá stylová období a žánry a rozliší je ve stylu interpretace, v sólové hře rozliší způsob hry barokního francouzského a italského přednesu i německých barokních polyfoniků, raně barokních, galantních, klasicistních, příp. soudobých autorů
- zaimprovizuje na jednoduchou melodii a kadenci
- doprovodí sólistu, citlivě na něj zareaguje a zachová jeho interpretační pojetí, je platným hráčem komorních souborů a ansámblových uskupení

Žák ukončí Základní studium II. stupně veřejným vystoupením na absolventském koncertě nebo závěrečnou zkouškou.

Závěrečná zkouška:

- 2 libovolné skladby

Absolventský koncert:

- minimálně 2 libovolné skladby dle vlastního výběru (1 z nich může být skladba komorní)

5.1.1.3. Studijní zaměření – Hra na elektronické klávesové nástroje

Elektronické klávesové nástroje (EKN) se rovnocenným způsobem řadí do skupiny ostatních klávesových nástrojů. Pojmem EKN se označují hudební nástroje, jejichž zvuk je vytvářen elektronicky.
Podstata výuky a hra na tyto nástroje je stejná jako na jakýkoliv akustický klávesový nástroj. Uplatňují se jako sólový nástroj, pro své zvukové a technické možnosti se hojně využívají také k doprovodům jiných nástrojů či zpěvu, nebo jako součást nejrůznějších hudebních souborů.
Při výuce hry na EKN si žáci osvojují základy klavírní hry, musí však zvládnout nástroj po stránce technické. Toto propojení jim umožňuje interpretovat skladby nejrůznějších období a stylů, ať už se jedná o díla klasické klavírní literatury, či písně a skladby z oblasti populární hudby.

5.1.1.3.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na el. klávesové nástroje	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na el. klávesové nástroje	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra *				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1

Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na el. klávesové nástroje	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- výuka předmětu Hra na EKN probíhá individuálně nebo ve skupince maximálně 2 žáků;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na EKN, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na elektronické klávesové nástroje
EKN nejsou jen, dodnes nejčastěji na ZUŠ vyučované, *keyboardy.* Je to celá skupina nástrojů, která má vlastní dějinný vývoj, funkční a stylovou stratifikaci, a s tím spojené praktické využití (kromě komerčních *keyboardů* to jsou např. analogové syntezátory, digitální syntezátory, workstations, virtuálně-analogové či virtuálně-akustické nástroje apod.). Podstatou úvodní fáze studia EKN je osvojení elementárních návyků při hře, které vycházejí především z klavírních metodických postupů (zde je ovšem důležité poznamenat, že klavírní metodika není plně aplikovatelná na výuku EKN). Souběžně s tím jsou žáci seznámeni s hlavními částmi nástroje, jeho zvukovými a technickými možnostmi atd. Žáci si postupně osvojují nejen principy notového zápisu, ale i teorii akordových značek a následnou hru z nich. Součástí studia je i seznámení se stylovou diferenciací hudební produkce (zejména v mnohovrstevnaté sféře nonartificiální hudby), ale může to být i tvorba vlastních podkladů k daným skladbám na PC či tabletu. V následných fázích studia žáci rozvíjejí technickou a interpretační úroveň hry a dostávají možnost užší profilace na základě vlastních hudebních preferencí.

Předmět – Kolektivní výuka
Předmět Kolektivní slouží k vytvoření a následnému prohlubování schopnosti hudební komunikace s dalšími hudebníky. Kolektivní zodpovědnost, spolupráce, vzájemná pomoc a inspirace a v neposlední řadě i radost ze společné práce jsou další důležité atributy komorní hry, které kultivují nejen umělecký, ale i osobnostní profil žáka.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na elektronické klávesové nástroje

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:
- správně postaví ruku
- u nástroje správně sedí
- orientuje se na klávesnici v pěti-prstové poloze
- zvládne hru portamento
- zahraje podle sluchu jednoduchou lidovou píseň s doprovodem dudácké kvinty v levé ruce

Postupová zkouška:
- 2 písně různého charakteru

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:
- dbá správných návyků při hře na nástroj
- použije hru portamento, legato
- rozezná rytmické hodnoty not
- využije jednoduchý notový zápis při hře na nástroj
- zahraje jednoduchou píseň

Postupová zkouška:
- 2 skladbičky s uplatněním různých technických prvků

2. ročník

Žák:
- použije hru portamento, legato i staccato
- orientuje se v houslovém i basovém klíči
- hraje durové stupnice v rozsahu 1 oktávy pouze od bílých kláves
- zvládne koordinaci hry oběma rukama

- zahraje jednoduchý harmonický doprovod T, S, D
- použije rytmický doprovod – z kláves z podkladu, nebo podklad z tabletu nebo z PC

Postupová zkouška:

- 1 skladba s vedením melodie v levé ruce
- 1 skladba se zapojením rytmického doprovodu z nástroje nebo doprovodu vytvořeného na PC či tabletu

3. ročník

Žák:

- zahraje dur i moll stupnice protipohybem do 3 křížků/1bé s akordy i obraty
- využije při hře dosud získané základní návyky a dovednosti a základní technické prvky
- uplatní sluchovou sebekontrolu
- využije dynamickou klávesnici
- zahraje jednoduchou klavírní skladbu různých stylových období či žánrů
- ovládne základní funkce daného nástroje, využije jeho zvukové i rytmické možnosti
- doprovodí jednoduchou píseň

Postupová zkouška:

3 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo doprovod s ansámblem

4. ročník

Žák:

- zahraje dur i moll stupnice a akordy od bílých kláves
- zdokonaluje své dovednosti z předchozích ročníků (další technické a výrazové prvky)
- zahraje klavírní skladby v houslovém i basovém klíči
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí nebo umí vytvořit jednoduchý podklad na PC či tabletu
- zvládne hru zpaměti

Postupová zkouška:

3 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba, bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo s ansámblem.

5. ročník

Žák:

- hraje dur i moll stupnice od bílých kláves a akordy dohromady protipohybem

- rozezná základní akordické značky
- použije „sustain“ pedál u vybraných skladeb
- zvládne hru v rychlejších tempech přiměřených jeho schopnostem
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí, také vytvoří jednoduchý podklad na PC či tabletu

Postupová zkouška:
3 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba, bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo s ansámblem.

6. ročník

Žák:
- zahraje dur i moll stupnice s akordy od bílých i černých kláves dohromady protipohybem
- orientuje se v akordických značkách
- zahraje lomené akordy
- využije technické i zvukové možnosti nástroje
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí, také vytvoří jednoduchý podklad na PC či tabletu
- využije dosud probrané technické prvky klávesové hry

Postupová zkouška:
3 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba, bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo s ansámblem.

7. ročník

Žák:
- při hře využije všechny získané dovednosti
- orientuje se ve všech dur i moll stupnicích a akordech s obraty
- dle individuálních schopností vytvoří vlastní aranžmá v jednoduché skladbě
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí a také vytvoří jednoduchý podklad na PC či tabletu
- zahraje klavírní skladby různých stylových žánrů
- zapojí se do komorní nebo souborové hry

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 2 skladby v libovolném výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu

Absolventský koncert:

- 2 skladby v libovolném výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládá základní technické a výrazové prvky klavírní hry a dále ji rozvíjí
- zahraje danou stupnici dohromady přes dvě oktávy protipohybem a k tomu příslušné akordy
- zahraje lomené akordy
- využije akordické značky při hře
- samostatně použije pedál
- hraje náročnější skladby různých stylových období
- je samostatný při výběru skladeb
- zná technické možnosti svého nástroje a dokáže je využít (editace skladeb, využití sekvencéru, midi-nahrávky atd.), vytvoří sofistikovanější podklad na PC či tabletu
- je schopen na své úrovni doprovodit jiný nástroj, účastnit se komorní nebo souborové hry

Postupová zkouška:

- 1 skladba libovolného výběru
- 1 skladba s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

2. ročník

Žák:

- zvládne základní technické a výrazové prvky klavírní hry
- hraje vybrané stupnice v různých rytmických variantách a k tomu příslušné akordy
- hraje náročnější skladby různých stylových období
- samostatně tvoří prstoklad skladeb
- zná technické možnosti svého nástroje a dokáže jej využít (editace skladeb, využití sekvencéru, MIDI nahrávky atd.), také vytvoří sofistikovanější podklad na PC či tabletu

Postupová zkouška:

- 1 skladba libovolného výběru
- 1 skladba s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

3. ročník

Žák:

- rozvíjí možnost přirozené a volné improvizace
- dle individuálních schopností vytvoří vlastní aranžmá k jednodušší skladbě
- zvládne základní technické a výrazové prvky klavírní hry
- zahraje danou stupnici dohromady přes dvě oktávy protipohybem a k tomu příslušné akordy
- zahraje lomené akordy
- vytvoří sofistikovanější podklad, doprovod na klávesách, PC nebo tabletu
- využije akordických značek při hře
- samostatně použije pedál
- zahraje jednoduchou skladbu z listu

Postupová zkouška:

- 1 skladba libovolného výběru
- 1 skladba s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

4. ročník

Žák:

- rozvíjí možnost přirozené a volné improvizace
- dle individuálních schopností vytvoří vlastní aranžmá k jednodušší skladbě
- zvládne základní technické a výrazové prvky klavírní hry a dále ji rozvíjí
- zahraje danou stupnici dohromady přes dvě oktávy protipohybem a k tomu příslušné akordy
- zahraje lomené akordy
- využije akordické značky při hře
- samostatně použije pedál
- zahraje jednoduchou skladbu z listu
- je schopen souhry s jiným nástrojem, doprovodí melodický nástroj či zpěv, podle možností se účastní komorní nebo souborové hry

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 skladby libovolného výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

Absolventský koncert:

- 2 skladby libovolného výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.3.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na el. klávesové nástroje nnástrojenástrojeHHrkláves klávesovénástrojeklákláveso véklávnástroje nástroje	1,5	1,5	1,5	2	2	2	2
Souborová hra *				1	1	1	1
Orchestrální hra *				1	1	1	1
Komorní hra *				1	1	1	1
Zpěv ve sboru *				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2,5**	**2,5**	**2,5**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na el. klávesové nástroje	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na elektronické klávesové nástroje.
Vzdělávací obsah – předmět Hra na elektronické klávesové nástroje:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

1. ročník

Žák:

- zná správné návyky při hře na nástroj
- použije hru portamento, legato
- rozezná rytmické hodnoty not
- využije jednoduchý notový zápis při hře na nástroj
- zahraje jednoduchou píseň

Postupová zkouška:

- 3 skladbičky s uplatněním různých technických prvků

2. ročník

Žák:

- použije hru portamento, legato i staccato
- zahraje noty v houslovém i basovém klíči
- hraje durové stupnice v rozsahu 1 oktávy pouze od bílých kláves
- zvládne koordinaci hry obou rukou
- zahraje jednoduchý harmonický doprovod T, S, D – používá rytmický doprovod – z kláves, podkladu, tabletu či PC

Postupová zkouška:

- 2 skladby s vedením melodie v levé ruce
- 1 skladba se zapojením rytmického doprovodu z nástroje nebo doprovodu vytvořeného na PC či tabletu

3. ročník

Žák:

- zahraje dur i moll stupnice protipohybem do 3 křížků/1bé s akordy i obraty
- při hře využije dosud získané základní návyky a dovednosti a základní technické prvky
- uplatní sluchovou sebekontrolu
- využije dynamickou klávesnici
- zahraje jednoduché klavírní skladby různých stylových období či žánrů
- ovládá základní funkce daného nástroje, využije jeho zvukové i rytmické možnosti
- doprovodí jednoduchou píseň

Postupová zkouška:

4 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo s ansámblem.

4. ročník

Žák:

- zahraje dur i moll stupnice a akordy od bílých kláves
- zdokonaluje své dovednosti z předchozích ročníků (další technické a výrazové prvky)
- zahraje klavírní skladby různých stylových období či žánrů v houslovém i basovém klíči
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí nebo umí vytvořit jednoduchý podklad na PC či tabletu

- rozvíjí hru zpaměti

Postupová zkouška:
4 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo s ansámblem.

5. ročník

Žák:
- hraje dur i moll stupnice od bílých kláves a akordy dohromady protipohybem
- orientuje se v základních akordických značkách
- použije „sustain" pedál u vybraných skladeb
- zvládne hru v rychlejších tempech přiměřených jeho schopnostem
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí, vytvoří jednoduchý podklad na PC či tabletu

Postupová zkouška:
4 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo s ansámblem.

6. ročník

Žák:
- zahraje dur i moll stupnice s akordy od bílých i černých kláves dohromady protipohybem
- orientuje se v akordických značkách
- zahraje lomené akordy
- využije technické i zvukové možnosti nástroje
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí, také vytvoří jednoduchý podklad na PC či tabletu
- využije dosud probraných technických prvků klávesové hry

Postupová zkouška:
4 skladby odlišného charakteru, z nichž 1 skladba bude s použitím automatického doprovodu nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu nebo s ansámblem.

7. ročník

Žák:
- při hře využije všechny získané dovednosti
- hraje všechny stupnice dur i moll a akordy s obraty
- dle individuálních schopností vytvoří vlastní aranžmá v jednoduché skladbě
- pracuje s rejstříky EKN a pracuje s interní pamětí a také vytvoří jednoduchý podklad na PC či tabletu

- zahraje klavírní skladby různých stylových žánrů
- se zapojí do komorní nebo souborové hry

Žák ukončí Rozšířené studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 skladby libovolného výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu

Absolventský koncert:

- 3 skladby libovolného výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo podkladu vytvořeného na PC či tabletu

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

II. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládne základní technické a výrazové prvky klavírní hry a dále ji rozvíjí
- zahraje danou stupnici dohromady přes dvě oktávy protipohybem a k tomu příslušné akordy
- zahraje lomené akordy
- využije akordických značek při hře
- samostatně použije pedál
- hraje náročnější skladby různých stylových období
- je samostatný při výběru skladeb
- zná technické možnosti svého nástroje a dokáže je využít (editace skladeb, využití sekvenceru, midi nahrávky atd.), umí vytvořit sofistikovanější podklad na PC či tabletu
- na své úrovni doprovodí jiný nástroj, účastní se komorní nebo souborové hry

Postupová zkouška:

- 2 skladby libovolného výběru
- 1 skladba s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

2. ročník

Žák:

- hraje vybrané stupnice v různých rytmických variantách a k tomu příslušné akordy
- hraje náročnější skladby různých stylových období
- samostatně tvoří prstoklad skladeb
- zná technické možnosti svého nástroje a dokáže jej využít (editace skladeb, využití sekvenceru, MIDI nahrávky atd.), také umí vytvořit sofistikovanější podklad na PC či tabletu

Postupová zkouška:

- 2 skladby libovolného výběru
- 1 skladba s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

3. ročník

Žák:

- rozvíjí možnost přirozené a volné improvizace
- dle individuálních schopností vytváří vlastní aranžmá k jednodušší skladbě

Postupová zkouška:

- 2 skladby libovolného výběru
- 1 skladba s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

4. ročník

Žák:

- je schopen připravit si sám skladbu včetně doprovodu, prstokladů, pedálu
- zná dokonale svůj nástroj po stránce technické i zvukové

Žák ukončí Rozšířené studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 skladby libovolného výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

Absolventský koncert:

- 3 skladby libovolného výběru, jedna z nich s použitím automatického doprovodu (MIDI souboru, rytmická jednotka) nebo se sofistikovanějším podkladem vytvořeném na PC či tabletu

5.1.1.4. Studijní zaměření – Hra na housle

Housle jsou nástroj s velmi širokou možností uplatnění v sólové a komorní hře, v orchestrech symfonických, komorních, estrádních, tanečních a téměř ve všech druzích folklórních souborů profesionálních a amatérských.
Žáci ZUŠ jsou v průběhu studia vedeni k uplatnění svých dovedností na školních i veřejných vystoupeních, což je důležitým výchovným prostředkem jejich aktivní spoluúčasti na kulturním životě.
Hra na housle klade značné nároky na hudební a intelektuální dispozice hráče. Obohacuje jeho citové vnímání a estetické cítění.
Studijní program je sestaven tak, aby vybavil každého žáka technickými, výrazovými a teoretickými prostředky, aby se mohl podle svého zájmu a schopností zapojit do uměleckého života.

5.1.1.4.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na housle	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra *				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:

Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na housle	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny

- výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již v nižších ročnících dle individuálních předpokladů žáka;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na housle, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět Hra na housle

Výuka hry na housle směřuje k tomu, aby žák na konci studia ovládal svůj nástroj tak, aby zvládl základní prvky houslové techniky nezbytné k interpretaci hudebního díla na kvalitativně dobré umělecké úrovni.

Předmět Kolektivní výuka

Kolektivní výuka je nedílnou součástí výuky hry na hudební nástroj v ZUŠ. Navazuje na studium hlavního nástroje, využívá dosažených dovedností a přispívá k celkovému hudebnímu a uměleckému růstu žáka. Vychází vstříc přirozené potřebě dětí a dospívajících žáků po společném muzicírování ve větším hudebním kolektivu a stává se tak prostředkem k plnějšímu hudebnímu vyžití žáků.

V kolektivní výuce i méně vyspělý žák ve větší míře, než v sólové hře uplatní své schopnosti a aktivně se může podílet na tvůrčím procesu kolektivní interpretace hudebního díla a na vytváření výsledného tvaru interpretované skladby.

Z žáků navštěvujících výuku tohoto předmětu se vytvoří soubory různého nástrojového obsazení složené z různého počtu hráčů (dua, tria, kvarteta a další).

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na housle:

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- pojmenuje části houslí a smyčce
- zvládne základní postoj při hře na housle
- postupně zvládne durový prstoklad a k tomu příslušné říkanky, cvičení a lidové písně pouze ve hře bez smyčce – pizzicato
- postupně zvládne hru smyčcem (arco) – krátký smyk, staccato a později dle schopností žáka smyk polovinami smyčce a smyk kombinovaný na prázdných strunách, dle schopností žáka zvládne zahrát nejjednodušší říkanky a lidové písně (drobné skladby zpaměti)

Postupová zkouška:

- dvě říkanky nebo dvě písničky pizzicatem (arcem) – zpaměti (z not)

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- pojmenuje části houslí a smyčce
- zvládne základní postoj při hře na housle
- postupně zvládne durový prstoklad a k tomu příslušné říkanky, cvičení a lidové písně pouze ve hře bez smyčce – pizzicato
- postupně zvládne hru smyčcem (arco) – krátký smyk, staccato a později dle schopností žáka smyk – polovinami smyčce a smyk kombinovaný na prázdných strunách, dle schopností žáka zvládne zahrát nejjednodušší říkanky a lidové písně (drobné skladby zpaměti)

Postupová zkouška:

- dvě říkanky nebo dvě písničky pizzicatem (arcem) – zpaměti (z not)

2. ročník

Žák:

- postupně si osvojí funkce pravé a levé ruky
- nacvičí smyk staccato a přejde na hru staccata ze zápěstí (nejdříve na prázdných strunách, později aplikace na snadných skladbičkách)

- souběžně zvládne smyk detaché (hra plynule) a legato – průprava viz V. Krůček tabulky (dle jeho možností a schopností)
- postupně zvládne další prstoklady (mollový prstoklad – průprava na cvičeních a následně aplikace na snadných skladbičkách a nejjednodušších koncertinech v 1. poloze se dvěma základními prstoklady dur, moll, písních lidových i umělých – výběr dle schopností žáka)
- žák zvládne hrát písně nebo snadné skladbičky zpaměti

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu jedné oktávy s rozloženým akordem
- jedna etuda
- krátká skladba (píseň) hraná zpaměti nebo z not

3. ročník

Žák:

- dále zdokonalí hru na housle
- zdokonalí funkce pravé i levé ruky (i samostatně na cvičeních), postupně lépe zvládne koordinaci rukou
- zahraje jednoduchou stupnici přes 1 a později 2 oktávy s rozloženými akordy (v dur a moll prstokladu)
- při hře na nástroj např. stupnic, cvičení zvládne intonaci a tvoření tónu
- si zdokonalí smyčcovou techniku (použije notovou literaturu – O. Ševčík op. 2 s. 1 – smyčcová technika (výběr dle schopností žáka)
- zahraje přednes dle svých schopností a dovedností i jeho obsah (rozsah skladby a náročnost)
- ovládne základní dynamické prvky – hra zpaměti

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu jedné oktávy s rozloženým akordem
- jedna etuda
- krátká skladba (píseň, concertino, koncert) hraná zpaměti nebo z not

4. ročník

Žák:

- se seznámí s novým houslovým prvkem – vibrato
- osvojí si základní principy této houslové techniky (jedná se o dlouhodobý proces)
- seznámí se s dalším houslovým prvkem – hra v polohách (průprava na cvičeních 1. – 3. polohy)
- po průpravě výměn poloh (z 1. do 3. polohy) zvládne zahrát stupnice ve 3. poloze (přes 2 oktávy + rozložené akordy ve smykových obměnách)
- zdokonalí smyčcové techniky viz O. Ševčík op. 2 s. 1 – výběrem smyků

- současně se smyčcovou technikou procvičí prstovou techniku viz O. Ševčík op. 1 s. 1
- pod odborným dohledem houslového pedagoga ladí housle

Postupová zkouška:
- stupnice v rozsahu jedné nebo dvou oktáv
- jedna etuda
- concertino nebo snadné skladby či písně

5. ročník

Žák:
- zdokonalí se v nácviku výměn poloh
- zvládne stupnice dur i moll přes 2 oktávy – rozložené akordy v různých smykových variacích (2, 4, 8 vázaně, dále smyky staccato, detaché, legato)
- zdokonalí se v nácviku vibrata
- zvládne etudy dle výběru učitele
- použije smykové kombinace na jednoduchých cvičeních viz O. Ševčík op. 2 s. 1
- použije na přednesových skladbách výrazové prostředky (dynamika, agogika)
- zdokonalí hru základních smyků podle zvoleného studijního materiálu

Postupová zkouška:
- stupnice v rozsahu dvou oktáv
- etuda
- přednes

6. ročník

Žák:
- zdokonalí se v nácviku vibrata
- ovládne nové smyky, které následně použije na etudách, koncertinech, koncertech
- ovládne hru základních melodických ozdob (trylek, příraz)
- zvládne základní dynamické prvky
- ovládne hru v základních polohách (1. a 3. poloze)
- nacvičuje výměnu poloh dle příslušné literatury
- zvládne výběr etud z příslušné literatury
- zvládne hrát jednodušší skladby, koncertina zpaměti
- použije vibrato
- zahraje z listu dle jeho individuálních možností a schopností
- naladí si nástroj

Postupová zkouška:
- stupnice v rozsahu dvou oktáv
- etuda
- přednes

7. ročník

Žák:

- zahraje stupnice přes 2 oktávy + akordy s výměnou do polohy v různých smykových obměnách
- zdokonalí kvalitu tónu
- zdokonalí smyčcovou techniku
- zahraje jednodušší dvojhmaty a akordy
- zdokonalí si hru v polohách
- zdokonalí si nácvik vibrata a následně použije na cvičeních a skladbách
- zvládne výběr etud z příslušné literatury
- zvládne hrát skladby z not i zpaměti se základními výrazovými prvky
- zdokonalí se ve hře z listu

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- stupnice v rozsahu dvou oktáv
- etuda
- přednes

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne hrát stupnice s výměnou do poloh v různých smykových obměnách + rozložené akordy
- nacvičí hry v polohách
- nacvičí vibrato
- zahraje etudy s různými houslovými prvky
- zvládne aplikovat prvky houslové hry na skladbách různých slohových období

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu dvou nebo tří oktáv
- etuda
- přednes

2. ročník

Žák:

- zahraje stupnice v zadaných polohách – rozložené akordy v různých smykových obměnách
- nadále si osvojí a upevní hru v polohách
- zahraje v polohách a procvičí tento znak houslové hry na etudách a cvičeních
- zvládne hrát skladby, koncerty z not i zpaměti

<u>Postupová zkouška</u>:

- stupnice v rozsahu dvou nebo tří oktáv
- etuda
- přednes

3. ročník

Žák:

- zdokonalí si prstovou zběhlost, intonační jistotu při hře v polohách
- zkvalitní vibrato
- uplatní bohatší odstínění a frázování
- nacvičí smykové variace
- uplatní výraznější hudební projev
- zvládne vybrané etudy 2. houslové školy V. Krůčka
- získané schopnosti uplatní na koncertech či skladbách různého rozsahu

<u>Postupová zkouška</u>:

- stupnice v rozsahu dvou nebo tří oktáv
- etuda
- přednes

4. ročník

Žák:

- zkvalitní dovednosti a návyky, které potřebuje k udržení zběhlosti a tónové kultury
- zdokonalí smykové variace
- na vybraných etudách zdokonaluje techniku hry
- zdokonalí hudební projev

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

<u>Závěrečná zkouška</u>:

- stupnice v rozsahu dvou nebo tří oktáv
- etuda
- přednes

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.4.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na housle	2	2	2	2	2	2	2
Souborová hra *			1	1	1	1	1
Orchestrální hra *			1	1	1	1	1
Komorní hra *			1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *			1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na housle	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na housle.
Vzdělávací obsah – předmět Hra na housle:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

1. ročník

Žák:
- zvládne hru na nástroj se správnými návyky (postoj, držení houslí a smyčce)
- zahraje v čisté intonaci
- písně nebo krátké skladbičky zahraje ve správném rytmu

Postupová zkouška:
- 2 lidové písně zpaměti nebo
- 1 píseň a 1 krátká skladbička zpaměti

2. ročník

Žák:
- předvede zdokonalení hry na housle a funkce pravé i levé ruky na technických cvičeních
- ovládne základní dynamické prvky
- zahraje náročnější repertoár-skladbičky, koncertina zpaměti

Postupová zkouška:
- 1 stupnice v rozsahu 1 až 2 oktáv, rozložené akordy
- 1 etuda
- 1 přednesová skladba (píseň, koncertino hraná zpaměti)

3. ročník

Žák:
- seznámí se s novým houslovým prvkem vibrato (dlouhodobý proces)
- zahraje v polohách (nácvik 3. polohy viz. V. Krůček – Škola houslových etud 3. sešit)
- zdokonalí tvoření tónu
- předvede další rozvoj technických schopností
- při hře použije výrazové prostředky (dynamika, agogika)

Postupová zkouška:
- 1 stupnice v rozsahu 2 oktáv, rozložené akordy
- 1 etuda
- přednesová skladba hraná zpaměti

4. ročník

Žák:
- zdokonalí nácvik vibrata
- zdokonalí se v nácviku výměn poloh
- dále rozvine své technické dovednosti
- seznámí se s dalším houslovým prvkem hry (hra dvojhmatů)
- zvládne náročnější repertoár

Postupová zkouška:
- 1 stupnice v rozsahu 2 oktáv s výměnou do 3. polohy, rozložené akordy

- 1 etuda
- 1 přednesová skladba hraná zpaměti např. Koncertino, Koncert 1. věta, nebo skladby různého charakteru

5. ročník

Žák:

- zvládne použít vibrato ve skladbách i etudách
- rozšíří smyčcovou techniku o nové smyky
- zvládne hru melodických ozdob (např. trylek, příraz)
- nacvičí další výměny poloh
- zdokonalí se ve hře dvojhmatů

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v rozsahu 2 oktáv, rozložené akordy
- 1 etuda
- 1 skladba nebo jedna věta z koncertu různých skladebných období hraná zpaměti

6. ročník

Žák:

- zdokonalí a rozvine své technické dovednosti
- zdokonalí kvalitu tónu a výrazových prostředků
- zvládne hrát skladby obsahově i technicky náročnější

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v rozsahu 2 až 3 oktáv, rozložené akordy
- 1 etuda
- přednes dle výběru zpaměti

7. ročník

Žák:

- nacvičí hry v polohách
- zdokonalí smyčcovou techniku o další prvky houslové hry (např. řadové staccato, spiccato, které patří k virtuózním smykům)
- technické dovednosti použije na skladbách různého charakteru i slohového období

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 stupnice v rozsahu 3 oktáv + rozložené akordy
- 1 etuda
- 1 přednesová skladba hraná zpaměti

Absolventský koncert:

- 2 přednesové skladby různého charakteru
- nebo
- 1 část houslového koncertu většího rozsahu zpaměti

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- dále rozvine své technické dovednosti na cvičeních, stupnicích a etudách
- své technické dovednosti použije na náročnějších skladbách (např. sonáty, koncerty)
- zahraje skladby náročnějšího obsahu zpaměti

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v rozsahu 3 oktáv, rozložené akordy
- 1 etuda přiměřené technické úrovně
- 1 skladba hraná zpaměti (části ze sonáty nebo 1 věta z koncertu)

2. ročník

Žák:

- nastuduje skladby, které vyžadují jak technickou, tak tónovou vyzrálost
- zapracuje na kvalitě tónu, frází a dynamiky (dynamické nuance)

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v rozsahu 3 oktáv, rozložené akordy
- je možné zařadit i dvojhmatové stupnice
- 1 etuda
- 1 skladba hraná zpaměti

3. ročník

Žák:

- prohloubí své technické schopnosti
- do hry zařadí další prvky houslové hry
  (např. virtuózní smyky spiccato, sautié atd.)

- zapracuje na výrazu skladeb

Postupová zkouška:
- 1 stupnice v rozsahu 3 oktáv, rozložené akordy
- 1 etuda přiměřené náročnosti
- 1 část houslového koncertu nebo skladba z houslového repertoáru hraná zpaměti

4. ročník

Žák:
- ve skladbách uplatní technickou vyzrálost
- předvede zpěvnost a krásu tónu
- zaujme muzikálností a kvalitním provedením skladby

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 1 stupnice přes 3 oktávy + rozložené akordy
- 1 etuda přiměřené náročnosti
- 1 část houslového koncertu nebo skladba z houslového repertoáru hraná zpaměti

Absolventský koncert:
- 1 až 2 přednesové skladby různého charakteru interpretované zpaměti

5.1.1.5. Studijní zaměření – Hra na violoncello

Violoncello patří do rodiny smyčcových nástrojů houslového typu. První violoncella se objevují v 16. století. Původně violoncello sloužilo k doprovodným účelům, ale postupem času spolu se zvyšující se technickou úrovní hráčů se prosadilo i jako sólový nástroj. Dnes se zařadilo mezi několik nejpoužívanějších a violoncellová literatura bohatě zahrnuje všechna stylová období barokem počínaje a moderní hudbou (a to i nonartificiální) konče. Zvuk i rozsah violoncella je velmi podobný lidskému hlasu. Jeho bohaté zvukové a výrazové možnosti ho předurčují k širokému využití jednak sólově, ale i jako součást komorních uskupení, smyčcových souborů a orchestru.
Na hráče jsou kladeny vysoké hudební, fyziologické a intelektuální požadavky, ale zároveň se při hře bohatě rozvíjejí všechny hudební schopnosti: smysl pro intonaci, rytmus, přirozené frázování a kvalitu tónu.
Studijní program je sestaven tak, aby vybavil každého žáka technickými, výrazovými a teoretickými prostředky, aby se mohl podle svého zájmu a schopností zapojit do uměleckého života.

5.1.1.5.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na violoncello	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka*	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na violoncello	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1

Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- výuka přípravného studia může probíhat individuálně nebo ve skupině 2 žáků;
- výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již v nižších ročnících dle individuálních předpokladů žáka;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají s hrou na violoncello, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na violoncello

V předmětu Hra na violoncello se žák seznámí s nástrojem, naučí se jej postupně správně držet, tvořit tón a hrát melodii. Technické možnosti violoncella si bude osvojovat pomocí hry stupnic, etud a technických cvičení. Zvukové a barevné možnosti hry bude rozvíjet při hře lidových písní a přednesových skladeb. Prací s notovým materiálem se postupně naučí číst a používat basový, tenorový a houslový klíč.

Předmět – Kolektivní výuka

Kolektivní výuka je důležitou složkou celkového hudebního studia. Vede žáka k vnímání ostatních hráčů a vzájemné spolupráci. Žák se stává zodpovědným nejen za sebe, ale za výkon celého uskupení. Dává možnost většího kulturního vyžití, a to i méně nadaným

žákům. Je uskutečňována také ve spolupráci s ostatními odděleními, takže žák přichází do kontaktu s jinými nástroji. Uvědomuje si rozdíly mezi nimi. Učí se rozeznávat úlohu, kterou v danou chvíli ve skladbě jeho hlas zastává. Jednotlivé soubory jsou složeny z různých nástrojů a počtů žáků (dua, tria, kvarteta atd.).
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na violoncello

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- pojmenuje části nástroje
- sedí rovně a uvolněně
- dodrží správné postavení levé ruky a kladení prstů na hmatník
- zahraje pizzicato na strunách G, D, A, zorientuje se hmatově i sluchově
- nacvičí hru smyčcem u žabky u špičky, zvládne hru polovinami a celým smyčcem
- zvládne elementární cvičení podporující správné držení smyčce
- zvládne elementární cvičení podporující správnou funkčnost levé ruky, plynulý pohyb ruky po celé délce hmatníku
- zrytmizuje říkadla při hře na prázdných strunách

<u>Postupová zkouška</u>:

- hra smyčcem na prázdných strunách v různých rytmických hodnotách
- jednoduchá píseň pizzicato

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- předvede výměnu do 7. polohy (při pizzicatu)
- použije odklon 1. prstu v základní poloze

- využije dolní i horní polovinu smyčce, celý smyčec, smyk detaché
- zahraje smyčcem stupnici přes jednu oktávu
- přečte notový zápis v basovém klíči alespoň pro 2 struny nástroje
- uvědomí si nutnost intonační přesnosti
- správně vytvoří kvalitu tónu
- zahraje zpaměti píseň či snadný přednes
- doprovodí jednoduchou píseň pomocí základních tónů harmonických funkcí T, D, S

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rozsahu jedné oktávy, akord ke stupnici
- cvičení z probírané školy
- národní píseň nebo snadná drobná skladba

2. ročník

Žák:

- uplatní intonační a tónovou sebekontrolu
- zorientuje se ve čtení basového klíče
- uplatní alespoň 2 tempová odstínění pomalu – rychle
- upevní prstoklady v široké pražcové a široké vyšší poloze
- ovládne hru smyčcem detaché a legato na jedné struně a přes dvě struny
- procvičí základy hry staccato a martelé
- dynamicky rozliší p, mf, f
- odliší základní odstínění nálady přednesu
- rytmicky obmění improvizovaný doprovod

Postupová zkouška:

- stupnice durová přes 2 oktávy + akord
- etuda
- píseň hraná zpaměti nebo snadnější skladba hraná zpaměti

3. ročník

Žák:

- zdokonalí a upřesní intonaci
- zorientuje se v základech nácviku vibrata
- s pomocí sebekontroly zdokonalí kvalitu tónu
- zdokonalí funkci pravé ruky, zkombinuje dosud probrané smyky
- využije dynamické možnosti p, mf, f, dále také crescendo, decrescendo

Postupová zkouška:

- stupnice dur nebo moll + akord

- etuda
- přednesová skladba hraná zpaměti

4. ročník

Žák:

- zrychlí techniku levé ruky
- uvolněně vymění polohu
- zavibruje ve všech probraných polohách
- zorientuje se v aktuálně hraných hudebních obdobích
- seznámí se s tenorovým klíčem
- samostatně se připraví na vyučování
- použije sebekontrolu a zdokonaluje intonaci a rytmus
- navštíví koncerty a jiné kulturní akce

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice v rozsahu dvou oktáv s výměnou polohy, akord ke stupnici
- etuda
- přednesová skladba zpaměti

5. ročník

Žák:

- použije uvolněné vibrato
- použije durový a mollový prstoklad v klínové poloze
- zdokonaluje skákavé smyky
- seznámí se s hrou stupnic v rozložených dvojhmatech (tercie, sexty)
- samostatně nastuduje party a vytvoří prstoklady
- zesynchronizuje obě ruce, zvládne rychlé techniky v základní poloze
- promyšleně použije místo tahu smyčce na struně, vzhledem ke zvukovým vlastnostem blíž nebo dál od kobylky
- rozliší a použije řadu tempových označení
- improvizovaně doprovodí lidovou píseň pomocí základních a vedlejších harmonických funkcí a pomocí průchodných tónů

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice v rozsahu 2 oktáv, akordy ke stupnicím
- etuda
- přednesová skladba hraná zpaměti
- hra snadné skladby z listu

6. ročník

Žák:

- rozliší několik typů vibrata vzhledem k velikosti a frekvenci amplitudy a vhodně je použije
- seznámí se s hrou v palcové poloze
- zahraje durové a mollové stupnice přes 3 oktávy
- zdokonalí hru v rozložených dvojhmatech (tercie, sexty) na stupnicích přes jednu oktávu
- zorientuje se v základech pro arpeggio
- ovládne rychlé noty (šestnáctinové a dvaatřicetinové)
- využije nepravidelné smyky v legatu (3+1)
- seznámí se se základy řadového staccato
- doprovodí písně pomocí akordické hry

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rozsahu tří oktáv, akord ke stupnici
- etuda s výměnami poloh
- přednesová skladba hraná zpaměti
- hra snadné skladby z listu

7. ročník

Žák:

- uplatní vnitřní sluchovou představivost a intonační sebekontrolu
- zorientuje se v zápise interpretovaných skladeb, pozná jejich základní členění
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu, v patřičném tempu s požadovaným výrazem a dynamikou
- projeví respekt k doprovodu, který spolu se sólovým nástrojem vytvoří jednotný celek
- ovládne hru arpeggio
- použije nejpoužívanější melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz, obal)
- zorientuje se v základní violoncellové literatuře poslechem nahrávek a návštěvou koncertů
- naladí si nástroj

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- samostatně nastuduje skladbu přiměřené úrovně
- seznámí se s hrou dvojhmatových stupnic dohromady (tercie, sexty)
- seznámí se s hrou rozložených oktáv
- naladí nástroj, správně natáhne struny, postaví a seřídí kobylku
- zahraje zpaměti vybrané etudy a přednes
- zahraje z listu skladby lehčí úrovně a orchestrální a komorní party
- rozšíří okruh poznané violoncellové literatury poslechem nahrávek a návštěvou koncertů.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice a akordy ke stupnicím přes 3 oktávy v tempových a smykových obměnách
- etuda
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty

2. ročník

Žák:

- zdokonalí hru oktáv dohromady, terciové a sextové dvojhmaty použije v jednodušších etudách a přednesových skladbách
- ovládne spiccato, seznámí se se základy smyku sautillé, zdokonalí řadové staccato
- zdokonalí hru v palcové poloze (zrychlí techniku, ovládne uvolněné a přesné výměny)

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice a akordy ke stupnicím přes 3 oktávy v tempových a smykových obměnách
- etuda
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty

3. ročník

Žák:

- zorientuje se ve hře stupnic přes 4 oktávy
- lehce zavibruje a tím uvolní dvojhmaty v tercích a sextách
- pevným doklepáváním prstů levé ruky zpřesní a zrychlí techniku
- zvládne zahrát rychlé pasáže napříč všemi známými polohami

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice a akordy ke stupnicím přes 3 oktávy v tempových a smykových obměnách
- etuda
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty

4. ročník

Žák:

- vystaví dílo v závislosti na stylovosti a formě
- zvládne kultivovanou a citlivou interpretaci díla

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.6. Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu

Zobcová flétna je jedním z velmi starých hudebních nástrojů. V současné době patří mezi velmi oblíbené nástroje na ZUŠ. Řadí se do skupiny dřevěných dechových nástrojů. Je to svým způsobem ideální nástroj, který mohou fyzicky a technicky zvládnout i malé děti, a tím se připravovat na hru na některý z dechových nástrojů i aktivně rozvíjet svou hudebnost.

Je ideálním nástrojem pro věrnou interpretaci hudby renesanční a barokní, ale užívá se stále častěji v oblasti jazzu a hudby populární.
Je to nástroj velmi perspektivní a k jeho renesanci dochází v současné době ve všech zemích, které se snaží o moderní přístup k hudebnímu vzdělávání mládeže.

5.1.1.6.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	**2. ročník (2. PS)**
Hra na zobcovou flétnu	1	1kontrabas
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1
Kolektivní výuka *		1	1	1	1
Souborová hra *		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- přípravné studium je vyučováno individuálně nebo ve skupince dvou až tří žáků;
- výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již ve 3. ročníku dle individuálních předpokladů žáka;
- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na zobcovou flétnu, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na zobcovou flétnu

Zobcová flétna je vyučována jako sólový nástroj, může být také přípravným nástrojem pro ostatní dechové nástroje. Ke studiu jsou zpravidla přijímáni žáci od první třídy ZŠ, ve výjimečných případech i mladší (předškolní) děti. Studium zobcové flétny v sobě zahrnuje nejen zvládnutí dvou základních nástrojů, a to sopránové a altové flétny, ale i seznámení s celou rodinou zobcových fléten. Také umožňuje zapojení dětí do komorních souborů, kde si rozšiřují své dovednosti sólového hráče o schopnost souhry a práce v kolektivu.
U žáků rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a technické dovednosti potřebné k samotné hře na flétnu.

Předmět – Kolektivní výuka
Nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a dokážou vzájemně korigovat intonaci. Kolektivní výuka probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz Vzdělávací **oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na zobcovou flétnu:

Přípravné studium

1. – 2. ročník

Žák:

- předvede správný postoj a držení nástroje při hře
- zvládne zakrývání dírek (funkce prstů)
- předvede nasazení tónu jazykem
- zvládne hru v non legatu
- rozezná intonační rozdíly vyšší – nižší
- rozezná melodii vzestupnou – sestupnou
- zahraje rovný znělý tón

- zopakuje formou ozvěny jednoduché rytmické a melodické útvary
- reaguje na tempové změny pomalu – rychle
- zahraje známou lidovou píseň na základě sluchové představy
- zahraje jednoduchou melodii podle notového zápisu na základě individuálních dispozic

Postupová zkouška:

1. ročník

- jednoduchá ozvěna na 2-3 tónech v rozsahu a1-c2

2. ročník

- 2 písně z not nebo zpaměti dle dispozic žáka

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne správný postoj při hře
- předvede držení nástroje
- předvede nasazení tónu jazykem
- zvládne péči o nástroj
- zvládne přečíst notový zápis hrané melodie
- zahraje v non legatu, legatu
- zahraje jednoduchou melodii v daném rytmu
- hraje s doprovodným nástrojem dle vlastních dispozic

Postupová zkouška:

- 2 cvičení z probírané školy
- píseň zpaměti

2. ročník

Žák:

- zvládne základní druhy artikulací, non legato, legato, staccato
- zvládne přiměřenou prstovou techniku
- zvládne základy dechové techniky (nasazení – ukončení tónu)
- zvládne znalost názvu tónu i hodnoty not

- zná základní rytmické hodnoty
- zahraje jednoduché vícehlasé melodie (dvojhlas, kánon)
- zvládne jednoduché výrazové novodobé hudební prvky přiměřeně věku
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:
- 2 cvičení z probírané školy
- 1 přednesová skladba
- píseň zpaměti

3. ročník

Žák:
- využije elementární výrazové prostředky a návyky získané v předchozím ročníku
- dokáže zahrát přirozeným znělým tónem
- využije výrazové prostředky (agogika)
- zahraje s rytmickou a intonační čistotou
- odliší náladu skladby
- zahraje s jednoduchými melodickými ozdobami
- zahraje jednoduché komorní skladby
- zahraje s doprovodným nástrojem
- rozezná netradiční notový zápis (frullatto, sputato, volná improvizace atd.)
- podle vlastních předpokladů a zájmů zahraje na flétnu altovou

Postupová zkouška:
- 2 kontrastní etudy
- 1 přednesová skladba
- píseň zpaměti

4. ročník

Žák:
- zahraje s intonační jistotou
- zvládne náročnější rytmické útvary a artikulace
- zahraje skladby různých stylových období a žánrů
- zvládne hru náročnějších melodických ozdob a dokáže s nimi pracovat ve skladbách barokních
- rozezná různé styly a žánry skladeb
- zvládne hru v komorních seskupeních nebo orchestru

Postupová zkouška:
- 1 etuda
- 1 přednesová skladba – renesance nebo baroko

- 1 současná skladba

5. ročník

Žák:

- zvládne prstovou techniku v rychlejších tempech
- zahraje v plném tónovém rozsahu
- předvede trylkovou techniku a hru melodických ozdob
- zahraje skladby různých stylů, k dokonalosti využije nahrávek CD
- využije novodobé prvky a pozná novodobý notový zápis
- podle vlastních předpokladů a zájmů zahraje na flétnu tenorovou
- zvládne hru v komorních seskupeních nebo orchestru

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 1 věta ze sonáty nebo koncertu
- 1 současná skladba

6. ročník

Žák:

- zvládne dechovou techniku v pomalých i rychlejších skladbách
- zvládne sebekontrolu a sebehodnocení při interpretaci v sólové hře
- podle vlastních možností a zájmů zahraje na flétnu basovou
- zvládne hru v komorních seskupeních nebo orchestru

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 2 věty ze sonáty nebo koncertu
- 1 současná skladba

7. ročník

Žák:

- zahraje kvalitním tónem
- předvede technickou a dechovou dovednost
- interpretuje skladby v tempových rozlišeních, s frázováním a agogikou
- samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu
- předvede melodické ozdoby v barokních skladbách
- využije získané technické dovednosti v interpretaci renesančních, barokních, moderních a novodobých skladeb
- podle individuálních schopností zahraje na flétnu tenorovou a basovou
- zvládne hru v komorních seskupeních nebo orchestru

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 1 etuda
- libovolná skladba dle vlastního výběru a odpovídající náročnosti

Absolventský koncert:
- sonáta nebo koncert
- novodobá skladba, popř. skladba z oblasti komorní hry s využitím různých typů zobcových fléten podle individuálních předpokladů žáka

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:
- disponuje dovednostmi a znalostmi získanými studiem na I. stupni
- samostatně nastuduje skladbu s rytmickou a artikulační přesností, s citem pro hudební fráze a stylový výraz
- samostatně zhodnotí problematiku nástrojové techniky a kvalitu tónu podle individuálních předpokladů
- vystihne náladu a charakter obsahově náročnějších skladeb a frázování

Postupová zkouška:
- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:
- zahraje skladby různého žánrového zaměření podle individuálních dispozic
- nastuduje komorní nebo orchestrální party s citem pro společnou souhru a způsob interpretace
- zná nové trendy notového záznamu a využije je v praxi

Postupová zkouška:
- 1 etuda odpovídající úrovni daného ročníku
- 1 věta ze sonáty nebo koncertu

3. ročník

Žák:
- zahraje repertoár k sebezdokonalování v technických a výrazových dovednostech
- dodrží hlavní zásady interpretace skladeb různých žánrů a stylových období

- předvede interpretaci skladeb renesančních a barokních s vlastním využitím ornamentiky
- předvede cit pro stavbu hudební fráze a stylový výraz hraných skladeb

Postupová zkouška:
- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:
- využije posluchačské a interpretační zkušenosti i dovednosti k samostatnému vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- zná hmaty při hře na flétny sopránové, altové, tenorové, popřípadě basové podle individuálních dispozic
- navštěvuje koncerty a poslechem nahrávek rozvíjí své hudební a estetické cítění
- je schopen vyhledat nahrávky a notový materiál s využitím moderních technologií

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti

Absolventský koncert:
- sólová hra nebo hra s komorním seskupením

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.6.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na zobcovou flétnu	2	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na zobcovou flétnu	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na zobcovou flétnu.
Vzdělávací obsah – předmět Hra na zobcovou flétnu:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

3. ročník

Žák:

- zahraje přirozeným, znělým tónem
- předvede přiměřenou prstovou techniku
- orientuje se ve výrazových – artikulačních prostředcích, které využije ve skladbách

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice dur nebo moll s příslušnými akordy, velký rozklad, obraty
- 2 kontrastní etudy
- 2 přednesové skladby odlišného stylového období s klavírním doprovodem, z toho 1 skladba zpaměti

4. ročník

Žák:

- předvede hru kvalitním tónem s vytříbenou prstovou technikou
- zvládne náročnější rytmické útvary
- dokáže interpretovat skladby s hlubším hudebním cítěním a bohatou hudební představivostí
- zvládne skladby různých stylů a žánrů
- využije melodických ozdob ve skladbách dle vlastní představivosti a citu

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice dur nebo moll, příslušné akordy, velký rozklad, obraty
- 2 kontrastní etudy
- 1 věta z barokní sonáty
- 1 přednes s klavírním doprovodem z oblasti hudby populární, jazzu i hudby současné s novodobými výrazovými prostředky

5. ročník

Žák:

- předvede všechny druhy artikulací
- dokáže se vcítit do hudební nálady a vyjádřit ji interpretačně

- zahraje v plném tónovém rozsahu
- zvládne prstovou techniku v rychlejších tempech
- předvede trylkovou techniku a hru melodických ozdob
- v komorních seskupeních využije bezproblémově zobcových fléten různého ladění (soprán, alt, tenor, bas)

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll s příslušnými akordy, velký rozklad, obraty
- 2 etudy s využitím sopránové a altové flétny s odlišnými technickými a výrazovými prostředky
- 2 věty ze sonáty nebo koncertu s klavírním doprovodem
- 1 přednes s ukázkou moderních technik
- 1 věta ze skladby komorní

6. ročník

Žák:
- zvládne hru s technickou vytříbeností a tónovou kvalitou
- dokonale zvládne dechovou techniku
- využije vlastního úsudku při interpretaci

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll s příslušnými akordy, velký rozklad, obraty
- 2 kontrastní, náročnější etudy
- 2 věty ze sonáty nebo koncertu s klavírním doprovodem
- 1 náročnější skladby od 18. století po současnost, může být i sólové provedení
- 1 věta z komorní skladby

7. ročník

Žák:
- získané dovednosti využije v interpretaci renesančních, barokních a novodobých skladbách
- zvládne samostatně nastudovat přiměřeně náročné skladby

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 1 náročnější etuda
- 2 libovolné, obsahově náročnější skladby s klavírním doprovodem
- 1 skladba novodobá nebo komorní – 1 věta

Absolventský koncert:

- 3 libovolné skladby odpovídající náročnosti, z toho může být 1 věta z komorní skladby

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- dokáže zahrát s citem pro stylovost skladby
- dokáže samostatně nastudovat skladbu včetně hudebních frází, artikulace a agogiky

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 2 skladby různých stylů a žánrů s klavírním doprovodem nebo v netradičním sólovém podání
- z toho může být 1 skladba komorní – 1 věta

2. ročník

Žák:

- aktivně poslouchá hudbu
- dokáže využívat vlastní ornamentiky v interpretaci skladeb renesančních a barokních dle individuálních předpokladů
- zná a orientuje se v nových trendech notového záznamu

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 3 skladby různých stylů a žánrů s doprovodem klavíru nebo v netradičním sólovém podání
- z toho může být 1 skladba komorní – 1 věta

3. ročník

Žák:

- zahraje s citem pro stavbu hudební fráze a stylový výraz interpretovaných skladeb
- poslechem nahrávek a koncertů si zdokonaluje hudebně-estetické cítění
- má vytříbený názor na interpretaci skladeb různých stylových období

Postupová zkouška:

- 1 etuda

- 2 náročnější skladby odlišných stylových období i žánrů s klavírním doprovodem
- z toho může být 1 skladba komorní – 1 věta

4. ročník

Žák:

- disponuje dostatečnými interpretačními dovednostmi a zkušenostmi s možností pohotového vystoupení
- navštěvuje koncerty a poslechem nahrávek rozvíjí své hudební a estetické cítění
- je schopen vyhledat nahrávky a notový materiál s využitím moderních technologií

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 etuda
- 2 libovolné skladby odlišného charakteru v odpovídající obsahové náročnosti
- 1 skladba z toho může být komorní – 1 věta

Absolventský koncert:

- 1 až 2 přednesové skladby různého charakteru interpretované zpaměti

5.1.1.7. Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu

Tento druh flétny se vyvíjel po dlouhá tisíciletí, procházel mnoha podobami a neustálým zdokonalováním. Do první poloviny 18. století byla příčná flétna bez klapek a mechaniky. S postupným zdokonalováním nástroje se stávala náročnější i samotná hra na něj. V polovině 19. století dal německý flétnista T. Böhm flétně takovou podobu, jakou si zachovala dodnes. Nejdříve se vyráběla ze dřeva, proto ji řadíme mezi dřevěné dechové nástroje, v současnosti se vyrábí většinou z kovu. Je to nástroj velmi oblíbený, hraje se na ni ve všech typech orchestrů, souborů i sólově.

5.1.1.7.1. Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1

Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již ve 3. ročníku dle individuálních předpokladů žáka;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na příčnou flétnu, mohou být zařazení do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na příčnou flétnu
Ke studiu hry na příčnou flétnu jsou přijímáni žáci, kteří projeví zájem o studium daného nástroje a splňují všechny předpoklady potřebné k jeho zvládnutí. U žáků rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a technické dovednosti potřebné k samotné hře na flétnu.

Předmět – Kolektivní výuka
Nabízí žákům dále rozvíjet a uplatňovat dovedností a schopností získaných v individuální výuce a vede k většímu pocitu zodpovědnosti za společný výkon. Tato základní forma kolektivní instrumentální výchovy přispívá k tomu, aby se z žáka stal pohotový hudebník i platný člen souborů zájmové umělecké činnosti.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na příčnou flétnu:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne správný postoj při hře
- předvede držení nástroje a polohy rukou
- zvládne funkci jazyka při tvoření tónu
- zvládne dechové návyky
- zvládne péči o nástroj
- předvede nasazení tónu plynulým dechem
- zvládne orientaci v notovém zápise
- zahraje jednoduchou melodii non legato, legato
- zvládne sledovat kvalitu tónu na tónových cvičeních a stupnicích
- zvládne základní návyky vedoucí k plynulé, vyrovnané hře
- předvede hru jednoduchých rytmů
- zná návyky domácí přípravy
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:

- 1 cvičení z probírané školy
- 1 drobná skladba zpaměti

2. ročník

Žák:

- zvládne základní návyky získané v předchozím ročníku
- zahraje v portamentu, tenutu, legatu
- zahraje v základních dynamických odstínech
- dokáže se orientovat v notovém zápisu a zahraje v širším tónovém rozsahu
- zvládne základy žeberně bránicového dýchání
- dokáže zahrát se základními agogickými změnami
- zahraje skladby různých forem s větší sebekontrolou tónovou, rytmickou a intonační
- zvládne přiměřenou prstovou techniku ve hře stupnic, akordů a etud
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:

- 1 cvičení z probírané školy
- 2 drobné skladby z toho 1 zpaměti

3. ročník

Žák:

- zvládne návyky získané v 1. -2. ročníku, které dále rozvíjí
- zvládne hru v širším tónovém rozsahu na skladbách různých stylů
- zvládne hru dalších výrazových prostředků (dynamika, agogika)
- zvládne a předvede hru přefukovacích tónů se sebekontrolou intonační
- zvládne hru kultivovaným tónem se sluchovou kontrolou
- zvládne hru náročnějších rytmických útvarů
- zvládne základy staccatové hry
- zahraje běžné melodické ozdoby
- rozezná náladu skladby, tu interpretuje s elementárními, výrazovými prostředky
- předvede přiměřenou prstovou techniku v legatových pasážích (stupnice, akordy etudy)
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:

- zahraje znělým tónem s přiměřenou prstovou technikou
- využije výrazové prostředky v širším rozsahu (dynamika, agogika)
- zvládne obtížnější spoje v legatu a ve staccatu
- zvládne hru s melodickými ozdobami
- dokáže zahrát náročnější rytmické útvary
- zná základy interpretačních stylů různých období
- zná a předvede různé způsoby nasazování tónu (důrazy, sfz)
- zná základy dvojitého staccata
- zvládne hru stupnic, akordů, etud v rychlejších tempech
- zvládne hru v plném rozsahu nástroje
- hraje v komorní nebo orchestrální hře
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:

- 2 etudy odlišného charakteru
- 2 přednesové skladby

5. ročník

Žák:

- zvládne práci s dechem, techniku hry v rychlejších tempech (stupnice, akordy, etudy)
- zahraje lehkým, znělým tónem
- obohacuje vlastní hudební repertoár poznáváním nových skladeb
- zahraje s rytmickou přesností
- zná základy zdobení barokních skladeb a předvede je podle individuálních možností a schopností
- zahraje s intonační jistotou a sebekontrolou při frázích
- má vlastní úsudek o zvládnutých skladbách
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje v komorních seskupeních nebo orchestru

Postupová zkouška:

- 2 etudy odlišného charakteru
- 1 věta ze sonáty nebo koncertu

6. ročník

Žák:

- zahraje s technickou a tónovou zdatností
- zvládne náročnější skladby po stránce rytmické, agogické, dynamické
- zvládne náročnější artikulační techniku
- zvládne pracovat tvůrčím způsobem při studiu skladeb
- samostatně nastuduje skladbu po předchozím rozboru
- hraje s doprovodným nástrojem, v komorních seskupeních nebo v orchestru

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 2 věty ze sonáty nebo koncertu
- 1 novodobá skladba

7. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat přiměřeně náročnější skladby
- dokáže zahrát kvalitním tónem s intonační jistotou a všemi artikulačními způsoby
- dokáže vyjádřit náladu skladby dosud poznanými výrazovými prostředky na skladbách různých stylů a žánrů
- hraje s doprovodným nástrojem v komorních seskupeních nebo orchestru

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 etuda
- libovolná skladba dle vlastního výběru a odpovídající náročnosti

Absolventský koncert:

- náročnější forma skladby (sonáta, koncert)
- skladba novodobá, popř. skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- využije dovednosti a znalosti získané studiem na I. stupni
- zahraje s potřebnou technickou zběhlostí, nátiskovou kondicí a tónovou kulturou
- zná a orientuje se v různých žánrech a stylech a má vlastní názor na interpretaci
- předvede hru s intonační jistotou a přesností v artikulaci a náročnějších rytmických útvarech

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- dokáže zahrát z listu s předchozí vizuální přípravou s ohledem na individuální schopnosti a zkušenosti technické a výrazové
- dokáže samostatně nastudovat skladbu a je schopen osobitého projevu
- má vlastní sólový repertoár úměrný individuálním schopnostem, který dokáže uplatnit při různých kulturních příležitostech
- je přínosným hráčem v orchestru a jiných komorních seskupení podle vlastního zájmu a individuálních dispozic

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 1 věta ze sonáty nebo koncertu
- 1 novodobá skladba

3. ročník

Žák:

- dokáže samostatně řešit problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj
- dokáže samostatně řešit problematiku dýchání, frázování při nácviku skladeb a interpretaci
- dokáže se orientovat v nových trendech notového zápisu s využitím v praxi
- rozezná různé slohové období

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- využije moderní technologie k vyhledávání nahrávek a notového materiálu
- zná nejzákladnější repertoár nástroje z oblasti vážné hudby, taneční, jazzové (evergreeny)
- má kulturní rozhled, zvládne se orientovat v kulturním světě se zřetelem ke zvolenému nástroji
- zvládne všestrannou přípravu pro účast v kulturním dění podle individuálních dispozic

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 etuda
- libovolná skladba dle vlastního výběru a odpovídající náročnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.7.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na příčnou flétnu	2	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na příčnou flétnu	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na příčnou flétnu.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na příčnou flétnu:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

3. ročník

Žák:

- předvede mimořádné nátiskové předpoklady
- předvede manuální schopnosti
- dokáže zahrát s výraznými hudebními a rytmickými předpoklady

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice dur v pohyblivějším tempu non legato, legato, příslušné akordy T5, D7, velký rozklad a obraty
- 2 etudy odlišného charakteru
- 1 přednes z období 17. - 19. století
- 1 současná skladba
- přednesové skladby s klavírním doprovodem, z toho 1 přednes zpaměti

4. ročník

Žák:

- je schopen samostatné intenzivní domácí přípravy
- dokáže interpretovat skladby různých stylů a žánrů
- předvede smysl pro cílevědomost a uměleckou aktivitu

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice dur v rychlejším tempu s příslušnými akordy, velký rozklad a obraty – legato, staccato
- 2 etudy odlišného charakteru
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru nebo 2 věty ze sonáty

- 1 skladba ze současnosti (může být z oblasti hudby populární, jazzu apod.)
- přednesové skladby s klavírním doprovodem

5. ročník

Žák:

- předvede kvalitní jazykovou a prstovou techniku v rychlém tempu
- předvede cit pro stavbu hudební fráze a stylový výraz hraných skladeb
- zahraje s intonační jistotou

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur v rychlém tempu legato, staccato, s příslušnými akordy, velký rozklad, obraty
- 2 etudy odlišného charakteru
- 2 věty ze sonáty nebo koncertu
- 1 současná skladba
- 1 věta z komorní skladby
- přednesové skladby s klavírním doprovodem

6. ročník

Žák:

- výrazně převyšuje průměrné výkony po stránce technické a interpretační
- má bohatou tvůrčí představivost a využije ji ve studiu a interpretaci skladeb
- zahraje s intonační a dynamickou jistotou

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur v rychlém tempu v legátu a staccatu s příslušnými akordy ve velkém rozkladu a obratech
- 2 etudy odlišného charakteru
- 1 věta z koncertu nebo sonáty
- 1 skladba současného charakteru
- 1 věta z komorní skladby
- přednesové skladby s klavírním doprovodem

7. ročník

Žák:

- zahraje kultivovaným tónem s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci
- dokáže samostatně nastudovat skladby
- zahraje s vytříbeným smyslem pro estetické cítění a tvůrčím podáním
- dokáže zahrát vyrovnanou legatovou a staccatovou hrou

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 stupnice dur v rychlém tempu v legátu a staccatu s příslušnými akordy ve velkém rozkladu a obratech
- 2 etudy odlišného charakteru
- 2 přednesové skladby
- přednesové skladby s klavírním doprovodem

Absolventský koncert:

- 2 náročnější skladby odlišného charakteru, z toho 1 přednes zpaměti
- 2 věty z komorní skladby

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne a využije vědomosti, které mu umožňují orientovat se ve stylových obdobích a různých žánrech
- zahraje s artikulační, dynamickou a intonační jistotou

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, 1 stupnice moll v rychlém tempu – legato, staccato, s příslušnými akordy – legato, staccato, obraty
- 2 etudy odlišného charakteru
- 2 přednesové skladby odlišného stylového období s klavírním doprovodem, z toho může být 1 přednes v sólovém provedení
- 1 komorní skladba – 2 věty

2. ročník

Žák:

- zahraje s citem pro estetický projev
- je schopen vyhledat nahrávky a notový materiál ze současného období a sledovat novodobé prvky flétnové hry

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, 1 stupnice moll v rychlém tempu – legato, staccato, s příslušnými akordy – legato, staccato, obraty
- 2 náročnější etudy odlišného charakteru
- 2 přednesové skladby odlišného rázu s klavírním doprovodem, z toho 1 skladba může být současná v sólovém provedení
- 1 komorní skladba – 2 věty

3. ročník

Žák:

- dokáže rozvíjet vlastní estetické cítění poslechem nahrávek nebo návštěvou koncertů
- interpretuje skladby náročnějšího studijního repertoáru

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, 1 stupnice moll v rychlém tempu – legato, staccato, s příslušnými akordy – legato, staccato, obraty
- 2 etudy odlišného charakteru
- 1 náročnější přednes s doprovodem klavíru nebo současná skladba sólového charakteru
- 1 náročnější komorní skladba – 1 věta

4. ročník

Žák:

- předvede hru s využitím hlavních interpretačních zásad ve skladbách různých stylů a žánrů
- orientuje se v kulturním světě se zřetelem ke zvolenému nástroji

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 stupnice dur, 1 stupnice moll v rychlém tempu – legato, staccato, s příslušnými akordy – legato, staccato, obraty
- 2 náročnější etudy
- 2 přednesové skladby z 19. - 21. století s klavírním doprovodem, z toho 1 skladba může být sólového charakteru

Absolventský koncert:

- 3 přednesové skladby rozdílného charakteru, z toho může být:
  - 1 skladba soudobá s klavírním doprovodem nebo v sólovém provedení
  - 1 náročnější komorní skladba – 1 věta

5.1.1.8. Studijní zaměření – Hra na hoboj

Hoboj je dvouplátkový dřevěný dechový nástroj a vedle flétny patří mezi jeden z nejstarších hudebních nástrojů na světě. Nástroje příbuzné dnešnímu hoboji se používaly již ve starém Egyptě a Přední Asii, odkud se dostaly do Řecka (aulos) a Říma (tibia). Po pádu Římské říše Evropa znovu objevila tento nástroj díky stykům s arabskými zeměmi.

Jeho přímým předchůdcem je středověká šalmaj, její nevýhodou však bylo, že se při hře celý strojek vkládal do úst, čímž se výrazně snížila možnost ovlivňovat dynamiku v průběhu hry. První nástroj, který je možné označit za hoboj dnešního typu, byl sestrojen v 17. století; na rozdíl od šalmaje bylo možné již rty ovlivňovat tvorbu tónu. Hoboj má široké uplatnění zejména v klasické hudbě. Je jedním z hlavních nástrojů symfonického orchestru a také mnoha komorních souborů, často jej slyšíme v hudbě populární a filmové. Za hoboj mluví jeho tón – naprosto nezastupitelný a nezaměnitelný. Ke studiu hry na hoboj jsou přijímáni žáci, kteří disponují všeobecně hudebními a fyzickými předpoklady.

5.1.1.8.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	2. ročník (2. PS)
Hra na hoboj	1
Přípravná hudební výchova	1
Celkem hodin týdně	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**
Hra na hoboj	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na hoboj	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na hoboj, mohou být zařazení do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na hoboj

Žák si během studia osvojí základy hry na hoboj, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Cílem studia hry na hoboj je získávání praktických dovedností ke zvládnutí tohoto nástroje, rozvoj hudebnosti a schopnost zapojit se do komorní nebo orchestrální hry.

Předmět – Kolektivní výuka

Předmět Kolektivní výuka je součástí výuky hry na hoboj. Žák zde uplatňuje dovednosti získané v předmětu Hra na hoboj a rozvíjí schopnost souhry s dalšími nástroji. Hra na nástroj se tak pro ně stává zábavnější a přitažlivější. Cílem předmětu je naučit žáka vnímat hudbu jako celek, přizpůsobit se spoluhráčům v technickém projevu, intonaci, rytmu, dynamice a agogice. Zkušenosti z tohoto předmětu mohou být ve vyšších ročnících uplatňovány v dechovém orchestru.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na hoboj:

Přípravné studium

2. ročník

Žák:

- zvládne správně sestavit hoboj
- je schopen základní údržby nástroje
- popíše funkci hobojového strojku
- zvládne správné postavení při hře a správné držení nástroje
- správně posadí hobojový strojek do úst při tvorbě nátisku
- správně nasadí tón
- hraje notu celou, půlovou, čtvrťovou
- interpretuje jednoduchou lidovou píseň

Postupová zkouška:

- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne správně sestavit hoboj
- je schopen základní údržby nástroje
- popíše funkci hobojového strojku
- zvládne správné postavení při hře a správné držení nástroje
- správně posadí hobojový strojek do úst při tvorbě nátisku
- správně nasadí tón
- hraje notu celou, půlovou, čtvrťovou
- interpretuje jednoduchou lidovou píseň

Postupová zkouška:

- 1–2 krátké etudy z probírané školy
- 1 přednesová skladby nebo lidová píseň

2. ročník

Žák:

- zdokonaluje tvorbu nátisku
- měkce nasazuje tón
- hrou vydržovaných tónů upevňuje nátisk
- použije nasazení tónu jazykem
- zdokonaluje tónovou a intonační sebekontrolu
- osvojil si dechová cvičení pro zvládnutí bráničního dýchání
- hraje jednoduché písně s doprovodem
- rozlišuje základní výraz skladeb dle tempového označení

Postupová zkouška:

- 1–2 krátké etudy z probírané školy
- 1 skladba nebo píseň zpaměti

3. ročník

Žák:

- zdokonalil prstovou techniku dle svých schopností
- hraje v rozsahu dvou oktáv dle svých schopností
- interpretuje krátkou skladbu zpaměti
- hrou vydržovaných tónů s dynamikou (crescendo, decrescendo) upevňuje nátisk

- uplatňuje zásady bezpečného nasazení tónu
- je schopen samostatné kontroly postoje, držení nástroje a nátisku

Postupová zkouška:
- 1–2 krátké etudy z probírané školy
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:
- zdokonalil tónovou a intonační sebekontrolu
- využije brániční dýchání
- hraje složitější rytmy (tečkovaný, synkopovaný)
- zvládne hru z listu přiměřeně obtížných skladeb dle svých schopností
- zdokonalil prstovou a jazykovou techniku
- interpretuje skladby různých žánrů
- je schopen využít výrazové prostředky ritardando, accelerando aj.
- je schopen zapojit se do předmětu Kolektivní výuka
- interpretuje přednesové skladby s doprovodem a stupňuje nároky na přednesovou stránku hry
- osvojil si hru dlouhých tónů a důkladný nácvik legatových spojů

Postupová zkouška:
- 2 krátké etudy z probírané školy
- 1 přednesová skladba

5. ročník

Žák:
- využije hru legata a staccata s důrazem na hladkost spojů a souhru jazyka a prstů
- zapojí se do předmětu Kolektivní výuka
- zvládne hru dlouhých tónů a legatových spojů
- upevnil tónovou a intonační sebekontrolu
- hraje stupnice dur i moll
- pracuje s bráničním dýcháním

Postupová zkouška:
- 2 krátké etudy z probírané školy
- 1 přednesová skladba

6. ročník

Žák:

- zvládne hru z listu přiměřeně obtížných skladeb (dle jeho schopností)
- umí interpretovat přednesové skladby s doprovodem
- zdokonalil prstovou techniku, nasazení tónu
- zdokonalil přednes skladby
- pracuje s bráničním dýcháním

Postupová zkouška:

- 2 krátké etudy z probírané školy
- 1 přednesová skladba

7. ročník

Žák:

- uplatnil při hře širší dynamické rozpětí, frázování, tempové rozlišení, agogiku
- hraje v celém rozsahu nástroje
- interpretuje přednesovou skladbu samostatně i s doprovodem
- upevňuje tónovou a intonační sebekontrolu
- zvládne práci s bráničním dýcháním
- interpretuje přednesové skladby zpaměti
- hraje melodické ozdoby a procvičuje je ve vybraných etudách

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka)

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 etudy z probírané školy
- 1 přednesová skladba

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- využije všech zvládnutých technických a výrazových dovedností s důrazem na tvoření tónu a jeho kvalitu
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížné skladby
- hraje z listu (dle svých schopností)
- zdokonalil návyky a dovednosti, potřebné ke zvládnutí přiměřeného repertoáru
- upevňuje tónovou a intonační sebekontrolu
- orientuje se v zápise interpretovaných skladeb (rozezná téma, provedení)
- pracuje se základními melodickými ozdobami

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- prohloubil kvalitu tónu a přednesu vzhledem ke slohovému období
- při hře využije všech možností barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu
- zdokonalil práci s intonací
- zvládne hru přiměřeně obtížných skladeb z listu a je schopen je samostatně nastudovat

Postupová zkouška:

- 2 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti

3. ročník

Žák:

- zvládne osobitý projev a dodržuje zásady při interpretaci skladeb různých stylových období, za tímto účelem využívá nahrávky špičkových interpretů a aplikuje tyto poznatky do své hry
- pracuje s dynamikou, agogikou a frázováním

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- upevnil techniku a nátisk, rozvinul výrazovou složku hry, muzikálnost a osobitost projevu
- hraje pohotově z listu a řeší složitější rytmické zápisy
- samostatně nastuduje vybranou skladbu
- spojuje detailní práci s přehráváním větších celků
- samostatně si vybere skladby podle svých technických a výrazových schopností
- ovlivní tónový výsledek výběrem vhodných strojků
- je seznámen s údržbou nástroje

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.8.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na hoboj	2	2	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**4**	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na hoboj	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na hoboj.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na hoboj:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně

2. ročník

Žák:

- dbá na intonaci a ladění s doprovodným nástrojem dle svých možností

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 krátké etudy z probírané školy rozdílného charakteru
- 1 skladba s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- dbá na intonaci a ladění s doprovodným nástrojem dle svých možností
- rozšiřuje své dynamické možnosti a dokáže zároveň správně ladit – práce nátisku a dechové opory

Postupová zkouška:

- 2 durové stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 krátké etudy z probírané školy rozdílného charakteru
- 1 skladba s doprovodem klavíru

4. ročník

Žák:

- zahraje obtížnější rytmické pasáže
- prohlubuje znalosti prstové techniky

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 1 mollová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 krátké etudy z probírané školy rozdílného charakteru
- 1 skladba s doprovodem klavíru

5. ročník

Žák:

- umí zhodnotit a posoudit výběr strojku – tónová barevnost, otázka náročnosti

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 1 mollová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 krátké etudy z probírané školy rozdílného charakteru
- 1 skladba s doprovodem klavíru

6. ročník

Žák:

- prohlubuje znalosti prstové techniky
- hraje technicky obtížnější skladby

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 1 mollová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 krátké etudy z probírané školy rozdílného charakteru
- 1 skladba s doprovodem klavíru

7. ročník

Žák:

- hraje zpaměti s doprovodným nástrojem

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 krátké etudy z probírané školy rozdílného charakteru
- 1 skladba s doprovodem klavíru

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky, technické a obsahové náročnosti s klavírním doprovodem

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- pracuje na technice hry v obtížnějších skladbách

- umí použít tónové vibráto – práce s dechem, zvládnutí nátisku

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 1 mollová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 etudy různého charakteru
- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka s doprovodem klavíru

2. ročník

Žák:

- umí zhodnotit výběr strojku – obtížnost, barevnost
- prohlubuje a pracuje na technice hry

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 1 mollová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti

3. ročník

Žák:

- dbá na intonaci s doprovodným nástrojem
- prohlubuje techniku hry, práci s dechem a nátiskem

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 1 mollová stupnice + akord v přiměřeném rozsahu dle schopností žáka
- 2 etudy různého charakteru
- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka s doprovodem klavíru

4. ročník

Žák:

- prohlubuje techniku hry, práci s dechem, zvládnutí nátisku

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 etudy různého charakteru
- 2 přednesové skladby odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti s klavírním doprovodem

5.1.1.9. Studijní zaměření – Hra na klarinet

Klarinet je dřevěný dechový hudební nástroj. Při studiu hry na tento nástroj je třeba brát ohled na určité fyzické dispozice studenta. Důležité je správné dýchání. Student se nejprve učí zvládnout technické a výrazové dovednosti, po jejich zvládnutí uplatňuje znalosti v sólové a komorní hře, později ve hře orchestrální.

5.1.1.9.1. Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na klarinet	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1

Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již ve 3. ročníku dle individuálních předpokladů žáka;
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na klarinet, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na klarinet
Při studiu hry na klarinet je třeba přizpůsobit se charakteru tohoto nástroje. Ke hře je třeba již přiměřená tělesná vyspělost, je také nutné mít způsobilé rty, zdravé dýchací orgány a zuby.

Klarinet je nástroj velmi širokého uplatnění, který má své místo v komorní, symfonické, dechové, lidové, taneční a jazzové hudbě a je samozřejmě také sólovým nástrojem. Tyto výhody jsou tím, proč je i v dnešní době stále vyhledávaný žáky na základních uměleckých školách.

Předmět – Kolektivní výuka

Kolektivní výuka umožňuje dítěti včlenění do kolektivu, ale je také příležitostí k jeho vlastnímu osobnímu nasazení a k sebeuplatnění, což také v důsledku přispívá k hudebnímu a uměleckému růstu každého jedince.

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka:

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na klarinet

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládá postoj při hře, držení nástroje, funkci jazyka při tvoření tónu, dechové návyky, péči o nástroj
- dokáže nasadit tón plynulým dechem, orientovat se v notovém zápise, zahrát jednoduchou melodii, sledovat kvalitu tónu
- zvládá základní návyky k plynulé hře, hru jednoduchých rytmů
- zná systém domácí přípravy
- hraje s doprovodem jiného nástroje

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 cvičení z probírané školy
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň

2. ročník

Žák:

- disponuje návyky získané v předchozím ročníku
- hraje portamento, legato, tenuto

- zná základní dynamiku
- hraje skladby různých forem
- umí se orientovat v hudebním zápise
- zvládá základy žeberně-bráničního dýchání
- dokáže hrát základní agogiku
- zvládá přiměřenou prstovou techniku
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:
- 2–3 etudy různého charakteru
- 1 lidová píseň nebo přednesová skladba

3. ročník

Žák:
- rozvíjí návyky získané v 1. a 2. ročníku
- zvládá hru v širším tónovém rozsahu, další výrazové prostředky, intonační jistotu, hru náročnějších rytmických útvarů, základy staccato a základní melodické ozdoby
- disponuje přiměřenou prstovou technikou
- zvládá základy komorní hry, hru s doprovodem, náladu skladby

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:
- disponuje znělým tónem, přiměřenou prstovou technikou, výrazovými prostředky v širším rozsahu
- zvládá obtížnější spoje, hru s melodickými ozdobami, základy interpretačních stylů a orientaci v rytmu
- hraje doprovodným nástrojem, v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

5. ročník

Žák:
- zvládá práci s dechem, techniku hry v rychlejších tempech, hru s rytmickou přesností, hru s intonační jistotou
- disponuje znělým tónem, širším hudebním repertoárem
- umí podat kultivovaný výkon na veřejnosti
- hraje doprovodným nástrojem, v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:

- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

6. ročník

Žák:

- disponuje technickou a tónovou zdatností a hudební představivostí
- zvládá náročnější skladby
- dokáže pracovat tvůrčím způsobem při studiu skladeb, samostatně nastudovat skladbu, využít technických a výrazových možností nástroje
- hraje doprovodným nástrojem, v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:

- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu

7. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat přiměřeně náročnou skladbu, hrát kvalitním tónem s intonační jistotou, vyjádřit náladu skladby, orientovat se v hudebních stylech a žánrech, hrát v orchestru
- má potřebné vědomosti, estetické cítění a základy amatérského hráče
- může pokračovat ve studiu na II. stupni nebo na odborných školách hudebního zaměření, hrát v amatérských souborech a orchestrech, podílet se na kulturním dění ve společnosti

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- stupnice dur a moll s kvintakordy, D7, zm. 7
- etudy různého charakteru přiměřené obtížnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti) nebo skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- umí nastudovat skladbu přiměřeně náročnou zcela samostatně, pracuje s kvalitou tónu
- zná skladby hrávané na nástroj významnými umělci
- hraje stupnice dur i moll a akordy
- dokáže hrát a připravovat se samostatně do souborů a orchestrů
- používá dynamické a agogické změny

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat delší skladbu zpaměti
- v komorních a orchestrálních seskupeních dokáže poradit začínajícím spoluhráčům
- zná významné skladby a jejich interprety a všechny významné styly hudby
- dokáže se samostatně připravit na vystoupení
- udržuje nástroj v dobrém stavu a dělá jednoduché opravy

Postupová zkouška:

- 3 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

3. ročník

Žák:

- zvládá hru v souborech a orchestrech, techniku hry v rychlých tempech, práci s dechem
- dokáže se orientovat v hudebních stylech, nastudovat náročnější skladbu samostatně
- hraje s doprovodným nástrojem, doprovod hraje jiným nástrojům

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti, orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání a frázování
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- etudy nebo cvičení různého charakteru

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.9.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na klarinet	2	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na klarinet	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na klarinet.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na klarinet:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje

vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

3. ročník

Žák:

- rozvíjí návyky získané v 1. a 2. ročníku
- zvládá hru přes tři oktávy
- zvládá intonační jistotu
- zvládá základy staccata, legáta a tenuta
- zvládá základní melodické ozdoby
- zvládá základy komorní hry a hry s doprovodem

Postupová zkouška:

- 1 stupnice, T5
- 1 technická etuda
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:

- disponuje znělým tónem
- zvládá hru v rychlejších tempech
- zvládá výrazové prostředky v širším rozsahu
- zvládá základy interpretačních stylů
- hraje s doprovodnými nástroji, v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a 1 stupnice moll, T5
- 1 technická a 1 melodická etuda
- 1 přednesová skladba

5. ročník

Žák:

- zvládá práci s dechem
- zvládá techniku hry v rychlejších tempech
- zvládá hru v rytmu s intonační jistotou
- zvládá hru kratších skladeb zpaměti
- disponuje znělým tónem v celém rozsahu
- hraje v souborech, orchestrech a s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 stupnice moll, T5, D7, Zm7
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba (část zpaměti)

6. ročník

Žák:
- zvládá hru náročnějších skladeb
- disponuje technickou zdatností
- dokáže nastudovat samostatně skladbu přiměřené obtížnosti
- dokáže využít technických a výrazových možností nástroje
- hraje s doprovodným nástrojem, v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 stupnice moll, T5, D7, Zm7
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba (část zpaměti)

7. ročník

Žák:
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně náročnou skladbu
- dokáže hrát s intonační jistotou
- dokáže se orientovat v hudebních stylech
- má potřebné vědomosti, estetické cítění a základy amatérského hudebníka

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Absolventský koncert:
- Libovolná delší skladba nebo několik kratších skladeb odpovídající technické a obsahové náročnosti s doprovodem různých hudebních nástrojů (dle možnosti hra zpaměti).

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:
- dokáže nastudovat lehčí skladbu zcela samostatně, těžkou skladbu pod vedením učitele
- dokáže využít výrazové prostředky nástroje

- využívá samostatně technických možností nástroje (pomocné hmaty a trylkové pomocné hmaty)
- používá dynamické a agogické změny
- dokáže se samostatně připravovat do souborů a orchestrů
- dokáže hrát zpaměti delší skladby
- stupnice hraje durové a mollové do 5# a 5b + T5, D7, Zm7, hraje chromatickou stupnici

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 moll + T5, D7, Zm7
- 1 delší skladba těžšího obsahu (např. koncert, sonáta apod.)

2. ročník

Žák:
- dokáže zpaměti nastudovat delší skladbu
- dokáže v souborech a menších hudebních seskupeních vést pod dohledem učitele zkoušku
- zná významné styly, skladby pro klarinet a interprety dřívější i dnešní doby
- dokáže se samostatně připravit na vystoupení
- udržuje hudební nástroj v dobrém technickém stavu a dělá jednoduché opravy
- stupnice hraje durové a mollové do 6# a 6b + T5, D7, Zm7, hraje chromatickou stupnici

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 moll + T5, D7, Zm7
- 1 technická etuda
- 1 přednesová skladba většího rozsahu zpaměti

3. ročník

Žák:
- zvládá práci s dechem a techniku hry
- pod dozorem učitele dokáže vést zkoušku souborů
- dokáže se orientovat v hudebních stylech
- dokáže nastudovat náročnější skladbu samostatně
- zapojuje se aktivně do různých hudebních seskupení v ZUŠ i mimo ni
- hraje všechny stupnice dur a moll + T5, D7, Zm7 a chromatickou stupnici

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 moll, T5, D7, Zm7
- 2 delší skladby odlišného charakteru, z těchto alespoň jednu zpaměti

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti, orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Absolventský koncert:

- Libovolné skladby odpovídající délky, technické a obsahové náročnosti za klavírního nebo jiného nástrojového doprovodu. Alespoň jedna část musí být hrána zpaměti.

5.1.1.10. Studijní zaměření – Hra na saxofon

Saxofon je jednoplátkový dechový dřevěný nástroj s kónickou trubicí, který byl vynalezen přibližně roku 1840 belgickým nástrojařem, flétnistou a klarinetistou Adolphem Saxem. Při studiu hry na saxofon je třeba brát ohled na to, že hra na tento nástroj klade určité nároky na hudební a fyzické dispozice každého hráče – podmínkou pro hru na saxofon je dostatečná fyzická vyspělost - tzn. stálé zuby a zdatnost pro držení a ovládání nástroje. Důležité je správné dýchání, tvoření tónu a intonace. Cesty k dosažení všech dovedností mohou být různé. Žáci se postupně učí zvládnout technické a výrazové prostředky a jejich nejbližším uplatněním je hra v komorní hře a později hra v orchestru. Hra obohacuje jejich citové vnímání a rozvíjí nejen všechny složky hudebních schopností, ale také estetické cítění.

5.1.1.10.1. Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1

Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na saxofon	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již ve 3. ročníku dle individuálních předpokladů žáka;
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- starší žáci, kteří věkem neodpovídají 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na saxofon, mohou být zařazení do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na saxofon
Při studiu hry na saxofon je třeba přizpůsobit se charakteru tohoto nástroje. Ke hře je třeba již přiměřená tělesná vyspělost, je také nutné mít způsobilé rty, zdravé dýchací orgány a zuby.
Saxofon je nástroj velmi širokého uplatnění, který má své místo v komorní, symfonické, dechové, lidové, taneční a jazzové hudbě a je samozřejmě také sólovým nástrojem. Tyto výhody jsou tím, proč je i v dnešní době stále vyhledávaný žáky na základních uměleckých školách.

Předmět – Kolektivní výuka
Kolektivní výuka umožňuje dítěti včlenění do kolektivu, ale je také příležitostí k jeho vlastnímu osobnímu nasazení a k sebeuplatnění, což také v důsledku přispívá k hudebnímu a uměleckému růstu každého jedince.

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah předmět Hra na saxofon:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládá postoj při hře
- zvládá držení nástroje
- zvládá funkci jazyka při tvoření tónu
- zvládá dechové návyky
- zvládá péči o nástroj
- dokáže nasadit tón plynulým dechem
- dokáže se orientovat v notovém zápise
- dokáže zahrát jednoduchou melodii (legato, detache)
- dokáže sledovat kvalitu tónu
- zvládá základní návyky vedoucí k plynulé hře
- zvládá hru jednoduchých rytmů
- zná návyky domácí přípravy
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:

- 2 cvičení z probírané školy
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň

2. ročník

Žák:

- disponuje návyky získané v předchozím ročníku
- hraje portamento, legato, tenuto
- hraje v základní dynamice
- hraje skladby různých forem
- umí se orientovat v notovém zápise
- dokáže hrát základní agogiku
- zvládá přiměřenou prstovou techniku
- zvládá základy žeberně bránicového dýchání

Postupová zkouška:

- 2–3 etudy různého charakteru
- 1 lidová píseň nebo přednesová skladba

3. ročník

Žák:

- zvládá hru v širším tónovém rozsahu
- zvládá další výrazové prostředky
- zvládá intonační jistotu

- zvládá hru náročnějších rytmických útvarů
- zvládá základy staccato
- zvládá základní melodické ozdoby
- zvládá základy komorní hry
- zvládá náladu skladby
- disponuje přiměřenou prstovou technikou
- hraje s doprovodem

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:
- disponuje znělým tónem
- disponuje přiměřenou prstovou technikou
- disponuje výrazovými prostředky v širším rozsahu
- zvládá obtížnější spoje
- zvládá hru s melodickými ozdobami
- zvládá základy interpretačních stylů
- zvládá orientaci v rytmu
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

5. ročník

Žák:
- zvládá práci s dechem
- zvládá techniku hry v rychlejších tempech
- zvládá hru s rytmickou přesností
- zvládá hru s intonační jistotou
- disponuje znělým tónem
- disponuje širším hudebním repertoárem
- má samostatný úsudek o skladbách
- umí podat kultivovaný výkon na veřejnosti
- hraje s doprovodem
- hraje v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru

- 1 přednesová skladba

6. ročník

Žák:

- disponuje technickou a tónovou zdatností
- disponuje hudební představivostí
- zvládá náročnější skladby
- zvládá pracovat tvůrčím způsobem při studiu skladeb
- zvládá samostatně nastudovat skladbu
- zvládá využití technických a výrazových možností nástroje
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje v komorních a orchestrálních seskupeních

Postupová zkouška:

- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu

7. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat přiměřeně náročnou skladbu
- dokáže hrát kvalitním tónem s intonační jistotou
- dokáže vyjádřit náladu skladby
- dokáže se orientovat v hudebních stylech a žánrech
- dokáže hrát s orchestrem
- má potřebné vědomosti
- má estetické cítění
- má základy amatérského hráče
- podílí se na kulturním dění ve společnosti

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 etudy různého charakteru přiměřené obtížnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti) nebo skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- umí nastudovat skladbu přiměřeně náročnou zcela samostatně
- pracuje s kvalitou tónu
- zná skladby hrané na nástroj významnými umělci
- zná stupnice dur i moll a akordy
- dokáže hrát a připravovat se samostatně do souborů a orchestrů
- dokáže používat dynamické a agogické změny

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat delší skladbu zpaměti
- dokáže v komorních a orchestrálních seskupeních poradit začínajícím spoluhráčům
- dokáže se samostatně připravovat na vystoupení
- dokáže udržovat nástroj v dobrém stavu a dělat jednoduché opravy
- zná významné skladby a interprety
- zná všechny významné styly hudby

Postupová zkouška:

- 3 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák:

- zvládá hru v souborech a orchestrech
- zvládá techniku hry v rychlých tempech
- zvládá práci s dechem
- dokáže orientovat se v hudebních stylech
- dokáže nastudovat náročnější skladbu samostatně
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje doprovod jiným nástrojům
- hraje v orchestru a jiných seskupeních

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti
- orientuje se v notovém zápise
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- využívá svých posluchačských interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávaných děl podle vlastního výběru

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.10.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia

s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na saxofon	2	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na saxofon	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na saxofon.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na saxofon:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

3. ročník

Žák:

- rozvíjí návyky získané v 1. a 2. ročníku
- zvládá hru v rozsahu tónů c1-d3
- zvládá intonační jistotu
- zvládá základy staccata, legáta a tenuta
- zvládá základní melodické ozdoby
- zvládá základy komorní hry a hry s doprovodem

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice, T5
- 1 technická etuda
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:

- disponuje znělým tónem
- zvládá hru v celém rozsahu nástroje
- zvládá hru v rychlejších tempech
- zvládá výrazové prostředky v širším rozsahu
- zvládá základy interpretačních stylů
- hraje s doprovodnými nástroji, v souborech a orchestrech

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice dur a 1 stupnice moll, T5
- 1 technická a 1 melodická etuda
- 1 přednesová skladba

5. ročník

Žák:

- zvládá práci s dechem

- zvládá techniku hry v rychlejších tempech
- zvládá hru v rytmu s intonační jistotou
- zvládá hru kratších skladeb zpaměti
- disponuje znělým tónem v celém rozsahu
- hraje v souborech, orchestrech a s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 stupnice moll, T5, D7, Zm7
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba (část zpaměti)

6. ročník

Žák:
- zvládá hru náročnějších skladeb
- disponuje technickou zdatností
- dokáže nastudovat samostatně skladbu přiměřené obtížnosti
- dokáže využít technických a výrazových možností nástroje
- hraje s doprovodným nástrojem, v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 stupnice moll, T5, D7, Zm7
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba (část zpaměti)

7. ročník

Žák:
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně náročnou skladbu
- dokáže hrát s intonační jistotou
- dokáže se orientovat v hudebních stylech
- zvládá základy swingu
- má potřebné vědomosti, estetické cítění a základy amatérského hudebníka

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Absolventský koncert:
- Libovolná delší skladba nebo několik kratších skladeb odpovídající technické a obsahové náročnosti s doprovodem různých hudebních nástrojů (dle možnosti hra zpaměti).

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat lehčí skladbu zcela samostatně, těžkou skladbu pod vedením učitele
- dokáže využít výrazové prostředky nástroje
- využívá samostatně technických možností nástroje (pomocné hmaty a trylkovací pomocné hmaty)
- používá dynamické a agogické změny
- dokáže se samostatně připravovat do souborů a orchestrů
- dokáže hrát zpaměti delší skladby
- stupnice hraje durové a mollové do 5# a 5b + T5, D7, Zm7, hraje chromatickou stupnici

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a 1 moll + T5, D7, Zm7
- 1 delší skladba těžšího obsahu (např. koncert, sonáta apod.)

2. ročník

Žák:

- dokáže zpaměti nastudovat delší skladbu
- dokáže v souborech a menších hudebních seskupeních vést pod dohledem učitele zkoušku
- zná významné styly, skladby pro saxofon a interprety dřívější i dnešní doby
- dokáže se samostatně připravit na vystoupení
- udržuje hudební nástroj v dobrém technickém stavu a dělá jednoduché opravy
- stupnice hraje durové a mollové do 6# a 6b + T5, D7, Zm7, hraje chromatickou stupnici

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a 1 moll + T5, D7, Zm7
- 1 technická etuda
- 1 přednesová skladba většího rozsahu zpaměti

3. ročník

Žák:

- zvládá práci s dechem a techniku hry
- pod dozorem učitele dokáže vést zkoušku souborů
- dokáže se orientovat v hudebních stylech

- dokáže nastudovat náročnější skladbu samostatně
- zapojuje se aktivně do různých hudebních seskupení v ZUŠ i mimo ni
- hraje všechny stupnice dur a moll + T5, D7, Zm7 a chromatickou stupnici
- hraje vybrané stupnice bluesové a pentatonické

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 moll, T5, D7, Zm7
- 2 delší skladby odlišného charakteru, z těchto alespoň jednu zpaměti

4. ročník

Žák:
- uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti, orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Absolventský koncert:
- Libovolné skladby odpovídající délky, technické a obsahové náročnosti za klavírního nebo jiného nástrojového doprovodu. Alespoň jedna část musí být hrána zpaměti

5.1.1.11. Studijní zaměření – Hra na fagot

Fagot je dechový dřevěný hudební nástroj se strojkem z dvojitého třtinového plátku. Vznikl v Itálii v 16. století, jeho název pochází z italského fagotto – svazek, otep. Zpravidla je vyroben z javorového dřeva.
Fagot má neobyčejné výrazové a zvukomalebné vlastnosti. V nejnižších polohách je jeho tón bručivý, hlubokými tóny skladatelé často vyjadřují tragiku či ponurost, staccatem v nízkých polohách lze také vyjádřit komičnost.
Fagot má důležitou úlohu v mnoha dechových komorních dílech, kde je nejčastěji nejhlubším nástrojem. Objevuje se též ve smíšených souborech (dechové a smyčcové nástroje). Existuje také mnoho trií a duet s fagotem jako jedním z nástrojů.

5.1.1.11.1. Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na fagot	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na fagot	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na fagot, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na fagot
Při studiu nástroje je potřeba přizpůsobit se jeho charakteru. Nástroj se uplatňuje jak v sólové hře, tak i ve hře komorní a symfonické.

Předmět – Kolektivní výuka
Kolektivní výuka nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. Žáci se mohou uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující fagot s ostatními nástroji.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na fagot:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne postoj při hře, držení nástroje
- zvládne funkci jazyka při tvoření tónu
- zvládne péči o nástroj
- dokáže nasadit tón plynulým dechem
- zahraje jednoduchou melodii (legato, detache)
- sleduje kvalitu tónu
- zvládne základní návyky vedoucí k plynulé hře
- zvládne hru jednoduchých rytmů
- hraje s doprovodným nástrojem

Postupová zkouška:

- 2 cvičení z probírané školy
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň

2. ročník

Žák:

- disponuje návyky získané v předchozím ročníku
- hraje portamento, legato, staccato, tenuto
- hraje v základní dynamice
- hraje skladby různých forem
- orientuje se v notovém zápise
- dokáže hrát základní agogiku
- zvládne přiměřenou prstovou techniku
- zvládne základy žeberně-brániční dýchání

Postupová zkouška:

- 2–3 etudy různého charakteru
- 1 lidová píseň nebo přednesová skladba

3. ročník

Žák:

- zvládne hru v širším tónovém rozsahu
- hraje intonačně správně

- zvládne hru náročnějších rytmických útvarů
- zvládne hru základních melodických ozdob
- hraje melodie charakteristickým způsobem různých nálad
- disponuje přiměřenou prstovou technikou
- hraje s doprovodem

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:
- disponuje znělým tónem
- disponuje přiměřenou prstovou technikou
- disponuje výrazovými prostředky v širším rozsahu
- zvládne obtížnější spoje
- zvládne hru s melodickými ozdobami
- hraje různé interpretační styly
- zvládne orientaci v rytmu
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

5. ročník

Žák:
- zvládne techniku hry v rychlejších tempech
- zvládne hru s rytmickou přesností
- zvládne hru s intonační jistotou
- disponuje znělým tónem
- disponuje širším hudebním repertoárem
- má samostatný úsudek o skladbách
- umí podat kultivovaný výkon na veřejnosti
- hraje s doprovodem
- hraje v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba

6. ročník

Žák:

- disponuje technickou a tónovou zdatností
- disponuje hudební představivostí
- zvládne náročnější skladby
- zvládne pracovat tvůrčím způsobem při studiu skladeb
- zvládne samostatně nastudovat skladbu
- zvládne využití technických a výrazových možností nástroje
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje v komorních a orchestrálních seskupeních

Postupová zkouška:

- 3 etudy různého charakteru
- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu

7. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat přiměřeně náročnou skladbu
- dokáže hrát kvalitním tónem s intonační jistotou
- dokáže vyjádřit náladu skladby
- dokáže se orientovat v hudebních stylech a žánrech
- dokáže hrát s orchestrem
- má estetické cítění
- má základy amatérského hráče
- podílí se na kulturním dění ve společnosti

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 etudy různého charakteru přiměřené obtížnosti

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti) nebo skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- nastuduje skladbu přiměřeně náročnou zcela samostatně
- pracuje s kvalitou tónu
- zná skladby hrané na nástroj významnými umělci
- zná stupnice dur i moll a akordy
- hraje a připravuje se samostatně do souborů a orchestrů
- dokáže používat dynamické a agogické změny

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat delší skladbu zpaměti
- dokáže v komorních a orchestrálních seskupeních poradit začínajícím spoluhráčům
- dokáže samostatně se připravovat na vystoupení
- dokáže udržovat nástroj v dobrém stavu a dělat jednoduché opravy
- zná významné skladby a interprety
- zná všechny významné styly hudby

Postupová zkouška:

- 3 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák:

- zvládne hru v souborech a orchestrech
- zvládne techniku hry v rychlých tempech
- zvládne práci s dechem
- dokáže orientovat se v hudebních stylech
- dokáže nastudovat náročnější skladbu samostatně
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje doprovod jiným nástrojům

- hraje v orchestru a jiných sdruženích

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti
- orientuje se v notovém zápise
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- využívá svých posluchačských interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávaných děl podle vlastního výběru.

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.11.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na fagot	2	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na fagot.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na fagot:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

3. ročník

Žák:

- zvládne hru přes dvě oktávy
- zvládne náročnější výrazové prostředky
- hraje intonačně správně
- zvládne hru náročnějších rytmických útvarů
- zvládne základy staccato, tenuto, legato a portamento
- zvládne základní melodické ozdoby
- zvládne základy komorní hry
- dokáže vystihnout charakter skladby
- disponuje přiměřenou prstovou technikou
- hraje s doprovodem

Postupová zkouška:

- 1 stupnice
- 1 výrazová a 1 rytmická etuda
- 1 přednesová skladba

4. ročník

Žák:

- zvládne hru přes dvě a půl oktávy
- disponuje znělým tónem
- disponuje výrazovými prostředky v širším rozsahu
- zvládne obtížné spoje
- hraje základní melodické ozdoby
- interpretuje různé styly
- zvládne obtížné rytmické útvary
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice
- 1 výrazová a 2 technické etudy
- 1 přednesová skladba

5. ročník

Žák:

- zvládne techniku hry v rychlých tempech
- zvládne hru s rytmickou přesností

- zvládne hru s intonační jistotou
- disponuje znělým tónem
- disponuje širším hudebním repertoárem
- dokáže vyjádřit hudební názor
- hraje kultivovaným tónem
- hraje s doprovodem
- hraje v souborech a orchestrech

Postupová zkouška:
- 1 durová a 1 mollová stupnice
- 2 výrazové a 2 technické etudy
- 1 přednesová skladba

6. ročník

Žák:
- je technicky a tónově zdatný
- zná techniku vibráta (brániční a retní)
- disponuje hudební představivostí
- zvládne náročnější skladby
- pracuje tvůrčím způsobem při studiu skladeb
- zvládne samostatně nastudovat skladbu
- zvládne využití technických a výrazových možností nástroje
- hraje s doprovodným nástrojem
- hraje v komorních a orchestrálních seskupeních

Postupová zkouška:
- 1 durová a 1 mollová stupnice
- 1 výrazová, 1 rytmická a 1 technická etuda
- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu

7. ročník

Žák:
- využije celý tónový rozsah fagotu
- studuje náročné skladby
- hraje kvalitním tónem s intonační jistotou
- vyjadřuje náladu skladby
- orientuje se v hudebních stylech a žánrech
- hraje s orchestrem
- má estetické cítění
- má základy profesionálního hráče
- podílí se na kulturním dění ve společnosti

Žák ukončí studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice
- 1 výrazová, 1 rytmická a 1 technická etuda

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti) nebo skladba z oblasti komorní hry

5.1.1.12. Studijní zaměření – Hra na trubku

Trubka je dechový žesťový nástroj, který ze všech v současnosti používaných žesťových nástrojů dosahuje nejvyšších tónů, má široké využití prakticky ve všech hudebních žánrech – v klasické, jazzové, dechové, populární a latinskoamerické hudbě.
Ke studiu hry na trubku jsou přijímáni žáci, kteří projeví dostatečný zájem a splňují psychosomatické podmínky, potřebné ke zvládnutí tohoto nástroje. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků ke hře ve velkých hudebních tělesech (např. Orchestr Z. Bittmara).

5.1.1.12.1. Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na trubku	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);

- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na trubku, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na trubku
Žák získává techniku hry, základní výrazové dovednosti ve hře na trubku. Umí se samostatně připravovat do výuky, díky tomu se učí zodpovědnosti, spolehlivosti, dochvilnosti a systematičnosti.

Předmět – Kolektivní výuka
Kolektivní výuka nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.
Žáci se mohou uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující trubku s ostatními nástroji.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka:
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na trubku:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:
- má správný postoj a držení těla při hře
- nasazuje tón jazykem
- zvládá tóny v rozsahu minimálně 1 oktávy
- osvojuje si pravidelnou domácí přípravu
- pěstuje si pevné návyky nátiskové hygieny (pečlivé rozehrávání pomocí vydržovaných tonů a legát na alikvotních tónech)

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- lidová píseň nebo přednesová skladba

2. ročník

Žák:

- začíná chápat funkci správného žeberně – bránicového dýchání
- rozšiřuje nátiskový rozsah – decima
- čte noty ve svém nástrojovém klíči minimálně v rozpětí svého nátiskového rozsahu a v tomto rozsahu se také snaží o čisté nasazení tónů
- soustředí se na intonaci a zvládá základní rytmické útvary
- zvyká si na souhru s doprovodným nástrojem např. klavír, kytara
- připravuje se na začlenění do souborové hry
- pomocí lidových písní rozšiřuje své schopnosti hry zpaměti

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- lidová píseň nebo přednesová skladba

3. ročník

Žák:

- žák zvládá základy artikulace
- nátiskové rozpětí se pohybuje minimálně v rozsahu jedné a půl oktávy a začíná klást důraz na kvalitu nasazení jednotlivých tónů, jejich intonaci a kulturu tónu
- je schopen zahrát z listu jednoduché skladby
- podle schopností a hudebního cítění je začleňován do kolektivní hry
- rozpozná náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- lidová píseň nebo přednesová skladba

4. ročník

Žák:

- posiluje nátiskovou připravenost a rozšiřuje tónový rozsah pomocí vydržovaných dlouhých tónů v dynamickém rozlišení při pravidelné domácí přípravě
- zkvalitňuje kulturu tónu a intonaci
- umí se orientovat v notovém zápisu, má zodpovědný přístup v nastudování obtížných míst skladby

- rozšiřuje artikulační dovednosti za pomoci nácviku různě stylově zaměřených partů do kolektivní hry v různorodých souborech
- zahraje snadné přednesové skladby
- zvládne zahrát durové stupnice a akordy do 3 posuvek

Postupová zkouška:
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba

5. ročník

Žák:
- neustále posiluje nátisk vydržovanými tóny pro tvorbu a zkvalitnění tónu a jeho čisté nasazení a rozšíření rozsahu jak směrem nahoru, tak dolů
- poslechem skladeb a následnou konzultací s učitelem si utváří vlastní názor na umělecké dílo a tímto se také blíže seznamuje s různými hudebními žánry a styly
- rozvíjí své harmonické a rytmické cítění a začíná si upřesňovat a uvědomovat své stylové zaměření
- je samostatný v přípravě náročnějších cvičení a přednesů
- pomocí chromatických stupnic plně zvládá prstoklad ve svém rozsahu a nemá problém se znalostí hmatů

Postupová zkouška:
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Žák:
- dle svých možností se samostatně orientuje ve složitějším notovém a rytmickém zápise a snaží se využít všech dosud nashromážděných znalostí a zkušeností
- rozvíjí své harmonické slyšení a tím je schopen se intonačně a rytmicky začlenit do nástrojové skupiny v souborové nebo komorní hře
- je schopen samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu, zvolit styl interpretace a při konzultaci s pedagogem si svůj postoj obhájit.
- utváří se jeho morálně volní vlastnosti a získává spoluodpovědnost za výkony a výsledky kolektivu
- snaží se o elementární transpozici jednoduché melodie
- je schopen základní improvizace a pomocí jednoduchých jazzových skladeb v rámci svých dispozic objevuje tuto tématiku

Postupová zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

Žák:

- disponuje nátiskovou vybaveností minimálně 2 oktáv
- nabývá intonačních a rytmických jistot v interpretaci a zúročuje všechny teoretické i praktické poznatky nabyté dosavadním studiem
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje dle svých nátiskových dispozic
- hodnotí vlastní výkon v hodinách i na vystoupeních diskuzí s pedagogem v různých hudebních žánrech a je v nich dle svých možností schopen využít a použít svůj nástroj
- své sólové či instrumentální schopnosti uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních dle svého stylového zaměření
- celoročně se připravuje na úspěšné ukončení I. stupně studia nastudováním skladby přiměřené obtížnosti, odpovídající jeho dosavadním nátiskovým

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti) nebo skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- posiluje a neustále zdokonaluje svou nátiskovou vybavenost a vychází ze zkušeností, které načerpal během studia I. cyklu
- začíná se hlouběji zabývat kulturou, kvalitou a barvou tónu

- zaměřuje se také na technické možnosti nástroje a snaží se je naučit využívat
- přikládá stále větší pozornost čistotě a intonační přesnosti hry
- učí se být nápomocen pedagogovi při výběru skladeb k nastudování
- učí se zvládat pravidelnou údržbu nástroje (čištění trubek nástroje, promazávání kvartového ventilu)
- sebekriticky diskutuje s učitelem o svých výkonech nejen na veřejných vystoupeních, ale i ve vyučovacích hodinách
- ve vyučování poslouchá nahrávky jiných interpretů a v diskuzích s pedagogem se učí vytvářet si vlastní názor na interpretaci dané skladby
- vyhraňuje si svůj názor na určitý styl hudby, kterému by se chtěl věnovat a dle toho si také hledá soubor s podobným žánrovým a stylovým zaměřením

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- zvládá stupnice dur a moll
- pomocí celotónové stupnice se orientuje v možnostech svého rozsahu a zvládá základy improvizace s využitím těchto stupnic
- zná různé způsoby artikulace a orientuje se ve způsobech jejich použití v rozdílných žánrech hudby
- diskutuje s učitelem o různých stylech hudby, zároveň se náslechem snaží stylovost napodobit a dle svého zájmu a zaměření si najít uplatnění v kolektivní hře a tam následně svou hru ve zvoleném stylu rozvíjet
- návštěvou různých koncertů vážné či populární hudby si formuje svůj názor na interpretaci
- rozvíjí své improvizační schopností a případně přechází ke složitějším harmonickým útvarům

Postupová zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák:

- je schopen nastudovat náročnější skladby klasického charakteru, rozebrat si je harmonicky a porovnat jejich stavbu se skladbami moderními, tím si vytváří ucelenou harmonickou představivost a využívá ji při hře na nástroj

- zařazením vhodné literatury si osvojuje základy transpozice
- neustále se pokouší rozšířit svůj rozsah tak, aby se v rámci možností dokázal pohybovat ve vyšších polohách svého nástroje
- vyhledává vzory, diskutuje s učitelem o dané problematice a snaží se zlepšit celkovou úroveň svého hraní
- dle svých herních předpokladů využívá všech způsobů hry a technických možností nástroje
- má osvojenou vlastnost pravidelné údržby nástroje tak, aby byl nástroj vždy v dobré kondici a přinášel mu radost ze hry
- učí se samostatnosti při nácviku frázování v nových skladbách – vše však konzultuje s pedagogem
- snaží se o objektivní hodnocení slyšených výkonů, což by ho mělo vést k sebekritickému hodnocení výkonu vlastního a vyhnutí se opakování stejných chyb
- je aktivně zapojen do kolektivní hry, a pokud to jeho hráčské a technické schopnosti dovolují, využívá svou multifunkčnost v souborech s různým zaměřením
- rozvíjí své dosavadní znalosti a zkušenosti, aktivně se podílí na výběru repertoáru, který by měl zahrnovat i autory soudobé hudby

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- připravuje se k završení studia
- orientuje se v notovém zápise, popřípadě v partituře komorní nebo souborové hry, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviku a interpretaci skladeb
- hraje intonačně přesně a dle sluchu je schopen se doladit k doprovodnému nástroji nebo k ostatním nástrojům v sekci, popřípadě v orchestru
- je schopen si vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor slovně formulovat a hledat argumenty k dialogu nad hudebním dílem
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- dosavadní studijní poznatky a zkušenosti vrcholí absolventským koncertem, na kterém žák interpretuje skladbu dle jeho nátiskových, technických a stylových dispozic buď sólově za doprovodu souboru nebo vystoupí jako člen orchestru v sekci

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Absolventský koncert:

libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.13. Studijní zaměření – Hra na lesní roh

Lesní roh, jako dechový nástroj žesťový, nabízí hráčům zajímavé možnosti uplatnění hudebního projevu. Jeho původní využití při lovu zvěře stále láká vyznavače myslivosti ke hře a stává se také odrazovým můstkem k objevování již moderního nástroje, který s použitím ventilů rozšiřuje svoji mnohobarevnost, krásu i jas při vyjádření široké škály nálad a pocitů. Ve zvuku lesního rohu se spojuje lyrický charakter dřevěných nástrojů s heroickým patosem nástrojů žesťových, čehož je využíváno v souborech různého obsazení a různých žánrů. Všechny tyto aspekty umožňují hráči na lesní roh kultivovaný rozvoj osobnosti a představují možnost získat doposud nepoznané hudebně-kulturní, společenské a emoční zážitky. K výuce hry na lesní roh jsou přijímáni žáci, kteří disponují základními hudebními a fyzickými předpoklady.

5.1.1.13.1. Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1

Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na lesní roh, mohou být zařazení do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů

Předmět – Hra na lesní roh

V rámci předmětu se žák seznámí se základními dovednostmi hry na lesní roh, s jeho historií a základním repertoárem. Cílem výuky je připravit hráče schopného sólové, souborové i orchestrální hry. Výuka žáka je přizpůsobena jeho individuálním možnostem a schopnostem. Podporujeme v žákovi iniciativnost, vedeme jej k hudební představivosti a samostatné práci, k správnému postupu při cvičení a ke sluchové sebekontrole. Naší snahou je, aby žák odcházel z hodiny s jasně vytyčeným cílem. Aby jeho práce doma i ve škole byla cílevědomá i radostná a přinášela mu pocit uspokojení.

Předmět – Kolektivní výuka:

Kolektivní výuka nabízí žákům další možnosti uplatnění svých schopností a dovedností a přispívá k jejich uměleckému růstu. Probouzí u žáků pocit vzájemné zodpovědnosti a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty v kolektivu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not, schopnost korigovat intonaci, práci s dynamikou a hudebním výrazem.

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na lesní roh:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- má osvojené základy držení nástroje
- ovládá pevný postoj při hře a držení hlavy
- zvládá základy techniky žeberně-bráničního dýchání, nádech ústy a ovládání výdechu
- hraje na jednoduchý lesní roh tenuto i legato
- zná hmaty v získaném rozsahu
- orientuje se v základních taktech a rytmických hodnotách
- hraje jednoduché přednesové skladby s doprovodem klavíru
- přiměřeně svému věku zná stavbu a historii nástroje a jeho údržbu

Postupová zkouška:

- 1 cvičení
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň

2. ročník

Žák:

- uplatňuje správné návyky při držení nástroje
- ovládá techniku žeberně-bráničního dýchání
- vnímá hudební frázi prostřednictvím členění nádechu
- vědomě ovládá obličejové svalstvo, napětí rtů a zuby a bradu
- používá artikulaci při hře tenuto i legato
- uplatňuje základní dynamiku
- hraje tempově rozdílné skladby a rozlišuje jejich náladu
- je schopen souhry ve dvojhlase

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- 1 lidová píseň nebo přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák:

- ovládá hru stupnic dur i moll do 5 křížků a 5 bé s T5 v pomalém tempu, tenuto i legato
- využívá modelů intervalů pro posílení intonační představy
- ovládá hru jednoduchých i složených taktů ve skladbách různorodých stylů
- ovládá dechovou oporu při dynamickém odstínění hry
- uvědoměle člení hudební frázi

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- 1 přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Žák:

- ovládá dvojitý lesní roh F-B v rozsahu B – f2
- využívá získané technické dovednosti k hlubšímu výrazovému projevu
- s jistotou se orientuje v intonaci intervalů
- používá modely rytmických variací
- hraje z listu
- je schopen sluchové sebekontroly
- zvládá základy transpozice in Es

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- 1 přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Žák:

- disponuje tónovým rozsahem A – g2
- hraje všechny stupnice dur i moll s T5, D7, zm7 v mírném tempu tenuto, legato
- zvládá základy techniky hry bouché,
- hraje jednoduché melodické ozdoby
- používá širokou dynamickou škálu
- dokáže zhodnotit své technické a výrazové možnosti

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- 1 přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Žák:

- ovládá rozsah F – a2
- využívá dechovou oporu k vytvoření legatových frází
- zná základy hry retního trylku
- hraje con sordino
- dokáže popsat historii a stavbu nástroje a provádět jeho pečlivou údržbu
- zvládá základy transpozice in E, C

Postupová zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru
- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

Žák:

- ovládá rozsah F – b2
- hraje vydržované tóny s dynamikou v co největším rozsahu, všechny stupnice dur i moll s T5, D7, zm7 v rychlejším tempu tenuto, legato, staccato
- samostatně řeší volbu hmatů podle intonace a technické potřebnosti
- hraje retní trylek

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 cvičení různého charakteru přiměřené obtížnosti

Absolventský koncert:

- skladba přiměřené obtížnosti s doprovodem klavíru či jiného nástroje

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládá hru vydržovaných tónů s dynamikou v co největším rozsahu
- hraje všechny stupnice a akordy v celém tónovém rozsahu v různých artikulacích a rytmech, legato i staccato
- využívá teoretických znalostí u konkrétních skladeb
- zvládá transpozici in G

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- teoreticky analyzuje konkrétní hrané skladby
- transponuje in D
- je schopen objektivního zhodnocení při poslechu ostatních interpretů

Postupová zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák:

- uplatňuje další výrazové prostředky glissando, sforzando, couivres
- transponuje in B
- samostatně vyhledává nahrávky a notový materiál s využitím moderních technologií
- dokáže samostatně pečovat o nástroj

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- poučeně popíše svůj nástroj, jeho stavbu a historii
- je schopen diskuze o interpretaci skladeb s kolegy a pedagogem

- samostatně si vybírá skladby k interpretaci a jejich analýzou dokáže zhodnotit své možnosti

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního či jiného doprovodu nebo skladbu z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.14. Studijní zaměření – Hra na pozoun

Pozoun neboli trombón je žesťový hudební nástroj. Možné jsou oba názvy – trombón pochází z latiny, kdežto pozoun z němčiny – nezřídka se člověk ale může setkat s názorem, že trombón je větší, což je pravděpodobně způsobeno podobností se slovem bombardón, které je lidovým označením pro heligón. Je tedy na každém, co užije.
Pozoun je jedním z nejstarších hudebních nástrojů vyrobených z kovu. Za první moderní trombón se považuje výrobek nástrojáře Hanse Neuschela z roku 1478.
Pozounu se používá nejen v orchestrech, ale i v kvartetech, kvintetech, v jazzu a samozřejmě se uplatňuje i jako sólový nástroj, nejčastěji s doprovodem klavíru. V minulosti se používala širší škála druhů pozounu. Existovaly pozouny diskantové, altové, tenorové, basové a kontrabasové. Dnes se používají především pozouny altové, tenorové a basové.

5.1.1.14.1. Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na pozoun	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na pozoun	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na pozoun, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů
Předmět – Hra na pozoun
Žáci se během studia hry na pozoun seznámí s historií, uplatněním a ošetřováním nástroje. Osvojí si pravidla samostatné domácí přípravy. V každé vyučovací hodině si pod dohledem učitele upevní správné cvičební návyky – držení těla i nástroje, usazení nátisku a zásady správného žeberně – bránicového dýchání

Předmět – Kolektivní výuka

Kolektivní výuka nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu.
Probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. Podle věku a schopností se mohou žáci uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující pozoun s ostatními nástroji.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah předmět – Hra na pozoun:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:
- má správný postoj a držení těla při hře
- nasazuje tón jazykem
- zvládá tóny v rozsahu minimálně kvarty na 1. – 3. poloze u pozounu
- osvojuje si pravidelnou domácí přípravu
- zvládá i noty v basovém klíči
- cvičení hudební paměti pomocí snadných melodií

<u>Postupová zkouška</u>:
- 1 píseň zpaměti
- 1 vybraná skladba nebo píseň s doprovodem učitele

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

Žák:
- buduje nátisk a upevňuje retní svalstvo pomocí dlouhých, vydržovaných tónů
- zvládá 4. – 7. polohu a rozšiřuje nátiskový rozsah – minimálně sexta
- začíná chápat funkci správného žeberně – bránicového dýchání
- zvládá noty v basovém klíči, snaží se o čisté nasazení tónů
- procvičuje hudební paměť pomocí snadných melodií a rytmických cvičení
- interpretací lidových nebo umělých písní si zvyká vnímat náladu skladby
- soustředí se na intonaci a učí se zvládat základní rytmické útvary a melodie podle sluchu
- zvyká si na souhru s doprovodným nástrojem např. klavír, kytara
- připravuje se na začlenění do souborové hry

Postupová zkouška:
- 2 krátká cvičení nebo etudy
- 2 lidové písně nebo 1 přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru

3. ročník

Žák:

- buduje nátisk a upevňuje retní svalstvo pomocí dlouhých, vydržovaných tónů – zvládá základy artikulace
- nátiskové rozpětí se pohybuje minimálně v rozsahu jedné oktávy
- má zvládnuty základní tóny na 1. – 7. poloze a začíná klást důraz na kvalitu nasazení jednotlivých tónů, jejich intonaci a kulturu tónů
- zvládá bezproblémové čtení a hraní not v basovém klíči
- hraje jednoduché skladby z listu
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- je schopen podle individuálních schopností zahrát zpaměti jednoduchou skladbu
- je schopen zahrát z listu jednoduché skladby a podle schopností a hudebního cítění je začleňován do kolektivní hry
- je neustále motivován učitelem při společném hraní v hodinách

Postupová zkouška:

- 2 stylově kontrastní skladby z probírané látky
- 1 přednesová skladba

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Žák:

- posiluje nátiskovou připravenost a rozšiřuje tónový rozsah pomocí vydržovaných dlouhých tónů v dynamickém rozlišení při pravidelné domácí přípravě
- zkvalitňuje kulturu tónu a intonaci
- učí se používat dynamiku při hře
- rozšiřuje artikulační dovednosti, za pomoci nácviku různě stylově zaměřených partů např. do kolektivní hry
- zahraje snadné přednesové skladby
- zvládne zahrát durové stupnice a akordy do 2 posuvek
- je v neustálém dialogu s pedagogem, který mu předává zkušenosti vlastními ukázkami interpretace dané skladby

- je veden k orientaci v notovém zápisu, ke správnému přístupu v nastudování obtížných míst skladby
- rozšiřuje si artikulačních dovednosti pomocí nácviku různě stylově zaměřených partů do kolektivní hry

Postupová zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení
- 1 přednesová skladba většího rozsahu

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Žák:

- neustále posiluje nátisk vydržovanými tóny pro tvorbu a zkvalitnění tónu a jeho čisté nasazení a rozšíření rozsahu jak směrem nahoru, tak dolů
- je schopen za asistence pedagoga si sám naladit nástroj
- poslechem si utváří vlastní názor na umělecké dílo a tímto se také blíže seznamuje s různými hudebními žánry a styly a artikulačními modely, kterými se interpreti v těchto stylech vyjadřují
- je postupně uváděn do studia náročnějších cvičení a přednesů a je veden k samostatnosti v přípravě a nastudování těchto skladeb
- je veden k orientaci v notovém zápisu, ke správnému přístupu v nastudování obtížných míst skladby
- rozvíjí své harmonické a rytmické cítění a začíná si upřesňovat a uvědomovat své stylové zaměření

Postupová zkouška:

- 1 lidová píseň zpaměti
- 1 technické cvičení (škola)
- 1 přednesová skladba nebo píseň s doprovodem klavíru

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Žák:

- hraje retní vazby v celém rozsahu nástroje dle svých možností v osminových a šestnáctinových hodnotách
- používá pedálové tóny
- ovládá stupnice a akordy do 4# a 4 b v legatu

- udrží melodickou linku a koriguje intonaci při hře dvou a více nástrojů
- chápe zásady interpretace skladeb období baroka, klasicismu
- hraje jednoduché skladby zpaměti
- samostatně nastuduje technická cvičení, etudy i jednodušší přednesové skladby

Postupová zkouška:

- etuda nebo technické cvičení
- skladba dle možností a dispozic žáka zpaměti

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

Žák:

- pohotově se orientuje v notovém zápise
- zahraje stupnice do 4# a 4 b, T^5, D^7 a zm^7 v rychlejších tempech přes dvě oktávy v různých artikulacích (staccato, legato)
- v přednesových skladbách využívá dynamiky a agogiky, zvládá nasazení v *p, sfz, akcent*
- volí tempo a artikulaci podle charakteru skladby
- určí a dynamicky odliší začátek, vrchol a konec fráze
- zahraje jednoduché cvičení či skladby z listu
- rytmicky člení i složité rytmické útvary

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 etudy rozdílného charakteru

Absolventský koncert:

- libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možnosti a dispozic žáka zpaměti) nebo skladba z oblasti komorní hry

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- posiluje a neustále zdokonaluje svou nátiskovou vybavenost a vychází ze zkušeností, které načerpal během studia I. cyklu
- začíná se hlouběji zabývat kulturou, kvalitou a barvou tónu
- učí se zvládat pravidelnou údržbu nástroje (čištění trubek nástroje, promazávání kvartového ventilu)
- zaměřuje se na technické možnosti nástroje a snaží se je naučit využívat
- přikládá stále větší pozornost čistotě a intonační přesnosti hry
- učí se samostatně pracovat s barvou a kvalitou tónu
- sebekriticky diskutuje s učitelem o svých výkonech nejen na veřejných vystoupeních, ale i ve vyučovacích hodinách
- ve vyučování poslouchá nahrávky jiných interpretů a v diskuzích s pedagogem se učí vytvářet si vlastní názor na interpretaci dané skladby
- vyhraňuje si svůj názor na určitý styl hudby, kterému by se chtěl věnovat a dle toho si také hledá seskupení s podobným žánrovým a stylovým zaměřením

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

2. ročník

Žák:

- zaměřuje se na kvalitu tónu, vylepšuje artikulaci, snaží se rozšiřovat své rozsahové možnosti, a to jak ve vrchní, tak i spodní poloze nástroje
- diskutuje s učitelem o různých stylech hudby, zároveň se náslechem snaží stylovost napodobit a dle svého zájmu a zaměření si najít uplatnění v kolektivní hře a tam následně svou hru v tom kterém stylu rozvíjet
- stále zkvalitňuje intonační přesnost
- učí se používat pomocné polohy na snižci
- poslouchá nebo navštěvuje koncerty vážné či populární hudby, na kterých si formuje svůj názor na interpretaci
- diskutuje s učitelem o různých stylech hudby, zároveň se náslechem snaží stylovost napodobit a dle svého zájmu a zaměření si najít uplatnění v kolektivní hře a tam následně svou hru v určitém stylu rozvíjet

Postupová zkouška:

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- 1 přednesová skladba většího rozsahu

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák:

- rozvíjí své dosavadní znalosti a zkušenosti, aktivně se podílí na výběru repertoáru, který by měl zahrnovat i autory soudobé hudby
- má osvojenou vlastnost pravidelné údržby nástroje tak, aby byl nástroj vždy v dobré kondici a přinášel mu radost ze hry
- rozvíjí techniku snižce
- učí se samostatnosti při nácviku frázování v nových skladbách – vše však konzultuje s pedagogem
- dle svých herních předpokladů využívá všech způsobů hry a technických možností nástroje, např. hraní s kvartovým ventilem, používání pomocných poloh
- snaží se o objektivní hodnocení slyšených výkonů, což by ho mělo vést k sebekritickému hodnocení výkonu vlastního a vyhnutí se opakování stejných chyb
- je aktivně zapojen do kolektivní hry, a pokud to jeho hráčské a technické schopnosti dovolují, je pedagogem veden napříč žánry a tuto svou multifunkčnost využít v souborech s různým zaměřením
- rozvíjí své dosavadní znalosti a zkušenosti, aktivně se podílí na výběru repertoáru, který by měl zahrnovat i autory soudobé hudby
- dle svých herních předpokladů využívá všech způsobů hry a technických možností nástroje

Postupová zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru dle schopností žáka

4. ročník

Žák:

- interpretuje skladbu dle svých nátiskových, technických a stylových dispozic
- orientuje se v notovém zápise, popřípadě v partituře komorní nebo souborové hry,
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviku a interpretaci skladeb
- hraje intonačně přesně a dle sluchu je schopen se doladit k doprovodnému nástroji nebo k ostatním nástrojům v sekci, popřípadě v orchestru
- je schopen si vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor slovně formulovat a hledat argumenty k dialogu nad hudebním dílem

- v případě dostačujících hráčských a technických dispozic se připravuje na své absolventské vystoupení buď sólově za doprovodu souboru nebo vystoupí jako člen orchestru v sekci
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a jejich vyhledávání

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru
- přednesová skladba většího rozsahu

Absolventský koncert:
libovolná skladba odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu nebo skladba z oblasti komorní hry

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.15. Studijní zaměření – Hra na akordeon

Akordeon je vícehlasý hudební nástroj, který v hudebním životě plní funkci sólového, souborového a doprovodného nástroje. V poslední době dochází k výrazným změnám v jeho technickém vývoji a nástrojové interpretaci (výuka na knoflíkový nástroj, nástroj s tzv. free basem nebo bajan) a posouvají se hranice uměleckého uplatnění nástroje v širokém spektru hudební praxe. Výuka hry založená na nových principech poskytuje žákům odborné vzdělání, které jim umožní uplatnit se v profesionální i amatérské činnosti.

5.1.1.15.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na akordeon	1	1
Přípravná hudební výchova	**1**	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUMII. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na akordeon	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- přípravné studium může být realizováno individuální výukou nebo výukou ve skupině 2 žáků;
- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na akordeon, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na akordeon

Studium hry na akordeon má své vývojové etapy i své zákonitosti. Od začátku studia je zaměřena pozornost na rozvoj hudebně sluchových dispozic žáka. Uvědomělé naslouchání je primárním předpokladem pro vyspělou technickou i výrazovou stránku hry. Nejvíce času a energie je věnováno ryze dovednostním činnostem – technice a výrazovým aspektům interpretace. Žák si postupně osvojuje různé druhy úhozů, principy frázování a široké spektrum artikulačních nuancí. Postupně je rozvíjena schopnost

pohotové orientace v notovém zápisu i hra z listu. Rozšiřuje se i rozsah a technická náročnost hraných skladeb, využívají se specifické dovednosti a znalosti při hře zpaměti.

Předmět – Kolektivní výuka

Kolektivní výuka upevňuje rytmické cítění, rozvíjí širokou škálu dynamiky a umožňuje všem žákům bez rozdílu nadání interpretovat různá stylová období a náročnější skladby. Přispívá k rychlejšímu hudebnímu vývoji žáků a jejich uměleckému rozhledu. Společná hra podporuje rozvoj odpovědnosti, ukázněnosti a smyslu pro společnou práci.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na akordeon

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- správně sedí při hře a drží nástroj
- stiskem klávesy a tahem měchu utvoří rovný tón, který používá při rytmizaci a melodizaci říkanek
- zahraje píseň v pětiprstové poloze podle sluchu pravou rukou
- doprovodí si zpívanou nebo hranou melodii levou rukou v dlouhých hodnotách

<u>Postupová zkouška</u>:

- 2 písně podle sluchu

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- vede měch podle značek
- zvládne souhru obou rukou v pomalém tempu

- zahraje podle notového zápisu v pětiprstové poloze v houslovém klíči c1-g1, c2-g2
- zahraje tenuto, legato, staccato
- v basovém klíči zahraje noty ze základní řady C G D F a zahraje k nim durové akordy v tenutu a staccatu
- rozliší forte a piano

Postupová zkouška:

- 1 cvičení s melodickým vedením basu
- 1 cvičení s akordickým doprovodem
- 1 přednesová skladba

2. ročník

Žák:

- zvládne nezávislost rukou při hře legata a staccata v souhře obou rukou
- zahraje osminové noty
- přečte a zahraje noty v houslovém klíči v rozsahu stupnic C a G dur na pravém manuálu
- přečte a zahraje noty v basovém klíči v rozsahu stupnice C a G dur v levém manuálu
- zahraje durové akordy k C G D A F v základní řadě
- použije dynamiku mf, crescendo a decrescendo
- použije k doprovodu lidových písní T, D, S
- jednoduchou skladbu zahraje zpaměti

Postupová zkouška:

- 1 etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru

3. ročník

Žák:

- zahraje ve dvojhmatech v legatu, tenutu a staccatu
- osvojil si plynulé vedení měchu
- zvládne hru v šestnáctinových notách
- zvládne orientaci v rozsahu 2 oktáv na pravém manuálu nástroje a v rozsahu C G D A F dur stupnic s příslušnými durovými a septimovými akordy v basové části nástroje
- zahraje ritardando, akcent
- při improvizaci doprovodu použije T, S, D
- zahraje alespoň 1 skladbu z období renesance nebo baroka
- některé přednesové skladby zahraje zpaměti

Postupová zkouška:
- 1 etuda
- 2 skladby rozdílného charakteru, jedna z nich zpaměti

4. ročník

Žák:
- podle fyzických dispozic hraje na větší 80 basový nástroj, zvládne orientaci na něm a zvládne vedení měchu
- použije rejstříky v průběhu skladby
- zahraje alespoň 1 původní skladbu pro akordeon a polyfonní skladbu
- zvládne rychlejší hru ve dvojhmatech a šestnáctinových notách
- zahraje mollové akordy k dosud probraným stupnicím v basové části nástroje
- zvládne transponovat jednoduché písně

Postupová zkouška:
- 1 etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru, jedna z nich zpaměti

5. ročník

Žák:
- zvládne hru na větším nástroji, orientaci na něm a vedení měchu
- měchovou technikou utvoří kultivovaný tón
- vědomě zahraje zpaměti
- při hře použije dynamiku, agogiku, artikulaci
- v repertoáru má zařazeny skladby původní, polyfonní, folkové nebo vyšší populár

Postupová zkouška:
- 1 etuda delší nebo 2 etudy kratší
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru, jedna z nich zpaměti

6. ročník

Žák:
- interpretačně rozliší žánry a styly vhodnou dynamikou, agogikou, artikulací a výběrem rejstříků
- měchovou technikou ukončí frázi
- zvládne hru v tercích, sextách a akordech pravou rukou
- zahraje jednoduché skladby v pomalém tempu z listu

Postupová zkouška:
- vybraná stupnice s příslušným akordem, obraty a malým rozkladem
- 1 etuda

- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru zpaměti

7. ročník

Žák:

- zahraje vybrané stupnice v rychlém tempu, v legatu, staccatu, rytmizovaně, dohromady a k nim čtyřhlasé akordy s obraty tenuto a staccato
- zvládne orientaci v celém rozsahu svého nástroje
- osvojil si značení rejstříků a jejich správně použití
- zvládne použít měchovou techniku ke správné artikulaci
- zahraje jednoduchou skladbu nebo píseň podle sluchu a doprovodí si ji základními funkcemi

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- vybraná stupnice s příslušným akordem, obraty a malým rozkladem
- 1 delší etuda nebo 2 kratší etudy
- 2 skladby odlišného charakteru, jedna z nich zpaměti

Absolventský koncert:

- 2 přednesové skladby zpaměti
- účinkování v komorní hře

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- zahraje vybrané stupnice dur a moll a k nim příslušné akordy
- zvládne nácvik obtížných míst v etudách a uplatní je v přednesových skladbách
- stylové cítění v oblasti nonartificiální hudby procvičí nejdříve na jednoduchých skladbách
- nácvikem nových prvků měchové techniky, rozšíří své dovednosti artikulace a dynamiky

Postupová zkouška:

- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru

2. ročník

Žák:

- cíleným nácvikem pasáží ve dvojhmatech a rozklady akordů v rychlejším tempu zvýší své technické dovednosti
- seznámí se s vybranými formami nonartificiální hudby a jejich rytmicko-akordickými doprovody a uplatní je při nácviku jejich základních forem
- podílí se na výběru původní klasické literatury pro akordeon a nastuduje vybranou skladbu

Postupová zkouška:

- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru, jedna z nich zpaměti

3. ročník

Žák:

- cíleným nácvikem skoků, kombinovaných dvojhmatů zvýší své technické dovednosti
- nastuduje nové výrazové prostředky v měchové technice a poznatky aplikuje ve své hře na nástroj
- do výuky má zařazeny skladby různých žánrů a správně je interpretuje, improvizuje doprovody k vybraným skladbám, používá také vedlejší funkce

Postupová zkouška:

- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru zpaměti

4. ročník

Žák:

- podílí se na výběru absolventského programu,
- při jeho realizaci uplatní všechny získané nástrojové dovednosti
- pohotově zahraje z listu na úrovni I. stupně a improvizuje doprovody
- opakováním dříve nastudovaných skladeb si udržuje stálý repertoár pro amatérské umělecké působení

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 přednesové skladby zpaměti
- hra z listu na úrovni I. stupně a improvizace doprovodu

Absolventský koncert:

- 2 rozsáhlejší skladby zpaměti
- účinkování v komorní nebo souborové hře

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.15.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na akordeon	2	2	2	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na akordeon	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1

Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

Povinně-volitelný předmět

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na akordeon.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na akordeon:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládá základ měchové techniky, hraje podle měchových značek
- zvládá souhru obou rukou
- je schopen hrát podle notového zápisu v houslovém klíči c1-g2
- používá při hře tenuto, legato, staccato
- v basovém klíči zná noty ze základní řady C, G, D, F a hraje k nim durové akordy v tenutu a staccatu
- při hře používá forte a piano, crescendo a decrescendo
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu

<u>Postupová zkouška</u>:

- stupnice C dur pravou rukou, T5
- 1 cvičení s melodickým vedením basu
- 1 cvičení s akordickým doprovodem
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň zpaměti

2. ročník

Žák:

- ovládá měchovou techniku, plynulé měchové obraty, umí zahrát akcent
- zvládá nezávislost rukou při hře legata a staccata v souhře obou rukou
- umí zahrát portamento a tenuto
- zahraje pravou rukou dvojhmaty, osminové a šestnáctinové noty
- dovede číst a interpretovat noty v houslovém klíči v rozsahu stupnic C a G dur na pravém manuálu
- dovede číst a interpretovat noty v basovém klíči v rozsahu stupnice C a G dur v levém manuálu
- hraje durové a mollové akordy k C, G, D, A, E, F v základní řadě
- používá dynamiku mezzoforte, crescendo a decrescendo
- k doprovodu lidových písní používá T, D, S
- umí zahrát ritardando

Postupová zkouška:

- durová stupnice od bílých kláves v osminových notách zvlášť, T5 harmonicky i melodicky dohromady
- 1 etuda
- 1 lidová píseň
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru zpaměti

3. ročník

Žák:

- uplatňuje hru ve dvojhmatech v legatu, tenutu a staccatu
- ovládá jednodušší akordickou hru v pravé ruce
- orientuje se v rozsahu 2 oktáv na pravém manuálu nástroje a v rozsahu C, G, D, A, E, F dur stupnic s příslušnými durovými, mollovými a septimovými akordy v basové části nástroje
- používá rejstříky nástroje
- používá pří hře základní dynamické a agogické výrazové prostředky
- při improvizaci doprovodu používá T, S, D
- dokáže hrát podle základních akordových značek
- je schopen zahrát 1 skladbu z období renesance nebo baroka

Postupová zkouška:

- durová stupnice přes dvě oktávy dohromady, T5 s obraty
- 2 etudy různého technického zaměření zpaměti
- 2 skladby odlišného charakteru, z toho jedna originální, zpaměti

4. ročník

Žák:

- podle fyzických dispozic hraje na 80 basový nástroj a orientuje se na něm
- zvládá náročnější měchovou techniku (bellowshake, tremolo)
- umí použít rejstříky v průběhu skladeb
- ovládá rychlejší hru ve dvojhmatech a šestnáctinových notách
- používá durové, mollové, septimové i zmenšené akordy k dosud probraným stupnicím v basové části nástroje
- uplatňuje při hře melodické ozdoby trylek, nátryl a mordent
- dokáže transponovat jednoduchou píseň

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rychlejším tempu v rovném pohybu i protipohybu, T5 s obraty dohromady
- 2 etudy různé délky a technického zaměření, alespoň 1 zpaměti
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru, z toho jedna originální, se zvýšenou technickou náročností zpaměti

5. ročník

Žák:

- zvládá hru na větším akordeonu s pokročilou měchovou a prstovou technikou a tónovou kultivovaností
- ovládá hru v tercích, sextách a akordech a chromatické postupy
- praktikuje pokročilou hru akordových značek
- při hře používá celou dynamickou škálu, agogiku, artikulaci
- umí interpretačně rozlišit skladby původní, polyfonní, folkové nebo vyšší populár, které má zařazeny v repertoáru

Postupová zkouška:

- durová stupnice protipohybem, čtyřhlasý akord s obraty dohromady harmonicky i melodicky (na základě vrozených dispozic žáka je možno nahradit dominantním septakordem s obraty) nebo mollová harmonická stupnice rovným pohybem od bílých kláves a příslušný tříhlasý T5 s obraty dohromady
- 2 etudy různé délky a technického zaměření zpaměti
- 2 přednesové skladby s uplatněním různých a výrazových prvků, z toho jedna originální, zpaměti

6. ročník

Žák:

- umí interpretačně rozlišit různé styly a žánry vhodnou dynamikou, agogikou a výběrem rejstříků

- vhodně využívá různé druhy artikulace, úhozů a měchové techniky
- zvládá hru dominantního septakordu s obraty pravou rukou harmonicky i melodicky
- zahraje jednoduché skladby v pomalém tempu z listu
- má v repertoáru, na jehož výběru se podílí, zařazeny skladby různých stylů a žánrů
- je schopen objektivně zhodnotit svůj interpretační výkon

Postupová zkouška:
- vybraná stupnice s čtyřhlasým akordem a obraty harmonicky i melodicky
- 2 etudy různé délky a zaměření
- 2 přednesové skladby odpovídající obtížnosti, z toho alespoň jedna originální

7. ročník

Žák:
- ovládá značení rejstříků a umí je správně použít
- používá kompletní prstovou a měchovou techniku
- dokáže kompletně využít dynamické a agogické prvky
- zahraje jednoduchou skladbu nebo píseň podle sluchu a doprovodí si ji základními harmonickými funkcemi
- je schopen objektivně zhodnotit svůj interpretační výkon a na základě svých dovedností pracovat s chybou
- rozvíjí schopnost samostatného studia skladeb

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- durová nebo mollová stupnice v šestnáctinových notách v legatu, staccatu, čtyřhlasé akordy s obraty tenuto a staccato, velký rozklad
- 2 etudy různé délky a zaměření
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru, z toho alespoň jedna originální

Absolventský koncert:
- 2 přednesové skladby zpaměti, z toho alespoň jedna originální

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- rozvíjí své technické dovednosti nácvikem dur i moll stupnic (rovný pohyb, protipohyb, souběžné tercie a sexty) a příslušné čtyřhlasé kvintakordy s obraty (malý a velký rozklad)
- orientuje se v oblastech svého oboru, jako jsou akordeonové soutěže, významní interpreti, nástrojová literatura
- ovládá rejstříkovou techniku a pokročilou hru akordových značek
- rozšiřuje dovednost prstové artikulace, měchové techniky

Postupová zkouška:

- stupnice dur nebo moll harmonická i melodická v rychlém tempu s čtyřhlasými obraty kvintakordu, malým a velkým rozkladem
- 1 etuda zpaměti
- 1 polyfonní skladba zpaměti
- 1 originální přednesová skladba zpaměti

2. ročník

Žák:

- rozvíjí své technické dovednosti nácvikem durových, mollových i chromatických stupnic s příslušnými akordy a jejich obraty, malým a velkým rozkladem
- rozvíjí tvořivé uplatnění nabytých instrumentálních dovedností a poznatků
- aktivně se zapojuje do výběru programu, je samostatný v jeho nácviku, dokáže řešit technické obtíže a využít při hře nabytých dovedností
- dokáže stylizovat doprovod k písním s přihlédnutím k jejich charakteru a náladě
- uplatňuje se v komorní hře

Postupová zkouška:

- stupnice dur nebo moll harmonická i melodická v rychlém tempu s čtyřhlasými obraty kvintakordu, malým a velkým rozkladem
- 1 etuda zpaměti
- 1 polyfonní skladba zpaměti
- 1 přednesová originální skladba zpaměti

3. ročník

Žák:

- rozvíjí své technické dovednosti nácvikem durových, mollových i chromatických stupnic s příslušnými kvintakordy, septakordy a jejich obraty, malým a velkým

rozkladem
- je schopen představit si výslednou podobu skladby a postup jejího nácviku
- zvládá pohotovou hru z listu
- uplatňuje se v komorní hře

Postupová zkouška:
- stupnice dur nebo moll harmonická i melodická v rychlém tempu s čtyřhlasými obraty kvintakordu a septakordu, malým a velkým rozkladem.
- 1 etuda zpaměti
- 1 polyfonní skladba zpaměti
- 1 přednesová originální skladba zpaměti

4. ročník

Žák:
- rozvíjí smysl pro samostatný umělecký výraz a přístup k interpretaci skladeb různých stylů a žánrů
- uplatňuje kritické hodnocení vlastního výkonu
- dovede si opakováním dříve nastudovaných skladeb udržet stálý repertoár pro amatérské umělecké působení

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 1 polyfonní skladba zpaměti
- 1 přednesová originální skladba zpaměti

Absolventský koncert:
- 2 přednesové skladby zpaměti, z toho alespoň jedna originální

5.1.1.16. Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje

Bicí nástroje (zvané též perkuse) jsou pravděpodobně nejstarší a také nejobsáhlejší skupinou hudebních nástrojů. Mají velkou tradici jak v hudbě lidové, koncertní i moderní. Bicí nástroje se dělí na bicí soupravu a perkuse. Perkusí existuje velmi mnoho druhů – každý národ má velké množství vlastních bicích nástrojů.

K výuce hry na bicí nástroje jsou přijímáni žáci, kteří projeví zájem o hru na tyto nástroje a mají základní hudební a fyzické předpoklady. Při vyučování přistupujeme k práci se žákem podle jeho individuálních možností a schopností. Naše škola nabízí široké uplatnění hráčů ve školních tělesech, např. v komorních uskupeních, souborové hře nebo v orchestru.

Výuka zahrnuje praktický nácvik ovládání bicích nástrojů a zastřešuje následující činnosti:

- hra na bicí nástroje, které jsou rozděleny podle typu nástroje
- hra z listu
- nácvik souhry v duu s učitelem
- hra s nahrávkou

5.1.1.16.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	**2. ročník (2. PS)**
Hra na bicí nástroje	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- na návrh třídního učitele může žák docházet do předmětu Kolektivní výuka i v dřívějších ročnících;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. Stupně, mají 14 let a začínají se hrou na bicí nástroje, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na bicí nástroje
Ke studiu hry na bicí nástroje jsou přijímáni žáci, kteří projeví dostatečný zájem a splňují psychosomatické podmínky, potřebné ke zvládnutí těchto nástrojů.

Výuka zahrnuje praktický nácvik ovládání bicích nástrojů a zastřešuje následující činnosti:

- hra na bicí nástroje, které jsou rozděleny podle typu nástroje
- hra z listu
- nácvik souhry v duu s učitelem
- hra s nahrávkou

Bicí nástroje se vyučují formou individuální výuky. Studium začíná na nástroje rytmické od malého bubnu, soupravu bicích nástrojů, ozvučná dřívka, tamburínu, triangl, až ke hře na velký koncertní buben, párové činely a bonga. Postupně jsou podle individuálních schopností jednotlivých žáků přibírány další nástroje, např. melodické – xylofon, vibrafon a zvonkohra.

Zvláštní kapitolou je výuka hry na tympány. Vzhledem k vývoji soudobé hudby, výukových materiálů, narůstajícím tlakům na specializaci hráčů a technickým možnostem školy slučuje tento ŠVP specializaci melodických bicích nástrojů a specializaci tympánů v kategorii jedinou. Tympány dnes již nejsou považovány za „jakýsi ekvivalent bubnů", ale za svébytný nástroj. Žákům je zde tedy ponechána možnost specializace buď na melodické nástroje idiofonické – samozvučné (xylofon, marimba, zvonkohra, …), nebo na melodické (laditelné) nástroje blanozvučné (tympány atd.). Naše škola zatím disponuje pouze dvěma laditelnými tympány staršího data a špatné kvality, proto specializaci na tyto nástroje lze realizovat pouze v omezených možnostech.

Předmět – Kolektivní výuka

Kolektivní výuka nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia na bicí nástroje různého typu a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na bicí nástroje:

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- podle sluchu zopakuje jednoduchý rytmus na malý buben nebo perkusní nástroje
- vyjmenuje části bicí soupravy a základní perkusní nástroje (djembe, conga, bonga, tamburína, zvon)
- zahraje jednoduché a střídavé údery na malý buben v pomalém tempu
- rytmizuje jednoduché melodie
- zahraje jednoduchý doprovod na bicí soupravu

Postupová zkouška:

- hra na malý buben (jednoduchý rytmus s notami čtvrťovými a osminovými)
- koordinace rukou na perkuse (např. konga)

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- chápe notu a pomlku čtvrťovou a notu osminovou
- rozumí pojmům rytmus a takt, 2/4, 3/4 a 4/4
- umí zaujmout správné držení těla při hře na nástroj
- zvládá správné držení paliček, zápěstní úder
- zvládá střídavé údery jednoduché ve velmi pomalém tempu a hru patternů složených ze čtvrťových a osminových not
- zvládá základy nezávislosti končetin, doprovodné rytmy sestávající ze čtvrťových not ve 4/4 a 3/4 taktu
- rozpoznává základní značky speciální notace bicí soupravy (hi-hat, malý buben, velký buben)
- má informativní přehled o nejběžnějších orchestrálních nástrojích (triangl, tamburína, velký buben)

Postupová zkouška:

- 1 etuda na malý buben
- 1 etuda na bicí soupravu

2. ročník

Žák:

- chápe pomlku osminovou

- ovládá látku týkající se delších notových hodnot (nota a pomlka půlová a celá)
- zná a dokáže interpretovat 2 stupně dynamiky (p, f)
- zvládá střídavé údery jednoduché v pomalém tempu a zahraje nejjednodušší patterny obsahující pauzu osminovou
- hraje doprovodné rytmy sestávající z osminových not na hi-hat a čtvrťových not (a pauz) na velký a malý buben, další speciální značky (např. činely crash a ride)
- má obecný přehled a základní informace o praktickém využití perkusních a orchestrálních nástrojích

Postupová zkouška:

- 1 etuda na malý buben
- 1 etuda na bicí soupravu

3. ročník

Žák:

- samostatně řeší rukoklady probíraných rytmů
- umí realizovat plynulé změny dynamiky mezi dvěma stupni
- ve stadiu obecné informace chápe princip prstové hry
- zvládá zápěstní střídavé údery jednoduché v mírném tempu a zahraje další patterny obsahující pauzu osminovou
- žák hraje doprovodné rytmy z osminových not na hi-hat a čtvrťových a osminových not na velký a malý buben
- má informativní povědomí o breacích
- u melodických nástrojů dokáže nástroj rozeznít správným způsobem a má informativní povědomí o tónovém rozsahu a (u tympánů) o možnostech ladění
- dokáže správným způsobem rozeznít nejběžnější nástroje (triangl, tamburína, velký buben a má informativní povědomí o druzích paliček)
- zná informativně typy úderu na perkuse a zvládá alespoň jeden z nich (např. „open“ úder na congo)

Postupová zkouška:

- rytmická stupnice
- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na malý buben

4. ročník

Žák:

- chápe šestnáctinové noty a osminové trioly
- zná a dokáže aplikovat 3 stupně dynamiky (p, mf, f) i plynulé změny dynamiky mezi těmito stupni
- chápe druhy taktů s dělením dob na tři osminy, zejména 12/8 a 6/8

- ovládá látku týkající se delších notových hodnot s tečkou (nota a pauza tříčtvrťová)
- v zárodečné podobě používá hru prsty
- v elementární podobě zvládá hru odskokem paličky jako zárodek vlečených dvojitých úderů a tlačeného víru
- na informativní úrovni chápe hru dvojitých úderů s prstovým impulzem
- má informativní povědomí o tzv. rudimentech a zvládá v nejjednodušších souvislostech alespoň některý z nich, např. příraz (flam)
- zvládá střídavé údery jednoduché v rychlejším tempu
- zahraje již všechny patterny obsahující pauzu osminovou
- zvládá hru doprovodných rytmů sestávajících z osminových not na hi-hat a jednodušších čtecích vzorů aplikovaných na velký a malý buben a v elementární podobě využívá látku zvládnutou na malém bubnu k tvorbě breaků
- při specializaci na např. marimbu zvládá interpretovat krátké melodické motivy v tónině C dur
- zvládá základní úderové techniky na nejběžnější orchestrální bicí nástroje a je schopen zahrát jednoduché několikataktové cvičení, např. na tamburínu či triangl sestávající z čtvrtin a osmin
- zvládá další úderové techniky na vybrané perkuse, např. basový úder na congo či djembé u nástrojů nevyžadujících nácvik speciálních technik zvládá jednoduché doprovodné rytmy

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na jiný nástroj
- improvizace

5. ročník

Žák:

- v oblasti dynamiky je schopen interpretace akcentů ve střídavých úderech jednoduchých i sforzato
- při rychlejších tempech střídavých úderů jednoduchých je již schopen použít prstové techniky – prozatím ve fázi kombinace se zápěstním úderem
- zvládá (prozatím bez vědomé dynamiky) techniku tlačeného víru a dvojúderů vlečených na krátkých časových úsecích, např. osmin nebo čtvrtin – ve velmi pomalém tempu je schopen zahrát dvojitý úder s impulzem – prozatím každou rukou zvlášť, na informativní úrovni chápe rim shot
- chápe dvojitý úder hraný pedálem velkého bubnu a (zatím bez koordinace s ostatními končetinami) jej dokáže zahrát v pomalém tempu
- při specializaci na např. marimbu zvládá interpretovat krátké melodické motivy v tónině s jedním předznamenáním i občasné náhodné posuvky

- je schopen zahrát jednodušší rytmické útvary (včetně eventuálního tlumení) na většinu nejběžnějších orchestrálních nástrojů, při hře na tamburínu a triangl umí (prozatím bez vědomé dynamiky) zahrát kratší úseky víru
- zvládá další nepříliš náročné úderové techniky na vybrané nástroje, např. slapový úder na bongo či kip dvojúder na congo
- u nástrojů nevyžadujících nácvik speciálních technik zvládá další jednoduché doprovodné rytmy, například clave 2:3 na dřívka claves, osminový doprovod na shaker apod.

Postupová zkouška:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na jiný nástroj
- jednoduchá improvizace na bicí soupravu

6. ročník

Žák:

- na informativní úrovni chápe další rytmické útvary, zejména šestnáctinové trioly a sextoly
- žák v základní podobě vědomě užívá uvolňování paží při hře zápěstím, v zárodečné podobě používá hru prsty
- v elementární podobě zvládá hru odskokem paličky jako zárodek vlečených dvojitých úderů a tlačeného víru
- žák zvládá hru doprovodných rytmů sestávajících z osminových not na hi-hat a jednodušších čtecích vzorů aplikovaných na velký a malý buben
- v elementární podobě využívá látku zvládnutou na malém bubnu, k tvorbě breaků plně již ovládá čtení speciálních značek notace bicí soupravy
- při specializaci na např. marimbu zvládá interpretovat kratší lidovou píseň či etudu, prozatím s 1 předznamenáním, včetně náhodných posuvek
- je schopen zahrát na nejběžnější orchestrální bicí nástroje včetně dynamiky
- zvládá náročnější úderové techniky na vybrané nástroje, například dvojúder kip na bongo u nástrojů idiofonických, nevyžadujících nácvik speciálních technik, zvládá další jednoduché doprovodné rytmy

Postupová zkouška:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na jiný nástroj
- improvizace na bicí soupravu

7. ročník

Žák:

- dokáže spojovat rytmické útvary s lichým počtem not (trioly) s rytmy se sudým počtem not (osminy, šestnáctiny)

- má informativní povědomí o lichých osminových taktech, např. 5/8 a 7/8
- zná a dokáže aplikovat (u zvládnutých technik) 5 stupňů dynamiky (pp, p, mf, f, ff) i plynulé změny dynamiky mezi těmito stupni
- na informativní úrovni chápe tzv. „single paradiddle“ a dokáže alespoň některý z nich zahrát v pomalém tempu
- alespoň každou rukou zvlášť zvládá prstovou techniku jednoduchých úderů zcela bez pomoci zápěstí či předloktí
- zahraje všechny patterny obsahující pauzu šestnáctinovou, alespoň v hrubé podobě zvládá tlačený vír
- zvládá elementární základy nezávislosti končetin na stupni 4:1 a 1:4
- žák zvládá hru doprovodných rytmů sestávajících z triol na hi-hat a triolových čtecích vzorů aplikovaných na velký a malý buben
- je schopen jednoduše ale samostatně doprovodit (v hudební skupině nebo systémem „play along“) skladby v 4/4 taktu v cítění „rovné osminy“, zvládá jednoduché breaky v příslušném taktu
- při specializaci na např. marimbu zvládá interpretovat kratší lidovou píseň či etudu až se 2 předznamenáními včetně náhodných posuvek
- orientuje se ve velmi jednoduchých partech symfonické a dechové hudby
- zvládá náročnější úderové techniky na vybrané blanozvučné nástroje a první kombinace různých snazších typů úderu, např. plynulé pravidelné střídání úderu open a úderu bas na djembé

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na jiný bicí nástroj
- improvizace v daném stylu

Absolventský koncert:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na jiný bicí nástroj nebo play along
- improvizace

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- na informativní úrovni chápe možnosti osamostatňování končetin na principu 3:2, 2:3
- ovládá problematiku tzv. „tečkovaných rytmů“ na úrovni osminových čtecích vzorů

- žák zvládá hru doprovodných rytmů sestávajících z osmin na hi-hat a některých snazších šestnáctinových čtecích vzorů aplikovaných na velký a malý buben
- zvládá jednoduché breaky v příslušném taktu
- ve velmi jednoduchých souvislostech zvládá aplikaci alespoň jedné varianty paradiddlu do doprovodného groove nebo breaku
- při specializaci na např. marimbu je schopen interpretovat kratší úseky umělé hudby, např. etud, zahraje rozložený tónický akord probraných stupnic (2 předznamenání)
- je schopen využít nabytých znalostí a dovedností při realizaci několikataktových souborových cvičení – myšlena je např. hra na velký buben a schopnost interakce s hráčem na činely a podobně
- vedle zdokonalení zvuku probraných úderových technik a plynulosti doprovodů je schopen drobných obměn doprovodných rytmů, jako např. méně pravidelných kombinací dvou typů úderů

Postupová zkouška:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 skladba na jiný nástroj nebo play along
- improvizace v daném stylu

2. ročník

Žák:

- chápe některé nepravidelné takty, např. 7/8 takt frázovaný 2+2+3 či 3+2+2 apod.
- chápe další stupeň rytmické stupnice – dvaatřicetiny
- ovládá problematiku tzv. „tečkovaných rytmů“ na úrovni šestnáctinových čtecích vzorů
- zvládá hru doprovodných rytmů sestávajících z osmin na hi-hat a dalších šestnáctinových čtecích vzorů aplikovaných na velký a malý buben
- při specializaci na např. marimbu je schopen sólově interpretovat delší úseky umělé hudby
- je schopen využít nabytých znalostí a dovedností při realizaci rozsáhlejších souborových cvičení či krátkých skladeb
- vnímá již zcela vědomě souvislosti mezi vlastní hrou a ostatními hlasy souboru
- je schopen vkládat mezi úseky doprovodných rytmů vkládat drobná improvizovaná sóla, zejména na blanozvučné perkuse a na cajon

Postupová zkouška:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 skladba na jiný nástroj nebo play along
- improvizace v daném stylu

3. ročník

Žák:

- s určitými omezeními (např. krajní stupně dynamiky, prudká crescendo a decrescendo) zvládá tlačený vír a „double strokeroll“ na časově neomezených úsecích
- běžně hraje přírazy u osminových not
- je schopen jednoduše ale samostatně doprovodit (v hudební skupině nebo systémem „play along“) skladby v 4/4, 12/8 taktu v cítění „rovné osminy“ a šestnáctinové cítění“, zvládá jednoduché breaky v příslušném taktu
- ovládá tzv. „rim shot“ a umí jej použít do již zvládnutých doprovodných rytmů, eventuálně breaků
- při specializaci na např. marimbu je schopen interpretovat delší úseky umělé hudby s např. klavírním doprovodem
- je schopen využít nabytých znalostí a dovedností při realizaci krátkých i rozsáhlejších skladeb souboru bicích nástrojů i (eventuálně) školního orchestru
- zvládá náročné úderové techniky na blanozvučné perkuse – jmenovitě zejména úder slap na conga
- v zárodečném stádiu vytváří z těchto úderů doprovodné rytmy

Postupová zkouška:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 skladba na jiný nástroj nebo play along
- improvizace v daném stylu

4. ročník

Žák:

- v pomalejších tempech hraje přírazy u šestnáctinových not a v triolách
- je schopen jednoduše ale samostatně doprovodit (v hudební skupině nebo systémem „play along“) skladby v 4/4, 3/4 a 12/8 taktu v cítění „rovné osminy“, „shuffle“, šestnáctinové cítění“ i snadné skladby ve swingovém duchu včetně breaků a až 4taktových sól.
- zvládá jednoduchý swingový doprovod metličkami
- používá nejběžnější snadné rudimenty ze všech skupin rudimentů
- při specializaci na např. marimbu má informativní povědomí o správném uchopení 4 paliček, je schopen zahrát ojedinělý harmonický čtyřzvuk, případně ve velmi pomalém tempu rozložený akord čtyřmi paličkami
- ovládá všechny základní dovednosti při hře na nejpoužívanější nástroje, tzn. úderové techniky, víření a tlumení
- má informativní povědomí o hře podle gest dirigenta
- zvládá základní doprovodné rytmy na samozvučné i blanozvučné perkuse, jmenovitě např. rytmus „tumbao“ na conga, „martillo“ na bongo a tzv. „africký“ 4/4 na djembé

Závěrečná zkouška:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na jiný bicí nástroj (např. perkuse nebo play along)
- improvizace v daném stylu a tempu

Absolventský koncert:

- 1 etuda na bicí soupravu
- 1 etuda na jiný bicí nástroj (např. perkuse nebo play along)
- improvizace v daném stylu a tempu

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.17. Studijní zaměření – Hra na kytaru

Kytara je hudební nástroj, který patří k jedněm z nejrozšířenějších a nejoblíbenějších díky rozsahu jeho možností. Její uplatnění nacházíme v sólové a komorní hře, ale také při interpretaci skladeb s jinými nástroji či zpěvem. Neoddiskutovatelné je její využití v hudbě různých žánrů od hudby staré, klasické, romantické, přes španělské flamenco až po hudbu moderní, jisté je také její uplatnění v jazzu, pop music apod. Klasická kytara – kytara španělského typu – je charakteristická nylonovými strunami, nabízí velice pestré zvukové možnosti v tónové barevnosti či dynamice hry. Její nylonové struny mají barvu tónu sametově měkkou. Vyžaduje kvalitní pedagogický přístup ze strany učitele a zodpovědnost na straně žáka i rodičů. Odměnou je pak možnost vyjádřit hrou i ty nejniternější pocity či nálady. ZUŠ Bohuslava Martinů nabízí zájemcům o hru na klasickou kytaru kvalitní fundovaný pedagogický přístup, různé kulturní vyžití formou veřejných koncertů, přehlídek, soutěží či vernisáží, hru sólovou, komorní spolu s jinými nástroji či zpěvem. Učitel u výuky dbá, aby zvládnutí základů bylo úspěšné, pečlivým a seriózním postojem po léta přistupuje a pečuje o celkové rozvíjení žákovy hudebnosti. Tímto pomáhá budovat žákovou osobnost, vychovávat zdravého, sebevědomého a zodpovědného mladého člověka. Široké výrazové možnosti kytary spolu s jejími jinými vlastnostmi (snadné přenášení nástroje, relativně nízké pořizovací náklady) předurčují klasickou kytaru španělského typu jako výbornou volbu pro studium hry na hudební nástroj.

5.1.1.17.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na kytaru	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na kytaru	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- vyučovací předmět hra na kytaru může být vyučován ve skupině dvou žáků v 1. a 2. přípravném ročníku, v 1. až 4. ročníku základního studia I. stupně, v dalších ročnících a v II. stupni základního studia pouze výjimečně;
- dle uvážení pedagoga lze předmět Kolektivní výuka začít vyučovat i v nižších ročnících základního studia I. stupně případně i v přípravném studiu;
- dle rozhodnutí pedagoga mohou žáci přípravného studia, základního studia I. stupně, přípravného studia II. stupně a základního studia II. stupně studovat předmět Kolektivní výuka společně;

- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na kytaru, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na kytaru

Na naší ZUŠ se vyučují základy klasické hry na kytaru, které mohou být průpravou pro ostatní studijní zaměření (elektrická kytara, basová kytara). Ve výuce předmětu Hra na kytaru má žák možnost projít ucelenou kytarovou techniku a propracovat se od elementárních cvičení a skladeb až po závažná kytarová díla.
Většinou začínáme pracovat i s dětmi předškolními. Velkou devizou naší školy je možnost zapůjčení různých velikostí kytar.

Předmět – Kolektivní výuka

Předmět Kolektivní výuka je naplňován formou výuky těchto činností: duo, trio, kvartet, popř. větší hráčské obsazení souboru, orchestru, nebo spolupráce s jiným nástrojem či zpěvem, avšak také zpěvem ve sboru. Hra v menším hráčském obsazení (dua, tria) klade na hráče nároky srovnatelné se sólovými výkony (zvládnutá technika hry na nástroj, kvalitní tón, rytmické a dynamické cítění.

V rámci tohoto předmětu je možno spolupracovat i s jinými nástroji. Ve smíšené komorní hře se s kytarou nejčastěji vyskytuje zpěv, zobcová či příčná flétna. Lze ale samozřejmě využít i nástrojů dalších. Přínos komorních her v I. a II. stupni studia na ZUŠ i nadále spočívá zejména v hudebním a sociálním vývoji jedince.

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na kytaru:

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- umí pojmenovat základní části nástroje
- dokáže vyjmenovat struny
- zná označení prstů levé ruky
- snaží se o správné držení nástroje a postavení rukou
- tleskáním zopakuje jednoduchá rytmická cvičení
- rozlišuje vlastnosti tónu (výška, délka)
- rozliší slyšenou harmonii akordů dur-moll (veselý, smutný)
- ovládá elementární hru na prázdných strunách
- používá tóny prázdných strun + tóny c2, d2, f2, g2
- zapojením levé ruky dokáže na melodických strunách hrát jednoduchou melodii či lidovou píseň
- použije jednoduché akordy přes 3 struny k doprovodu lidové písně
- dle svých schopností vystoupí na veřejném vystoupení

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 jednooktávová stupnice nebo tónová řada
- akordy – poloviční hmaty
- Jednohlasá píseň či melodie nebo doprovod písně či melodie akordy – poloviční hmaty

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- popíše stavbu nástroje, tj. jeho části
- snaží se o správné sezení a návyky (postavení pravé a levé ruky)
- vyvíjí snahu o realizaci techniky střídavého úhozu pravé ruky (i, m) eventuálně hru palcem
- teoreticky i prakticky ovládá tóny prázdných strun + tóny a1, c2, d2, f2, g2
- nastuduje hru stupnice v rámci 1 oktávy, kadenci (nebo alespoň základní harmonické funkce T, D)
- realizuje hru jednohlasé melodie
- používá lehké akordy na doprovod melodie např. lidové písně

- účinkuje dle svých dispozic na veřejném vystoupení
- je schopen dle individuálních možností zahrát zpaměti jednoduchou skladbu či píseň sólově, nebo s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- 1 jednooktávová stupnice nebo tónová řada
- akordy – poloviční hmaty (např. T, S, D k dané stupnici)
- jednohlasá píseň nebo melodie, popřípadě jednoduchý akordický doprovod k ní

2. ročník

Žák:

- uplatňuje zkvalitňování správného sezení a návyků (postavení pravé a levé ruky)
- zvládá hrát stupnici přes 1 oktávu dur např.: C, G, D, A dur, a, e moll, kadence (základní harmonické funkce T, S, D)
- užívá techniku střídavého úhozu pravé ruky, užívá hru palcem
- ví, jaké jsou dynamické možnosti nástroje (p, f)
- elementárně uplatní techniku alespoň postupného dvojhlasu
- zahraje dle individuálních schopností zpaměti jednoduchou skladbu
- snaží se o kontrolu plynulosti hry
- doprovodí akordickou hrou píseň, stačí poloviční hmaty
- dle svých schopností účinkuje na veřejných vystoupeních

Postupová zkouška:

- 1 jednooktávová stupnice
- akordy k ní alespoň v polovičních hmatech nebo kadence
- 1 cvičení nebo etuda (možno zařadit i píseň s akordickým doprovodem)
- 1 přednes (postačí i jednohlasá melodie nebo akordický doprovod písně)

3. ročník

Žák:

- ovládá nebo alespoň vyvíjí snahu o dodržení správných návyků (sezení, držení nástroje, postavení rukou, uvolněnost)
- seznamuje se alespoň teoreticky s péčí o nehty, dle fyziologických možností pečuje a snaží se o kvalitní tón
- užívá techniku střídavého úhozu pravé ruky apoyando, tirando (p, i, m, a), používá rozložený akord, eventuálně vícehlas
- vnímá důležitost sebekontroly
- prezentuje podle individuálních schopností skladby zpaměti
- užívá dynamické rozdíly p, mf, f
- orientuje se na hmatníku v první poloze
- nastuduje hru stupnic přes 1 až 2 oktávy, kadence bez použití barré

- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylových období
- chápe a při hře aplikuje základní pocitové vyjádření skladby
- seznamuje se alespoň teoreticky s rejstříky
- zapojí se do základů souhry či komorní hry s učitelem
- užívá akordy v doprovodné hře s jednoduchým rytmickým členěním
- veřejně vystoupí, chápe potřebu kultivovat svůj veřejný projev vzhledem na posluchače či diváka (chování, úklona, vystupování, zodpovědnost)

Postupová zkouška:
- 1 durová nebo 1 mollová stupnice
- akordy ke hrané stupnici nebo kadence (T, S, D)
- 1 etuda nebo cvičení
- 1 přednesová skladba
- akordický doprovod písně

4. ročník

Žák:
- užívá hru dvouhlasu, popřípadě vícehlasu např. kombinace prstů pravé ruky (p, i, m, a)
- dle fyziologických možností kultivuje tón – nehty
- realizuje úhoz apoyando, tirando; dle schopností se seznámí s hrou arpeggio
- užije dynamické rozdíly eventuálně rejstříky (sultasto, sul ponticello)
- vstupuje do problematiky barré
- věnuje se studiu stupnic a kadencí
- hraje podle individuálních schopností zpaměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylových období
- účinkuje na veřejném vystoupení
- dokáže interpretovat hudbu v souhře či komorní hře, popřípadě s jiným hudebním nástrojem
- v doprovodech písní užívá jednoduché rytmické figury

Postupová zkouška:
- 1 stupnice přes 2 oktávy
- kadence dle schématu T, S, D7, T bez barré
- 1 etuda nebo cvičení
- 1 přednes
- píseň s akordickým doprovodem

5. ročník

Žák:
- vnímá potřebu rozvíjení tónové kvality
- používá a ovládá dynamické rozdíly, agogiku, základní tónové rejstříky (sultasto,

sulponticello) alespoň částečně, nebo některé z nich jako výraz hudebního vyjádření
- využije hmat barré
- zvládá hru stupnic eventuálně i typových, kadencí
- hraje podle individuálních schopností zpaměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů a slohových období, učí se vnímat interpretační rozdíly a jejich důležitost
- teoreticky ev. částečně i prakticky zná speciální kytarové techniky (legato, arpeggio, rasguado, pizzicato, flažolety)
- účinkuje na veřejných vystoupeních
- interpretuje hudbu také v souhře, ev. s jiným hudebním nástrojem

Postupová zkouška:
- 1 stupnice v rozsahu dvou oktáv, typová
- kadence dle schématu T, S, D7, T
- 1 etuda
- 1 přednes
- píseň s akordickým doprovodem

6. ročník

Žák:
- realizuje hru vícehlasu v kombinaci prstů pravé ruky (p, i, m, a)
- hraje stupnice a kadence i ve vyšších tempech eventuálně rytmických obměnách
- u hry užívá dynamické rozdíly, základní tónové rejstříky (sultasto, sulponticello)
- chápe potřebu dbát na kvalitu tónu
- využívá výrazové prostředky dle charakteru či slohového období repertoáru
- je schopen hrát zpaměti
- spoluvytváří a realizuje doprovodnou hru písní podle akordických značek
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů, nebo slohových období
- užije nebo studuje speciální kytarové techniky například legato, arpeggio
- částečně se orientuje, případně užívá hru ve vyšších polohách
- účinkuje na veřejných vystoupeních jak sólově, tak v komorní hře

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll v rozsahu dvou až tří oktáv, například typová
- kadence dle schématu T, S, D7, T možno i s využitím barré
- 1etuda
- 1 přednes
- jednoduše rytmizovaný doprovod dle akordických značek

7. ročník

Žák:

- užívá kombinaci techniky úhozu tirando, apoyando, vícehlas
- uplatňuje také speciální kytarové techniky nebo některou z nich (arpeggio, tremolo, rasguado, legato, barré, přirozené flažolety)
- užívá hru staccato, legato, portamento nebo některou z nich
- kontroluje kvalitu tónu, přesnost a plynulost hry
- hraje stupnice ve vyšších tempech, eventuálně v rytmických obměnách, kadence i s použitím barré. Dle svých schopností i intervalové stupnice, nebo užije stupnici k improvizaci, akordy s kadencí k rytmizovanému doprovodu
- vzhledem k charakteru či stylovému období používá dynamické a barevné odstínění skladby
- interpretuje skladby různých stylových období, žánrů
- doprovodí písně dle akordických značek
- hraje zpaměti skladby rozsahem přiměřené svému věku
- uplatňuje se v komorních a souborových seskupeních
- orientuje se na hmatníku alespoň částečně i ve vyšších polohách
- umí vyjádřit své hudební názory a pocity
- umí naladit kytaru podle elektronické ladičky nebo sluchem
- účinkuje na veřejných vystoupeních

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

<u>Závěrečná zkouška</u>:

- 1 stupnice dur nebo moll v rozsahu dvou až tří oktáv, například typová
- kadence dle schématu T, S, D7, T možno i s využitím barré
- 1 etuda
- 1 přednes
- píseň nebo doprovod či improvizace

<u>Absolventský koncert</u>:

- minimálně 1 přednesová skladba odpovídající náročnosti a délky
- lze zařadit vystoupení v rámci Kolektivní výuky

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládá a s jistotou užívá správné elementární návyky (postavení rukou, sezení a držení nástroje)
- dbá na kvalitu tónu

- využívá kytarové techniky k vyjádření své hudebnosti
- snaží se přizpůsobit svůj interpretační projev charakteru skladby vzhledem na slohové období
- využívá hru stupnic i kadencí
- realizuje doprovod podle akordických značek
- aktivně se zapojuje v komorních seskupeních
- vystupuje na veřejných vystoupeních, sólovou hru realizuje také zpaměti

Postupová zkouška:

- 1 stupnice, kadence T, S, D7, T
- 1 etuda
- 1 přednes
- akordický doprovod písně

2. ročník

Žák:

- rozvíjí dál kultivovanost projevu a upevňuje technické zručnosti
- chápe potřeby hledání cest k procvičování potřebných technik
- dál procvičuje hru stupnic a kadencí
- užije akordy s barré
- rozvíjí sebekontrolu a základy samostatnosti
- hraje přiměřený repertoár vzhledem ke svému technickému a mentálnímu potenciálu
- uplatňuje se aktivně v komorních či jiných sdruženích
- nachází a inspiruje se nahrávkami či videem např. na Youtube apod., rozlišuje a hledá kvalitní inspiraci
- improvizace a doprovod užívá dle svých potřeb vyjádření
- vystupuje veřejně

Postupová zkouška:

- 1 stupnice (dur, moll, eventuálně typová)
- kadence dle schématu T, S, D7, T nejlépe s využitím barré
- 1 etuda
- 1 přednes
- akordický doprovod písně nebo melodie nebo improvizace

3. ročník

Žák:

- hraje dle svých možností a názoru, dále rozšiřuje své technické a vyjadřovací prostředky
- využívá procvičování potřebných technik
- hru stupnic a kadencí chápe jako přehled tónorodu a možností, zkouší je dle

svých schopností užít u improvizací či transpozicí
- chápe principy tvorby akordů s barré
- rozvíjí svou samostatnost
- hraje repertoár pestrý a zajímavý, aktivně se podílí na jeho výběru
- dál se uplatňuje v komorních či jiných sdruženích
- inspiruje se dál svým aktivním přístupem v poznávání hudebního světa (koncerty)
- vystupuje veřejně, motivuje tak ostatní, je pak vzorem mladším žákům

Postupová zkouška:
- 1 stupnice (dur, moll, eventuálně typové)
- kadence dle schématu T, S, D7, T s využitím barré
- 1 etuda
- 1 přednes
- akordický doprovod písně nebo melodie nebo improvizace

4. ročník

Žák:
- ve svém hudebním projevu prochází poznáním vyjádření a dovršením pomyslného předělu studia a samostatnosti
- využívá sebekontrolu, vlastní interpretaci dokáže kriticky zhodnotit
- umí samostatně pracovat s interpretací skladeb dle stylu, charakteru, vystihuje a využívá interpretační prvky v souladu s charakterem skladby
- nachází podstatu hudebního vyjádření skrz sebepoznání svých možností, v rámci svého chápání využívá a kombinuje kytarové techniky k radosti ze hry
- je zapojen do hudebního seskupení např. duo, trio, kvartet
- realizuje doprovody podle akordických značek, dle svých schopností improvizaci
- naladí kytaru dle sluchu, co možno bez pomocí digitálních pomůcek
- upevňuje technické zručnosti tak, aby byl schopen zahrát přiměřeně náročné sólové nebo komorní skladby
- rozšiřuje v případě svých schopností svůj repertoár vlastní tvorbou
- vystupuje na veřejnosti
- využívá prostředky technologií jako je internet či nahrávky a podobně k hledání informací, náslechu, inspirace či motivace
- hraje také zpaměti

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll v rozsahu dvou až tří oktáv, například typová
- kadence dle schématu T, S, D7, T i s využitím barré
- 1 etuda
- 1 přednes

- akordický doprovod písně nebo improvizace

Absolventský koncert:

- minimálně 1 přednesová skladba odpovídající náročnosti a délky, lze užít i vystoupení v rámci Kolektivní výuky

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.17.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na kytaru	2	2	2	2	2	2	2
Souborová hra *				1	1	1	1
Orchestrální hra *				1	1	1	1
Komorní hra *				1	1	1	1
Zpěv ve sboru *				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na kytaru	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

***Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na kytaru.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na kytaru:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

1. ročník

Žák:

- realizuje techniku střídavého úhozu pravé ruky a hru palce
- ovládá tóny v I. poloze diatonicky
- kadenci realizuje formou harmonických funkcí TSDT (alespoň poloviční hmaty)

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu 1 oktávy s kadencí
- cvičení nebo lehká etuda
- přednesová skladbička

2. ročník

Žák:

- užívá techniku apoyando, tirando
- uplatní techniku dvojhlasu
- užívá dynamiky ve svém repertoáru p, mf, f

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu 1-2 oktáv s kadencí
- lehká etuda
- přednesová skladbička s užitím dynamiky

3. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic přes 2 oktávy, kadence T, S, D, T
- dle fyziologických možností používá nehty
- užívá hru vícehlasu, např. kombinace prstů pravé ruky (p, i, m, a)

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu 2 oktáv s kadencí
- klasická etuda
- přednesová skladba s užitím agogiky, dynamiky a výrazu

4. ročník

Žák:

- realizuje hru arpeggio, používá u hry úhoz apoyando a tirando
- používá k vyjádření dynamiku
- užívá rejstříky sultasto, sul ponticello
- rozvíjí tónovou kvalitu
- dle fyziologických možností pečuje o nehty

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu 2 oktáv s kadencí v tempu
- klasická nebo moderní etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného období nebo charakteru

5. ročník

Žák:

- realizuje hru vícehlasu v kombinaci prstů pravé ruky (p, i, m, a)
- nastuduje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů nebo slohových období
- pracuje s výrazovými prostředky
- kultivuje svůj hudební projev

Postupová zkouška:

- typová stupnice v rozsahu 2 oktáv s kadencí v tempu
- klasická nebo moderní etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného období nebo charakteru

6. ročník

Žák:

- uplatňuje některé speciální kytarové techniky (arpeggio, rasguado, legato, barré, flažolety)
- seznamuje se s pravidly vedení hlasů a artikulací
- vstupuje do problematiky chápání růzností interpretace

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur, moll) v rozsahu 2 oktáv, z toho 1 typová, rozšířená kadence
- klasická nebo moderní etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného období nebo charakteru

7. ročník

Žák:

- rozvíjí dále různé kytarové techniky
- zkvalitňuje artikulaci, vedení hlasů
- vstupuje do absolutoria formou vyjádření vlastních pocitů při intepretaci

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- klasická nebo moderní etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného období nebo charakteru

Absolventský koncert:

- 2 přednesové skladby rozdílného období nebo charakteru
- vystoupení v rámci Kolektivní výuky, nebo 3. přednesová skladba, nebo část cyklu, sonáty apod.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- užívá u hry technické prvky, přesvědčivost
- rozvíjí hudební představivost

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu alespoň 2 oktáv, rozšířená kadence
- 1 etuda
- 1 přednesová skladba s náležitou interpretací

2. ročník

Žák:

- užívá u hry přesvědčivost a kultivovanost projevu
- zdokonaluje užití výrazových prvků

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu alespoň 2 oktáv, rozšířená kadence
- 2 přednesové skladby

3. ročník

Žák:

- aktivní podíl na výběru repertoáru potvrzuje zvládnutím jeho interpretace
- zdokonaluje své technické a vyjadřovací prostředky

Postupová zkouška:

- stupnice v rozsahu 2 až 3 oktáv, rozšířená kadence
- 2 přednesové skladby různých slohových období

4. ročník

Žák:

- dovršuje ve svém hudebním projevu samostatnosti v souladu s charakterem

skladby a interpretačními prvky hry
- má svůj názor na interpretace skladeb, dokáže jej vhodným způsobem obhájit

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- klasická nebo moderní etuda
- 2 přednesové skladby rozdílného období

Absolventský koncert:
- 2 přednesové skladby rozdílného období nebo charakteru
- Vystoupení v rámci Kolektivní výuky, nebo 3. přednesová skladba, nebo část cyklu, sonáty apod.

5.1.1.18. Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru

Elektrická kytara je hudební nástroj patřící v současné době k rozšířeným, populárním a moderním vzhledem k možnostem uplatnění. Nacházíme ji v sólové a doprovodné hře, ve spojení s jinými nástroji či soubory nebo v kapele. Pestré jsou také její žánrové možnosti: jazzové, bluesové, rockové, metalové či popové, dokonce i klasické či barokní apod. Elektrická kytara v rámci svého nutného dalšího vybavení (kombo či zesilovač a reprobedna, efekty analogové či digitální) nabízí pestré zvukové možnosti v tónové barevnosti. Vyžaduje kvalitní pedagogický přístup ze strany učitele a zodpovědnost na straně žáka, nejlépe i rodičů. Odměnou za vynaložené úsilí je pak možnost hry a také tvorby či interpretace písní či hudebních celků, možnost vyjádření se v hudebních seskupeních, kapelách nebo sólově.

ZUŠ Bohuslava Martinů nabízí zájemcům o hru na elektrickou kytaru kvalitní pedagogický přístup, různé kulturní vyžití formou veřejných koncertů, přehlídek, soutěží či jiných možností vystupování nejenom v koncertním sálu ale i ve spřátelených hudebních klubech. Nabízí hru sólovou, komorní ve spojení s jinými nástroji či zpěvem nebo možnost hry v kapelách či orchestru. Učitel u výuky dbá, aby zvládnutí základů bylo úspěšné, pečlivým a seriózním postojem po léta přistupuje a pečuje o celkové rozvíjení žákovy hudebnosti. Tímto pomáhá budovat žákovou osobnost, vychovávat zdravého, sebevědomého a odpovědného mladého člověka. Široké výrazové možnosti a jiní její vlastnostmi (snadné přenášení) předurčují elektrickou kytaru jako moderní volbu pro studium hry na hudební nástroj.

5.1.1.18.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na elektrickou kytaru	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- vyučovací předmět hra na kytaru může být vyučován ve skupině dvou žáků v 1. a 2.přípravném ročníku, v 1. až 4. ročníku základního studia I. stupně, v dalších ročnících a v II. stupni základního studia pouze výjimečně;
- dle uvážení pedagoga lze předmět Kolektivní výuka začít vyučovat i v nižších ročnících základního studia I. stupně případně i v přípravném studiu;
- dle rozhodnutí pedagoga mohou žáci přípravného studia, základního studia I. stupně, přípravného studia II. stupně a základního studia II. stupně studovat předmět Kolektivní výuka společně;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na elektrickou kytaru, mohou být zařazení do přípravného ročníku II. stupně;

- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na elektrickou kytaru

V rámci předmětu Hra na elektrickou kytaru je hlavním úkolem naučit žáka interpretovat především tzv. nonartificiální hudbu. Jedná se o hudbu nejrůznějších žánrů jako např.: rock, pop-rock, hard-rock, metal, heavy-metal, punk, ale i jazz, blues atp. Po úvodním seznámení žáka s nástrojem následuje ukázka v praxi užívaných technik hry na nástroj. Žák je seznámen s tabulaturami a učí se v nich orientovat. Souběžně s osvojováním technické stránky hry na nástroj se žák učí využívat ke hře rozmanitou škálu kytarových efektů. Samozřejmostí je praktická znalost základních akordů, jejich aplikace v různých polohách na hmatníku pomocí barré hmatů, hra a rytmizace akordů podle akordových značek.
Výuka probíhá buď individuálně, nebo ve skupince maximálně dvou žáků, přičemž oba jsou přítomni po celou dobu vyučování.

Předmět – Kolektivní výuka

Záměrem výuky v předmětu Kolektivní výuka je vytvořit či upevnit smysl pro kolektivní práci, schopnost jedince vnímat při hře podněty z jeho okolí (tempo, dynamika, barva zvuku, čistota hry) a vhodně na ně reagovat. Při výuce je kombinována hra skladeb nejrůznějších stylů a žánrů. Předmět je vyučován formou plnění následujících činností: duo, trio, kvartet elektrických kytar; spolupráce s jinými nástroji či zpěvem; hra v souboru (kapele), orchestru či zpěvem ve sboru. V případě žáka, který přestoupil ze studijního zaměření Hra *na kytaru* na zaměření *Hra na elektrickou kytaru* a navštěvoval kytarový orchestr, je možné dále plnit vzdělávací oblast kolektivní výuky formou hry v kytarovém orchestru.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka:

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na elektrickou kytaru:

Přípravné studium I. stupně

1. a 2. ročník

Žák:

- umí pojmenovat základní části nástroje
- dokáže vyjmenovat struny
- zná označení prstů levé ruky
- snaží se o správné držení nástroje a postavení rukou
- tleskáním zopakuje jednoduchá rytmická cvičení
- rozlišuje vlastnosti tónu (výška, délka)
- rozliší slyšenou harmonii akordů dur-moll (veselý, smutný)
- ovládá elementární hru trsátkem na prázdných strunách
- používá tóny prázdných strun + tóny c2, d2, f2, g2
- zapojením levé ruky dokáže hrát jednoduchou melodii nebo píseň
- použije akordy přes 3 struny nebo powerchordy k doprovodu jednoduché písně
- dle svých schopností vystoupí na veřejném vystoupení

Postupová zkouška:

- 1 jednooktávová stupnice nebo tónová řada
- akordy – poloviční hmaty
- jednohlasá píseň či melodie nebo doprovod písně či melodie akordy – poloviční hmaty

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- popíše stavbu, tj. části nástroje a příslušenství (kabel, kombo, popřípadě efekt)
- uplatňuje správné návyky (postavení pravé a levé ruky, držení trsátka)
- chápe vlastnosti tónu, rozlišuje charakter skladby či písně (veselá, smutná, pomalá, rychlá)
- realizuje techniku hry trsátkem
- je seznámen s ovládáním hlasitosti, zapojením elektrické kytary a používáním
- kytarového komba
- teoreticky i prakticky ovládá tóny prázdných strun + tóny a1, c2, d2, f2, g2
- nastuduje hru stupnice v rámci 1 oktávy, kadenci (základní harmonické funkce T, S, D)
- realizuje hru jednohlasých melodií
- používá lehké akordy na doprovod melodie např. písně
- účinkuje na veřejném vystoupení
- je schopen dle individuálních možností zahrát zpaměti jednoduchou skladbu či

píseň sólově, nebo s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll s využitím prázdných strun
- kadence dle schématu T, D, T
- rytmicko-melodické cvičení, nebo melodie písně, popř. část skladby

2. ročník

Žák:

- uplatňuje správné návyky (postavení pravé a levé ruky), hra trsátkem nahoru-dolů
- zvládá hrát stupnici přes 1 oktávu dur např.: C, G, D, A dur, a, e moll, popřípadě pentatonickou, kadence (základní harmonické funkce T, S, D)
- zahraje podle individuálních schopností zpaměti jednoduchou skladbu či píseň
- kontroluje plynulost hry
- účinkuje na veřejných vystoupeních

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická
- kadence dle schématu T, S, D7, T
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby nebo písně

3. ročník

Žák:

- chápe a ovládá správné návyky (držení těla, postavení rukou, uvolněnost, důležitost správného držení trsátka)
- žák se seznamuje s péčí o kvalitní tón
- užívá k vyjádření zvukové možnosti aparátu: zvuk čistý, zkreslený
- vnímá důležitost sebekontroly
- prezentuje podle individuálních schopností skladby či písně zpaměti
- orientuje se na hmatníku v první poloze, chápe zápis v tabulatuře
- nastuduje hru stupnic přes 1 až 2 oktávy dur, moll, pentatonika, kadence bez použití barré
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby či kytarové party písní
- zapojí se do souhry či komorní hry
- užívá akordy a powerchords v doprovodné hře s jednoduchým rytmickým členěním
- veřejně vystoupí

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická
- kadence dle schématu T, S, D7, T
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby nebo písně

4. ročník

Žák:

- dle možností dál užívá zvukové rejstříky
- hraje s nahraným podkladem či písní
- používá základní tónové rejstříky a použije je pro vyjádření interpretace
- vstupuje do problematiky barré, užívá powerchords
- věnuje se studiu stupnic a kadencí
- hraje podle individuálních schopností zpaměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby a písně
- účinkuje na veřejném vystoupení
- dokáže interpretovat hudbu v souhře či s jiným hudebním nástrojem
- v doprovodech užije jednoduché rytmické figury

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická
- kadence dle schématu T, S, D7, T
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby nebo písně

5. ročník

Žák:

- vnímá potřebu rozvíjení technické zdatnosti
- používá rejstříky
- používá hmat barré
- zvládá hru stupnic (typových, bluesových nebo pentatonických), kadencí i v powerchordech
- hraje podle individuálních schopností zpaměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby či kytarové party písní různých žánrů, např. s podkladem, učí se vnímat interpretační rozdíly
- dokáže využít základů stupnic při improvizaci
- teoreticky ev. částečně i prakticky zná speciální kytarové techniky (např. vytažení struny-bending, legato, vibrato)
- účinkuje na veřejných vystoupeních
- interpretuje hudbu v souhře, nebo s jiným hudebním nástrojem

Postupová zkouška:

- 1 stupnice Dur, moll, nebo pentatonická
- kadence dle schématu T, S, D7, T
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. část skladby nebo písně

6. ročník

Žák:

- hraje stupnice a kadence i ve vyšších tempech
- umí použít základní harmonické funkce T, S, D k vytvoření bluesové 12tky
- chápe potřebu dbát na kvalitu ladění, užívá ladičku, dbá na nastavení svého zvuku
- využívá výrazové prostředky dle charakteru repertoáru
- je schopen hrát zpaměti
- spoluvytváří a realizuje doprovodnou hru písní podle akordických značek (dle schopností zvládne jednoduchou improvizaci)
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů
- uplatňuje speciální kytarové techniky legato, glis, bending
- částečně se orientuje a užívá hru ve vyšších polohách
- účinkuje na veřejných vystoupeních jak sólově, tak v seskupení či kapele

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická
- kadence dle schématu T, S, D7, T
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. skladby nebo písně s využitím doposud probraných technických prvků

7. ročník

Žák:

- užívá kombinace technik
- uplatňuje také speciální kytarové techniky nebo některé z nich
- je schopen tvorby krátkých akordických či melodických rifů
- kontroluje kvalitu zvuku, přesnost a plynulost hry
- hraje stupnice ve vyšších tempech, dle individuálních schopností nalézá akordy na jednotlivých stupních durové stupnice, užije stupnici k improvizaci, akordy k rytmizovanému doprovodu
- je schopen samostatné improvizace na akordickém podkladu, např. bluesové 12tce
- interpretuje skladby různých žánrových či stylových období
- doprovodí písně dle akordických značek, umí číst z tabulatury
- hraje zpaměti skladby rozsahem přiměřené svému věku
- uplatňuje se v komorních a souborových seskupeních, popřípadě v kapele
- orientuje se na hmatníku částečně či plně i ve vyšších polohách
- aktivně přistupuje ke své hudební činnosti a interpretaci, umí vyjádřit své hudební názory
- umí naladit kytaru podle elektronické ladičky či sluchem
- účinkuje na veřejných vystoupeních

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická
- kadence dle schématu T, S, D7, T
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. skladby nebo písně s využitím doposud probraných technických prvků

Absolventský koncert:
- minimálně jedna skladba nebo kytarový part písně odpovídající náročnosti

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:
- ovládá a s jistotou užívá správné elementární návyky (postavení rukou, uvolněnost, držení nástroje, práce s trsátkem, užití kytarového aparátu a jeho zapojení)
- dbá na kvalitu zvuku, pracuje s jeho barvou či zvukem
- využívá kytarové techniky k vyjádření své hudebnosti
- rozumí a snaží se přizpůsobit svůj interpretační projev charakteru skladby
- využívá hru stupnic i kadencí
- chápe tvorbu akordů s barré
- realizuje rytmizované doprovody podle akordických značek
- aktivně se zapojuje v komorních seskupeních či souhře
- vystupuje na veřejných vystoupeních, sólovou hru realizuje zpaměti

Postupová zkouška:
- 1 stupnice Dur, moll, nebo pentatonická
- kadence
- 1 rytmicko-melodické cvičení, popř. část skladby či písně

2. ročník

Žák:
- rozvíjí dál kultivovanost projevu a upevňuje technické zručnosti
- chápe potřeby hledání cest k procvičování potřebných technik
- dál procvičuje hru stupnic akordů, využívá znalosti v improvizaci
- rozšiřuje a rozumí tvorbě akordů s barré, powerchords
- rozvíjí sebekontrolu a základy samostatnosti
- hraje přiměřený repertoár vzhledem ke svému technickému a mentálnímu

potenciálu
- uplatňuje se aktivně v hudebních sdruženích, kapele či souhře s jinými nástroji
- inspiruje se nahrávkami či videem např. z Youtube apod., rozlišuje a hledá inspiraci
- improvizace a doprovod užívá dle svých potřeb vyjádření
- vystupuje veřejně

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická
- kadence
- 1 rytmicko-melodické cvičení, popř. část skladby či písně

3. ročník

Žák:
- hraje dle svých možností a názoru, ale také dál rozšiřuje své technické a vyjadřovací prostředky
- využívá procvičování potřebných technik
- hru stupnic, kadencí či akordů chápe jako přehled tónorodu a možností (zkouší užít u improvizací či transpozicí)
- rozumí tvorbě akordů s barré
- rozvíjí svou samostatnost
- hraje repertoár pestrý a zajímavý, aktivně se podílí na výběru
- uplatňuje se v souhře či kapele
- inspiruje se dál svým aktivním přístupem v poznávání hudebního světa
- vystupuje veřejně, motivuje ostatní a je vzorem mladším žákům

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická, kadence
- 2 rytmicko-melodické cvičení, popř. části skladby či písně

4. ročník

Žák:
- ve svém hudebním projevu prochází poznáním vyjádření a dovršením pomyslného předělu studia a samostatnosti
- využívá sebekontrolu, vlastní interpretaci dokáže kriticky zhodnotit
- umí samostatně pracovat s interpretací skladeb dle stylu nebo charakteru, vystihuje
  a využívá výrazové prvky v souladu s charakterem skladby
- nachází podstatu hudebního vyjádření skrz sebepoznání svých možností, v rámci svého chápání, využívá a kombinuje kytarové techniky k radosti ze hry
- je zapojen do různých hudebních seskupení
- realizuje doprovody podle akordických značek, chápe improvizaci

- naladí kytaru dle sluchu, bez pomocí digitálních pomůcek
- upevňuje technické zručnosti tak, aby byl schopen zahrát přiměřeně náročné skladby či kytarové party písní
- rozšiřuje svůj repertoár i vlastní tvorbou
- vystupuje na veřejnosti
- využívá prostředky technologií jako je internet či nahrávky apod. k hledání informací, náslechu, inspirace či motivace
- hraje zpaměti

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 stupnice dur, moll nebo pentatonická, kadence
- 2 rytmicko-melodické cvičení, popř. části skladby či písně s využitím doposud probraných technických prvků

Absolventský koncert:

- minimálně jedna skladba nebo kytarový part písně odpovídající náročnosti

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.18.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na elektrickou kytaru	2	2	2	2	2	2	2
Souborová hra *				1	1	1	1
Orchestrální hra *				1	1	1	1
Komorní hra *				1	1	1	1
Zpěv ve sboru *				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na elektrickou kytaru	2	2	2	2
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra *	1	1	1	1
Komorní hra *	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na elektrickou kytaru.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na elektrickou kytaru:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

1. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnice i v polohách
- hra vybraných akordů v plném hmatu

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice v poloze
- kadence s použitím akordů v plných hmatech

2. ročník

Žák:

- nastuduje hru libovolné stupnice přes 2 oktávy
- zahraje jednodušší skladbu s použitím lehčích riffů

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice v rozsahu 2 oktáv
- kadence
- alespoň 1 jednodušší skladba

3. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic přes 2 oktávy i v polohách
- orientuje se v problematice hudebního zápisu pomocí akordických značek a tabulatury

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice v rozsahu 2 oktáv v poloze
- kadence

- hra skladby dle akordických značek či zápisu v tabulatuře

4. ročník

Žák:
- nastuduje hru stupnic přes 2 oktávy
- zvládá hru rozložených akordů z akordických značek
- zná zásady tvorby jednoduchého akordického doprovodu

Postupová zkouška:
- libovolná stupnice v rozsahu 2 oktáv v poloze
- kadence
- tvorba akordického doprovodu z akordických značek

5. ročník

Žák:
- nastuduje hru stupnic přes 2 až 3 oktávy
- zvládá jednoduchou improvizaci s užitím stupnic
- dokáže využívat ve hře různé techniky, např.: bending, legato, vibrato apod.
- zná zásady tvorby rytmického doprovodu

Postupová zkouška:
- libovolná stupnice v rozsahu 3 oktáv
- kadence
- improvizace do harmonicky jednoduchého doprovodu

6. ročník

Žák:
- nastuduje hru stupnic přes 3 oktávy
- dokáže zahrát jednoduchou improvizace do různých žánrových podkladů (blues, pop, rock)
- dokáže se orientovat ve vře ve vyšších polohách

Postupová zkouška:
- libovolná stupnice přes 3 oktávy se hrou v polohách
- kadence
- vlastní akordický doprovod v dané skladbě

7. ročník

Žák:
- dokáže zahrát stupnice i ve vyšších tempech s kadencí

- umí vytvořit vlastní akordický doprovod v dané skladbě

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 libovolné skladby hrané s hudebním podkladem

Absolventský koncert:

- 2 libovolné skladby hrané s kapelou nebo s hudebním podkladem

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- zná principy tvorby kytarového doprovodu
- je schopen objektivně zhodnotit svůj aktuální výkon
- zná principy improvizace v daných žánrech

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence
- skladba hraná s hudebním doprovodem nebo metronomem

2. ročník

Žák:

- dokáže doprovodit jednoduchou skladbu z listu
- zná historii elektrické kytary a její hlavní představitele
- dokáže tvořit kytarové riffy s užitím powerchordů

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence
- skladba hraná s hudebním doprovodem nebo metronomem

3. ročník

Žák:

- zná pokročilejší techniky hry na elektrickou kytaru – Sweeppicking, tapping atd.
- podílí se na výběru repertoáru
- doma se samostatně a efektivně připravuje

- umí skladby samostatně transponovat

Postupová zkouška:
- libovolná stupnice
- kadence
- skladba hraná s hudebním doprovodem nebo metronomem

4. ročník

Žák:
- dokáže si vytvořit vlastní názor na intepretaci skladeb, svůj názor prezentovat a obhájit
- umí zhodnotit svůj výkon
- orientuje se ve všeobecné problematice elektrické kytary – zná všechny druhy elektrických kytar, aparátů, zná historii elektrické kytary a její hlavní představitele
- samostatně rozšiřuje své znalosti v oblasti tvorby kytarového doprovodu

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 2 skladby hrané s hudebním podkladem nebo metronomem

Absolventský koncert:
- 3 libovolné skladby hrané s kapelou nebo s hudebním podkladem

5.1.1.19. Studijní zaměření – Hra na basovou kytaru

Basová kytara je hudební nástroj moderního charakteru, který díky svému hlubokému vyznění nachází uplatnění v širokém spektru hudebních stylů. Umožňuje hráči vyjádřit své pocity pomocí melodických a rytmických prvků. Nacházíme ji v sólové, komorní hře, ve spojení s jinými nástroji či zpěvem v souborech a kapelách.

Úlohou basové kytary je tedy především hrát basovou linku. Spolu s bicími tak tvoří základ rytmu a podporuje harmonii. Baskytara se v některých žánrech prosadila i jako sólový nástroj (jazz, latin, funky aj.)

Basová kytara se začala používat v druhé polovině 20. století. Svým tvarem na první pohled připomíná elektrickou kytaru. Má ale mohutnější a masivnější tělo, delší krk a větší mensuru a kvůli silnějším strunám je i ladicí mechanismus robustnější.

ZUŠ Bohuslava Martinů nabízí zájemcům o hru na basovou kytaru kvalitní pedagogický přístup, různé kulturní vyžití formou veřejných koncertů, přehlídek, soutěží či vernisáží, hru sólovou, komorní i spolu s jinými nástroji v orchestru, kapelách, instrumentálně či ve spojení se zpěvem. Učitel u výuky dbá, aby zvládnutí základů bylo úspěšné, pečlivým a seriózním postojem po léta přistupuje a pečuje o celkové rozvíjení žákovy hudebnosti. Tímto pomáhá budovat žákovu osobnost, vychovávat zdravé, sebevědomé a odpovědné mladé lidi. Široké výrazové možnosti spolu s vlastnostmi jako jsou snadné přenášení či relativně nízké pořizovací náklady předurčují basovou kytaru jako zajímavou volbu pro studium hry na hudební nástroj.

5.1.1.19.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na basovou kytaru	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- vyučovací předmět hra na kytaru může být vyučován ve skupině dvou žáků v 1. a 2.přípravném ročníku, v 1. až 4. ročníku základního studia I. stupně, v dalších ročnících a v II. stupni základního studia pouze výjimečně;

- dle uvážení pedagoga lze předmět Kolektivní výuka začít vyučovat i v nižších ročnících základního studia I. stupně případně i v přípravném studiu;
- dle rozhodnutí pedagoga mohou žáci přípravného studia, základního studia I. stupně, přípravného studia II. stupně a základního studia II. stupně studovat předmět Kolektivní výuka společně;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na basovou kytaru, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na basovou kytaru
Basová kytara nabízí velice pestré zvukové možnosti v tónové barevnosti, rytmice či dynamice hry. Vyžaduje kvalitní pedagogický přístup a zodpovědnost na straně žáka. Odměnou je pak možnost strávení mnoha příjemných chvil s hubou jak sólově, tak v souhře.

Předmět – Kolektivní výuka
Předmět Kolektivní výuka je realizována formou duet, trií, kvartetů, souborů, orchestrální hrou či kapelou a zpěvem ve sboru. Lze využít i kombinace s jiným hudebním nástrojem či zpěvem.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah předmět – Hra na basovou kytaru

Přípravné studium

1. ročník

Žák:
- pojmenuje základní části nástroje
- dokáže vyjmenovat struny

- vyvíjí snahu o správné držení nástroje
- zopakuje jednoduchá rytmická cvičení
- ovládá hru na prázdných strunách
- dokáže zapojením levé ruky zahrát jednoduchou melodii
- vystoupí dle svých schopností na koncertu, nebo spolu s intonačním projevem nebo pouze rytmickým vyjádřením

Postupová zkouška:

- jednoduché cvičení
- jednoduchá lidová píseň nebo melodie

2. ročník

Žák:

- pojmenuje základní části nástroje
- vyjmenuje struny
- zná označení prstů levé ruky
- vyvíjí snahu o správné držení nástroje a postavení rukou
- aplikuje elementární rytmus u hry
- hraje na prázdných strunách
- rozlišuje vlastnosti tónu (výška, délka)
- ovládá hru na prázdných strunách
- dokáže zapojením levé ruky hrát na strunách jednoduchou melodii nebo lidovou píseň
- použije jednoduchý doprovod k písni
- vystoupí dle svých schopností na veřejném koncertu, nebo spolu s intonačním projevem nebo pouze rytmickým vyjádřením

Postupová zkouška:

- lidová píseň nebo cvičení
- jednoduchý doprovod písně

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- popíše části nástroje a příslušenství (kabel, kombo), umí zapojit nástroj do komba
- uplatňuje správné návyky (postavení pravé a levé ruky)
- chápe vlastnosti tónu, rozlišuje charakter skladby (veselá, smutná, pomalá, rychlá)
- realizuje techniku střídavého úhozu pravé ruky (i, m)
- je seznámen s problematikou důležitosti rytmické přesnosti
- ovládá teoreticky i prakticky tóny prázdných strun
- nastuduje hru stupnice v rámci 1 oktávy

- realizuje hru jednohlasých melodií
- zahraje jednoduchý doprovod melodie např. lidové písně
- účinkuje na veřejném vystoupení
- je schopen dle individuálních možností zahrát zpaměti jednoduchou skladbu, píseň, popřípadě doprovod k ní sólově, nebo s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 1 oktávu
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

2. ročník

Žák:

- uplatňuje správné návyky (postavení pravé a levé ruky)
- zvládá hrát stupnici přes 1 oktávu dur např.: C, G, D, A dur, a, e moll, akord (v rozkladu)
- užívá techniku střídavého úhozu pravé ruky
- ví jaké, a co jsou dynamické možnosti nástroje p, f
- zahraje podle individuálních schopností zpaměti jednoduchou skladbu
- kontroluje plynulost hry
- doprovodí hrou píseň
- účinkuje na veřejných vystoupeních

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 1 oktávu
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

3. ročník

Žák:

- chápe a ovládá správné návyky (sezení, držení těla a nástroje, postavení rukou, uvolněnost, důležitost kvality úhozu)
- zná důležitost péče o rytmiku hry
- užívá techniku střídavého úhozu pravé ruky
- vnímá důležitost sebekontroly
- prezentuje skladby zpaměti či jejich části
- používá dynamické rozdíly
- orientuje se na hmatníku v první poloze
- nastuduje hru stupnic přes 1 až 2 oktávy, akordy
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylových období

- chápe a při hře aplikuje základní pocitové vyjádření skladby
- zapojí se do souhry či komorní hry alespoň s učitelem
- užívá doprovodnou hru s jednoduchým rytmickým členěním
- vystoupí veřejně, chápe potřebu kultivovat svůj veřejný projev vzhledem na posluchače či diváka (chování, úklona, vystupování, zodpovědnost)

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 1-2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

4. ročník

Žák:

- kultivuje tón a užívá u jeho tvorby prsty nebo trsátko
- používá dynamické rozdíly, vnímá je a použije pro vyjádření interpretace
- věnuje se studiu stupnic a akordů
- hraje zpaměti skladbu nebo píseň
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylových období včetně soudobé hudby
- účinkuje na veřejném vystoupení
- dokáže interpretovat hudbu v souhře či komorní hře, popřípadě s jiným hudebním nástrojem, kapelou
- užije v doprovodech písní také jednoduché rytmické figury

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 1-2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

5. ročník

Žák:

- vnímá potřebu rozvíjení tónových a rytmických kvalit
- ovládá dynamické rozdíly a základní tónové rejstříky jako výraz svého hudebního vyjádření
- zvládá hru stupnic, i typových, akordů
- hraje podle individuálních schopností zpaměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů nebo slohových období, učí se vnímat interpretační rozdíly a jejich důležitost

- zná teoreticky ev. částečně i prakticky speciální techniky (legato, pizzicato, flažolety)
- účinkuje na veřejných vystoupeních
- interpretuje hudbu také v souhře s jiným hudebním nástrojem

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

6. ročník

Žák:

- realizuje hru vícehlasu
- hraje stupnice a rozklad akordu i ve vyšších tempech a rytmických obměnách
- užívá u hry dynamické rozdíly, základní tónové rejstříky
- chápe potřebu dbát na kvalitu tónu, rozvíjí rytmické cítění
- využívá výrazové prostředky dle charakteru či stylu repertoáru
- dokáže hrát zpaměti
- spoluvytváří a realizuje doprovodnou hru písní podle akordických značek, jednoduchou improvizaci
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů a slohových období či stylu
- uplatňuje speciální kytarové techniky legato, staccato
- orientuje se a užívá aspoň částečně hru ve vyšších polohách
- účinkuje na veřejném vystoupení sólově nebo v komorní hře či souhře s jiným hudebním nástrojem

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

7. ročník

Žák:

- používá vícehlas, dbá o kultivovanost hudebního projevu
- uplatňuje speciální kytarové techniky nebo některé z nich (legato, flažolety)
- užívá hru staccato, portamento
- kontroluje kvalitu tónu, rytmickou přesnost a plynulost hry
- hraje stupnice ve vyšších tempech, může využít rytmických obměn, akordy
- užije stupnici k jednoduché improvizaci, tónorod k rytmizovanému doprovodu
- interpretuje skladby různých stylových období, žánrů
- doprovodí písně dle akordických značek

- hraje zpaměti skladby rozsahem přiměřené svému věku
- uplatňuje se v komorních, souborových seskupeních či orchestru nebo kapele
- orientuje se na hmatníku částečně i ve vyšších polohách
- přistupuje aktivně nejen k svojí hudební činnosti a interpretaci, umí vyjádřit své hudební názory
- naladí basovou kytaru podle elektronické ladičky či sluchem
- účinkuje na veřejných vystoupeních

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

Absolventský koncert:

- 2 libovolné skladby hrané s kapelou, s nahrávkou nebo sólově

Základní studium II. stupně

1.ročník

Žák:

- užívá správné elementární návyky (postavení rukou, uvolněnost
- a držení nástroje)
- dbá na kvalitu tónu,
- využívá technických schopností k vyjádření své hudebnosti
- rozumí a přizpůsobuje svůj interpretační projev charakteru skladby
- využívá hru stupnic i akordů k rozvoji svých zručností
- chápe tvorbu doprovodu vzhledem na tóninu
- realizuje rytmizované doprovody podle akordických značek
- zapojuje se aktivně v komorních seskupeních
- vystupuje na veřejných vystoupeních, sólovou hru realizuje zpaměti

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

2. ročník

Žák:

- rozvíjí dál kultivovanost projevu a upevňuje technické zručnosti
- chápe potřeby hledání cest k procvičování potřebných technik

- procvičuje dál hru stupnic a cvičení
- rozšiřuje poznání harmonie a rozumí tvorbě doprovodu
- rozvíjí sebekontrolu a základy samostatnosti
- hraje přiměřený repertoár vzhledem k svému technickému a mentálnímu potenciálu
- uplatňuje se aktivně v komorních či jiných sdruženích
- nachází a inspiruje se nahrávkami či videem například Youtube a podobně, rozlišuje a hledá kvalitní inspiraci
- improvizace na základě stupnice či užívání doprovodů, dle svých potřeb vyjádření
- vystupuje veřejně

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

3. ročník

Žák:

- hraje dle svých možností a názoru, ale také dál rozšiřuje své technické a vyjadřovací prostředky
- využívá procvičování potřebných technik
- chápe hru stupnic jako přehled tónorodu a možností, zkouší užít u improvizací či transpozicí, vše dle svých schopností
- rozumí tvorbě akordů, a basové linky
- rozvíjí svou samostatnost
- hraje repertoár pestrý a zajímavý, aktivně se podílí na výběru
- uplatňuje se v komorních či jiných sdruženích
- inspiruje se dál svým aktivním přístupem v poznání hudebního světa či virtuálního či reálu koncertů
- vystupuje veřejně, motivuje tak i druhé a je pak vzorem i mladším žákům

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- transkripce basové linky hraná s nahrávkou nebo metronomem

4. ročník

Žák:

- prochází ve svém hudebním projevu poznáním vyjádření a dovršením pomyslného předělu studia a samostatnosti
- využívá sebekontrolou, svoji hru dokáže kriticky zhodnotit
- umí samostatně pracovat s interpretací skladeb dle stylu, charakteru, vystihuje a využívá interpretační prvky v souladu s charakterem skladby

- nachází podstatu hudebního vyjádření skrz sebepoznání svých možností, v rámci svého chápání, využívá a kombinuje baskytarové techniky k radosti ze hry
- uplatňuje své schopnosti zapojením do různých hudebních seskupení (například dua, tria, kvarteta, skupiny, kapely, orchestr)
- realizuje doprovody podle akordických značek, improvizaci také vnímá a chápe její význam v hudbě
- naladí basovou kytaru dle sluchu, co možno bez pomocí digitálních pomůcek
- upevňuje technické zručnosti tak, aby byl schopen zahrát přiměřeně náročné sólové nebo komorní či souborové skladby
- rozšiřuje svůj repertoár i vlastním úsilím
- vystupuje na veřejnosti
- využívá prostředky technologií jako je internet či nahrávky a podobně k hledání informací, náslechu, inspirace či motivace
- hraje zpaměti

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

Absolventský koncert:

- 2 libovolné skladby hrané s kapelou, s nahrávkou nebo sólově

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.19.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na basovou kytaru	2	2	2	2	2
Souborová hra *		1	1	1	1
Orchestrální hra *		1	1	1	1
Komorní hra *		1	1	1	1
Zpěv ve sboru *		1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na basovou kytaru	2	2	2	2
Souborová hra *		1	1	1
Orchestrální hra *		1	1	1
Komorní hra *		1	1	1
Zpěv ve sboru *		1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na basovou kytaru.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na basovou kytaru:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovaných hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

3. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic přes dvě oktávy
- orientuje se v problematice hudebního zápisu pomocí akordických značek

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

4. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic přes dvě oktávy
- nastuduje hru rozložených akordů z akordických značek
- zná zásady tvorby jednoduchého doprovodu „na dvě“ ve stylech bossa nova a swing

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice přes 2 oktávy
- kadence (rozklady akordů)
- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

5. ročník

Žák:

- hraje rozložené akordy z akordických značek
- improvizuje jednoduchý doprovod „na dvě“

- zná zásady tvorby basového groovu
- zná zásady tvorby basového doprovodu „walking bass“

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence (rozklady akordů)
- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

6. ročník

Žák:

- improvizuje jednoduchý doprovod ve stylu bossa nova
- improvizuje jednoduchý swingový doprovod
- pomocí basového groovu doprovodí skladbu

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence (rozklady akordů)
- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

7. ročník

Žák:

- improvizuje jednoduchý „walking bass“
- umí vytvořit vlastní groove a doprovodit jím skladbu

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

Absolventský koncert:

- 3 libovolné skladby hrané s kapelou, s nahrávkou nebo sólově

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:

- zná principy tvorby basového doprovodu ve stylech swing, bossa nova, funk, pop
- je schopen objektivně zhodnotit svůj aktuální výkon

- zná principy improvizace basového doprovodu z akordických značek

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence (rozklady akordů)
- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

2. ročník

Žák:

- doprovodí jednoduchou skladbu z listu
- zná historii baskytary a její hlavní představitele

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence (rozklady akordů)
- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

3. ročník

Žák:

- zná alternativní techniky hry na basovou kytaru – slap, tapping
- podílí se na výběru repertoáru
- doma se samostatně a efektivně připravuje
- chápe rozdíl mezi pražcovou a bez pražcovou baskytarou – intonace, zvuk

Postupová zkouška:

- libovolná stupnice
- kadence (rozklady akordů)
- 2 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

4. ročník

Žák:

- si dokáže vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb, svůj názor prezentovat a obhájit
- umí zhodnotit svůj výkon
- celkově se orientuje v problematice baskytary – zná všechny hlavní druhy baskytar, aparátů, zná historii baskytary a její hlavní představitele
- samostatně rozšiřuje své znalosti v oblasti tvorby basového doprovodu

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 transkripce basové linky hrané s nahrávkou nebo metronomem

Absolventský koncert:

- 3 libovolné skladby hrané s kapelou, s nahrávkou nebo sólově

5.1.1.20. Studijní zaměření – Hra na akustickou kytaru

Akustická kytara je hudební nástroj rozšířený, populární vzhledem k možnostem uplatnění a je někdy také nazývána jako westernová nebo jumbo. Nacházíme ji v sólové, doprovodné hře, ve spojení s jinými nástroji či zpěvem, soubory, kapelou. Její kovové struny mají zvonivý zvuk, jsou tvrdší na domáčknutí. Tón tvoříme prsty nebo trsátkem. Pestré jsou také její žánrové možnosti uplatnění: country, folk, jazz, blues, či pop, lze uplatnit i prvky klasické hry a podobně.

ZUŠ Bohuslava Martinů nabízí zájemcům o hru na akustickou kytaru kvalitní pedagogický přístup, různé kulturní vyžití formou veřejných koncertů, přehlídek, soutěží či jiných možností vystupování nejenom v koncertním sálu, ale i v spřátelených hudebních klubech. Nabízí hru sólovou, komorní i spolu s jinými nástroji či zpěvem, možnost hry v kapelách či skupinách.

Vzhledem na rozměry nástroje a fyzické dispozice žáka lze u výuky z pochopitelných důvodů užít i nástroje klasického typu v menších velikostech. Učitel u výuky dbá, aby zvládnutí základů bylo úspěšné, pečlivým a seriózním postojem po léta přistupuje a pečuje o celkové rozvíjení žákovy hudebnosti. Tímto pomáhá budovat žákovou osobnost, vychovávat zdravé, sebevědomé a odpovědné mladé lidi. Široké výrazové možnosti spolu s vlastnostmi jako je snadné přenášení předurčují akustickou kytaru jako alternativní volbu pro studium hry na hudební nástroj.

5.1.1.20.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Hra na akustickou kytaru	1	1
Přípravná hudební výchova	1 1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na akustickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na akustickou kytaru	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině);
- vyučovací předmět hra na kytaru může být vyučován ve skupině dvou žáků v 1. a 2.přípravném ročníku, v 1. až 4. ročníku základního studia I. stupně, v dalších ročnících a v II. stupni základního studia pouze výjimečně;
- dle uvážení pedagoga lze předmět Kolektivní výuka začít vyučovat i v nižších ročnících základního studia I. stupně případně i v přípravném studiu;
- dle rozhodnutí pedagoga mohou žáci přípravného studia, základního studia I. stupně, přípravného studia II. stupně a základního studia II. stupně studovat předmět Kolektivní výuka společně;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na akustickou kytaru, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět Hra na akustickou kytaru

Akustická kytara nabízí pestré zvukové možnosti v tónové barevnosti. Vyžaduje také kvalitní pedagogický přístup a zodpovědnost na straně žáka, nejlíp také i rodičů. Odměnou je pak možnost hry a také tvorby či interpretace písní či hudebních celků, možnost vyjádřit se v hudebních seskupeních, skupinách, kapelách nebo sólově a strávit mnoho příjemných chvil s hudbou.

Předmět Kolektivní výuka

Předmět Kolektivní výuka je realizována formou duet, trií, kvartetů, souborů, orchestrální hrou či kapelou a zpěvem ve sboru. Lze využít i kombinace s jiným hudebním nástrojem či zpěvem.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech

zpěv ve sboru zpěv písní ve sboru

Předmět Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

Vzdělávací obsah předmět Hra na akustickou kytaru:

Přípravné studium

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat základní části nástroje
- dokáže vyjmenovat struny
- zná označení prstů levé ruky
- vyvíjí snahu o správné držení nástroje
- zopakuje jednoduchá rytmická cvičení
- ovládá hru na prázdných strunách
- dokáže zapojením levé ruky hrát na melodických strunách jednoduchou melodii
- použije jednoduché akordy přes 3 struny k doprovodu lidové písně
- vystoupí dle svých schopností na koncertu nebo spolu s intonačním projevem nebo pouze rytmickým vyjádřením

<u>Postupová zkouška</u>:

- melodie lidové písně
- jednoduchý akordický doprovod písně

2. ročník

Žák:

- pojmenuje základní části nástroje
- vyjmenuje struny
- zná označení prstů levé ruky
- vyvíjí snahu o správné držení nástroje a postavení rukou
- aplikuje elementární rytmus u hry
- hraje na prázdných strunách
- rozlišuje vlastnosti tónu (výška, délka)
- vnímá charakter slyšené harmonie – akordů dur, moll (veselý, smutný)
- ovládá hru na prázdných strunách

- používá tóny prázdných strun + tóny c2, d2, f2, g2
- dokáže zapojením levé ruky hrát na melodických strunách jednoduchou melodii či lidovou píseň
- použije jednoduché akordy přes 3 struny k doprovodu lidové písně
- vystoupí dle svých schopností na veřejném koncertu nebo spolu s intonačním projevem nebo pouze rytmickým vyjádřením

Postupová zkouška:

- melodie písně
- jednoduchý akordický doprovod písně

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- popíše části nástroje
- snaží se o správné sezení a návyky (postavení pravé a levé ruky, držení trsátka)
- chápe vlastnosti tónu, rozlišuje charakter skladby či písně (veselá, smutná, pomalá, rychlá)
- realizuje techniku hry trsátkem
- teoreticky i prakticky ovládá tóny prázdných strun + tóny a1, c2, d2, f2, g2
- nastuduje hru stupnice v rámci 1 oktávy, akord
- realizuje hru jednohlasých melodií
- používá lehké akordy na doprovod melodie např. písně
- účinkuje na veřejném vystoupení
- zahraje zpaměti jednoduchou píseň sólově, nebo s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- durová stupnice přes 1 oktávu, akord
- hra jednohlasé melodie
- akordický doprovod písně

2. ročník

Žák:

- uplatňuje správné sezení a návyky (postavení pravé a levé ruky), hra trsátkem nahoru-dolů
- zvládá hrát stupnici přes 1 oktávu dur např.: C, G, D, A dur, a, e moll, kadence T, D, T
- zahraje podle individuálních schopností zpaměti jednoduchou skladbu či píseň
- kontroluje plynulost hry
- účinkuje na veřejných vystoupeních

Postupová zkouška:

- durová nebo mollová stupnice přes 1 oktávu, kadence T, S, D, T
- jednoduchá skladba nebo píseň
- akordický doprovod písně

3. ročník

Žák:

- chápe a ovládá správné návyky (sezení, držení těla, postavení rukou, uvolněnost, držení trsátka)
- žák se seznamuje s péčí o tón
- užívá k vyjádření zvukové možnosti nástroje
- vnímá důležitost sebekontroly
- prezentuje podle individuálních schopností skladby či písně zpaměti
- orientuje se na hmatníku v první poloze, chápe zápis v tabulatuře či notách
- nastuduje hru stupnic přes 1 až 2 oktávy například dur, moll, popřípadě pentatoniku, kadence T, S, D, T bez použití barré
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby či kytarové party písní
- zapojí se do souhry či komorní hry alespoň s učitelem
- užívá akordy v doprovodné hře s jednoduchým rytmickým členěním
- veřejně vystupuje

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová nebo mollová, ev. pentatonická přes 1-2 oktávy, kadence T, S, D, T
- skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

4. ročník

Žák:

- hraje s nahraným podkladem či doprovodí píseň
- používá hru v akordech či rozkladu a použije je pro vyjádření interpretace
- vstupuje do problematiky barré
- věnuje se studiu stupnic a kadencí
- hraje podle individuálních schopností zpaměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby a písně
- účinkuje na veřejném vystoupení
- dokáže interpretovat hudbu v souhře či s jiným hudebním nástrojem či zpěvem
- v doprovodech užije také rytmické figury

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová nebo mollová, ev. pentatonická přes 1-2 oktávy, kadence T, S, D, T

- skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

5. ročník

Žák:

- vnímá potřebu rozvíjení technické zdatnosti
- používá hmat barré dle svých fyzických dispozic
- zvládá hru stupnic i některých typových, bluesových nebo pentatonických, kadencí
- hraje podle individuálních schopností zpaměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby či kytarové party písní různých žánrů například s podkladem, učí se vnímat interpretační rozdíly
- využije prstoklady stupnic při elementární improvizaci
- zná teoreticky či částečně i prakticky speciální kytarové techniky (arpeggio, legato, tapping) nebo některé z nich
- účinkuje na veřejných vystoupeních
- interpretuje hudbu také v souhře nebo s jiným hudebním nástrojem či zpěvem

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T
- skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

6. ročník

Žák:

- hraje stupnice a kadence i ve vyšších tempech
- umí použít základní harmonické funkce T S D k vytvoření bluesové 12tky
- chápe potřebu dbát na kvalitu ladění, užívá ladičku
- využívá výrazové prostředky dle charakteru repertoáru
- hraje také zpaměti
- spoluvytváří doprovodnou hru písní podle akordických značek, realizuje jednoduchou nebo elementární improvizaci
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby či kytarové party, písně různých stylů a žánrů
- uplatňuje speciální kytarové techniky arpeggio, rozklady akordů
- hraje také ve vyšších polohách
- účinkuje na veřejných vystoupeních sólově, s podkladem nebo v seskupení či kapele

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T

- skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

7. ročník

Žák:

- užívá kombinace nastudovaných kytarových technik
- uplatňuje také speciální kytarové techniky nebo některé z nich
- je schopen dle své invence tvorby krátkých akordických či melodických rifů
- kontroluje kvalitu zvuku, přesnost a plynulost hry
- hraje stupnice ve vyšších tempech, užije stupnici k elementární improvizaci, akordy k rytmizovanému doprovodu
- je schopen základní samostatné improvizace na akordickém podkladu, například bluesové 12tce
- interpretuje skladby či písně různých žánrových či stylových období
- doprovodí písně dle akordických značek, umí číst také z tabulatury
- hraje zpaměti skladby či písně rozsahem přiměřené svému věku
- uplatňuje se v komorních a souborových seskupeních, popřípadě kapele
- orientuje se na hmatníku částečně i ve vyšších polohách
- aktivně přistupuje nejen k svojí hudební činnosti a interpretaci, umí vyjádřit své hudební názory
- umí naladit kytaru podle elektronické ladičky či sluchem

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

<u>Závěrečná zkouška</u>:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T
- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

<u>Absolventský koncert</u>:

- sólová skladba
- skladba nebo píseň v souhře nebo s podkladem

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládá a užívá správné elementární návyky (postavení rukou, uvolněnost, sezení a držení nástroje, práce s trsátkem)
- dbá na kvalitu tónu

- využívá kytarové techniky k vyjádření své hudebnosti
- rozumí a snaží se přizpůsobit svůj interpretační projev charakteru skladby či písně
- využívá hru stupnic i kadencí
- chápe alespoň principiálně tvorbu akordů s barré
- realizuje rytmizované doprovody podle akordických značek
- zapojuje se aktivně v komorních seskupeních či souhře
- vystupuje na veřejných vystoupeních, sólovou hru realizuje zpaměti

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T
- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

2. ročník

Žák:

- rozvíjí dál kultivovanost projevu a upevňuje technické zručnosti
- chápe potřeby hledání cest k procvičování potřebných technik
- procvičuje také hru stupnic, akordů, dle schopností využívá znalosti v improvizaci
- rozšiřuje vědomosti v poznání nebo tvorbě akordů
- rozvíjí sebekontrolu a základy samostatnosti
- hraje přiměřený repertoár vzhledem k svému technickému a mentálnímu potenciálu
- uplatňuje se aktivně v hudebních sdruženích, kapele či souhře
- nachází a inspiruje se nahrávkami či videem např.na internetových video-kanálech apod., hledá inspiraci
- užívá improvizace a doprovodů dle svých potřeb vyjádření
- vystupuje veřejně

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T
- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

3. ročník

Žák:

- hraje dle svých možností a názoru, ale také dál rozšiřuje své technické a vyjadřovací prostředky
- využívá procvičování potřebných technik
- chápe hru stupnic a kadencí či akordů jako přehled tónorodu a možností, dle svých schopností zkouší užít u improvizací či transpozicí
- rozumí tvorbě akordů s barré
- rozvíjí svou samostatnost

- hraje repertoár pestrý a zajímavý, aktivně se podílí také na výběru
- uplatňuje se dál v souhře či kapele
- inspiruje se také svým aktivním přístupem v poznávání hudebního světa
- vystupuje veřejně, motivuje tak i druhé a je tak vzorem i mladším žákům

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence
- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

4. ročník

Žák:

- prochází ve svém hudebním projevu poznáním vyjádření a dovršením pomyslného předělu studia a samostatnosti
- využívá sebekontrolou, svoji hru dokáže kriticky zhodnotit
- umí samostatně pracovat s interpretací skladeb či písní dle stylu nebo charakteru, vystihuje a využívá výrazové prvky v souladu s charakterem skladby
- nachází podstatu hudebního vyjádření skrz sebepoznání svých možností, v rámci svého chápání, využívá a kombinuje kytarové techniky k radosti ze hry
- hraje v hudebních seskupeních nebo s hudebními podklady
- realizuje doprovody podle akordických značek, nebo tabulatur
- naladí kytaru dle sluchu, bez pomocí digitálních pomůcek
- upevňuje technické zručnosti tak, aby byl schopen zahrát přiměřeně náročné skladby či kytarové party písní
- rozšiřuje svůj repertoár i vlastním úsilím
- vystupuje na veřejnosti
- využívá prostředky technologií jako je internet či nahrávky a podobně k hledání informací, náslechu, inspirace či motivace
- hraje také zpaměti

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence alespoň T, S, D, T
- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

Absolventský koncert:

- sólová skladba nebo píseň, lze užít hudební podklad
- skladba nebo píseň v souhře nebo s podkladem

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.20.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na akustickou kytaru	2	2	2	2	2
Souborová hra *		1	1	1	1
Orchestrální hra *		1	1	1	1
Komorní hra *		1	1	1	1
Zpěv ve sboru *		1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na akustickou kytaru	2	2	2	2
Souborová hra *		1	1	1

Orchestrální hra *		1	1	1
Komorní hra *		1	1	1
Zpěv ve sboru *		1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

***Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Hra na akustickou kytaru.

Vzdělávací obsah – předmět Hra na akustickou kytaru:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovaných hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

3. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic přes dvě oktávy
- žák projevuje zvýšený zájem o hru na nástroj

<u>Postupová zkouška</u>:

- 1 stupnice durová nebo mollová, ev. pentatonická do 2 předznamenání přes 2 oktávy, kadence T, S, D, T
- 1 skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

4. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic přes dvě oktávy
- žák vyžaduje více materiálu k nácviku

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová nebo mollová, ev. pentatonická přes 2 oktávy, kadence T, S, D, T
- 1 skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

5. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic do 3 předznamenání
- orientuje se i ve vyšších polohách
- projevuje zájem o hru

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová nebo mollová, ev. pentatonická do 3 předznamenání, kadence T, S, D, T
- 1 etuda rychlejšího rázu, ukázka znalosti hmatníku
- 1 skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

6. ročník

Žák:

- nastuduje hru stupnic do 4 předznamenání
- zvládá doprovod dle akordických značek v základních formách

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová nebo mollová, ev. pentatonická do 4 předznamenání, kadence T, S, D, T
- 1 etuda rychlejšího rázu, ukázka znalosti hmatníku
- 1 skladba nebo kytarový part písně
- akordický doprovod písně

7. ročník

Žák:
- dokáže zahrát jednoduché sólo dle charakteru skladby
- projevuje zájem o hru

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická do 4 předznamenání, kadence T, S, D, T
- 1 etuda rychlejšího rázu, ukázka znalosti hmatníku
- 1 skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

Absolventský koncert:
- 1 sólová skladba
- 1 skladba v souhře nebo s podkladem

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:
- projevuje zájem o studium hudebního zaměření
- je schopen objektivně zhodnotit svůj aktuální výkon

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T
- etuda rychlejšího charakteru, znalost akordů
- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

2. ročník

Žák:
- se aktivně zapojuje do komorní či souborové hry
- zvládá tvořit jednoduché vlastní skladby

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T
- etuda rychlejšího charakteru, znalost akordů

- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

3. ročník

Žák:

- projevuje aktivní zájem o hudební dění v jeho okolí
- podílí se na výběru repertoáru
- doma se samostatně a efektivně připravuje

Postupová zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická, lze užít typovou, kadence T, S, D, T
- etuda rychlejšího charakteru, znalost akordů
- skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

4. ročník

Žák:

- si dokáže vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb, svůj názor prezentovat a obhájit
- umí zhodnotit svůj výkon
- celkově se orientuje v problematice svého zaměření
- samostatně rozšiřuje své znalosti

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 1 stupnice např. dur, moll, pentatonická do 4 předznamenání, kadence alespoň T, S, D, T
- 1 etuda rychlejšího charakteru, znalost akordů
- 1 skladba nebo kytarový part písně
- rytmizovaný doprovod písně

Absolventský koncert:

- 1 sólová skladba nebo píseň, lze užít hudební podklad
- 1 skladba v souhře nebo s podkladem

5.1.1.21. Studijní zaměření – Sólový zpěv

Lidský hlas – nejpřirozenější hudební nástroj, je zároveň tím nesložitějším – alespoň, co se týče pochopení a výuky, aby každý žák byl schopen se svým „hudebním nástrojem“ vyjádřit vše, co chce, co si myslí a cítí.

Od prvních krůčků s těmi nejmenšími žáky je smyslem pěveckého vzdělávání, při zachování charakteru dětského hlasu, vybavit žáka pěveckými návyky, které mu umožní s přiměřeným výrazem nastudovat jednoduché lidové a umělé písně s instrumentálním doprovodem, jednodušší komorní a sborové skladby a později i náročnější pěvecké party sólové i sborové. Repertoár je pro žáky sestavován tak, aby poznali sólové, komorní a sborové skladby autorů různých stylových období a lidové písně různých etnických oblastí. Žák se učí ovládat hlas ve všech polohách svého hlasového rozsahu. Pěstuje si smysl pro kultivovaný projev, krásu hudební fráze a kantilény, pro respektování hlavních reprodukčních zásad. Ovládá zásady správné pěvecké výslovnosti a při interpretaci písní vychází z procítění a pochopení hudebního a slovního obsahu zpívaného textu.

Progresivní vzdělávání připravuje žáky především na vzdělávání na středních školách uměleckého či pedagogického zaměření a na konzervatořích, ale i na neprofesionální umělecké aktivity, důležitým faktorem je radost ze zpěvu samotného.

Během studia by si měl žák vytvořit ke zpěvu vztah, který by byl trvalým vyjadřovacím prostředkem jeho hudebních představ, měl by získat kladný vztah k hudbě a umění obecně.

5.1.1.21.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Sólový zpěv	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1
Komorní zpěv*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě komorního zpěvu, zpěvu v komorní hře, zpěvu v souborové hře, zpěvu v orchestrální hře nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Sólový zpěv	1	1	1	1	1
Komorní zpěv *		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru *		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě komorního zpěvu, zpěvu v komorní hře, zpěvu v souborové hře, zpěvu v orchestrální hře nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- na návrh třídního učitele může žák docházet do předmětu Kolektivní výuka i v dřívějších ročnících;
- žák má možnost navštěvovat v rámci předmětu *Kolektivní výuka* výuku předmětu *komorní zpěv, komorní hra, souborová hra, orchestrální hra* nebo *zpěv ve sboru;*
- výuka na I. stupni je organizována individuálně nebo ve skupince 2 žáků;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají s výukou sólového zpěvu, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- vzdělávací obsah přípravného studia ke vzdělávání v základním studiu II. stupně je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Sólový zpěv

Během výuky sólového zpěvu získá žák základy pěvecké hlasové techniky a osvojí si základní pěvecké návyky. Dokáže nastudovat novou skladbu a předvést ji v rámci veřejného vystoupení. Zajímá se o tvorbu různých interpretů v oblasti vokální tvorby, navštěvuje koncerty. Naučí se pečovat o svůj hlas a dodržovat zásady správné hygieny. Zpívaný repertoár zahrnuje artificiální i nonartificiální hudbu (např. pop, jazz, muzikál). Pokud žák začne postupem času inklinovat k některé z těchto dvou hudebních oblastí, může se tímto směrem více orientovat.
Základním materiálem po celou dobu studia však stále zůstává lidová píseň, která nabízí zvládnutí nepřeberného množství technických dovedností a vede zpěváka k přirozenému hlasovému projevu.

Po vstupu na druhý stupeň se žáky pracujeme na dalším prohlubování ovládání základů hlasové techniky, měkkém a opřeném nasazení tónu, zásadách správné artikulace a hlasové kultury. Dále rozšiřujeme hlasový rozsah a pracujeme na správném používání hlasových rejstříků. Prohlubujeme jejich kultivovaný projev, cítění hudebních frází, kantilény, užívání dynamiky, agogiky, a pracujeme s nimi na soustavném zdokonalování výrazových prostředků s ohledem na obsah a význam dané skladby. Žáky vedeme k tomu, aby sami aktivně sledovali hudební kulturní dění, uměli kriticky zhodnotit poslouchanou vokální a vokálně instrumentální hudbu, a aby byli obeznámeni s různými hudebními slohy a jejich základní literaturou. Pomáháme jim pronikat do struktury a obsahu uměleckého díla tak, aby byli schopni rozeznat jeho kvalitu. Pěstujeme v nich kladný vztah k hudbě, zpěvu a umění celkově, oceňuje se aktivní zapojení do umělecké činnosti. Podporujeme vnímavost žáků k uměleckým a kulturním hodnotám. Mezi probranou látku již na II. stupni můžeme zařadit vokalízy, lidové písně, dále písně umělé (mohou být písně jazzové, popové, muzikálové apod.) Podle náročnosti je přizpůsobujeme přímo na daného žáka. Pěvecké učebny jsou vybaveny zvukovou technikou pro zpěv na mikrofon, což výuku obohatí o žánrovou pestrost skladeb.

Předmět – Kolektivní výuka

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní zpěv	duo, trio, kvartet a další
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru
komorní hra	zpěv písní v komorním uskupení jako např. kapela
souborová hra	zpěv písní ve větším uskupení
orchestrální hra	zpěv skladeb v orchestru

Pěvecký sbor je hudební těleso tvořené výhradně vokalisty. Jeho vedoucím je sbormistr. Pěvecké sbory lze dělit podle různých kritérií. Nejčastější dělení sbory rozděluje na mužské, ženské a smíšené nebo na sbory dětské a sbory dospělých. Pěvecké sbory naší školy se na akcích představují s různým a pestrým programem zahrnujícím písně lidové, umělé, písně renesančních či barokních mistrů, písně klasické. Pedagogové na naší škole, vyučující sborový zpěv či komorní zpěv, se nebrání zařadit do repertoáru a obohatit tak sebe, a hlavně žáky o písně z muzikálů, jazzu i z oblasti populární hudby, které jsou v posledních letech mezi žáky velmi oblíbené.

Výuka komorního zpěvu praxe navazuje na výuku zpěvu sólového. Žák se stane součástí většího uskupení, naučí se udržet svoji melodickou linku, přičemž dokáže vnímat harmonii zpívaného akordu. Je veden k uvědomování si vlastní funkce, sounáležitosti s kolektivem a podílu na konečném výsledku práce.
Tento předmět zpravidla navštěvují žáci různého věku, dovedností a sluchových schopností. Učitel musí s touto diferenciací počítat a hledat cesty k jejímu překonání.

Na II. stupni se veškeré schopnosti a znalosti z Kolektivní výuky získané na I. stupni dále prohlubují a více zdokonalují. Do repertoáru se zařazují interpretačně náročnější vícehlasy.

Velkou motivací pro samotné žáky v komorním zpěvu jsou četná veřejná vystoupení včetně nastudování skladeb rozlišných období a žánrů, na různých vystoupeních školy, města, kraje. Žák má možnost během studia rozvíjet harmonické cítění a posilovat hudební sluch pomocí již náročnějších dvou až čtyřhlasých skladeb. Získává zkušenosti umělecky tvořit formou kolektivní spolupráce.

Předmět Hudební nauka
Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Hudební nauka**.

Vzdělávací obsah – předmět Sólový zpěv:

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- využije základní návyky a dovednosti (správné a uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání)
- zazpívá píseň s doprovodem
- zazpívá lidové a umělé písně odpovídající jeho schopnostem a věku

<u>Postupová zkouška</u>:

- 2 písně odlišného charakteru

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- využije základního a přirozeného držení těla
- správně nasadí tón
- zazpívá písně ve své hlasové poloze, především ve slabší dynamice
- zazpívá zpaměti písně přiměřené k jeho věku

<u>Postupová zkouška</u>:

- 2 libovolné písně zpaměti

2. ročník

Žák:

- použije správné a přirozené držení těla
- využije klidné a hluboké dýchání
- zvládne přirozenou artikulaci
- v přednesu písní využije rozšířeného hlasového rozsahu
- zazpívá zpaměti i náročnější repertoár
- použije přiměřený výraz v přednesu písní a rozumí jejich obsahu

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

3. ročník

Žák:

- použije při zpěvu správného pěveckého postoje
- využije klidné a hluboké dýchání
- měkce nasadí tóny
- použije celý svůj hlasový rozsah v písních alespoň v rozsahu sexty
- čistě intonuje
- při zpěvu použije přirozeně a správně artikulaci

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

4. ročník

Žák:

- dodrží základní pěvecké dovednosti
- použije při zpěvu správného pěveckého postoje
- dodrží správnou výslovnost
- nasazuje měkký tón na dechu
- zareaguje na dynamické a agogické změny
- přirozeně použije legato ve zpěvu
- rozšiřuje svůj hlasový rozsah

Postupová zkouška:

- 1 lidová píseň zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

5. ročník

Žák:

- podle svých schopností použije žeberně-brániční dýchání
- uplatní barvu svého hlasu v celé své hlasové poloze

- přirozeně použije artikulaci a čistě intonuje
- porozumí významu své skladby v rodném jazyce
- pozná možnosti svého hlasu
- uplatní šetrnou a citlivou práci s hlasem

Postupová zkouška:
- 1 lidová píseň zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

6. ročník

Žák:
- přiměřeně uplatní svůj hlasový rozsah
- dodrží danou artikulaci
- využije přirozený výraz na základě porozumění textu, zvolí vhodné výrazové prostředky
- uplatní správné frázování dané skladby, vhodně použije nádechy a kantilénu
- přednese lidové i umělé písně v náročnějších úpravách s doprovodem klavíru
- dodrží zásady správné hlasové hygieny

Postupová zkouška:
- 1 lidová píseň zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

7. ročník

Žák:
- použije základy dechové techniky (měkké nasazení tónu, zásady správné artikulace a hlasové kultury)
- uplatní kultivovaný projev v interpretaci písně, hudební frázi a kantiléně
- čistě intonuje svůj part ve vícehlase s instrumentálním doprovodem
- zazpívá s větším rozsahem dynamiky
- propojí hlavovou a hrudní rezonanci
- pochopí význam obsahu daného textu, podle individuálních schopností zvolí adekvátní výrazové prostředky
- zazpívá přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů, dle svých možností a zájmů se zúčastní veřejného vystoupení
- uplatní zásady hlasové hygieny

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 3 libovolné písně zpaměti

Absolventský koncert:

- 3 libovolné písně zpaměti

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne hlasová cvičení na spojování vokálů
- udrží hlavovou rezonanci ve všech hlasových polohách
- zazpívá skladby různých stylových období

Postupová zkouška:

- 1 lidová píseň zpaměti
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

2. ročník

Žák:

- využije vyrovnaný hlas v celém svém hlasovém rozsahu
- objektivně zhodnotí svůj aktuální výkon
- při korepetici aktivně spolupracuje
- dodrží základy hlasové hygieny

Postupová zkouška:

- 1 lidová píseň
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

3. ročník

Žák:

- správně nasadí tón – má široce otevřené hrdlo, absolutně volný krk, ovládne dokonalé zívnutí, spuštěnou dolní čelist
- uplatní při veřejném vystoupení své dosavadní schopnosti, dovednosti a zkušenosti
- zazpívá na jevišti kultivovaně a esteticky

Postupová zkouška:

- 1 lidová píseň zpaměti
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

4. ročník

Žák:

- využije kultivovaný projev za pomoci správného využití techniky dechu
- použije dynamiku a agogiku s ohledem na styl a žánr interpretované vokální skladby
- použije adekvátní výraz v souvislosti s charakterem interpretované skladby
- zvládne zpěv kantilény a dodrží předepsané fráze
- kriticky zhodnotí vokální a vokálně instrumentální hudbu
- uplatní sebereflexi svého výkonu
- udrží intonaci při zpěvu a capella

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 libovolné vokální skladby dle vlastního výběru zpaměti

Absolventský koncert:

- 3 libovolné vokální skladby dle vlastního výběru zpaměti

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.21.2. Učební plán – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. (Podmínky získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin viz kapitola 7.2). Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Sólový zpěv	2	2	2	2	2	2	2
Komorní zpěv *				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru *				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě komorního zpěvu, zpěvu v komorní hře, zpěvu v souborové hře, zpěvu v orchestrální hře nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Sólový zpěv	2	2	2	2
Komorní zpěv *	1	1	1	1
Komorní hra*	1	1	1	1
Souborová hra*	1	1	1	1
Orchestrální hra*	1	1	1	1
Zpěv ve sboru *	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě komorního zpěvu, zpěvu v komorní hře, zpěvu v souborové hře, zpěvu v orchestrální hře nebo zpěvu ve sboru.
Poznámky k učebnímu plánu a Název a charakteristika vyučovacích předmětů zůstává shodná s podkapitolou Učební plán studijního zaměření – Sólový zpěv.

Vzdělávací obsah – předmět Sólový zpěv:

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupně

1. ročník

Žák:
- čistě intonuje
- zvládne klidný a hluboký nádech
- zazpívá píseň na základě představy jejího obsahu

Postupová zkouška:
- 1 lidová píseň zpaměti
- 1 umělá píseň zpaměti

2. ročník

Žák:
- využije v přednesu písně rozšířeného hlasového rozsahu
- zazpívá zpaměti i náročnější repertoár
- použije dynamiku ve svém repertoáru

Postupová zkouška:
- 1 lidová píseň zpaměti
- 1 umělá píseň zpaměti

3. ročník

Žák:
- použije vedení kantilény vzhledem ke svým pěveckým schopnostem
- zareaguje na dynamické a agogické změny
- zazpívá zpaměti repertoár úměrný k jeho věku v písních lidových a umělých

Postupová zkouška:
- 1 lidová píseň zpaměti

- 2 umělé písně zpaměti

4. ročník

Žák:

- zazpívá pomoci žeberně-bráničního dýchání
- propojí hlavovou a hrudní rezonanci ve své přirozené poloze
- zazpívá zpaměti obtížnější písně s instrumentálním doprovodem
- zorientuje se ve svém pěveckém partu

Postupová zkouška:

- 2 lidové písně zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

5. ročník

Žák:

- dodrží hudební fráze a kantilénu
- uplatní kultivovaný projev
- využije dynamiku (crescendo, decrescendo)
- zazpívá lidové i umělé písně v náročnějších úpravách s doprovodem klavíru
- uplatní práci s dechem v těžších pasážích skladby

Postupová zkouška:

- 2 lidové písně zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

6. ročník

Žák:

- zvládne spolupráci s instrumentálním doprovodem
- zorientuje se v notovém zápise zpívaných skladeb
- zvládne hlasová cvičení, která rozšiřují jeho hlasový rozsah
- uplatní základní dynamiku a agogiku (crescendo, decrescendo, accelerando, ritardando)

Postupová zkouška:

- 2 lidové písně zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

7. ročník

Žák:

- zvládne hlasová cvičení na spojování vokálů

- udrží hlavovou rezonanci ve všech hlasových polohách
- použije rozšířený hlasový rozsah a podle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky
- zorientuje se v notovém zápise skladeb

Žák ukončí Rozšířené studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:
- 2 lidové písně zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

Absolventský koncert:
- 2 lidové písně zpaměti
- 2 umělé písně zpaměti

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. stupně

1. ročník

Žák:
- zhodnotí svůj aktuální výkon
- uplatní své schopnosti při práci s korepetitorem
- při veřejném vystoupení uplatní všechny dosavadní kompetence s ohledem na aktuální individuální možnosti (tréma, zdravotní stav, nepříznivé akustické podmínky atd.)

Postupová zkouška:
- 2 lidové písně zpaměti
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

2. ročník

Žák:
- zvládne zpěv méně náročných písní a capella
- doma se samostatně a efektivně připraví
- stylově zazpívá různá slohová období
- přednese písně přirozeně a vyrovnaně

Postupová zkouška:
- 2 lidové písně odlišného charakteru zpaměti
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

3. ročník

Žák:

- zvládne melodické ozdoby a zazpívá některé z nich
- stylově zazpívá různá slohová období
- použije dynamiku a agogiku s ohledem na styl a žánr interpretované vokální skladby

Postupová zkouška:

- 2 lidové písně odlišného charakteru zpaměti
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

4. ročník

Žák:

- kultivovaně zazpívá stylově a žánrově různorodé skladby
- vytvoří si vlastní názor na interpretaci skladeb
- zhodnotí svůj pěvecký výkon
- použije adekvátní výraz (gestikulace, mimika) v souvislosti s charakterem interpretované skladby

Žák ukončí Rozšířené studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 2 lidové písně odlišného charakteru zpaměti
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

Absolventský koncert:

- 2 lidové písně odlišného charakteru zpaměti
- 2 libovolné vokální skladby zpaměti

5.1.1.22. Studijní zaměření – Populární zpěv

Studium populárního zpěvu má na rozdíl od artificiální hudby některá specifika, na která se při výuce student s pedagogem zaměřují. Z hlediska techniky zpěvu se více dbá na srozumitelnost, artikulaci, deklamaci a celkové zachování svého přirozeného hlasu. S tím souvisí osobitost a originalita pěveckého projevu. V populárním zpěvu má větší využití rozdíl mezi falzetem, hrudním rejstříkem a voix mixte, což opět doplňuje individuálnost pěvce. Další specifikum je práce s mikrofonem, tedy dodržování zásad směrového držení mikrofonu, správné vzdálenosti a kultivovaných nádechů. S tím také související práce se sykavkami a jinými specifickými hláskami různých jazyků, které mohou při použití mikrofonu působit rušivě. Kromě toho se žák seznámí se základy práce

s ozvučovací technikou a některými programy na úpravu podkladů pro karaoke zpěv. S populárním zpěvem souvisí i bohatší a originálnější výběr koncertního oblečení, ovládání pódiového chování (pohyby těla, gestikulace, mimika), větší pochopení zpívaného textu, případně i vhodné dramatické ztvárnění dané písně a možná spolupráce s dramatickým oddělením školy. Specifická jsou také pravidla hlasové hygieny a obezřetnost, které souvisí s riziky zpěvu. Žák je tedy vedený k větší sebekontrole. Výuka populárního zpěvu přináší i pochopení rozdílů jednotlivých žánrů nonartificiální hudby.

1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	2. ročník (2. PS)
Sólový zpěv	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Sólový zpěv	1	1	1	1			
Populární zpěv					1	1	1
Komorní zpěv*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě komorního zpěvu, zpěvu v komorní hře, zpěvu v souborové hře, zpěvu v orchestrální hře nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Populární zpěv	1	1	1	1	1
Komorní zpěv *		1	1	1	1
Komorní hra*		1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru *		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*
Poznámka:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě komorního zpěvu, zpěvu v komorní hře, zpěvu v souborové hře, zpěvu v orchestrální hře nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- na návrh třídního učitele může žák docházet do předmětu Kolektivní výuka i v dřívějších ročnících;
- vzdělávací obsah pro 1. - 4. ročník I. stupně vychází ze studijního zaměření sólový zpěv

- žák má možnost navštěvovat v rámci předmětu *Kolektivní výuka* výuku předmětu *komorní zpěv, komorní hra, souborová hra, orchestrální hra, hra v kapele* nebo *zpěv ve sboru;*
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají s výukou sólového zpěvu, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- vzdělávací obsah přípravného studia ke vzdělávání v základním studiu II. stupně je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Populární zpěv

Během výuky populárního zpěvu žák od přípravného studia po 4. ročník prvního stupně rozvíjí své znalosti v sólovém zpěvu, kde si osvojí základní pěvecké návyky. Dokáže nastudovat novou skladbu a předvést ji v rámci veřejného vystoupení. Zajímá se o tvorbu různých interpretů v oblasti vokální tvorby, navštěvuje koncerty. Naučí se pečovat o svůj hlas a dodržovat zásady správné hlasové hygieny. Od 5. ročníku se začne orientovat v oblasti populární hudby. Typické žánry populární hudby zahrnují pop, muzikál, rock, R&B, country, jazz, blues, elektronickou hudbu a mnoho dalších. Žák se během hodin zpěvu učí zpívat na mikrofon s hudebním podkladem, nebo za doprovodu hudebních nástrojů (klavír, kytara a podobně). Důraz je kladen i na vizuální projev žáka při vystoupení. Žáky vedeme k tomu, aby sami aktivně sledovali hudební kulturní dění, uměli kriticky zhodnotit poslouchanou hudbu a upevňovali si svůj přehled v populární hudbě českých i zahraničních interpretů.

Předmět – Kolektivní výuka

Kolektivní výuka nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia populárního zpěvu a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu.

Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní zpěv	duo, trio, kvartet a další
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru
komorní hra	zpěv písní v komorním uskupení jako např. kapela
souborová hra	zpěv písní ve větším uskupení
orchestrální hra	zpěv skladeb v orchestru

Předmět Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Hudební nauka**.

Vzdělávací obsah – předmět Populární zpěv:

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- využije základní návyky a dovednosti (správné a uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání)
- zazpívá píseň s doprovodem
- zazpívá lidové a umělé písně odpovídající jeho schopnostem a věku

<u>Postupová zkouška</u>:

- 2 písně odlišného charakteru

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- využije základního a přirozeného držení těla
- správně nasadí tón
- zazpívá písně ve své hlasové poloze, především ve slabší dynamice
- zazpívá zpaměti písně přiměřené k jeho věku

<u>Postupová zkouška</u>:

- 2 libovolné písně zpaměti

2. ročník

Žák:

- použije správné a přirozené držení těla
- využije klidné a hluboké dýchání
- zvládne přirozenou artikulaci
- v přednesu písní využije rozšířeného hlasového rozsahu
- zazpívá zpaměti i náročnější repertoár
- použije přiměřený výraz v přednesu písní a rozumí jejich obsahu

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

3. ročník

Žák:

- použije při zpěvu správného pěveckého postoje
- využije klidné a hluboké dýchání
- měkce nasadí tóny
- použije celý svůj hlasový rozsah v písních alespoň v rozsahu sexty
- čistě intonuje
- při zpěvu využije přirozenou a správnou artikulaci

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

4. ročník

Žák:

- dodrží základní pěvecké dovednosti
- použije při zpěvu správného pěveckého postoje
- využije správnou výslovnost
- nasadí měkký tón na dechu
- zareaguje na dynamické a agogické změny
- přirozeně použije legato ve zpěvu
- uplatní svůj hlasový rozsah

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

5. ročník

Žák:

- podle svých schopností použije žeberně-brániční dýchání
- využije správnou artikulaci a čistě intonuje
- využije další barvy a polohy svého hlasu

- zazpívá moderní styly hudby
- zazpívá na mikrofon

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

6. ročník

Žák:

- využije správnou artikulaci
- uplatní přirozený výraz na základě porozumění textu, zvolí vhodný pohyb při zpěvu
- dodrží frázování dané skladby
- zorientuje se v interpretaci různých stylů skladeb
- zvládne práci s mikrofonem, samostatně zazpívá s doprovodem (half playback, klavír, kytara)
- udrží intonaci ve vícehlasé skladbě

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

7. ročník

Žák:

- použije základy dechové techniky (měkké nasazení tónu a hlasové kultury) a zásady správné artikulace
- propojí hlavovou a hrudní rezonanci
- porozumí obsahu daného textu, podle individuálních schopností zvolí adekvátní výrazové prostředky
- dodrží správné frázování
- zhodnotí svůj hlasový projev a poučí se z vlastních chyb
- zazpívá i ve vícehlasu
- uplatní zásady hlasové hygieny

Žák ukončí Základní studium I. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 libovolné písně zpaměti

Absolventský koncert:

- 3 libovolné písně zpaměti

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- uplatní základy dechové techniky, měkké nasazení tónu, zásady správné artikulace
- použije rozšířený hlasový rozsah a dle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky
- ovládne hrudní i hlavovou rezonanci a jejich propojování
- adekvátně použije výrazové prostředky na základě porozumění hudbě i textu
- použije dynamiku a agogiku
- uplatní rytmické cítění a přirozený hudební projev na pódiu
- samostatně zazpívá s hudebním doprovodem či na hudební podklady
- samostatně vybere písně s ohledem na kvalitu písně a náročnost
- dodržuje zásady techniky zpěvu na mikrofon

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

2. ročník

Žák:

- ve zpěvu uplatní základy dechové techniky, měkké opřené nasazení tónů, zásady správné artikulace a hlasové kultury
- při zpěvu zachová lehkost a přirozenost hlasu
- použije rozšířený hlasový rozsah, vyrovnané hlasové rejstříky a pěvecké výrazové prostředky, dle stylu a žánru písně
- samostatně zazpívá s hudebním doprovodem či na hudební podklady
- naváže spolupráci při výběru repertoáru v rámci svých hlasových a technických možností

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně

3. ročník

Žák:

- vědomě použije a zdokonalí dříve probranou pěveckou techniku, zachová lehkost a přirozenost hlasu
- zazpívá kultivovaně, dodrží kantilénu a hudební frázi
- při zpěvu pochopí hudební a slovní obsah zpívaného textu
- použije pěvecké ozdoby, feelingy a porozumí harmonii skladby

- využije dynamiku a vlastní emotivnost k vyjádření nálady písně
- zaměří se na styl a žánr, který je mu nejbližší
- zazpívá doprovodné vokály
- zkušeně uplatní práci s mikrofonem
- uvědomí si nedostatky ve svém hlasovému projevu a poučí se z vlastních chyb

Postupová zkouška:

- 2 libovolné písně zpaměti

4. ročník

Žák:

- vědomě použije všechny nabyté pěvecké dovednosti a zachová lehkost a přirozenost hlasu
- zazpívá s technicky vyrovnaným hlasem v celém svém hlasovém rozsahu
- porozumí textu, hudebnímu zápisu a harmonické stavbě
- kultivovaně zazpívá styl a žánr skladby, použije dynamickou a agogickou škálu a výraz
- vnese do interpretovaných písní vlastní pohled a cítění
- navrhne repertoár pro svůj typ hlasu a repertoár sám nastuduje
- zazpívá písně různých žánrů náročnějšího charakteru
- zazpívá s živým doprovodem instrumentálního tělesa
- zazpívá ve vícehlasu
- vědomě uplatní zásady hlasové hygieny
- kriticky zhodnotí vokální a vokálně instrumentální výkony

Žák ukončí Základní studium II. stupně závěrečnou zkouškou před zkušební komisí nebo veřejným vystoupením na absolventském koncertě.

Závěrečná zkouška:

- 3 libovolné písně zpaměti

Absolventský koncert:

- 3 libovolné písně zpaměti

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka

5.1.1.23. Studijní zaměření – Hra na klavír – jazz, blues, pop

Hra na klavír dítě rozvíjí po všech stránkách. Po stránce duševní, emoční, vede ho k houževnatosti a k cílevědomosti.

Dítě rozvíjí své hudební vlohy, získává odborné znalosti, citově vyspívá, získává větší osobní sebejistotu, rozvíjí paměť a představivost, je tvůrčí. Soustavná práce s nástrojem upevňuje jeho kázeň, učí ho pracovním návykům a sebeovládání.

Hra na klavír obohacuje jeho život o nové poznatky, prožitky. Při hře na klavír zapojuje a rozvíjí svalovou činnost a jemnou prstovou motoriku. Učí se koordinaci těla i rukou a posiluje paměť.

5.1.1.23.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	**2. ročník (2. PS)**
Hra na klavír	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**
Hra na klavír	1	1	1	1			
Hra na klavír – jazz, blues, pop					1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Čtyřruční hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra *				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Klavírní improvizace*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

Poznámka:

Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, čtyřruční hry, komorní hry, klavírní improvizace nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na klavír –jazz, blues, pop popop	1	1	1	1
Souborová hra *	1	1	1	1
Orchestrální hra*	1	1	1	1
Čtyřruční hra*	1	1	1	1
Komorní hra*	1	1	1	1
Klavírní improvizace*	1	1	1	1
Zpěv ve sboru*	1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, čtyřruční hry, komorní hry, klavírní improvizace nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovacích předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- 1. – 4. ročník zahrnuje klasickou průpravu;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na klavír – jazz, blues, pop, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět Hra na klavír – jazz, blues, pop

Studium hry na klavír-jazz, blues, pop má své vývojové etapy i své zákonitosti.

Od začátku studia je zaměřena pozornost na rozvoj hudebně sluchových dispozic žáka. Uvědomělé naslouchání je primárním předpokladem pro vyspělou technickou i výrazovou stránku hry. Tvorba tónu nespočívá pouze v mechanickém stisku klávesy, závisí na aktivní vnitřní sluchové představě a specifickém pocitu při tvorbě tónu.

Nejvíce času a energie je věnováno ryze dovednostním činnostem – klavírní technice a výrazovým aspektům interpretace. Žák si postupně osvojuje různé druhy úhozů, principy frázování, široké spektrum artikulačních nuancí, využívá paletu barevných odstínů klavírního zvuku za přispění pedalizace. Postupně je rozvíjena schopnost pohotové orientace v notovém zápisu i hra z listu. Rozšiřuje se i rozsah a technická náročnost hraných skladeb, využívají se specifické dovednosti a znalosti při hře zpaměti.

Žák je postupně seznamován s různými hudebními obdobími, je rozvíjen a tříben jeho vkus, má možnost komunikovat o estetických tématech, rozvíjet a zušlechťovat své postoje a názory.

V průběhu výuky je formována také osobnost žáka – budují se správné pracovní návyky, pevný režim domácí přípravy, poctivé osobní nasazení při řešení problémů, schopnost vypořádat se s novými podněty a výzvami, odpovědnost vůči sobě i kolegům (např. při skupinové interpretaci).

V průběhu celého vyučovacího procesu je uplatňován individuální přístup, adekvátní motivace i metodické postupy, je respektována žákova hudební, dovednostní i psychická dispozice.

Předmět Kolektivní výuka

Polyfonní charakter klavíru rozšiřuje jeho využití. Díky možnosti akordické hry je klavír často využíván jako doprovodný nástroj. Předmět Kolektivní výuka připravuje sólového klavíristu na tuto skutečnost. Nabízí možnost společného uplatnění získaných dovednosti dětí na společném díle, je příležitostí k sebeuplatnění a prožívání pocitu sounáležitosti.
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	klavírní doprovod zpěvu a jiných nástrojů
čtyřruční hra	2–4 žáci (možnost hry na 2 klavíry)
souborová hra	hra v souborech
klavírní improvizace	společné tvoření u klavíru bez předešlé přípravy
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika, vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

Vzdělávací obsah předmět Hra na klavír – jazz, blues, pop:

Přípravné studium

1. ročník

Žák:

- orientuje se na klávesnici
- ovládá základní návyky a dovednosti – správné sezení a uvolnění celého těla
- rozezná tóny hluboké, střední a vysoké
- při hře využívá hry portamento

<u>Postupová zkouška</u>:

- 2 skladby (různého charakteru) zpaměti

2. ročník

Žák:

- zná notovou osnovu a klíče, které potřebuje ke hře
- pozná melodii stoupající a klesající
- zahraje správně rytmicky říkadla a jednoduché písně sluchem
- při hře využívá přirozený pohyb rukou, nácvik portamenta, staccata i legata

Postupová zkouška:

- 2 skladby (různého charakteru) zpaměti

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- umí správně sedět u klavíru, uvolnit celé tělo
- orientuje se na klaviatuře
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu a k tomu využívá houslový a basový klíč
- rozpozná délky not a pomlk, takty
- notový zápis dovede zahrát správně rytmicky
- zvládá motorickou koordinaci obou rukou
- umí zahrát *p* a *f*
- dovede rozlišit stoupající a klesající melodii a zapojit do ní dynamiku – zesilování a zeslabování
- zvládá základní úhozy – portamento, legato a staccato, odtah
- dovede hrát s podklady palce a s překlady prstů
- dovede zahrát lidovou píseň s doprovodem dudácké kvinty, rozlišit náladu písně – tj. veselou, smutnou, rychlou a pomalou
- dovede nastudovat skladbu s pomocí učitele a zahrát ji zpaměti
- hraje čtyřruční skladbičky s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- tři skladbičky z nichž jedna v tečkovaném rytmu

2. ročník

Žák:

- dovede uvědoměle aplikovat základní druhy úhozů – legato, portamento, staccato, odtah
- umí zahrát stupnice přes 2 oktávy zvlášť (C dur až E dur)
- používá jednoduchá tempová označení
- dovede rozlišit náladu a charakter skladby
- je schopen rozvíjet své technické a výrazové schopnosti
- používá základní pedál pod vedením učitele
- dovede hrát jednoduché dvojhmaty
- dovede nastudovat skladbu s pomocí učitele a zahrát ji zpaměti
- hraje čtyřruční skladbičky s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- 3 skladbičky odlišného charakteru

3. ročník

Žák:

- upevňuje, rozvíjí a prohlubuje elementární návyky a pianistické dovednosti dle svých individuálních možností
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- zahraje vybrané stupnice a akordy k těmto stupnicím
- umí odlišit melodii a doprovod při interpretaci
- pracuje s pedálem pod vedením učitele
- používá dynamická a tempová označení, frázování
- používá základní a synkopický pedál a sluchově ho kontroluje
- v klavírních doprovodech k lidové, popř. i umělé písni dovede používat akordy T, S, D
- dovede zahrát skladbu zpaměti odpovídající jeho výrazovým a technickým možnostem
- hraje čtyřruční skladby s doprovodem učitele

Postupová zkouška:

- 3 skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem

4. ročník

Žák:

- zvládá hru durových stupnic s bé (F dur až As dur) a stupnic mollových a, e, d, g v rovném pohybu nebo protipohybem oběma rukama, akordy ke stupnicím dohromady – tenuto, staccato a rozložený přes 2 oktávy
- zahraje jednoduché melodické ozdoby – příraz, nátryl, mordent
- zahraje jednodušší skladby z období baroka, klasicismu, romantismu, popř. skladeb skladatelů 20. století nebo současných
- používá v širším měřítku výrazové prostředky – agogiku, dynamiku, synkopický pedál, důraz apod. s následnou sluchovou sebekontrolou
- uvědoměle rozlišuje vedení hlasu (melodie, doprovod)
- dokáže zahrát lidové či umělé písně s akordovými značkami
- zvládá čtyřruční hru, popřípadě se zapojuje do souborové hry (podle možností školy)
- ve hře z listu zahraje jednoduchou skladbičku v pěti-prstové poloze
- dovede doprovodit lidové či umělé písně akordy T, S, D

Postupová zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

5. ročník

Žák:

- zahraje zraleji základní rytmizovaný doprovod – levá bas, pravá akord v rovném rytmu, shufflu nebo rozloženě
- zahraje sofistikovaněji přiměřeně náročné skladby se swingovým či jazzovým frázováním
- je schopen souhry v jednoduchých aranžmá
- je schopen hodnocení interpretačního výkonu
- prohlubuje harmonické dovednosti – práce se septakordy

Postupová zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

6. ročník

Žák:

- zahraje a vytvoří stylově jednoduchý kráčející bas s doprovodem v septakordech
- zahraje píseň ve stylizaci – pravá melodie v akordech, levá bas s rytmickým doprovodem
- ovládá doprovodit sólistu v přiměřeně složitých skladbách, písních
- je schopen reagovat na situace ve hře

Postupová zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

7. ročník

Žák:

- zahraje rytmizovaný doprovod v různých stylech
- zahraje přiměřeně náročné skladby s různým stylovým zaměřením
- zvládá samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- je schopen uplatňovat sebekontrolu
- zvládá se orientovat ve hře z listu v přiměřeně obtížných skladbách
- je schopen hry v rychlých tempech, využívá dynamiku, výraz
- dokáže zahrát přiměřeně obtížné skladby sólově i jako doprovod, stylově, výrazově, zpaměti

Žák ukončí Základní studium I. stupně vystoupením na veřejném absolventském koncertě nebo závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.

Závěrečná zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

Absolventský koncert:

- minimálně 2 jazzové skladby zpaměti
- účinkování v komorní nebo souborové hře

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- zvládne základy horizontální improvizace
- zahraje přiměřeně náročné skladby jazzového, či popového zaměření
- rozumí základním harmonickým funkcím a jejich využití v praxi
- doprovodí i zahraje sólo písně s vlastní předehrou i závěrem

Postupová zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

2. ročník

Žák:

- zvládne základy vertikální improvizace
- zahraje sofistikovanější přiměřeně náročné skladby jazzového či popového zaměření
- rozumí základním mimotonálním harmonickým funkcím a jejich využití v praxi
- doprovodí i zahraje zraleji sólo písně s vlastní předehrou i závěrem
- zvládne základy stažení nahrávky do not s následnou modifikací pro klavír

Postupová zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

3. ročník

Žák:

- dovede využít horizontální i vertikální improvizaci a využít i chromatiky
- zahraje zraleji přiměřeně náročné skladby jazzového, či popového zaměření

- zvládne harmonicky rozebrat skladbu, a i prakticky využít substituční možnosti
- zvládne rozlišit z notového i značkového zápisu to podstatné a následně si podle toho upravit doprovod

Postupová zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

4. ročník

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých představ
- hraje z listu, či podle nahrávky jednoduché skladby
- dokáže se zapojit do souborové hry
- využívá získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a k vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

Žák ukončí Základní studium II. stupně veřejným vystoupením na absolventském koncertě nebo závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.

Závěrečná zkouška:

- tři skladby odlišného charakteru, z nichž jedna s vlastním doprovodem, skladby mohou být v doprovodu hudebního tělesa

Absolventský koncert:

- 3 libovolné skladby dle vlastního výběru, sólové skladby zpaměti

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.24. Studijní zaměření – Sborový zpěv

Zpěv je nejrozšířenějším a nejpřirozenějším hudebním projevem člověka. Sborový zpěv má navíc všechny přednosti kolektivní činnosti. Především učí jedince podřizovat se celku, vede k vzájemné odpovědnosti členů kolektivu, podněcuje k hlubšímu vnímání emocionálních zážitků, potlačuje psychické, fyzické a sociální rozdíly mezi jedinci tím, že před všechny staví stejné úkoly, umožňuje dětem a mládeži interpretovat díla nejrozmanitějších epoch, stylů a žánrů a tím přispívá k rozvoji jejich hudebního cítění a rozhledu.

Žák se učí vystupovat na veřejnosti, zvládat trému, komunikaci a pohotovosti při pobytu v cizím prostředí a improvizaci v nezvyklých situacích. Díky přehlídkám, soutěžím či výměnným pobytům s jinými sbory se učí posuzovat i jiné provedení písně a sborové literatury, komunikovat a pohybovat se v cizím prostředí.
Se sborem pracuje učitel – sbormistr, který vykonává i funkci hlasového pedagoga.
Neodmyslitelnou součástí výuky je práce korepetitora, který se sborem pracuje soustavně a doplňuje práci sbormistra.

5.1.1.24.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník (1. PS)	**2. ročník (2. PS)**
Sborový zpěv	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**
Sborový zpěv	1	1	1	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Sborový zpěv	1	2	2	2	2
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- vyučovaný předmět sborový zpěv může být vyučován v rozsahu 1–3hodinové dotace, vždy však podle možností školy;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se sborovým zpěvem, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět Sborový zpěv

Žáci se učí odpovědnosti ke kolektivu, soutěživosti, jednat ve věkově různorodém kolektivu, prosadit se, ale i přizpůsobit se. Žák ví, že nestačí jen dobrý vztah k hudbě a ke kamarádům, ale že sborovému zpívání je třeba věnovat i hodně svého volného času. Důležitý je společenský význam sborového zpěvu spočívající ve veřejné činnosti pěveckého sboru.
Velký význam pro dobré fungování sboru má vytvoření a rozvíjení podmínek, které pěstují pěkné vztahy mezi dětmi, přátelství, vzájemnou pomoc a v neposlední řadě důvěru v pedagogické vedení. Častý kontakt s rodiči zpěváčků je také nutný, protože jsou to právě oni, kdo podporují své děti a měli by být o činnosti ve sboru pravidelně informováni.
V každém hlase je určen vedoucí žák, který se stará o svou hlasovou skupinu.
Mladším pomáhá s nácvikem repertoáru, stará se o to, aby všichni měli do výuky připravené noty, dále vypomáhá na koncertech a vystoupeních.

Předmět Hudební nauka
Předmět Přípravná hudební výchova a Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**

Vzdělávací obsah předmět Sborový zpěv:

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Cílem přípravného sborového zpěvu je osvojit si základní prvky hlasové a pěvecké techniky, postupně poznávat problematiku sborového zpívání, seznámit se základními

teoretickými poznatky z oblasti intonace, dynamiky, rytmu, hry na Orffovy nástroje a psané podoby zpěvu – not.

Děti se začínají učit veřejně představovat svoji práci. Současně se učí reagovat na základní dirigentská gesta sbormistra.

Postupová zkouška:
Postupová zkouška je nahrazena účastí žáka na veřejném vystoupení sboru.
Nedílnou součástí sborového zpěvu je úzká komunikace učitele s žáky a jejich rodiči. Snahou je co nejvíce zapojit rodiče do činnosti sboru.

Základní studium I. stupně

1. – 3. ročník

Žák:

- dodrží správné a přirozené držení těla při zpěvu
- zachová přirozenost hlasu v celém svém rozsahu, nepřepíná síly
- uplatňuje správnou artikulaci
- využije základní pěvecké prvky (nasazení tónu, hlavový tón, čistá intonace)
- rozliší základní dynamiku, agogiku, legatový zpěv
- jednoduše zazpívá vícehlas
- zazpívá zpaměti
- zareaguje na základní dirigentská gesta

Postupová zkouška:
Postupová zkouška je nahrazena účastí žáka na veřejném vystoupení sboru.
Nedílnou součástí sborového zpěvu je úzká komunikace učitele s žáky a jejich rodiči.
Snahou je co nejvíce zapojit rodiče do činnosti sboru.

4. – 6. ročník

Žák:

- dodrží intonačně čistý pěvecký přednes
- uplatní kvalitní hlasovou techniku, měkké nasazení tónu
- využije dechové opory
- zvládne v základech střídavé dýchání
- zachová výrazový a umělecký přednes
- na základě svých možností rozšíří hlasový rozsah
- základním způsobem použije falzet (chlapci)
- uplatní vyrovnaný hlasový rejstřík a vokály

- zorientuje se v notovém zápise
- zazpívá ve vícehlasu
- zazpívá písně a capella i s doprovodem
- zazpívá jednoduché písně z listu

Postupová zkouška:
Postupová zkouška je nahrazena účastí žáka na veřejném vystoupení sboru.
Nedílnou součástí sborového zpěvu je úzká komunikace učitele s žáky a jejich rodiči. Snahou je co nejvíce zapojit rodiče do činnosti sboru.

7. ročník

Žák:

- použije různé dechové techniky, měkké nasazení tónu, správnou artikulaci a další kvality hlasové kultury
- využije rozšířený hlasový rozsah a podle svých možností vyrovná hlasové rejstříky
- zazpívá svůj part ve vícehlase čistě a s přesnou intonací za doprovodu instrumentálního doprovodu
- zorientuje se v partituře
- uplatní danou dynamiku a agogiku
- rozezná různé styly a žánry
- s jistotou zareaguje na dirigentská gesta

Absolventský koncert:
Absolventská zkouška je nahrazena účastí žáka na veřejném vystoupení sboru.

Základní studium II. stupně

Ve II. stupni studia žák navazuje na získané znalosti a dovednosti z I. stupně. Zdokonaluje svůj pěvecký projev, zvládá různé pěvecké techniky. Umí vystihnout charakter skladeb různých slohových období. Zdokonaluje se ve zpěvu a capella. Dokáže interpretovat skladbu zpaměti. Zvládá orientaci v partituře. Žák umí vystupovat na veřejnosti, dokáže se pohybovat v cizím prostředí při výměnných koncertech a zahraničních zájezdech. Při společných koncertech, soutěžích a festivalech dokáže posoudit a porovnat výkony jiných sborů.

1.– 3. ročník

Žák:

- zdokonalí měkké a opřené nasazení tónu
- užije a zdokonalí dechovou oporu, žeberně-brániční dýchání, střídavé dýchání, prodlužování hudebních frází

- procvičí intonační skoky, rytmické obměny, legato, staccato, glisando
- vyrovná vokály
- rozliší dynamiku a agogiku
- zdokonalí zpěv z listu
- uplatní spolupráci s ostatními a pomůže mladším

Postupová zkouška:
Postupová zkouška je nahrazena účastí žáka na veřejném vystoupení sboru.
Nedílnou součástí sborového zpěvu je úzká komunikace učitele s žáky a jejich rodiči.
Snahou je co nejvíce zapojit rodiče do činnosti sboru.

4. ročník

Žák:

- využije vyrovnaný hlas v celém svém rozsahu
- uplatní návyky kultivovaného sborového zpěvu (dechová technika, tvorba tónu, artikulace)
- ovládne intonačně čistý zpěv svého partu v náročnějších skladbách
- zazpívá z listu jednodušší skladby
- aktivně a zodpovědně uplatní spolupráci s ostatními

Absolventský koncert:
Absolventská zkouška je nahrazena účasti žáka na veřejném vystoupení sboru.

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.25. Studijní zaměření – Hra na kontrabas

Kontrabas patří do rodiny smyčcových nástrojů houslového typu. Jeho historie sahá až do 16. století. Původně vznikl jako výhradně doprovodný nástroj. Postupem času jej však někteří virtuózní hráči dokázali povýšit na sólový nástroj. Kontrabas si našel svou nezastupitelnou úlohu také v populární hudbě 20. století – především v jazzu. Technika hry na tento nástroj se tak začala vyvíjet současně dvěma směry.

Vývoj hry na kontrabas je od jeho počátků až do současnosti silně ovlivňován českými hráči. Mezi světově proslulé hráče na kontrabas patří např. František Šimandl, František Hertl, Gustav Láska, František Pošta a mnoho dalších. Podobně máme své zástupce i v oblasti jazzu. Zde patří např. Miroslav Vitouš nebo Jiří Mráz.

5.1.1.24.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

Přípravné studium v případě hry na kontrabas neorganizujeme.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra*				1	1	1	1
Orchestrální hra*				1	1	1	1
Komorní hra*				1	1	1	1
Zpěv ve sboru*				1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka. Žáci nevykonávají postupovou zkoušku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1
Souborová hra*		1	1	1	1
Orchestrální hra*		1	1	1	1

Komorní hra*		1	1	1	1
Zpěv ve sboru*		1	1	1	1
Celkem hodin týdně	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět*

P*oznámka*:
Kolektivní výuku lze realizovat ve formě souborové hry, orchestrální hry, komorní hry nebo zpěvu ve sboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

- Hodinová dotace a skladba vyučovacích předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámka k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovacích předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena;
- výuka přípravného studia může probíhat individuálně nebo ve skupině 2 žáků;
- výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již v nižších ročnících dle individuálních předpokladů žáka;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají se hrou na kontrabas, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Hra na kontrabas

V předmětu Hra na kontrabas se žák seznámí s nástrojem, naučí se jej postupně správně držet, tvořit tón, hrát melodii. Technické možnosti kontrabasu si bude osvojovat pomocí hry stupnic, etud a technických cvičení. Stejnou váhu dostane ve výuce jak hra smyčcem, využívaná především v klasické hudbě, tak hra prsty (pizzicato) využívané především v jazzu. Mimo hry etud a práce s notovým materiálem bude kladen důraz také na schopnost improvizovat z akordických značek. Žák by se tak měl seznámit se základy hry klasické hudby i jazzu.

Předmět – Kolektivní výuka

Kolektivní výuka je důležitou složkou celkového hudebního studia. Vede žáka k vnímání ostatních hráčů a vzájemné spolupráci. Žák se stává zodpovědným nejen za sebe, ale za

výkon celého uskupení. Dává možnost většího kulturního vyžití, a to i méně nadaným žákům. Je uskutečňována také ve spolupráci s ostatními odděleními, takže žák přichází do kontaktu s jinými nástroji. Uvědomuje si rozdíly mezi nimi. Učí se rozeznávat úlohu, kterou v danou chvíli ve skladbě jeho hlas zastává. Jednotlivé soubory jsou složeny z různých nástrojů a počtu žáků (dua, tria, kvarteta atd.).
Předmět je možno realizovat formou těchto činností dle výběru žáka/pedagoga (viz samostatná kapitola **Kolektivní výuka**):

komorní hra	duo, trio, kvartet a další
orchestrální hra	hra ve školním orchestru
souborová hra	hra v souborech
zpěv ve sboru	zpěv písní ve sboru

Předmět – Hudební nauka

Předmět Hudební nauka (charakteristika a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

Vzdělávací obsah – předmět Hra na kontrabas

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- pozná základy správného držení nástroje a smyčce
- pojmenuje jednotlivé části nástroje
- pozná pravidla péče o nástroj a péče o smyčec
- zahraje smyčcem na prázdných strunách
- zahraje durovou stupnici nebo její část smyčcem nebo prsty

<u>Postupová zkouška</u>:

- durová stupnice nebo její část hraná pizzicato
- cvičení na prázdných strunách – smyčcem nebo prsty

2. ročník

Žák:

- plynule přejde mezi strunami
- zahraje ze zápisu celé, půlové a čtvrťové noty a pauzy podle metronomu

<u>Postupová zkouška:</u>

- durová stupnice hraná smyčcem i prsty
- cvičení na prázdných strunách – smyčcem

3. ročník

Žák:

- využije při hře základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení nástroje, koordinace pohybu pravé a levé ruky), použije základní technické prvky hry (ovládání celého smyčce i jeho částí) a vytvoří kvalitní tón
- ovládne prsty v základních prstokladech ve výchozí poloze daného nástroje – v kombinacích na více strunách
- zorientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- rozpozná náladu skladby a vyjádří tuto náladu elementárními výrazovými prostředky
- podle svých individuálních schopností zahraje zpaměti jednoduchou skladbu
- uplatní se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem

Postupová zkouška:

- durová stupnice, akord
- etuda – smyčcem
- jednoduchý doprovod písně s nahrávkou nebo metronomem – prsty

4. ročník

Žák:

- využije základní návyky a dovednosti – správné držení těla a nástroje, postavení rukou
- zorientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- zahraje zpaměti jednoduchou skladbu
- uplatní se dle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- doprovodí jednoduchou píseň základními akordickými tóny

Postupová zkouška:

- stupnice, akord
- etuda
- doprovod písně

5. ročník

Žák:

- zahraje v I. až IV. poloze a zvládne intonační sebekontrolu
- zahraje jednoduchou skladbu za doprovodu klavíru nebo s nahrávkou
- zahraje stupnici mollovou (aiolskou)
- ve skladbě rozezná dynamiku, výraz, forma
- zaimprovizuje jednoduchý doprovod k jazzovému standardu

Postupová zkouška:

- stupnice, akord
- etuda
- doprovod jazzového standardu na 2, popř. na 4 (walking bass)

6. ročník

Žák:

- zvládne hru tenuto, staccato, legato
- naladí si nástroj
- zahraje melodie s doprovodem klavíru nebo s nahrávkou
- zaimprovizuje jednoduchý walking bass k jazzovému standardu

Postupová zkouška:

- stupnice, akord
- etuda
- doprovod jazzového standardu – walking bass

7. ročník

Žák:

- rozezná akordické značky a zaimprovizuje jednoduché doprovody
- využije při hře všechny možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu a obtížnější způsoby smyku
- využije plynulé výměny do vyšších poloh, zvládne základní dvojhmaty
- zorientuje se v zápise interpretovaných skladeb, rozezná jejich základní členění, tóninové vztahy a stavbu melodie
- pod vedením učitele použije vlastní hudební představy a rozezná odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- zvládne hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- uplatní se při hře v komorních, souborových, orchestrálních uskupeních nebo jiných uskupeních

Žák ukončí Základní studium I. stupně vystoupením na veřejném absolventském koncertě nebo závěrečné zkoušce.

Závěrečná zkouška:

- minimálně 2 skladby odlišného charakteru, jedna zpaměti

Absolventský koncert:

- minimálně 2 skladby odlišného charakteru zpaměti, nebo účinkování v komorní hře

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- zahraje vybrané durové a mollové stupnice smyčcem a prsty
- zahraje smyčcem vybrané etudy
- uplatní akordické značky
- zaimprovizuje jednoduchý doprovod
- pomůže při výběru notového materiálu podle vlastních preferencí

Postupová zkouška:

- stupnice, akord
- etuda
- doprovod jazzového standardu na 2, popř. na 4 (walking bass) nebo skladby z oblasti populární hudby

2. ročník

Žák:

- zvládne jednoduchý doprovod podle akordických značek
- zahraje melodie s doprovodem klavíru nebo nahrávkou i ve vyšších polohách
- nastuduje mody durové stupnice a příslušné akordy
- rozezná hudební žánry s uplatněním kontrabasu a jejich stylové charakteristiky vzhledem k nástroji

Postupová zkouška:

- stupnice, akord
- etuda nebo skladba z oblasti vážné hudby nebo jazzu

3. ročník

Žák:

- zahraje mody durové stupnice přes jednu až dvě oktávy
- seznámí se s palcovou polohou
- ovládne základy funkční harmonie a tvorbu čtyřzvuků a jejích akordických značek
- zaimprovizuje doprovody z akordických značek, pokusí se o jednoduchou sólovou improvizaci

- zvládne hru s metronomem s úderem na různých dobách taktu

Postupová zkouška:

- stupnice, akord
- etuda nebo skladba z oblasti vážné hudby nebo jazzu

4. ročník

Žák:

- ovládne techniku hry pizzicato
- porozumí základům funkční harmonie a své znalosti využije v improvizaci
- využije volného pohybu levé ruky po celém hmatníku a široké spektrum druhů smyků
- zorientuje se v notovém zápise, samostatně vyřeší prstokladové, smykové a výrazové varianty při nácviku a interpretaci skladeb
- samostatně zapracuje na barvě a kvalitě tónu
- vytvoří si názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů, odprezentuje jej a obhájí si ho
- zapojí se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- vyprofiluje se podle svého zájmu a preferencí
- využije svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

Závěrečná zkouška:

- minimálně 2 skladby odlišného charakteru, jedna zpaměti

Absolventský koncert:

- minimálně 2 skladby odlišného charakteru zpaměti, nebo účinkování v komorní hře

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka

5.1.1.25. Kolektivní výuka

Kolektivní výuka je povinně-volitelný předmět pro všechny žáky hudebního oboru od 4. ročníku základního studia I. stupně. Výuku předmětu Kolektivní výuka lze začít již v nižších ročnících dle individuálních předpokladů žáka. Výběr předmětu je na vzájemné domluvě a doporučení pedagoga s žákem. Možnosti výběru předmětu se liší v závislosti na studovaném nástroji – viz předmět Kolektivní výuka u jednotlivých studijních zaměření.

Čtyřruční hra:

Čtyřruční hra je vymezena pouze pro studijní zaměření Hra na klavír a Hra na klavír – jazz, blues, pop. Je určena 2-4 žákům. Žáci mají možnost hrát čtyřručně nebo na dva klavíry. Čtyřruční hra či hra na dva klavíry je dialogem a kompromisem mezi hráči, kteří se učí vzájemně hudebně komunikovat. Předmět vede žáky ke spolupráci a naslouchání, ale rovněž k vzájemné souhře, zodpovědnosti a respektu.

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- využívá svých dovedností a schopností z individuálního studia
- respektuje spoluhráče a dokáže se mu/jim přizpůsobit
- dokáže hudebně komunikovat, naslouchat
- při společné hře dokáže udržet tempo a rytmus
- dokáže přizpůsobit dynamiku svého partu s ohledem na hudební potřeby skladby
- přizpůsobivě reaguje na pokyny učitele

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- zvládá technicky náročnější skladby
- dokáže spolupracovat na výrazu a způsobu interpretace skladby
- dokáže pohotově reagovat, přizpůsobit se nepředvídatelné situaci
- ovládá pedalizaci s ohledem na oba hrané party
- kultivuje svůj hudební projev v závislosti na hudebním stylu, žánru
- je schopen vyjádřit svůj názor na hranou skladbu a její provedení
- spolupracuje se spoluhráči a učitelem

Klavírní improvizace:

Klavírní improvizace je určena pouze pro studijní zaměření Hra na klavír a Hra na klavír – jazz, blues, pop. Předmět rozvíjí žákům jejich představivost a pohotovost na klaviatuře. V improvizaci žák využívá nabytých dovedností jak z hry na klavír, tak i z hudební nauky a tyto vědomosti následně použije do svých vlastních hudebních představ, které se snaží realizovat za pomocí pedagoga. Při improvizaci může žák čerpat z již existujících skladeb, písní nebo může tvořit úplně novou svébytnou skladbu, která reflektuje jeho pocity a osobnost.

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- po poslechu jazzových, bluesových, popových, rockových skladeb dokáže popsat svoji sluchovou představu interpretované skladby
- ovládá jednoduché akordové značky dur, moll (X, Xmi), které dokáže použít v jednoduchých příkladech a lidových písních
- stylizuje doprovod v levé ruce podle druhu skladby, v pravé ruce umí vytvořit dvojhlas
- dokáže používat rozšířené akordové značky dle svých schopností, v levé ruce hraje bas s akordickou sazbou
- umí zahrát dvanáctitaktovou bluesovou formu a dokáže používat bluesovou stupnici
- zahraje jednoduchou improvizaci na dvanáctitaktové schéma 4*T, 2*S, 2*T, D, S, T, D

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- při improvizacích dokáže pracovat se stupnicemi typu jónská, dórská, frygická, lydická, mixolydická, aiolská, lokritská, celotónová, chromatická, zmenšená dle svých schopností
- umí používat rozšířené akordové značky ve složitých lidových písních a na daných příkladech, v levé ruce hraje bas
- zahraje improvizaci na dvanáctitaktové schéma 4*T, 2*S, 2*T, D, S, T, D (vše ve tvaru dominantního septakordu)
- hraje složitější jazzové skladby jak po stránce harmonické, tak melodické

Rytmika:

Studijní předmět Rytmika je určen pouze pro studijní zaměření Hra na klavír a Hra na klavír – jazz, blues, pop. Předmět rozvíjí žákům jejich rytmickou představivost, pohotovost, přesnost, soustředěnost a postřeh. V rytmice žák využívá nabytých dovedností jak z hry na klavír, tak i z hudební nauky a tyto vědomosti následně použije do svých vlastních rytmických představ, které se snaží realizovat za pomocí skupinové spolupráce. Tento předmět představuje práci v souboru – ve skupině žáků. Při výuce žáci používají rytmické nástroje (boomwhackery, Orffovy nástroje, bubínek, triangl) nebo využijí hru na tělo. Žáci se seznámí s možnostmi vytváření vlastních hudebních nástrojů (pet láhev, jogurtové obaly).

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- rozezná co je tempo a rytmus ve skupinové interpretaci
- při hře a čtení zápisu správně použije rytmickou hodnotu not a aplikuje ji při souborové hře
- použije jednotlivé rytmické nástroje k vyjádření charakteru skladby
- do reprodukované hudby vytvoří rytmickou improvizaci
- předvede schopnost vzájemné spolupráce ve skupině
- vytvoří vlastní rytmizaci na rytmických nástrojích

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- ke klavírní skladbě improvizuje rytmický doprovod na různé nástroje podle jejího charakteru
- vytvoří vlastní složitější rytmizaci na rytmických nástrojích (trioly, synkopy)
- využije sebehodnocení v práci s rytmem ve skupině
- do reprodukované hudby vytvoří složitější rytmickou improvizaci (trioly, synkopy)

Komorní hra:

Komorní hra slouží k vytvoření a následnému prohlubování schopnosti hudební komunikace s dalšími hudebníky. Kolektivní zodpovědnost, spolupráce, vzájemná pomoc a inspirace a v neposlední řadě i radost ze společné práce jsou další důležité atributy komorní hry, které kultivují nejen umělecký, ale i osobnostní profil žáka. Do komorní hry se mohou rovněž zapojit žáci se studijním zaměřením Sólová zpěv. Komorní hru je možné realizovat do počtu 9 žáků.

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- zvládá provedení skladeb s rytmickou přesností a dynamickým rozlišením s pomocí učitele
- ovládá principy doprovodné hry
- zodpovědně spolupracuje s kolegou (kolegy), učitelem
- je disciplinovaný v domácí přípravě (má vědomí kolektivní zodpovědnosti)
- je schopen sluchové sebekontroly při produkci celku
- sleduje koncentrovaně svůj part
- dokáže eliminovat chybu a navázat na interpretaci celku

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- je schopen zodpovědné spolupráce v tvůrčím kolektivu
- kontroluje sluchem a koriguje nejen svůj výkon, ale i výkon ostatních spoluhráčů
- je schopen reagovat na gesto dirigenta či spoluhráče
- zvládá provedení partů snadných komorních skladeb s větší jistotou a je schopen rychlejšího samostatného studia nových skladeb a pohotovější hry z listu
- interpretuje i rozsáhlejší komorní skladby a splní požadavky na jejich stylové provedení

Komorní zpěv:

Předmět komorní zpěv je určen pouze žákům studijního zaměření Sólový zpěv. Žák se stane součástí komorního uskupení, naučí se udržet svoji melodickou linku, přičemž dokáže vnímat harmonii zpívaného akordu. Je veden k uvědomování si vlastní funkce, sounáležitosti s kolektivem a podílu na konečném výsledku práce. Na II. stupni se veškeré

schopnosti a znalosti z Kolektivní výuky získané na I. stupni dále prohlubují a více zdokonalují. Do repertoáru se zařazují interpretačně náročnější vícehlasy. Velkou motivací pro žáky v komorním zpěvu jsou veřejná vystoupení včetně nastudování skladeb rozlišných období a žánrů. Žák má možnost během studia rozvíjet harmonické cítění a posilovat hudební sluch pomocí již náročnějších dvou až čtyřhlasých skladeb. Získává zkušenosti umělecky tvořit formou kolektivní spolupráce.

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- udrží svoji melodickou linku
- orientuje se v notovém zápise
- chápe gesta dirigenta a respektuje jeho požadavky
- spolupracuje při nácviku s korepetitorem
- respektuje kolektivní spolupráci při nácviku a samotném výkonu
- uvědomuje si svoji odpovědnost a spolehlivost v provedení společného díla
- přichází s vlastními návrhy na výběr a způsob interpretace repertoáru (dynamika, výraz)
- veřejně vystupuje v menším nebo větším komorním seskupení

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- využívá základních pěveckých návyků získané na I. stupni základního studia, které aplikuje jak v nastudování, tak poté v samotném provedení komorních skladeb na pódiu
- čte notový zápis a pružně reaguje na případné změny v něm
- spolupracuje s ostatními zpěváky na společné podobě vokální skladby
- citlivě reaguje na dirigentské gesto
- zpívá vícehlas s instrumentálním doprovodem i bez něj

Orchestrální hra:

Žáci se učí skupinovému pojetí hry a chápání hudby. Učí se kolektivní práci a zodpovědnosti vůči kolektivu. Poznávají důležitost intonační, rytmické a dynamické práce. Získávají schopnost vnímat hudbu jako celek, nejen jako jednotlivé hlasy a začínají se v hudbě lépe orientovat. Mají lepší znalost notového zápisu. Začínají chápat, že cvičení jednotlivce je nezbytná nutnost, bez které se žádný zodpovědný hudebník neobejde.

Poznávají, že práce jednotlivce pro orchestr a v zájmu orchestru má smysl a že nezodpovědnost jednotlivce poškozuje celý kolektiv. V hodinách mají možnost se do výuky zapojit vlastními nápady a projevit názor na pojetí vyučovaných skladeb. Učí se orchestr reprezentovat na akcích ZUŠ i akcích pořádaných jinými organizacemi a svoji školu reprezentují na veřejnosti. Do orchestrální hry se mohou rovněž zapojit žáci se studijním zaměřením Sólový zpěv.

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- umí se orientovat v jednodušších partech
- dokáže dle svých schopností přizpůsobit intonaci
- dokáže společně s orchestrem vytvářet agogiku, dynamiku
- umí reagovat na vybraná gesta dirigenta
- na zkoušku orchestru se řádně připravuje

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- umí se orientovat ve složitějších partech
- dokáže dle svých schopností přizpůsobit intonaci
- dokáže společně s orchestrem vytvářet agogiku, dynamiku
- umí reagovat na všechna gesta dirigenta
- na zkoušku orchestru se řádně připravuje a na ní se zapojuje samostatně do diskuze o procvičované skladbě

Zpěv ve sboru:

Předmět je určen žákům všech studijních zaměření. Žáci si mohou vybrat jakýkoliv působící pěvecký sbor na naší škole. Seznámí se s pestrým pěveckým repertoárem zahrnující písně lidové, umělé, písně renesančních či barokních mistrů, písně klasické, ale také muzikálové, jazzové či populární. Velkou motivací pro samotné žáky jsou četná veřejná vystoupení v rámci školy, města, kraje a další. Žák má možnost během studia rozvíjet harmonické cítění a posilovat hudební sluch pomocí jednohlasých až čtyřhlasých skladeb. Získává zkušenosti umělecky tvořit formou kolektivní spolupráce. Na II. stupni se veškeré schopnosti a znalosti z Kolektivní výuky získané na I. stupni dále prohlubují a více zdokonalují. Do repertoáru se zařazují interpretačně náročnější vícehlasy.

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- zvládá uvolněný postoj při zpěvu ve sboru
- využívá hlubokého a klidného dýchání
- při zpěvu využívá svého hlasu v celém jeho rozsahu dle individuálních možností a dále jej rozšiřuje
- zpívá převážně ve slabší dynamice
- je seznámen se základními zásadami hlasové hygieny
- je srozuměn s významem jednotlivých gest sbormistra
- při zpěvu tóny nasazuje lehce, měkce
- využívá dle svých možností přesné artikulace a dokáže uvolnit spodní čelist
- je seznámen s principy střídavého dechu při tvorbě frází a jejich dodržování
- dle individuálních možností je schopen čisté intonace v jednoduchých dvojhlasých skladbách, převážně s instrumentálním doprovodem
- využívá základní dynamické a agogické prostředky k dosažení finální podoby skladeb
- je seznámen s významem slov „kultivovaný projev“
- chápe význam jednotlivých gest sbormistra a dle individuálních možností na ně dokáže citlivě reagovat
- je schopen se orientovat v jednoduché sborové partituře

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- ovládá při zpěvu správnou techniku dechu
- používá střídavého nádechu při dodržení hudebních frází
- zvládá dle individuálních schopností žáka zpěv jednoduchých vícehlasých skladeb
- při zpěvu správně artikuluje, dodržuje zároveň hlasovou hygienu a zachovává přirozenost hlasu
- ovládá míru maximální dynamiky – nepřepíná hlas
- využívá znalostí o kultivovaném projevu jak v kantilénním zpěvu, tak i ve výraznějších písních živějšího charakteru
- používá široké využití dynamiky a agogických změn
- je schopen orientovat se v jednodušší sborové partituře
- dokáže pohotově a citlivě reagovat na gesta sbormistra, kterým rozu

Souborová hra:

Souborová hra je realizována ve větším souboru žáků (např. flétnový, smyčcový, kytarový soubor a další), ale také v hudebních kapelách působících na naší škole. Předmět je realizován do počtu 20 žáků a zaměřuje se na kolektivní hru ve větších souborech. Do souborové hry se mohou rovněž zapojit žáci se studijním zaměřením Sólová zpěv. Předmět navazuje na individuální schopnosti žáků ve hře na nástroj či ve zpěvu a rozvíjí jejich společnou soudržnost, zodpovědnost a vnímání hudby jako celku.

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník

Žák:

- se učí kolektivní zodpovědnosti
- zodpovědně spolupracuje s kolegou (kolegy), učitelem
- je schopen sluchové sebekontroly při produkci celku
- dokáže reagovat na gesta dirigenta nebo vedoucího souboru
- učí se pohotově reagovat a přizpůsobovat se celku
- orientuje se v jednodušších partech
- dokáže eliminovat chybu a navázat na interpretaci celku

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- je schopen zodpovědné spolupráce v souboru
- kontroluje sluchem a koriguje nejen svůj výkon, ale i výkon ostatních spoluhráčů
- je schopen reagovat na gesto dirigenta či spoluhráče
- orientuje se v notovém záznamu a umí z něj číst
- dokáže pohotově reagovat na změny v dynamice, intonaci, rytmice i agogice s ohledem na styl a žánr skladby

5.1.2. Vzdělávací oblast – Recepce a reflexe hudby

V oblasti Recepce a reflexe hudby je žák postupně seznamován se světem hudby nejen po stránce praktické, ale rovněž po stránce teoretické. Získává poznatky, které mu umožňují hudbu nejen lépe interpretovat, ale rovněž k ní kriticky přistupovat a hodnotit. Cílem výuky je propojení a vzájemné využívání a přenášení vědomostí a dovedností z praktické hudební činnosti do oblasti teoretické a naopak.

Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby je realizována v podobě kolektivní výuky v předmětu Přípravná hudební výchova, Hudební dílnička, Hudební nauka a Hudební nauka – příprava na konzervatoř.
V rámci přípravného studia I. stupně je výuka v hudebním oboru realizována ve dvou variantách. Ve druhém pololetí po konzultaci s rodiči, s přihlédnutím k doporučení učitele a organizačním možnostem školy, lze varianty a) a b) měnit.

Varianta a):

Je určena pro žáky, kteří si již zvolili studium konkrétního hudebního nástroje, sólového nebo sborového zpěvu, mají odpovídající tělesné i psychické dispozice a prokázali vhodné předpoklady ke studiu. Náplní přípravného studia jsou předměty Přípravná hudební výchova (1. PS nebo 2. PS) a výuka hry na nástroj, zpěv v individuální nebo skupinové výuce, sborový zpěv. Probíhají celkem dvě vyučovací hodiny týdně dle tabulky:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM
varianta a)

	1. ročník (1. PS)	**2. ročník (2. PS)**
Hra na hudební nástroj, zpěv, sborový zpěv	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

Varianta b):

Je určena pro žáky, kteří nebyli zařazeni do studia konkrétního hudebního nástroje, sólového nebo sborového zpěvu. Probíhají celkem dvě vyučovací hodiny týdně dle tabulky:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM
varianta b)

	1. ročník (1. PS)	**2. ročník (2. PS)**
Hudební dílnička	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1

Celkem hodin týdně	**2**	**2**

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:
Předmět Přípravná hudební výchova
Přípravná hudební výchova je povinný předmět určený všem žákům přípravného studia hudebního oboru.
Má dva ročníky:
první ročník přípravného studia (1. PS) je pro žáky ve věku od 5 let.
druhý ročník přípravného studia (2. PS) je pro žáky ve věku od 6 let.

Základem přípravné hudební výchovy je zjistit stupeň hudebních schopností dětí, vzbudit jejich zájem o všechny hudební činnosti, jak rovněž zdokonalování jejich mluvního, zpěvního, pohybového a instrumentálního projevu, pěstování hudební paměti, podněcování tvořivosti dětí hrou se slovy a tóny, vytváření předpokladů pro emocionální vnímání hudby, seznámení dětí s elementárními změnami melodie a rytmu, orientace v sedmi tónovém prostoru podporovaná tvořivou činností, seznámení se základy hudební teorie a využití získaných hudebních zkušeností v interpretační a percepční činnosti. Přípravná hudební výchova hravou formou připravuje žáky pro studium předmětu daného studijního zaměření a usnadňuje jim vstup do 1. ročníku.

Předmět Hudební dílnička
Předmět Hudební dílnička umožní rozvoj celkové hudebnosti i osvojení si praktických znalostí potřebných pro hru na hudební nástroj, zpěv. Žáci se hravou formou seznamují s hudebními nástroji a jejich specifiky. Cílem je, aby si žák v pololetí nebo na konci školního roku zvolil pro něj vhodné studijní zaměření – hra na nástroj nebo zpěv.

Předmět Hudební nauka

Hudební nauka je povinný předmět určený všem žákům I. stupně.
Předmět je pro žáky hudebního oboru nezbytný, vzdělávací obsah je rozpracován do pěti na sebe navazujících ročníků.
Základem výuky Hudební nauky je umožnit žákovi aktivní a tvořivý styk s hudbou, přispět k jeho celkovému utváření osobnosti, rozvíjet jeho hudebnost, hudební schopnosti, dovednosti, návyky a podněcovat jeho všestrannou hudební aktivitu.
Výukový proces Hudební nauky zahrnuje činnosti hudebně teoretické, interpretační (pěvecké, rytmické, rytmicko-pohybové, instrumentální), percepční (sluchové a poslechové) a tvořivé. Jednotlivé hudební činnosti rozvíjejí tvůrčí aktivitu žáka k vyjádření jeho prožitků, citů a myšlenek.

V průběhu hudebně teoretických činností si žák osvojuje základní hudební pojmy a značky důležité k realizaci hudebního díla.
Pěvecké činnosti jsou zastoupeny při zpěvu písní, popěvků, melodizaci slov, říkadel, veršů apod. Jsou využívány v oblasti intonačního výcviku, při hlasových, sluchových a dechových cvičeních.
Činnosti rytmické a rytmicko-pohybové sledují rozvoj rytmického cítění, tempového cítění a rytmických dovedností. V praktických činnostech by měli žáci postupně zvládnout jednodušší i složitější rytmické útvary včetně synkop, triol a tečkovaných rytmů. Do rytmicko-pohybové výchovy řadíme taktování, hru na tělo i pohybové vyjádření jednotlivých hudebních složek: tempa, rytmu, pohybu melodie a dynamiky.
Prostřednictvím instrumentálních činností je žák seznamován s hrou na dětské hudební nástroje (Orffův instrumentář). Uplatnění těchto činností najdeme nejen při doprovodu k písním, ale také v činnostech improvizačních (tvoření předehry, mezihry, dohry, zaměření na barvu zvuku a její funkční uplatnění apod.)
Činnosti percepční zahrnují kromě vlastních činností při poslechu hudebních skladeb také činnosti sluchové, např. rozlišování stoupající nebo klesající melodie, výrazové prostředky (síla, tempo), sluchovou analýzu durových a mollových tónin, intervalů, akordů, rozlišování jednohlasu, dvojhlasu i vícehlasu, poznávání motivů apod.
Tvořivé činnosti umožňují seberealizaci žáků na základě předcházejících, již nabytých dovedností. Tvořivá činnost může být řízena učitelem (řízená improvizace) nebo žáci vytvářejí sami své melodie, písně, motivy v oblasti vokální, rytmické, pohybové apod.

Předmět Hudební nauka:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládne základní hudební pojmy (vlastnosti tónu, hudební abeceda, pomlky, délky not, takty, posuvky, staccato, legato, repetice, G klíč a F klíč)
- v rámci hraného rozsahu svého nástroje ovládne noty v G klíči
- rozliší základní dynamická a tempová označení
- zorientuje se ve stavbě durových stupnic (do 2#) a trojzvuků (T5)
- rozezná a prakticky použije základní rytmické hodnoty
- porozumí pojmu píseň a dokáže ji svým způsobem reprodukovat
- uplatní a využije rytmické nástroje Orffova instrumentáře
- aktivně si poslechne vybrané hudební ukázky

2. ročník

Žák:

- ovládne další hudební pojmy (noty v F klíči v rozsahu g-d1, předznamenání stupnic, akordy, základní intervaly, předtaktí, synkopa, dynamická označení, italské hudební názvosloví)
- ovládne durové stupnice (do 3#, 3b) a utvoří k nim akord
- prakticky použije základní rytmické hodnoty
- na základě vybraných písní rozliší durovou a mollovou tóninu a tyto písně svým způsobem reprodukuje
- vyjmenuje základní typy hudebních nástrojů
- porozumí principu rozdělení lidských zpěvních hlasů (S, A, T, B)
- si aktivně poslechne vybrané hudební ukázky a vyjádří se k nim

3. ročník

Žák:

- užije osvojené základní hudební pojmy i pojmy další (obraty kvintakordu, triola, hlavní stupně – T, S, D)
- ovládne durové stupnice (do 4#, 4b) a utvoří k nim akord
- vysvětlí princip tvoření mollových stupnic (aiolská, harmonická, melodická)
- utvoří základní intervaly v durových stupnicích
- ovládne základní rytmické útvary, zopakuje jednoduché rytmické dvojhlasy
- pomocí nápěvkových písní rozezná základní intervaly a zazpívá je
- objasní rozdíl mezi instrumentální a vokální hudbou a pojmenuje vybrané hudební formy (opera, symfonická báseň a jiné)
- zařadí hudební nástroje do základních skupin a pojmenuje komorní uskupení (duo, trio, kvarteto, kvinteto, sexteto, okteto, noneto)
- si osvojí základní fakta o životě a díle Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka a Zdeňka Fibicha a na základě aktivního poslechu k nim správně přiřadí vybrané ukázky, které elementárním způsobem okomentuje

4. ročník

Žák:

- uplatní základní hudební pojmy, označení a názvosloví v praktických cvičeních
- pojmenuje tóny v různých oktávách
- ovládne durové i mollové stupnice (do 7#, 7b) a utvoří k nim akord s obraty
- určí intervaly základní a odvozené
- v rytmických činnostech zvládne složitější rytmické útvary, zorientuje se v různých typech taktů
- pomocí nápěvkových písní rozezná intervaly (základní a odvozené) a zazpívá je dle svých možností

- vysvětlí rozdíl mezi komorním a symfonickým orchestrem
- na základě aktivního poslechu vybraných ukázek pozná rozdíl mezi komorní a orchestrální hudbou a mezi písní lidovou a umělou
- vyjádří vlastní názor na hudbu, kterou poslouchá
- vyjmenuje slohová období (baroko, klasicismus) a přiřadit k nim představitele (Bach, Händel, Mozart, Beethoven, Haydn, Vivaldi)

5. ročník

Žák:

- porozumí stavbě stupnic (dur, moll) a akordů (dur, moll, zvětšený, zmenšený)
- zorientuje se v grafickém záznamu hudebního díla v rámci svého nástroje (identifikuje a objasní hudební pojmy, označení a názvosloví)
- utvoří dominantní septakord
- určí základní a odvozené intervaly
- vytvoří jednoduché melodie a rytmické útvary a svým způsobem je reprodukuje
- transponuje jednoduchou melodii do jiné tóniny a s využitím základních harmonických funkcí (T, S, D) ji reprodukuje
- na základě aktivního poslechu vybraných ukázek rozliší různá slohová období
- vytvoří si vlastní názor na hudbu, kterou poslouchá, názor odprezentuje a vhodně jej obhájí
- vyjmenuje základní slohová období v chronologickém sledu a přiřadí k nim představitele
- popíše charakteristické znaky jednotlivých slohových období
- sluchem rozliší jednotlivé nástroje symfonického orchestru

Poznámky k učebnímu plánu:

- starší žáci I. stupně, kteří jsou zařazeni do 1. ročníku hudební nauky, mohou být na základě úspěšně absolvované komisionální zkoušky zařazení do vyššího ročníku, pokud splňují výstupy předchozích ročníků;
- ředitelka školy může na základě písemné žádosti zákonných zástupců ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů výjimečně uvolnit žáka zcela nebo zčásti z pravidelné docházky do předmětu Přípravná hudební výchova a Hudební nauka stanovených školním vzdělávacím programem, a to, buď na celý školní rok, nebo jeho část. Současně stanoví formu a způsob náhradní individuální výuky, obsah a rozsah zkoušek;
- vyučování se organizuje ve skupině pěti až patnácti žáků v přípravném studiu (při dostatečných prostorových podmínkách a ve výjimečných případech až dvaceti žáků);
- vyučování se organizuje ve skupině pěti až patnácti žáků v základním studiu I. stupně (při dostatečných prostorových podmínkách a ve výjimečných případech až dvaceti žáků);

- na místech poskytovaného vzdělávání mimo budovy základní umělecké školy (budovy základních škol) se vyučování realizuje ve smíšených skupinách v počtu nejvýše dvaceti žáků.

Vzdělávací obsah:

Nepovinný předmět Hudební nauka – příprava na konzervatoř:

Hudební nauka – příprava na konzervatoř je nepovinný předmět určený všem žákům, kteří projevili zájem o další umělecké/pedagogické studium, či se připravují na přijímací talentové zkoušky.
Tento nepovinný předmět je pro žáky nejen hudebního oboru vhodným doplněním, shrnutím, zopakováním a prohloubením znalostí učiva z předešlých ročníků. Tento nepovinný předmět je zaměřený pro úspěšné zvládnutí přijímacího řízení a následné studium na střední či vysoké škole pedagogicko-uměleckého směru. Vzdělávací obsah je rozpracován dle požadavků na uchazeče u talentových zkoušek. Vzdělávání je možno absolvovat v závislosti na potřebách žáků. Učitel zadává žákům obdobné úkoly, jaké bývají při přijímacím řízení.

Žák:

- ovládne základní hudební pojmy
- zorientuje se v durových a mollových stupnicích do sedmi křížků a béček
- ovládne intervaly základní, odvozené, obraty intervalů
- sluchově zanalyzuje a zaintonuje intervaly
- ovládne tvoření kvintakordů dur, moll a jejich obraty
- utvoří kvintakord zvětšený, zmenšený, dominantní septakord a jeho obraty a zmenšený septimový akord
- sluchově zanalyzuje a zaintonuje akordy a jejich obraty
- zorientuje se v italském hudebním názvosloví
- zorientuje se v dějinách hudby – české a světové baroko, klasicismus, romantismus a hudba 20. století

Vzdělávací obsah:

Předmět přípravná hudební výchova pro 1. a 2. ročník PS

Cílem Přípravné hudební výchovy je zjištění předpokladů ke studiu uměleckých předmětů vyučovaných na škole pro žáky ve věku 5 let (1. PS) a 6 let (2. PS). Během výuky se ověřuje rozsah nadání jak v oblasti sluchových, tak i rytmických schopností žáka a následně i fyziologických předpokladů pro zvolený obor či nástroj. Zahrnuje také poznání a analýzu zájmu dítěte o hudbu a zvolený obor včetně konzultací se zákonnými zástupci o následných možnostech studia na škole.

Žák:

- zazpívá jednoduché písně
- pozná melodii stoupající a klesající
- vyjádří pomocí pohybu zvuky v hudbě
- rozezná základní hodnoty not a pomlk
- ovládne hudební abecedu
- rozpozná vybrané hudební nástroje a jejich možnosti, specifika hry (dechové, klávesové aj.)
- zarytmizuje říkadla
- zahraje na nástroje Orffova instrumentáře

Vzdělávací obsah:

Předmět Hudební dílnička pro 1. a 2. ročník PS

Cílem Hudební dílničky je v návaznosti na Přípravnou hudební výchovu (PS1, PS2) prakticky rozvíjet témata výuky tohoto předmětu. Žáci se věnují zpěvu, hudebně rytmicko-melodickým hrám, hře na Orffovy nástroje, hře na tělo, rozvíjí hudební představivost. Cílem je, aby si žák v pololetí nebo na konci školního roku zvolil pro něj vhodné studijní zaměření – hra na nástroj nebo zpěv.

Žák:

- udrží metrum hrou na tělo (tleskání, dupání apod.) při zpěvu, nebo poslechu hudby
- zazpívá jednoduchou píseň a doprovodí ji pohybem (hra na tělo, dramatizace obsahu písně, taneční ztvárnění)
- zopakuje jednoduchý rytmický úryvek a vytvoří vlastní
- přečte rytmus pomocí rytmických slabik
- zareaguje na změny tempa podle hudebního doprovodu (pohyb, výtvarné vyjádření)
- pozná charakter písně a různými způsoby (zpěv, výtvarné vyjádření, tanec, dramatizace) jej vyjádří (smutné, veselé, živé, dramatické, aj.)
- rozezná různé zvukové rozdíly (stejné – jiné, vysoké – nízké tóny apod.)
- zazpívá v brumendu i na vokály a podle pokynů učitele správný tón zaintonuje
- při poslechu hudby vyjádří výtvarnou aktivitou své pocity
- pozná vybrané hudební nástroje a jejich možnosti, specifika hry (dechové, klávesové aj.)
- zahraje na nástroje Orffova instrumentáře

5.2. VÝTVARNÝ OBOR

Výtvarný obor ZUŠ B. Martinů Havířov nabízí všem dětem a mladým lidem základy výtvarného vzdělávání. Výuka směřuje k rozvíjení osobnosti žáka, jeho výtvarného nadání, rozvíjí jeho estetické cítění, smyslové vnímání, rozumové i citové hodnocení okolního světa. Vede ke komunikaci, k toleranci a pochopení názorů druhých. Nadaným žákům poskytuje získávání hlubších znalostí a dovedností a podle požadavků je individuálně připravuje k talentovým zkouškám na střední a vysoké školy s výtvarným zaměřením (umělecké, pedagogické, grafické, technické – architektura). Při této přípravě žáků je zapotřebí vědomá a oboustranná spolupráce, podpora ze strany rodičů a v neposlední řadě soustavná domácí příprava.
Během studia se snažíme rozvíjet výtvarné cítění a myšlení žáků, které je základem výtvarní komunikace. Žáka učíme vnímat podněty, přemýšlet o nich a on jim potom dává tvar i podobu, zaujímá vlastní stanovisko a pohled na dané téma a myšlenku v projektové i v tzv. klasické výuce. Pokouší se sledovat více než jednu cestu při ztvárnění myšlenky nebo problému a široce vyčerpat zvolenou tematiku. V úzké vazbě s touto náplní výuky je poznávání výrazových možností jednotlivých technik a zkoumání možností výtvarného sdělení osobitým způsobem.
Výtvarný obor poskytuje uvolněnější atmosféru, vytváří prostor pro sebevyjádření, zároveň je kladen důraz na osobnost žáka a výchovu k sebekázni.
Každoročně se výtvarný obor prezentuje výstavami prací, které žáci průběžně vytvářeli po celý školní rok.
Cílem výuky je snaha o působení na všechny složky intelektu osobnosti, rozvíjení výtvarného cítění a myšlení žáků, které je základem výtvarné komunikace, osvojení si rozličných technik uměleckého projevu, ať už klasických, moderních, či netradičních, poznávání jednotlivých uměleckých slohů a stylů, umělců a osobností od dob minulých po současnost.
V závěru studia by žáci měli samostatně a cíleně volit materiál i techniku, která bude nejlépe vyhovovat jejich výtvarnému záměru a vyjádření.

5.2.1.1. Vzdělávací oblast Výtvarná tvorba

Tato vzdělávací oblast seznamuje žáka s rozličnými možnostmi výtvarného vyjádření – plošné, prostorové, objektové a akční, aby s využitím poznaných výtvarných technik klasických i moderních technologií dokázal lépe vyjádřit svůj vlastní názor, seberealizovat se. Během výuky se učí používat různý materiál a nástroje dle svých individuálních schopností, rozvíjí si vlastní kreativitu a získává odvahu k experimentům.

5.2.1.2. Studijní zaměření – Komplexní výtvarná tvorba

Obsahem Komplexní výtvarné tvorby je teoretické i praktické zvládnutí jednotlivých výtvarných technik, poznávání moderních technologií a seznámení se s maximální škálou možného užití materiálů. Součástí výuky jsou základy z dějin umění a získávání aktuálního kulturního přehledu. Výlety, návštěvy kulturních akcí a diskuse na výtvarné téma na všech stupních studia vedou k nacházení inspirací, asociací, souvislostí a k rozvoji výtvarného myšlení žáka.

5.2.1.2.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník	2. ročník
Plošná a prostorová tvorba	3	3
Celkem hodin týdně	**3**	**3**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Plošná tvorba	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1	9
Prostorová tvorba	1	1	1	1	1	1	1	7
Objektová a akční tvorba					0,5	0,5	0,5	1,5
Výtvarná kultura	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	3,5
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**21**
Nepovinný předmět								
Figurální kresba					3	3	3	**3**

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Plošná tvorba	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Prostorová tvorba **Výtvarná kultura**	1	1	1	1	4

Výtvarná kultura	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**
Nepovinný předmět					
Figurální kresba	3	3	3	3	**3**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- výuka probíhá v rozsahu 3 vyučovacích hodin;
- vyučování se organizuje ve skupině do 15 žáků;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět – Plošná tvorba (PT)

Obsahem výuky jsou základní techniky kresby, malby a grafiky. V kresbě pracuje žák s tužkou, perem a dřívkem, seznámí se s rudkou a uhlem. Naučí se kombinovat kreslířské techniky, používat v tvorbě kolorování, rozmývání a lavírování. Součástí výuky je i kresba v plenéru. Obsahovou náplní je lineární záznam zátiší, siluety, zobrazení jejich proporcí a charakteristických rysů, vyjádření materiálových kvalit povrchů, tónové přechody a jejich gradace, vlastní a vržený stín. Malba zahrnuje techniku vodových, temperových, olejových a akrylových barev, jejich specifika a způsob práce s nimi. Obsahově se zabývá figurální i abstraktní tematikou. V grafické dílně se žáci seznámí s linorytem, suchou jehlou, slepotiskem aj.

PT zahrnuje kreslířské, malířské a grafické reakce na skutečnost a niterný svět žáků. Soustředěný zájem vzbuzuje i experimentace s materiály, nástroji nebo postupy, které rozvíjí tvořivost a fantazii. Způsoby vyjadřování navazují jak na klasické výtvarné vyjadřování, tak na kombinování technik, které mnohdy dospívá až k přesahům mezi plošnou a plastickou tvorbou (koláže, kombinace technik). Žáci také pracují na velkoformátových realizacích.

Předmět Prostorová tvorba (M)

Modelování, tvarování, konstruování z keramické hmoty, papíru, textilu, dřeva, drátu a jiných materiálů rozvíjí estetické prostorové cítění a myšlení. Významnou roli hraje vztah žáka k materiálu. Volná tvorba nejčastěji spočívá ve výtvarné experimentaci v řešení drobných prostorových skic. Je závislá nejen na obsahu námětu a na výtvarné úvaze, ale i na zvoleném postupu – modelování, tvarování, konstruování. Prostorovou tvorbu doprovází studijní modelování a užitá tvorba. Prostorová tvorba rozvíjí u žáka také jeho zručnost a cit pro materiál.

Předmět Objektová a akční tvorba (OAT)

Tento předmět otevírá výtvarnému projevu žáka nové postupy a možnosti jeho kreativity. Propojuje plošnou i prostorovou tvorbu s médii, práci v plenéru, kombinuje se s dalšími uměleckými obory a rozvíjí tak nové způsoby tvůrčího myšlení. Žák se v praxi seznamuje s pojmy multimediální tvorba, land-art, happening, instalace, body-art aj.

Předmět Výtvarná kultura (VK)

Jejím obsahem jsou teoretické znalosti z oblasti historie umění, seznamování s životopisy a díly výtvarných umělců, návštěvy výstav, také estetika, nauka o barvě aj.

Předmět Figurální kresba (FK)

Tento předmět umožňuje žáku, který má zájem o studium na střední nebo vysoké škole s výtvarným zaměřením, připravit se podle individuálních potřeb k talentové zkoušce. Výuka zohledňuje konkrétní požadavky přijímacího řízení vybrané školy a oboru. Pro úspěšný výsledek je kromě osobních předpokladů a schopností důležitý i aktivní přístup žáka k přípravě.

Vyučující využívá osvědčené postupy zaměřené na figurální kresbu, jejíž podstatou je zobrazení (lidské) figury. Je to jedna z nejstarších dochovaných tvůrčích činností, zobrazující krásy lidského těla. Figurální kresba představuje důležitý základ pro uchopení lidského těla z hlediska výtvarných umění a je jí věnovaná náležitá pozornost při vzdělávání budoucích umělců, zejména potom kresba podle živého modelu.

Učitelé srozumitelně přednášejí žákům principy zobrazení lidské postavy a základní anatomické zákonitosti, z nichž vychází stavba lidského těla a jeho následného zobrazení. Inspirací jsou umělecká díla špiček českého a světového výtvarného umění, jak rovněž živý model.

Učitel zadává žákům obdobné úkoly, jaké bývají při přijímacím řízení. Pedagog také pomáhá s výběrem kolekce domácích prací k přijímacím zkouškám. Doporučená délka studia vyučovacího předmětu závisí zejména na pracovitosti a talentu studenta.

Vzdělávací obsah:

Předmět Plošná tvorba:

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Přípravné studium podporuje každé dítě tak, aby se vyvíjelo v citlivou bytost. Rozvíjí různé stránky dětské tvořivosti. Všechny aktivity vycházejí z bezprostředního prožívání a vyjadřování světa. Hravým výtvarným projevem je žák veden k záměrnému vyjádření skutečnosti. Staví na individuálních zážitcích, vědomostech a zkušenostech. Vlivem výuky užívá logických soudů a odkrývá podstatné ve věcech. Pozorný pohled na svět doplňuje úzký kontakt s výtvarnými materiály a nástroji. Překonává překážky, vyrovnává se s citlivou kritikou.

Žák:

- zvládne práci samostatně i v kolektivu, přispěje ke skupinové tvorbě
- rozpozná základní materiály (papír, plátno, vlnu, drát, dřevo, keramickou hmotu)
- použije správně základní výtvarné nástroje (tužka, dřívko, pero, fixy, štětce)
- pochopí rozdíl realita – fantazie a vědomě ji vyjádří ve své tvorbě
- zvládne pracovat se skvrnou a linií
- dokončí svou práci
- přijme práci spolužáků a přijme jiný názor

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- namíchá barvy ze základních barev (vodové barvy, tempera)
- uchopí správně v ruce základní výtvarné nástroje
- zvládne experimentovat při výtvarných hrách s doposud poznaným výtvarným materiálem a nástroji
- k řešení výtvarného námětu využije doposud poznané výtvarné techniky
- vcítí se a prožije různá předložená témata
- vytvoří výtvarnou práci na témata sobě blízká, která jsou mu předložena učitelem

2. ročník

Žák:

- zvládne experimentovat s výtvarnými prostředky a elementy
- se zapojí do výtvarných projektů
- zvládne ohodnotit spolužáky a jejich výtvarný názor
- uplatní dosavadní výtvarné zkušenosti v nových souvislostech

- vyjádří v kresbě a malbě prostor a pohyb
- hravou formou vytvoří kompozici z různých materiálů a využije jejich strukturální vlastnosti

3. ročník

Žák:

- rozliší teplé a studené barvy
- si osvojí pojmy – kresba, malba, grafika
- uplatní v malbě prostorové zákonitosti
- v grafických technikách (linoryt) vědomě využije střídání černé a bílé plochy a odpoutá se od zbytečných podrobností
- použije v plošné tvorbě působení linií a křivek (klidná – dynamická), tvarů, kontrastů a barev

4. ročník

Žák:

- převede do malby své nejbližší okolí (pohled z okna, můj pokoj)
- vystihne podstatu námětu u ilustrace k textu
- v plenéru zaznamená přepis krajiny a barevnost podřídí realitě
- obohatí malbu dekorativními prvky
- jednoduchým způsobem obhájí své výtvarné řešení námětu

5. ročník

Žák:

- porovná po zhlédnutí výstavy své názory s učitelem
- při zvolení postupu práce na výtvarném tématu využije dosavadní zkušenosti s výtvarnými technikami a materiály
- vědomě použije experimentu s materiálem a technikou
- vyjádří náměty z historie, folklóru, sociální problematiky a z osobního prožitku
- použije k popisu činností základní výtvarné pojmy

6. ročník

Žák:

- sebekriticky zhodnotí svou práci a prodiskutuje zvolený postup
- si práci samostatně rozvrhne a naplánuje
- osobitě vyřeší výtvarný problém – námět s využitím doposud získaných zkušeností

- při své tvorbě cíleně použije vhodné materiály, výrazové vlastnosti barev a linií, což vyúsťuje v osobitý projev

7. ročník

Žák:

- si svou práci naplánuje a zrealizuje
- použije základní výtvarné pojmy při obhajobě svého postupu
- při své tvorbě využije dekorativní techniky (koláže, frotáže, tupování, batikování atd.) a provede s nimi experiment při řešení výtvarného problému
- pozná výtvarné materiály, vědomě je použije a záměrně je využije při práci a zorientuje v základních výtvarných technikách (kresba, malba, grafika, dekorativní techniky)
- uplatní ve své práci náměty z historie

Předmět Prostorová tvorba (PT):

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- zpracuje zadané téma podle své fantazie
- vyjádří výtvarně charakter objektu (malý – velký, hladký – hrubý, …)
- uplatní dekor na povrchu výtvarného díla (škrábání, prořezávání atd.)
- ztvární svůj výtvarný záměr v prostorovém i reliéfním pojetí
- zvládne výstavby jednoduchého tvaru

2. ročník

Žák:

- dodrží správné zacházení s pomůckami podle poučení
- rozpozná a rovnoměrně nanese glazury na keramiku, barvu na papírové objekty atp.
- vyřeší členitost prostorového objektu se zřetelem na stabilitu
- prokáže respekt při práci s keramickou hmotou a jejím k technologickým vlastnostem a námět přizpůsobí materiálu
- uplatní více pohledového přístupu a systematického otáčení k tvarování objektu

3. ročník

Žák:

- připraví si materiál k tvorbě (upraví pracoviště)
- v užité tvorbě zvládne složitější tvar a jeho konstrukci
- dodrží pravidla při tvorbě užitkové keramiky (např. kde umístit ucho hrnku, jak vytvořit víčko atd.)
- si osvojí bezpečnost používání nástrojů (špachtle, očka, nože)
- vymodeluje jednoduché tvary (písmena, suchý list, plastický ornament)
- ve figurální tvorbě zachytí pohyb

4. ročník

Žák:

- vyjádří při tvorbě kontrasty (tvar rostoucí – vadnoucí, hladký – hrubý)
- sestaví řešení a postup své práce (poradí se s učitelem)
- vytvoří řadu objektů na sebe navazujících, ale s rostoucí náročností – v užitkové tvorbě (miska, hrnek, konvice) i ve figurální (zvíře, postava, postava v pohybu)
- provede plastický experiment na architektonické podněty vycházející z historie (modelování architektonického fragmentu)

5. ročník

Žák:

- v sochařském pojetí tvorby cíleně uplatní naučené postupy (pozorování, otáčení objektu, měření, odebírání a přidávání materiálu)
- rozliší studijní modelování /dle předlohy) a vlastní volnou tvorbu
- vymodeluje složitější tvary podle modelu
- své návrhy vytvoří s ohledem na specifika hmoty (plastičnost, pevnost, hutnost)
- vymodeluje architektonické prvky (barokní, secesní ornament)

6. ročník

Žák:

- pochopí problematiku prostorového vytváření komplexně v širších souvislostech (rizika nestejnoměrného sušení, skryté praskliny, špatné vrstvení glazury atd.)
- naplánuje postup od návrhu k realizaci (příprava materiálu, tvarování, spojování, sušení, retušování)
- napodobí model v reálné velikosti (příprava k talentovým zkouškám), kladen je důraz na správné proporce
- vystihne odlišné povrchové struktury (např. vlasy, kůži, srst, kůru atd.)

7. ročník

Žák:

- vymodeluje zvíře, ruku, hlavu v reálné velikosti modelu (příprava k talentovým zkouškám), optická shoda modelu a studie se sbližuje
- uplatní redukci výšek u reliéfu při studijním modelování (plastický přepis skutečnosti)
- vyjádří svůj výtvarný záměr v sochařském prostorovém i reliéfním pojetí
- obhájí svůj výtvarný záměr, námět a zpracování

Předmět Objektová a akční tvorba (OAT):

Základní studium I. stupně

5. ročník

Žák:

- pojmenuje nové směry ve výtvarném umění a pochopí jejich význam
- samostatně vytvoří vlastní práci ve zvoleném výtvarném směru

6. ročník

Žák:

- zvládne spolupracovat na společném úkolu
- volně v tvorbě provede interpretaci pojmů objektového a akčního umění

7. ročník

Žák:

- se oprostí od vlivů různých směrů
- si zvolí svůj vlastní způsob projevu a zdokumentuje jej

Předmět Výtvarná kultura (VK):

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- při motivaci nebo hodnocení se setká s ukázkami uměleckých děl
- prozkoumá vzájemný vliv slova a obrazu v knížkách pro děti (ilustrace)

- rozpozná jemu dostupné oblasti umělecké tvorby (pravěk, malířskou expresi)

2. ročník

Žák:

- ve výtvarných reprodukcích rozpozná různorodost výtvarného vyjádření
- prozkoumá výraz užitých materiálů v malbě nebo plastice
- objeví vizuální kvality ve svém okolí a porovná je s jejich ztvárněním
- zpracuje parafrázi vlastní tvorbou reprodukci uměleckého díla

3. ročník

Žák:

- spojí téma výtvarných řad a projektů a výtvarného umění, dá si do souvislosti informace o umění
- porovná různé oblasti výtvarného umění, rozpozná různorodost výtvarného vyjádření, pojmenuje ji svými slovy
- pro parafráze zvolí výřezy a detaily
- prozkoumá výskyt výtvarných jevů ve svém okolí (barvy, linie, tvary, struktury, objemy)

4. ročník

Žák:

- pozná dějiny umění, zkombinuje je s průřezovým poznáváním výtvarné kultury podle potřeb projektové výuky
- provede experiment s parafrázemi uměleckých děl, uvědomí si inspirační zdroje
- najde paralely mezi vlastní a uměleckou tvorbou, otevře se myšlenkám a vyjadřování druhých

5. ročník

Žák:

- při hledání informací a ukázek výtvarné kultury využije internet
- odvodí v reprodukci základní kompoziční prvky, provede experiment s analýzou uměleckého díla
- popíše svými slovy svůj vztah k výtvarnému umění
- provede experiment s parafrázováním reprodukcí, při parafrázování reprodukcí proměňuje jejich vlastnosti (barevnost, struktury)

6. ročník

Žák:

- podle potřeb projektové výuky průřezově pozná výtvarnou kulturu, své poznatky zařadí do historického přehledu

- porovná a popíše vlastními slovy roli výtvarných prvků v díle dvou autorů (role světla, barvy, prostoru)
- uplatní internet při vyhledávání reprodukcí a informací (např. o českých nebo zahraničních tvůrcích animací), zanalyzuje užité prostředky, vyhledá vztah mezi obsahem a formou aj.
- samostatně navštíví výstavy a popíše své zážitky

7. ročník

Žák:

- aktivně se seznámí s historií a současností výtvarného umění, zorientuje se v uměleckých slozích a směrech, použije základní výtvarné pojmy, na základě individuálních zkušeností a diskuzí si utvoří vlastní výtvarný názor
- vymezí oblasti umění, kterým dává přednost
- osvojí si základní výtvarnou terminologii
- uzná odlišné výtvarné názory a individuálně si vybere podněty z různých oblastí světové kultury

Základní studium I. stupně žák ukončí výstavou prací, kde prezentuje své výtvarné a výrazové dovednosti získané studiem výtvarného oboru ZUŠ.

Předmět Plošná tvorba (PT):

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- použije výtvarné pojmy
- rozliší a pojmenuje základní výtvarné techniky
- samostatně si zvolí téma práce a prosadí si jej
- použije dosud poznané výtvarné techniky a provede výtvarný experiment
- vyjádří se výtvarnou tvorbou k aktuálnímu dění

2. ročník

Žák:

- použije písmo jako grafický prvek
- dodrží harmonické vyvážení kompozice
- využije inspirace pro svou tvorbu v historii, hudbě, literatuře
- navštíví výstavy a zaznamená kulturní život nejen ve svém okolí

- ve své tvorbě zareaguje na dané téma osobitým výtvarným projevem
- nakreslí v plenéru složitější kompozice

3. ročník

Žák:

- využije zkušenosti s grafickými programy a jejich možnostmi ve své tvorbě
- kompozici zvolí cíleně
- komplexně pochopí výtvarné techniky, graficky zpracuje návrhy (pozvánky, přání, plakáty), rozpozná funkčnost a účelnost svých návrhů
- výtvarný problém vyřeší i za pomoci elektronických médií tak, aby výstižně vyjádřil svůj názor
- zanalyzuje současné kulturní dění (výstavy, filmy, hudbu, divadlo)
- zvládne různé výrazové možnosti – abstrakce, stylizace, realistická tvorba

4. ročník

Žák:

- samostatně si zvolí námět, techniku, postup a obhájí si jej
- vystihne výrazně svou myšlenku v plošné i prostorové tvorbě
- zkoriguje barevné tvary a linie
- použije perspektivu ve své tvorbě
- zachytí současnou kulturu a ve své tvorbě na ni zareaguje
- aktivně se zapojí do akcí školy a pomůže při přípravě a instalacích
- výtvarné umění přijme jako formu sebevyjádření
- obhájí své výtvarné řešení – sebehodnocení

Předmět Prostorová tvorba:

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- ovládne proporce postavy v různých pozicích
- důrazně dodrží proporce při modelování tvarů
- zachytí detail přírodnin
- vymodeluje užitou keramiku
- vystihne různorodost a vhodnost materiálů k danému tématu

2. ročník

Žák:

- ovládne prostorovou kompozici abstraktních forem, v užité prostorové tvorbě ji zvládne aplikovat na užitnost předmětů
- vytvoří design předmětů dle vlastního výběru
- vytvoří model vlastního architektonického prostoru

3. ročník

Žák:

- vymodeluje postavu v pohybu dle modelu či předlohy
- použije stylizaci a výtvarnou zkratku
- vystihne nejen správné proporce, ale i typ a podobu modelu
- v keramice zvládne točení na kruhu, odlévání do formy, glazování a vytvoří vlastní design užité keramiky

4. ročník

Žák:

- vytvoří prostorovou abstraktní kompozici pro otevřený prostor
- začlení sochu do veřejného prostoru
- individuálně si zvolí téma a techniku absolventské práce

Předmět Výtvarná kultura:

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- prohloubí své znalosti výtvarného umění z I. stupně, dá si do souvislosti všechny předchozí zkušenosti a znalosti výtvarného umění a výtvarného jazyka
- rozliší popisnost a imaginativnost v malířském umění
- zformuluje svá hodnotící hlediska
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem

2. ročník

Žák:

- otevře se postojům k umění a k navazujícím myšlenkám druhých
- zorientuje se v dějinách umění, ověří si principy perspektivního vyjádření prostoru
- zformuluje své postoje k modernímu umění

- z vlastního zájmu navštíví výstavy a kulturní památky

3. ročník

Žák:

- prozkoumá na internetu okolnosti vztahující se k tématu vlastního výtvarného projektu
- doplní si své znalosti moderního umění (například zaznamená vývoj moderního umění a architektury, vyhledá ji ve svém okolí, pořídí si fotodokumentaci)
- vybere si okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou inspiraci nebo profesionální přípravu
- výtvarný jazyk uplatní s porozuměním a vytvoří si poučený náhled na výtvarná díla, pojmenuje, porovná, zhodnotí

4. ročník

Žák:

- zorientuje se v hlavních rysech historického vývoje uměleckých slohů a směrů, projeví zájem o vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění, zaznamená je v širších souvislostech, samostatně vyhledá náměty a inspiraci z různých oblastí světové kultury a vědy, individuálně si z nich vybere podněty pro svou tvorbu
- zformuluje a obhájí své názory, zapojí se do diskuze, přijme různá hlediska, poučí se z nich
- odprezentuje práci vlastní i druhých, zvolí vhodné formy adjustace a výstavní koncepce

Základní studium II. stupně žák ukončí výstavou prací, kde prezentuje své výtvarné a výrazové dovednosti získané studiem výtvarného oboru ZUŠ.

Nepovinný předmět Figurální kresba:

Základní studium I. stupně

5. ročník – 7. ročník

Základní studium II. stupně

1. ročník – 4. ročník

Žák:

- osvojí si pomocí studijní kresby znalost lidské postavy od skeletu po svalové tvarosloví
- pochopí proporce muže, ženy a rozdíly v jejich anatomii
- osvojí si základní znalosti stavby lidské postavy

- uplatní systém měření, proporcí a vibrování
- upevní si zásady stavby
- ovládne základní tělesné proporce
- seznámí se s různými technikami stínování
- seznámí se s tvorbou a principy kresebných anatomických zkratek
- naučí se rychle zachytit záznam pohybu lidské postavy
- rozvine svou znalost anatomie
- zdokonalí kresebnou techniku
- naučí se řešit kresbu jako celek
- zdokonalí se v chápání kompoziční dynamiky pohybu
- naučí se samostatně pracovat a uvažovat nad jím zvoleným námětem, jehož rozpracováním získává tvůrčí jistotu k realizaci díla
- zpracuje kresbu podle modelu
- pochopí principy kompozice a dynamiku výrazu
- pochopí principy stylizace a abstrakce, stavbu kompozice a výrazovost kresebné techniky
- ověří si získané schopnosti a dovednosti ve vzájemném porovnání všech studijních zaměření na stejném, komisionálně hodnoceném úkolu

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Postupové a závěrečné zkoušky

Přípravné studium

1. – 2. ročník

<u>Postupová zkouška</u>:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáků

Základní studium I. stupně

1. – 6. ročník

<u>Postupová zkouška</u>:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáků

7. ročník

Závěrečná zkouška:

- základní studium I. stupně ZUŠ žák ukončí společnou výstavou svých absolventských prací, kde prokáže a uplatní své zkušenosti a znalosti získané během studia ve výtvarném oboru

Základní studium II. stupně

1. – 3. ročník

Postupová zkouška:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáků

4. ročník

Závěrečná zkouška:

- základní studium I. stupně ZUŠ žák ukončí společnou výstavou svých absolventských prací, kde prokáže a uplatní své zkušenosti a znalosti získané během studia ve výtvarném oboru

Studium pro dospělé

Postupová zkouška:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáků

5.2.1.3. Studijní zaměření – Tvůrčí fotografie a Nová média

Studijní zaměření Tvůrčí fotografie a Nová média nabízí žákům základy fotografování a později proniknutí do fotografie výtvarné, dokumentární a reportážní. Rozvíjí jejich estetické cítění, smyslové vnímání. Vede ke komunikaci a toleranci při pohledu na práce jiných spolužáků. Pokročilejším nadaným žákům poskytuje prohloubení technických znalostí a širší vnímání výtvarného vyjádření, pro přípravu k dalšímu studiu fotografie na střední a vysoké škole.
Obor Tvůrčí fotografie poskytuje tvůrčí volnost k sebevyjádření, ale zároveň klade důraz na sebekázeň. Každoročně se žáci zúčastňují jednotlivě i kolektivně fotografických soutěží a prezentují své práce společnou výstavou na konci školního roku.
Žací se v průběhu studia seznámí s historickou fotografickou technikou, kdy se na klasický světlo-citlivý materiál v podobě filmových svitků a kinofilmů zaznamenává obraz pomocí analogového fotoaparátu. Filmový materiál posléze prochází chemickým zpracováním, tzv. vyvoláním a následně zvětšením na filmový papír.

Úkolem výuky je snaha o působení na všechny složky intelektu osobnosti, rozvíjení výtvarného cítění a myšlení žáků, schopnost vyjádření se za pomoci klasických i moderních fotografických technik.

5.2.1.3.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník	2. ročník
Fotografická tvorba a Nová média	3	3
Celkem hodin týdně	**3**	**3**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Fotografická tvorba a Nová média	0,5	0,5	1	2	2	2	2,5
Výtvarná příprava	2,5	2,5	2	1	1	1	0,5
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Očekávané výstupy jsou stanoveny třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	Přípravné studium (PS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Fotografická tvorba a Nová média	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Výtvarná příprava	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Poznámky k učebnímu plánu:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření a prokáže mimořádné předpoklady ke studiu, může být ředitelem školy na základě doporučení učitele navýšena hodinová dotace na 1,5 hodiny
- výuka probíhá v rozsahu 3 vyučovacích hodin;
- vyučování se organizuje ve skupině 5–9 žáků;
- starší žáci, kteří neodpovídají věkem 1. ročníku I. stupně, mají 14 let a začínají s výukou tvůrčí fotografie a nová média, mohou být zařazení do přípravného ročníku II. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět Fotografická tvorba a Nová média:

Svou dostupností je fotografie vhodná jako prostředek pro poznávání dalších forem výtvarného jazyka. Osou tvorby žáků je zpočátku zejména bezprostřednost prožívání a vyjadřování pomocí a prostřednictvím techniky. Převažují spontánní, objevné nebo hravé činnosti s přesahem k vědomému použití, při nichž se žáci seznamují s vlastnostmi fotografie analogové a fotografie jako média. Později jsou žáci vedeni k dalšímu rozvíjení a získávání dovednosti vidět, viděné zobrazit a realizovat, nutnosti získání praxe v zacházení s technikou v různých prostředích a posilování vlastní vizuální vnímavosti a invence.

Předmět – Výtvarná příprava:
Obsahová náplň předmětu Výtvarná příprava je v 1. – 3. ročníku I. stupně do značné míry totožná s náplní studijního zaměření Základního studia výtvarného oboru. Ve 4.–7. ročníku je zaměřena více s ohledem na specifika fotografie. Ve II. stupni je realizována jako přípravná fáze předmětu Fotografická tvorba a nová média.

Vzdělávací obsah:
Předmět – Fotografická tvorba a Nová média (FT):

Přípravné studium

1. a 2. ročník

Žák:

- manipuluje s fotoaparátem dle pokynů
- spontánně vyfotografuje s pomocí automatického režimu digitálního fotoaparátu
- vytvoří fotografie dle zadaných témat ve skupině i samostatně
- nalezne vhodná témata k fotografování (sestavení zátiší apod.)
- se seznámí s barevnou i černo-bílou fotografií
- fotografie uloží v PC do svých složek
- zvládne jednoduchou úpravu fotografie v počítači (jas, kontrast, sytost)
- naučí se pracovat s manuálním režimem fotoaparátu (iso, clona, čas)
- vyřeší jednoduché úkoly – zátiší, portrét, figura

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- spontánně vyfotografuje pomocí automatického programu digitálního fotoaparátu
- vyfotografuje s pomocí učitele samostatně i ve skupině
- vytvoří fotogram
- zvládne manipulaci s analogovým fotoaparátem
- vyvolá fotografie v temné komoře pomocí chemie

2. ročník

Žák:

- intuitivně zvládne komponovat převážně na střed obrazu
- s pomocí učitele uloží fotografie do složek v PC
- vytvoří krátké prezentace vytvořené v jednoduchém počítačovém editoru
- použije fotoaparát, mobilní telefon nebo tablet k zachycení momentek
- využije jednoduché mobilní aplikace k jednoduchým úpravám fotografií (přidání loga nebo písma do fotografie)
- spustí prezentace v TV, na počítači nebo notebooku
- vytvoří fotogram
- zvládne manipulaci s analogovým fotoaparátem
- vyvolá fotografie v temné komoře pomocí chemie

3. ročník

Žák:

- fotograficky vyjádří dílčí části zadaných výtvarných úkolů

- s pomocí učitele provede základní výběr (rozhodující je ostrost obrazu) fotografií v dostupném počítačovém editoru
- naváže spolupráci s ostatními žáky
- vytvoří krátká animační videa, gify
- vyfotografuje předmět, kterým pohybuje
- vytvoří animace a gify na zadané téma
- vytvoří s pomocí učitele náročnější technologie a postupy tvorby
- vytvoří fotogram
- zvládne manipulaci s analogovým fotoaparátem
- vyvolá fotografie v temné komoře pomocí chemie

4. ročník

Žák:

- pozná a přijme základní pravidla vzniku obrazu pomocí fotografického aparátu (například zda viděné souhlasí s výběrem v hledáčku nebo na displeji, ruka bez pohybu při manipulací se spouští, zvolí vhodné vzdálenosti snímaného objektu v souvislosti zejména s ostrostí obrazu závislou mimo jiné na technických parametrech aparátu)
- prozkoumá varianty fotografického úkolu
- rozpozná nekvalitní fotografii (např. neostrost, chybu v kompozici) v závislosti na tématu a situaci
- k fotografování využije volič režimů nejen v oblasti auto
- fotografie uloží a zorganizuje do složek
- samostatně vyhledá podněty a nápady na tvorbu vlastního videa nebo gifu
- vloží do videa text, titulky
- vytvoří grafickou a estetickou prezentaci podle svých představ
- vytvoří fotogram
- zvládne manipulaci s analogovým fotoaparátem
- vyvolá fotografie v temné komoře pomocí chemie

5. ročník

Žák:

- uplatní znalosti o vzniku fotografického obrazu v závislosti na podmínkách (např. světelných, materiálně-technických)
- vědomě se zaměří na kompozici obrazu v souvislosti s tématy (např. portrét, krajina, detail)
- vyfotografuje samostatně, vyhledá vlastní individuální pohledy, přijme korekci učitele
- v počítačovém editoru zpracuje fotografie samostatně (zejména provede výběr a ořeže je)
- použije videokameru
- natočí videa (a uplatní základní techniky a principy, které již zvládl)

- vytvoří fotogram
- zvládne manipulaci s analogovým fotoaparátem
- vyvolá fotografie v temné komoře pomocí chemie

6. ročník

Žák:

- pozná a využije rozdílnost práce v ateliéru a plenéru (např. možnost aranžování, použití rekvizit, podkladů, nekonečného pozadí, zaměří se například na práci se světlem nebo daným místem)
- v závislosti na objektu a tématu zváží různé možnosti a úhly pohledu (např. volbu stanoviště, vzdálenosti, změnu horizontu, změny barev v závislosti na světle)
- v dostupném počítačovém editoru provede kombinované úpravy obrazu, podporující jeho kvalitu
- zvládne práci s fotoaparátem a videokamerou
- zorientuje se v počítačových editorech a grafických programech
- natočí krátký videozáznam, sestříhá ho a přepíše jeho časovou osu
- upraví videozáznamy bez pomoci učitele (text, zvuk apod.)
- vytvoří fotogram
- zvládne manipulaci s analogovým fotoaparátem
- vyvolá fotografie v temné komoře pomocí chemie

7. ročník

Žák:

- využije fotografického přístroje jako prostředku vyjádření a uskuteční samostatný fotografický počin
- rozpozná, pojmenuje a použije obrazotvorné prvky fotografie (např. světlo, čas, clona, ostrost, kompozice)
- přistoupí k tvorbě poznáváním i sebepoznáváním, podle svých individuálních schopností si stanoví dílčí cíle, které dokáže zrealizovat
- uplatní základní techniky fotografie s využitím dostupných moderních technologií
- zachytí smyslové podněty a vědomě je převede do vizuální formy prostřednictvím fotografického jazyka, zakomponuje práci s fantazií nebo realitou, zkomponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy, promění běžné v nezvyklé
- aktivně se seznámí s historií a současností výtvarného umění a fotografie, zorientuje se v uměleckých slozích a směrech, použije základní výtvarné pojmy, na základě individuálních zkušeností a diskuzí si utvoří vlastní názor
- vyhledá informace, přijme odlišné výtvarné – fotografické názory
- využije základní techniky fotografie s využitím veškeré moderní technologie
- propojí fotografii, video, text i hudbu a tímto vytvoří nový koncept
- aktivně se zapojí na realizaci výstav (sám nainstaluje svou prezentaci)
- vyjadřuje se ke své vlastní tvorbě
- prohlubuje své znalosti o historii a současné tvorbě výtvarného umění

- zaznamená současnou tvorbu nových médií a jejich multimedialitu
- vyhledá potřebné informace na internetu
- vytvoří fotogram
- zvládne manipulaci s analogovým fotoaparátem
- vyvolá fotografie v temné komoře pomocí chemie

Předmět – Výtvarná příprava (VP):

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- výtvarná témata zpracuje převážně se spontánním a osobitým podílem vlastní fantazie
- při hře se zapojí do aktivního poznávání výtvarných technik
- nakreslí tužkou, rudkou, tuší, namaluje temperovou a vodovou barvou

2. ročník

Žák:

- rozpozná rozdílné stopy nástrojů a jejich vyznění v ploše i v hmotě
- provede výtvarný experiment
- přijme práci ve skupině
- pozná tvorbu různých výtvarných tvůrců

3. ročník

Žák:

- rozliší obrazotvorné prvky plošného vyjadřování (například bod, linie, tvar, plocha, barva), jejich vlastnosti a vztahy (například shoda, kontrast, opakování, rytmus)
- použije škálu čistých barev
- zaznamená odpověď materiálu na mačkání, trhání, rytí, prořezávání, vrstvení atd.
- zachytí podněty motivované výtvarnou kulturou

4. ročník

Žák:

- uvědomí si základy kompozice a použije je v plošné tvorbě i ve fotografii
- spojí různé materiály, nalezne výtvarné, asociační a další hodnoty
- vyjmenuje pomůcky, materiály a základní techniky, které zná a užívá
- podle potřeby naváže spolupráci s ostatními ve skupině
- využije své znalosti s tvorbou výtvarných tvůrců a použije ji ve své práci

5.ročník

Žák:

- uvědomí si rozdíl mezi plochou, na které provede práci, a objemem předmětů v reálu, všimne si rozdílů například mezi „blízko a daleko“, „světlo a stín“ a jejich význam pro užití ve fotografii
- vytvoří jednoduché skici, případně studie související s tématem fotografie
- použije základní pracovní postupy modelování a tvarování
- připraví si jednoduché rekvizity, vytvoří podmínky pro fotografování

6. ročník

Žák:

- nalezne vlastní východiska pro řešení zadaného fotografického úkolu
- rozpozná vizuální hodnotu různých struktur a povrchů
- vytvoří jednoduché scénáře pro fotografické téma například formou koláží
- zkombinuje základní výtvarné techniky
- inspiraci načerpá z různých období výtvarné kultury

7. ročník

Žák:

- přistoupí k tvorbě poznáváním i sebepoznáváním, podle svých individuálních schopností si stanoví dílčí cíle, které zrealizuje
- pozná a vědomě použije obrazotvorné prvky plošného i prostorového vyjádření (bod, linie, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barva, textura atd.), jejich vlastnosti a vztahy (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb, proměna v čase atd.) a jejich účinky porovná a zhodnotí
- využije základní techniky vizuálně obrazného sdělení, prostorových činností včetně objektové a akční tvorby s využitím klasických i moderních technologií
- zachytí smyslové podněty a vědomě je převede do vizuální formy prostřednictvím výtvarného jazyka, zakomponuje práci s fantazií nebo realitou, zkomponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy, proměňuje běžné v nezvyklé
- použije materiály, nástroje, přístroje a vybavení, dodrží vymezená pravidla
- aktivně se seznámí s historií a současností výtvarného umění, zorientuje se v uměleckých slozích a směrech, použije základní výtvarné pojmy, na základě individuálních zkušeností a diskuzí si utvoří vlastní názor
- zaznamená odlišné výtvarné názory a individuálně si vybere podněty z různých oblastí světové kultury

Základní studium I. stupně žák ukončí výstavou fotografií, kde prezentuje své výtvarné a výrazové dovednosti získané studiem výtvarného oboru ZUŠ.

Předmět Fotografická tvorba a Nová média:

Přípravné studium II. stupně

Žák:

- osvojí si základy fotografické tvorby
- nastaví fotoaparát a samostatně zkomponuje na střed obrazu
- získá přehled o technikách a historii fotografie
- se seznámí s fotografickou prací na PC, samostatně se při práci rozhodne a tvoří
- vytvoří animaci, video, prezentaci, upraví fotografie
- své práce zkonzultuje a poradí se s pedagogem (zastává již svůj postoj, názor)

Základní studium II. stupně

1.ročník

Žák:

- se obeznámí s manuálem vlastního přístroje
- využije možnosti digitální fotografie daných nejen vlastní schopností „fotografického vidění“ ale i technickými parametry přístroje (např. možnosti nabídky a nastavení v menu aparátu, objektivů a jejich vlastností, použití datových informací, histogramu, indikátorů)
- využije technické možnosti digitálního fotoaparátu
- zorientuje se v manuálním nastavení čas, clona, iso
- převede fotografie do počítače a následně je i upraví
- ovládne ve fotoaparátu možnosti videa
- spontánně natočí video momentky
- použije externí disky, flash-disky pro editaci a uchovávání fotografií
- zvládne samostatnou práci v temné komoře
- zvládne manipulaci s fotoaparátem na kinofilm
- zorientuje se v sériové fotografii, která je vyvolávána pomocí chemie a zvětšovacího přístroje
- vyvolá kinofilm a zvětší fotografii na světlo-citlivý papír

2. ročník

Žák:

- podle svých schopností pochopí téma, prodiskutuje ho, nalezne vlastní varianty, přijme korekci učitele
- provede různé funkční úpravy fotografického obrazu v dostupných počítačových editorech
- použije k úpravě fotografií a videí dostupný počítačový editor určení k retušování fotografií a pro tvorbu animací

- zorientuje se ve výtvarném umění, získá celkový přehled o výstavách a pozná současné autory a jejich tvorbu
- zvládne samostatnou práci v temné komoře
- zvládne manipulaci s fotoaparátem na kinofilm
- zorientuje se v sériové fotografii, která je vyvolávána pomocí chemie a zvětšovacího přístroje
- vyvolá kinofilm a zvětší fotografii na světlo-citlivý papír

3. ročník

Žák:

- použije fotoaparát s ohledem na motiv, (například zátiší, portrét, reportáž, místopis, popis předmětu, makrofotografie) možnosti a způsoby jeho zobrazení (např. využije znalosti o zdrojích a účincích světla, zvolí prostředí a děje, pracuje s horizontem, využije makrofotografii)
- uplatní znalosti o různých podmínkách při fotografování (např. umělé a přirozené zdroje světla zdroje světla v ateliéru, plenéru; denní a noční osvětlení; přírodní podmínky; sociální a společenské okolnosti)
- vytvoří sám a svou tvorbu odprezentuje a zkonzultuje s učitelem
- svou tvorbu uloží a odprezentuje na svých webových stránkách
- vyjádří svůj názor a koncept ve videoartu
- použije ke svému konceptuálnímu vyjádření umělecké disciplíny performance nebo happening
- zvládne samostatnou práci v temné komoře
- zvládne manipulaci s fotoaparátem na kinofilm
- zorientuje se v sériové fotografii, která je vyvolávána pomocí chemie a zvětšovacího přístroje
- vyvolá kinofilm a zvětší fotografii na světlo-citlivý papír

4. ročník

Žák:

- samostatně vyřeší výtvarné a fotografické problémy, provede experimenty, předloží argumenty, zúčastní se diskuze, přijme různá hlediska, poučí se, obhájí nebo změní vlastní postup, přispěje k utváření pravidel týmové spolupráce
- z různých úhlů zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy, projeví schopnost konceptuálního myšlení z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí; přidělí hlubší myšlenkový význam akcím, objektům a instalacím; na úrovni samostatně pojaté tvorby se stane nezávislou, samostatnou osobností
- osvojí si obrazotvorné prvky plošného, prostorového i fotografického vyjádření, jejich výtvarné a výrazové vlastnosti a vztahy; správně použije odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti
- zorientuje se v hlavních rysech historického vývoje uměleckých slohů a směrů, projeví zájem o vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění, znalosti použije v širších souvislostech, samostatně vyhledá náměty a inspiraci z různých

oblastí světové kultury a vědy, individuálně si z nich vybere podněty pro svou tvorbu
- zpracuje a upraví fotografický obraz v dostupných počítačových programech
- zvládne samostatnou práci v temné komoře
- zvládne manipulaci s fotoaparátem na kinofilm
- zorientuje se v sériové fotografii, která je vyvolávána pomocí chemie a zvětšovacího přístroje
- vyvolá kinofilm a zvětší fotografii na světlo-citlivý papír

Předmět – Výtvarná příprava (VP):

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:
- použije základní techniky plošné tvorby, s problematikou úkolu se seznámí např. formou přípravných studijních prací zkoumajících nejen realitu, ale i možnosti vzniku různých variant výtvarného úkolu
- osvojí si výtvarná pojmosloví, zvolí vhodné nástroje

2. ročník

Žák:
- vědomě uplatní prvky prostorového vyjádření (tvar, objem, plocha, prostor, světlo, textura atd.), jejich vlastnosti a vztahy (shoda, podobnost, kontrast, rytmus, struktura atd.) a jejich účinky porovná, zhodnotí a využije i pro fotografii
- zúčastní se diskuze a zhodnotí práci svou i svých spolužáků, přijme jiný názor
- seznámí se s historií a současností výtvarného umění, utvoří si vlastní výtvarný názor

3. ročník

Žák:
- vědomě uplatní výtvarné, výrazové a kompoziční vztahy a osobitě je využije
- použije vizuální znaky a symboly
- zachytí psychologické účinky např. světla, barev
- zorientuje se v základní problematice výtvarné kultury

4. ročník

Žák:
- samostatně vyřeší výtvarné problémy, provede experimenty, zformuluje argumenty, zúčastní se diskuze, přijme různá hlediska, poučí se, obhájí nebo změní vlastní postup, přispěje k utváření pravidel týmové spolupráce

- použije vizuální znaky a symboly, využije analýzu, syntézu, parafrázi, posuny významu, abstrahování; rozliší a propojí obsah a formu, vědomě uplatní výrazové a kompoziční vztahy a osobitě je zapracuje
- z různých úhlů prozkoumá podoby světa a mezilidské vztahy, projeví schopnost konceptuálního myšlení z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí; přidělí hlubší myšlenkový význam akcím, objektům a instalacím; na úrovni samostatně pojaté tvorby se stane nezávislou, samostatnou osobností
- zformuluje a obhájí své názory, zúčastní se diskuze, přijme různá hlediska, poučí se z nich; odprezentuje práci vlastní i druhých, zvolí vhodné formy adjustace a výstavní koncepce
- osvojí si obrazotvorné prvky plošného, prostorového i fotografického vyjádření, jejich výtvarné a výrazové vlastnosti a vztahy; správně použije odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti

Základní studium II. stupně žák ukončí výstavou fotografií, kde prezentuje své výtvarné a výrazové dovednosti získané studiem výtvarného oboru ZUŠ.

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Postupové a závěrečné zkoušky

Přípravné studium

1. – 2. ročník

<u>Postupová zkouška</u>:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáků

Základní studium I. stupně

1. – 6. ročník

<u>Postupová zkouška</u>:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáků

7. ročník

Závěrečná zkouška:

- základní studium I. stupně ZUŠ žák ukončí společnou výstavou svých absolventských prací, kde prokáže a uplatní své zkušenosti a znalosti získané během studia ve výtvarném oboru

Základní studium II. stupně

1. – 3. ročník

Postupová zkouška:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáků

4. ročník

Závěrečná zkouška:

- základní studium II. stupně ZUŠ žák ukončí společnou výstavou svých absolventských prací, kde prokáže a uplatní své zkušenosti a znalosti získané během studia ve výtvarném oboru

Studium pro dospělé

Postupová zkouška:

- závěrečná práce uložena ve složkách žáka

5.2.2. Vzdělávací oblast recepce a reflexe výtvarného umění

Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Recepce a reflexe výtvarného umění jsou v I. a II. stupni Základního studia zahrnuty ve vzdělávací oblasti Výtvarná kultura. Snažíme se působit na všechny složky intelektu osobnosti žáka, na osvojení si rozličných výtvarných pojmů a technik uměleckého projevu ať už klasických, moderních či netradičních, na rozvíjení výtvarného cítění a myšlení, které je základem výtvarné komunikace. Výuka výtvarné kultury, zahrnuje také poznávání jednotlivých uměleckých slohů a stylů, umělců a osobností od dob minulých až po současnost.

5.3. TANEČNÍ OBOR

Pohyb odedávna patří ke všemu živému, ale hlavně k vývoji lidské civilizace a lidstva vůbec. Kořeny tance můžeme hledat již v pravěku. Právě africké tance a hudba jsou vlastně předchůdci kupříkladu dnešního hip hopu nebo jazzu. Tanec jako samostatná složka je neverbální vyjadřovací prostředek k rozmanitým, mnohotvárným a proměnlivým vyjádřením daného obsahu. Současně má však přísný řád, jehož osvojení a respektování je podmínkou kultivovaného, harmonického a individuálního projevu. Pohybové vyjádření je také soustavou citového vnímání různých aspektů, které by měly vycházet k divákovi, tak aby i on pochopil, co tanečník nebo choreograf chtěl vyjádřit. Rozvoj různých specifických tanečních technik pomáhá pochopit podstatu anatomického postavení našeho těla, které nám dává otázku, kam až tanečník může posunovat své možnosti.

Obecně by mělo platit, že dobrý tanečník jakéhokoli tanečního stylu by měl disponovat vytrénovaným a ukázněným tělem, které umí dokonale ovládat. Tanec je totiž umění, kterému rozumí lidé na celém světě.

5.3.1. Vzdělávací oblast Taneční tvorba a interpretace

V taneční tvorbě žáci postupně poznávají základy taneční techniky (klasického, lidového a současného tance), kde se snaží rozvíjet a zdokonalovat pohybové vyjádření od jednotlivých prvků, kroků, gest či pohybů těla. V těchto pohybových směrech zlepšují nejenom svůj kultivovaný taneční projev, ale i fyzické dispozice.

5.3.1.1. Studijní zaměření Pohybová tvorba

Základním cílem je rozvíjet taneční nadání dětí. Samozřejmostí je vypracování správného držení těla, zvýšení celkové pružnosti a hbitosti. Snažíme se o zvyšování rytmického cítění a hudební vnímavosti. Obecně by mělo platit, že dobrý tanečník by měl disponovat vytrénovaným a ukázněným tělem. Vystupováním na veřejnosti se žáci učí překonávat trému, stres a tím i sami sebe, což využijí také v běžném životě. Naučí se pracovat v kolektivu. Žáci se mohou uplatnit v amatérských tanečních skupinách a souborech. Taneční obor je také výbornou přípravou ke studiu na konzervatoři.

5.3.1.1.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník	2. ročník
Taneční průprava	2	2
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Taneční průprava	1	1						2
Taneční praxe	1	2						2,5
Taneční technika			1	1	1	1	1	5
Mix dance*								10,5
Aerobik dance*			2	2	2	2	2	
Hudební nauka								
Celkem hodin týdně	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**20**
Nepovinný předmět								
Soubor		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět dle výběru žáka*

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Taneční technika	1	1	1	1	4
Mix dance*	2	2	2	2	8
Aerobik dance*					
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**
Nepovinný předmět					
Soubor	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

**Povinně-volitelný předmět dle výběru žáka*

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovacích předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- vyučování se organizuje ve skupině pěti až patnácti žáků v přípravném studiu (při dostatečných prostorových podmínkách a ve výjimečných případech až dvaceti žáků);
- vyučování se organizuje ve skupině pěti až patnácti žáků v základním studiu I. stupně;
- vyučování se organizuje ve skupině pěti až deseti žáků v základním studiu II. stupně (při dostatečných prostorových podmínkách a ve výjimečných případech i více žáků);
- vyučování se organizuje ve skupině dvou až osmi žáků v rozšířeném studiu;
- vyučování se organizuje ve skupině čtyř až osmi žáků ve studiu pro dospělé (při dostatečných prostorových podmínkách a ve výjimečných případech i více žáků);
- vyučování se organizuje od pěti žáků v tanečním souboru;
- v tanečním souboru mohou být společně žáci I. stupně, II. stupně a studia pro dospělé (záleží na schopnostech a celkové úrovni žáků);
- nepovinný předmět soubor je možné navštěvovat od 2. ročníku I. stupně;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět Taneční průprava

Účelem tohoto předmětu je především rozvíjet to, co je dětem v pohybu přirozené. Učí se jednoduché dětské písničky a říkadla, při nichž se hravou formou učí snadné pohybové vazby. Zaměřujeme se na vypracování správného držení těla. Snažíme se odstranit individuální chyby a špatné pohybové návyky. Zvyšujeme ohebnost a pružnost těla. Rozvíjíme prostorové a hudební cítění.

Předmět Taneční technika

Žáci se učí základy klasického tance. Pozice paží i nohou, cvičení u tyče (a la barre), na volnosti (au milieu), malé a velké skoky. Získávají ladnost a lehkost pohybu. Učí se být v pohybu ukáznění, mít vytrvalost a vůli.

Předmět Taneční praxe

Učí se kombinace tanečních kroků, vnímat hudbu, rytmus a prostor. Překonávají zábrany pomocí taneční improvizace. Menší děti hrají taneční hry. Pěstujeme smysl pro vzájemnou pohybovou souhru.

Povinně-volitelný předmět Mix dance

Poznávají základy technik moderního tance (M. Graham, J. Limon). Učí se základy práce se zemí. Seznámí se s kroky lidových tanců, českých i cizích (Slovensko, Španělsko). Ve vyšších ročnících je zde zahrnut také předmět Taneční praxe. Součástí je také rozborová hodina, kde žáci sledují svůj nebo cizí pohybový projev. Následně jej sami hodnotí a rozebírají s učitelem.

Povinně-volitelný předmět Aerobik Dance

Žáci se učí aerobnímu cvičení, které je propojeno s tancem a gymnastickými prvky. Základem jsou aerobní kroky a krokové vazby. Zároveň se žáci učí odrazovou a skokovou techniku, skoky, posilování těla za pomoci náčiní i bez něj. Vše se spojuje do choreografií, ve kterých se žáci učí práci v kolektivu i samostatnému projevu. Prvořadé je zaměřit se na správné držení těla, odstranění individuálních chyb a špatných pohybových návyků. Je zároveň velmi důležité soustředit se na adaptační změny (srdečně cévní systém, dýchací a oběhový systém, metabolismus a změny psychické a sociální.

Nepovinný předmět Soubor

V průběhu jednou týdně tvoří trénink i práce v Souboru, kdy mohou mladí tanečníci rozvíjet svou kreativitu v rámci skupiny. Zde se probírá způsob, jakým vytvořit choreografii, a to teoreticky i prakticky.

Vzdělávací oblast předmět – Taneční průprava:

Přípravné studium

1. ročník

Žák:

- dodrží správné držení těla při chůzi
- zvládne poskočný krok, koníčkový přeskok, cval bočně
- zvládne pohyb po diagonále
- zorientuje se v prostoru při jednoduchých tanečních a pohybových hrách

2. ročník

Žák:

- rozpozná rozdíl mezi napětím a uvolněním těla
- zkombinuje chůzi v podřepu a ve výponu
- rozpozná první dobu

- zvládne pohyb po kruhu
- rozpozná nálady hudby a k tématu přizpůsobí pohyb

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- uvědomí si správné držení těla
- posílí jednotlivé svalové oblasti
- rozezná poskok, přeskok a výskok
- přenese váhu z jedné dolní končetiny na druhou
- zvládne vytleskat jednoduchý rytmus
- rozezná 2/4 a 3/4 takt
- zvládne jednoduché akrobatické prvky (kotoul vpřed, svíčku, nácvik na přemet stranou)

2. ročník

Žák:

- použije základní návyky správného držení těla
- použije rozvinutější pohyblivost kloubů
- zvládne jednoduché akrobatické prvky (kotoul vpřed i vzad, zdokonalil průpravu pro přemet
- stranou)
- zkombinuje chůzi, běh a poskok
- posílí i protáhne různé svalové partie
- vytleská i složitější rytmus

Předmět Taneční praxe:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- použije jednoduché náčiní
- zvládne jednoduché, krátké variace
- zvládne krátké taneční improvizace (pozorování přírody, pohádkové bytosti)
- zkombinuje jednoduché půdorysné dráhy a celkovou orientaci v prostoru zvládne s pomocí učitele
- zapamatuje si jednoduchou choreografii

- rozpozná dynamiku v hudbě (silně x slabě atd.)

2. ročník

Žák:

- rozezná rytmus a dynamiku hudby a dovede ji ztvárnit pohybem
- zvládne základní taneční kroky
- zvládne krátké variace 2/4,3/4 a 4/4 taktu, na místě i z místa
- použije rekvizitu
- zkombinuje práci ve dvojicích, trojicích, nebo volných skupinách
- vytvoří si vlastní improvizaci
- zhlédne ostatní při tanci
- přijme a vyjádří kritiku či chválu

Předmět Taneční technika:

Základní studium I. stupně

3. ročník

Žák:

- dodrží postup a správné chování při hodinách
- zvládne pozice horních a dolních končetin v klasickém tanci
- zvládne správné držení těla v základních polohách na místě i v pohybu z místa
- ovládne jednotlivé svalové partie
- zkombinuje krokové variace i v pohybu z místa
- uvědomí si průpravu na skoky
- zvládne jednoduché natáčení a otáčky

4. ročník

Žák:

- zvládne plynulý a harmonický pohyb z místa
- zvládne základní prvky a la barre (demi plié ve všech pozicích, battement tendu, battement tendu jeté…)
- zvládne krátké vazby au milieu
- zkombinuje pohyb z místa v různých obměnách
- zvládne základní formy obratů a otáček
- zvládne sautés ve všech pozicích

5. ročník

Žák:

- dodrží postupy při hodinách klasického tance – pozdravení formou poklony, cvičení a la barre, au milieu, allegro, zklidnění a rozloučení
- zvládne pohybové vazby v různých polohách, na místě i z místa
- uvědomí si harmonický, koordinovaný pohyb celého těla
- zvládne obraty o 180 stupňů
- násobením jednotlivých prvků a la barre a také au milieu posílí dolní končetiny
- zvládne malé skoky a jejich kombinace

6. ročník

Žák:

- zkombinuje nejrůznější vazby probraných prvků
- zvládne větší skoky a náročnější obraty
- zkoordinuje pohyb dolních a horních končetin základních prvků klasického tance
- velmi lehce se zorientuje v prostoru – ten je rozčleněn na 8 bodů
- uvědomí si postavení croisé, éffacée
- své znalosti KTT znázorní v lehkých tanečních vazbách

7. ročník

Žák:

- zvládne technicky všechny probrané prvky
- zacvičí nejrůznější vazby a la barre, au millieu, v pohybu z místa
- ovládne názvosloví taneční techniky
- zhodnotí dodržování zásad správného držení těla

Předmět Mix dance:

Základní studium I. stupně

3. ročník

Žák:

- zatančí základní kroky lidového tance (chůze hladká, chůze pérovaná, poskočný krok, krok přísunný, polkový, valčíkový)
- zkombinuje pohyb v nízkých polohách, zvládne základní prvky obratnosti
- rozpozná hudební fráze
- zareaguje pohybem na různá tempa a jejich náhlé změny
- v tanečních skladbách uplatní získané dovednosti

- zatančí svou pohybovou fantazii
- zaimprovizuje na téma dané učitelem

4. ročník

Žák:

- rozpozná krok řezankový, krok polkový (hladký, poskočný, natřásaný)
- bez problémů zvládne akrobatické prvky z předchozích ročníků
- využije prvky MT v párovém tanci – tah a protitah
- zvládne změny polohy těžiště a pohybovou koordinaci
- taneční formou zacvičí s náčiním
- tanečně ztvární vhodnou hudební skladbu
- do choreografie zapojí vlastní herecké projevy
- v tanečních skladbách uplatní prohlubované získané dovednosti
- vyjádří svůj názor na sledovaný taneční projev spolužáků

5. ročník

Žák:

- rozpozná krok sousedské polky, obkročák, valašský krok v různých obměnách
- zvládne základní vazby švihových pohybů v paralelní pozici
- s lehkostí se dostane ze stoje na zem a naopak
- zaimprovizuje v taneční skupině
- zorientuje se v prostoru a využije ho v rámci celku
- zhlédne taneční představení a řekne svůj názor

6. ročník

Žák:

- rozpozná základní taneční kroky cizích lidových tanců (Slovensko, Španělsko)
- uvědomí si rozdíl ve vzniku pohybu (švihy, vlny, impulsy)
- zatančí s lehkostí ve všech horizontálních polohách (vázané pohyby s využitím váhy a těžiště svého těla
- naváže spolupráci s pedagogem na vybraných skladbách, vytvoří části choreografií
- zatančí ve skupině a předvede taneční cítění
- rozpozná kvalitu souboru a choreografie podle interpretace tanečníků

7. ročník

Žák:

- zvládne taneční krokové vazby různých žánrů
- přispěje ke spolupracuji na závěrečném vystoupení
- vytvoří krátkou choreografii ve skupině, ale také jako jednotlivec (sólo)
- zhodnotí jak sebe, tak i spolužáky

- rozpozná charakteristické znaky pohybu v různých oblastech tanečního umění

Předmět Aerobik dance:

Základní studium I. stupně

3. ročník

Žák:

- zvládne základní aerobní kroky a spojí je do jednoduchých aerobních a tanečních vazeb
- využije flexibilní průpravu v nízkých polohách (na zádech) - dynamickou (švihy) i statickou (výdrže)
- zacvičí aerobní odrazovou a skokovou průpravu – na místě i v prostoru
- zvládne základní skoky – air jack, tuckjump, front split R, front jete
- zvládne průpravu na základní silové prvky – twoarmpush up, twoarm triceps push up, straddlepress, pikepress

4. ročník

Žák:

- spojí aerobní kroky a vazby do složitějších aerobních vazeb, zacvičí ve větších skupinách
- zvládne flexibilní průpravu v nízkých polohách (na zádech i boku) a ovládne základy flexibility ve stoje
- zvládne skoky – pirouettejump, pirouettejumpturn, front split R/L, průpravu na cossackjump
- zvládne silové prvky – twoarmpush up, twoarm triceps push up, pikepress, průpravu na straddlepress, V press open

5. ročník

Žák:

- předvede vazby zvládnutých prvků, lepší koordinaci pohybu horních a dolních končetin
- u flexibility využije švih a pohyb v prostoru
- zvládne skoky cossackjump, tuckjump to Front Split Landing (propojení skoku a flexibility), průpravu na pikejump

- ze silových prvků zvládne – průprava na TwoArmSupportedWensonPlanche (pavouk), twoarmPlanche Open
- zaimprovizuje a zorientuje se v prostoru

6. ročník

Žák:

- zvládne spolupracovat s pedagogem, vytvoří části některých choreografií
- zacvičí ve skupině
- propojí prvky flexibility a skoky – průprava
- ze skoků zvládne – průprava TuckJump to Front Split Landing, Tuckjump to Push up Landing, Front Split Jump to Front Split Landing
- zvládne silové prvky – TwoArmSupportedWensonPlanche, TwoArmPlanche Open, průpravu na TwoArm triceps hingePush Up

7. ročník

Žák:

- zvládne aerobní krokové vazby různých stylů (aerobik, steby, fitness, show)
- ze skoků zacvičí – TuckJump to Front Split Landing, TuckJump to Push Up Landing, Front Split Jump to Front Split Landing, průprava na Front Split Jump to Front split Landing, pikejump, Straddlejump
- zvládne silové prvky – TwoArm Triceps HingePush Up, V press open, V pressclosed

Předmět Taneční technika:

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- zaskáče základní a malé skoky s příslušnou elevací
- využije principy rotace

2. ročník

Žák:

- dosáhne svého možného maxima pohybu na relevé, v plié a v prostoru
- předvede střední skoky s kvalitní elevací
- udrží rovnováhu v rotacích

3. ročník

Žák:
- využije chodidla a dolní končetiny k elevaci ve velkých skocích
- otočí dvojité piruety

4. ročník

Žák:
- provede pohybové úkoly větší technické náročnosti
- zvládne složitější krokové variace klasického tance (u tyče i na volnosti)

Předmět Mix dance:

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:
- využije vertikálu těla a uvědomí si jeho centrum
- ovládne principy pádu
- uvědomí si zacházení s vlastním tělem v souladu se zvýšenou fyzickou námahou
- sdělí své názory a myšlenky

2. ročník

Žák:
- rozpozná všechny základní pozice nohou a paží různých tanečních technik
- uvědomí si polycentrismus těla a na jeho základě rozvine svůj pohybový slovník a zaimprovizuje
- rozpozná technickou náročnost
- užije své technické vybavenosti v improvizacích

3. ročník

Žák:
- ovládne práci na podlaze a využije spirály, tahy a protitahy k přemisťování z vertikály na zem a zpět
- propojí fyzickou zdatnost a kondici s lehkostí uměleckého projevu

4. ročník

Žák:
- při improvizaci dodrží čistotu jejího provedení

- zapojí se do celkové přípravy představení
- vytvoří vlastní choreografie s použitím všech získaných pohybových dovedností
- výborně se zorientuje v prostoru
- zhodnotí choreografické dílo a obhájí si svůj názor
- uvědomí si, že v tanci propojí emocionální a fyzická stránka

Předmět Aerobik dance:

Základní studium II. stupně

1. ročník

Žák:

- zkombinuje krokové vazby a variace různých aerobních stylů
- ohodnotí výkon svůj i spolužáků
- zvládne skoky – Front Split Jump to Front Split Landing, pikejump, StraddleJump
- ze silových prvků zacvičí – V pressclosed, TwoArmSupportedPlancheclosed, OneArmPlanche open

2. ročník

Žák:

- zaimprovizuje na dané téma, tempo a rytmus
- zvládne skoky – Front Switch Jete to Push Up Landing, Straddle jete, průprava na Front Switch Jete
- zacvičí prvky flexibility – Front Split Right/Left, Suppine Front Split Right Leg, Needlepoint on Right Leg with

3. ročník

Žák:

- zvládne skoky – Front Switch Jete, Front Switch Jete to Push Up Landing, Straddle Jete
- zacvičí silové prvky – Free Fall to push Up LandingfromStandingPosition (pád do kliku), OneArmPush Up Right

4. ročník

Žák:

- ze skoků zaskáče – Air Jack to Straddle Split Landing, TuckJump 180 turn, TuckJump to Front Split Landing
- zvládne silové prvky – OneArmPush Up Right, OneArm Triceps Push Up Right
- zacvičí prvky flexibility – Standing Front Split Right, Straddle Split, ProneStraddle Split, SuppineStraddle Split

Nepovinný předmět – Soubor:

Základní studium I. stupně

2. ročník – 7. ročník

Základní studium II. stupně

1. ročník – 4. ročník

Studium pro dospělé

Žák:

- zkombinuje znalosti tanečních technik z ostatních předmětů,
- vytvoří s učitelem složitější choreografie s cílem častějších veřejných vystoupení,
- zvládne samostatnou práci ve větším měřítku, uvědomí si odpovědnost za společné cíle,
- podílí se na návrzích kostýmů, scény aj.

Postupové a závěrečné zkoušky

Přípravné studium

1. – 2. ročník

<u>Postupová zkouška</u>:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného tanečního vystoupení

Základní studium I. stupně

1. – 6. ročník

<u>Postupová zkouška</u>:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného tanečního vystoupení

7. ročník

<u>Závěrečná zkouška</u>:

- základní studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde prezentuje své technické a výrazové dovednosti získané během studia.

Základní studium II. stupně

1. – 3. ročník

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného tanečního vystoupení

4. ročník

Závěrečná zkouška:

- základní studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde prezentuje své technické a výrazové dovednosti získané během studia.

Studium pro dospělé

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného tanečního vystoupení

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem. Očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

7.1.1. Vzdělávací oblast Recepce a reflexe tanečního umění

U očekávaných výstupů v této vzdělávací oblasti se postupně shrnují a rozvíjí uvedené body v jednotlivých ročnících prvního a druhého stupně.
Žák vnímá vlastní fyzickou schopnost, která je základním prostředkem k tanečnímu projevu. Poznává taneční základy klasického, lidového a současného tance i různé formy pohybu. Osvojuje si správné formulování tanečních prvků nebo základních pojmů. Rozpozná kultivovaný pohyb a vnitřní prožitek. Další oblastí, kterou se snaží registrovat je hudba (jako doprovod a součást taneční kompozice), vnímá ji a poznává rytmickou část. Snaží se v ní tanečně orientovat a pohybově vyjadřovat.

7.2. LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

Literárně-dramatický obor má umělecko-vzdělávací charakter a na ZUŠ B. Martinů v Havířově nabízí svým žákům základní seznámení s dramatickým uměním. Výuka v LDO vede žáky k rozvoji sebevědomí a následně sebevědomého působení na jevišti. Žáci se učí základním hereckým řemeslným dovednostem a získávají herecké zkušenosti na jevišti účinkováním na českých i mezinárodních divadelních přehlídkách. Osvojují si schopnost přirozeného a kultivovaného projevu, plynulé komunikace a argumentace a zdravého sebeprosazování. Učí se vnímat jevištní prostor, partnera na jevišti, sebe sama. Práce v LDO vede k rozvoji celé psychosomatiky žáka a zaměřuje se na jeho individualitu. Dramatická průprava směřuje k osobnostně – sociálnímu rozvoji žáků.

Těžištěm tvorby je práce v kolektivu směřující od spontánního dětského projevu k získání schopnosti vědomého dramatického projevu, tedy osobitého, a přitom přirozeného a kultivovaného uměleckého vyjadřování hlasem, pohybem, gesty. Součástí tohoto projevu je také písemný projev. Výuka zahrnuje hereckou, mluvní a pohybovou průpravu zaměřenou na rozvoj technických i výrazových mluvních, pohybových a hereckých dovedností. Výuka postupuje od jednoduchých etud, her a cvičení přes improvizace až k inscenačnímu procesu, k vytvoření inscenace. Práce v souboru zohledňuje individuální dispozice a schopnosti jednotlivých žáků a vychází z individuality každého zvlášť. V průběhu práce je také podporována schopnost dětí aktivně se podílet na vytváření tvůrčího klimatu při vzájemné spolupráci ve skupině. Získané divadelní dovednosti mohou absolventi oboru následně uplatnit a využít ve všech oblastech lidské činnosti, zvláště pak v povoláních předpokládajících specifické komunikační dovednosti a vysokou míru tvořivosti a také empatii. Absolvování studia poskytuje základ i pro další studium umělecky zaměřených oborů, např. herectví aj.
Žáci LDO ZUŠ B. Martinů Havířov se účastní mnoha divadelních přehlídek a soutěží (např. soutěžní přehlídky dětského divadla Dětská scéna, divadelních přehlídek dětského a studentského divadla v Moravskoslezském kraji, soutěží MŠMT aj.). Žáci LDO moderují některé z hudebních podvečerů ZUŠ B. Martinů a jiné akce této školy.

7.2.1.1. Vzdělávací oblast Interpretace a tvorba

Vzdělávací obsah literárně-dramatického oboru je v základním uměleckém vzdělávání, tedy i na naší škole, tvořen vzdělávací oblastí Interpretace a tvorba a Recepce a reflexe dramatického umění. Obě oblasti pak nelze chápat jako oddělené celky, ale jako vzájemně provázané a na sebe působící části studia. Obě tyto oblasti jsou obsahem vyučovaných předmětů v rámci celého literárně-dramatického oboru.

Interpretace a tvorba

Tato vzdělávací oblast umožňuje žákovi díky práci v kolektivu postupný vývoj od spontánního dětského dramatického projevu ke schopnosti samostatně, přirozeně a kultivovaně se vyjadřovat a sdělovat své názory v sociální i umělecké komunikaci. Žák je pak schopen tohoto vyjádření nikoli pouze při hlasové komunikaci, ale své myšlenky, pocity a názory dokáže vyjádřit také pomocí vhodných gest, případně pohybem celého těla, psaným slovem atd.

7.2.1.2. Studijní zaměření Dramatika a slovesnost

Základním principem, který je při výuce literárně-dramatického oboru uplatňován, je forma dramatické hry, která zahrnuje práci s výrazovými prostředky mnoha druhů umění (např. literárního, hudebního, výtvarného, tanečního).

Dramatika a slovesnost je studijní zaměření, které je určeno žákům se zájmem o tvořivou kolektivní dramaticko-výchovnou práci. Základním metodickým principem výuky je dramatická hra, která v sobě zahrnuje celou řadu průpravných činností, které učí žáka tvořivě a s osobitým zaujetím přistupovat k zadané předloze, rozvíjí jejich fantazii, tvořivost a komunikativní dovednosti. Vede žáka k tomu, aby lépe poznal sám sebe a okolní svět a získával tak dovednosti a prostředky ke kultivovanému a přirozenému sebevyjádření.

Důležitou součástí výuky je také osvojení si schopnosti kriticky nahlédnout na výsledky vlastní tvorby.

7.2.1.2.1. Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

	1. ročník	2. ročník
Přípravná dramatická výchova	2	2
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem
Dramatická průprava	2	2	2					6
Kolektivní a divadelní tvorba				1,5	1,5	1,5	1,5	6
Pohybová a hlasová průprava				1	1	1	1	4
Sólová jevištní průprava				0,5	0,5	0,5	0,5	2
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**	**18**
Nepovinné předměty								
Meziročníkový soubor – tvůrčí psaní					2,5	2,5	2,5	7,5
Příprava ke studiu					1	1	1	**3**

Poznámka*: Předměty Kolektivní a divadelní tvorba a Pohybová hlasová průprava jsou vyučovány pod názvem Komplexní divadelní tvorba.*

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Pohybová a hlasová průprava	1	1	1	1	4
Sólová jevištní tvorba a práce s textem	1	1	1	1	4
Divadelní výchova	1	1	1	1	4
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**

Nepovinné předměty					
Meziročníkový soubor – tvůrčí psaní	2,5	2,5	2,5	2,5	**10**
Příprava ke studiu	1	1	1	1	**4**

Poznámka: Předměty Pohybová a hlasová průprava a Divadelní výchova jsou vyučovány pod názvem Komplexní divadelní tvorba II. stupeň.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k učebnímu plánu:

- vyučování se organizuje ve skupině maximálně 15 žáků v přípravném studiu;
- vyučování se organizuje ve skupině maximálně 10 žáků v přípravném studiu II. stupně;
- vyučování se organizuje ve skupině maximálně 10 žáků v základním studiu I. a II. stupně v kolektivní výuce;
- vyučování se organizuje individuálně nebo maximálně ve skupině 5 žáků v základním studiu I. a II. stupně v individuální výuce;
- vyučování se organizuje ve skupině čtyř až osmi žáků ve studiu pro dospělé;
- vyučování se organizuje ve skupině minimálně 5 žáků v předmětu meziročníkový soubor. Výuku je možné organizovat společně pro žáky I. a II. stupně základního studia a studia pro dospělé;
- studium pro dospělé je určeno žákům, kteří absolvovali II. stupeň základního studia, dosáhli věkové hranice 18 let a jsou žáky střední školy.

Název a charakteristika vyučovacích předmětů:

Předmět Přípravná dramatická výchova

Těžištěm výuky jsou rytmické, pohybové, mluvní, hudební a výtvarné aktivity motivované vhodně zvolenými příběhy či motivy. Dramatická průprava podněcuje spontánní dětský projev a vede k postupnému osvojování technických prvků ve spojení s výrazem. Při všech činnostech se žáci navzájem učí respektovat jeden druhého, osvojují si základní pravidla skupinové práce a rozvíjí svou přirozenou tvořivost a fantazii. Předmět se vyučuje kolektivně.

Předmět Kolektivní divadelní tvorba, Pohybová a hlasová průprava, Sólová jevištní průprava

Předmět **Kolektivní divadelní tvorba** se vyučuje kolektivně, žáci se učí vyjadřovat a pracovat s různými vyjadřovacími prostředky, seznamují se se základy divadelní teorie

a učí se divadelní inscenaci vnímat jako komplexní umělecké dílo tvořené jednotlivými složkami, se kterými se v průběhu studia seznamují.

Předmět **Pohybová a hlasová průprava** se vyučuje kolektivně, žáci odbourávají ostych ze vzájemného doteku, učí se pracovat s partnerem, vnímat prostor a pohybovat se v něm. Podobně jako své pohybové možnosti poznávají a prohlubují své možnosti hlasové a dechové. Žáci se učí používat své tělo jako nástroj pro interpretaci a sdělení tématu.

Předmět **Sólová jevištní průprava** se vyučuje individuálně, nebo v malé skupině žáků. Žáci kultivují svůj projev, učí se tvořivě a s osobním zaujetím s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků interpretovat téma, vystavět a realizovat vlastní námět**.**

Předmět Dramatická průprava, Sólová jevištní tvorba a práce s textem, Divadelní výchova

V předmětu Dramatická průprava žák zná a uplatňuje zkušenosti získané a naučené v Přípravné dramatické výchově. Používá divadelní řemeslné a tvůrčí postupy při tvorbě divadelní inscenace. Žák dokáže uplatňovat i některé režijní a dramaturgické postupy a dovednosti při tvorbě společného divadelního díla či sólových jevištních výstupů.

Předměty Divadelní výchova a Sólová jevištní tvorba a práce s textem jsou zaměřené na praktické dovednosti v oblasti divadla (hlasové, pohybové herecké, režijně dramaturgické, sociálně komunikační). Žáci se skrze praxi učí přemýšlet o divadle jako synestetickém umění a učí se recepci a reflexi jednotlivým inscenačním složkám. Žáci získají také základní teoretické znalosti z oblasti dramatického umění**.**

Nepovinné předměty – Meziročníkový soubor/tvůrčí psaní a Příprava ke studiu

Předmět Meziročníkový soubor/tvůrčí psaní se vyučuje kolektivně. Žáci pronikají pod vedením pedagoga do struktury tvorby divadelní inscenace ve všech jejích složkách. Žáci využívají svých divadelních dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace. Žáci kolektivně pracují na všech složkách divadelního díla a zároveň jsou vedeni k recepci a reflexi inscenace a jejich jednotlivých složek.

Do meziročníkového souboru si vybírá žáky učitel, který je pro daný školní rok pověřen vedením tohoto souboru.

Předmět Příprava ke studiu se vyučuje individuálně nebo v malých skupinách jako volitelný a je určen žákům se zájmem o další studium programu či zaměření dramatická umění na střední nebo vysoké škole.

Vzdělávací obsah předmět – Přípravná dramatická výchova:

Přípravné studium

1. - 2. ročník

Žák:

- ovládne základní komunikační dovednosti v kolektivu dětí
- vytleská základní rytmy, dokáže zadat rytmus spolužákovi v náležité obtížnosti
- provede dechová a artikulační cvičení
- převypráví jednoduchý děj
- přijme strukturu a pravidla dramatické hry a hry s pravidly, které dodržuje
- v průběhu hry je aktivní
- vyslechne názor kolektivu, pod vedením pedagoga vyjádří svůj souhlas nebo protinázor

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení

Předmět dramatická průprava:

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- během kolektivní činnosti se aktivně zapojí
- vysloví všechny hlásky v jednoduchých artikulačních cvičeních
- ztvární jednoduchý text (sám nebo ve dvojici) ve verbální i neverbální komunikaci
- zapojí se do dramatické hry
- na vyzvání pedagoga vytvoří společně se spolužáky řadu nebo kruh

2. ročník

Žák:

- vyťuká jednoduchý rytmus, dokáže změnit dynamiku
- zformuluje svůj názor a přednese ho svým spolužákům
- dodrží základní pravidla slušné komunikace
- převypráví vlastní zážitek a interpretuje jej pomocí živé sochy
- při pohybové aktivitě předvede základní rovný postoj a práci s těžištěm

3. ročník

Žák:

- vyjmenuje základní typy loutek
- při společné práci v kolektivu je aktivní, nabídne nápady, řešení úkolů
- rozliší nádech a výdech a vědomě s ním pracuje podle pokynů učitele
- pod vedením učitele použije měkký hlasový začátek
- předvede správné držení těla
- při pohybových aktivitách předvede aktivní a uvolněný postoj: protažená šíje, vznosný hrudník, aktivní zapojení břišního a hýžďového svalstva
- předvede dynamiku v pohybu i v řeči (zrychlování – zpomalování, zeslabení)
- při pohybu po prostoru naváže kontakt (osloví ostatní) zvukem, pohybem, slovem, očima, zástupným textem, přijme a zareaguje na kontakt směřující od ostatních
- vyjádří pohybem, zvukem, slovy svou představu, jak se cítí postava a jak vnímá svět kolem sebe
- rozliší herní a reálnou situaci; přijme pravidla hry; vstoupí do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
- rozliší reálnou a herní situaci a své reálné a herní (rolové) já
- pozná podnět ke hře a zareaguje na něj, zapojí se do hry
- pozná vstup ostatních hráčů a učitele do role a její ukončení
- zareaguje na pokyn začátku i konce hry
- pochopí a dodrží stanovená pravidla hry
- využije tělo, zvuk k zobrazení jevů (věcí, osob, zvířat)
- zareaguje na zadané představované prostředí a jeho změny
- vstoupí do jednoduchých rolí a podle svých zkušeností v nich jedná
- vyplní rovnoměrně prostor v klidu i v pohybu se zřetelem na partnery v něm
- dle svých individuálních schopností překoná zábrany při sebevyjadřování a komunikaci
- přijme hru s reálnou, zástupnou i imaginární rekvizitou
- přijme hru s předmětem nebo jednoduchou loutkou a dokáže s ní jednat jako s partnerem v herní situaci

Předmět Pohybová a hlasová průprava:

Základní studium I. stupně

4. ročník

Žák:

- srozumitelně vysloví v řeči všechny hlásky, slova
- zkoncentruje se na zadané úkoly a přesune pozornost podle pokynů

- pod vedením učitele provede správně nádech a výdech, dokáže rezonovat
- pod vedením učitele změní dynamiku pohybu a řeči
- v průběhu pohybového cvičení umí vést partnera ve dvojici a změní dynamiku společného pohybu dle pokynu pedagoga

5. ročník

Žák:

- uvolní svaly různých částí těla vědomým přesouváním pozornosti v leže, v sedě i ve stoje (napětí a uvolnění)
- použije prodloužený výdech a základy dechové opory
- vyjádří pohybem, zvukem, slovy svou představu, jak se cítí postava a jak vnímá svět kolem sebe
- zapojí se do náročnějších rytmických cvičení a her, zvládne dvoudobý a třídobý rytmus a jeho změny
- přizpůsobí prostoru vlastní mluvní projev a pohyb
- využije rytmu, gradace (zrychlení – zpomalení, ztišení – zesílení apod.)
- odliší postavy (lidi, živočichy, živly a věci) v dramatickém procesu pomocí temporytmu
- využije tělo a hlas k zobrazení jevů (věcí, osob, dějů)

6. ročník

Žák:

- má aktivní těžiště v lehu, v sedě, při chůzi a ve stoje (aktivní a uvolněný postoj; protažená šíje, vznosný hrudník, aktivní zapojení břišního a hýžďového svalstva)
- použije rezonanci na přední opoře, rozezní hlas
- použije pohyb, zvuk, slovo, aby vyjádřil emoci svou v určité situaci nebo emoci postavy
- propojí rytmus, pohyb a slovo (řeč)
- vědomě a samostatně uvolní celé tělo i jeho jednotlivé části

7. ročník

Žák:

- hlasem a pohybem vyjádří základní emoce a rozpozná je v chování druhých
- využije různých výrazových možností pohybu
- použije v běžné mluvě měkkého hlasového začátku
- vyjádří se srozumitelně pohybem i řečí jak v hrané, tak v reálné situaci

Předmět Sólová a jevištní tvorba:

Základní studium I. stupně

4. ročník

Žák:

- spojí slovo, zvuk s rytmem a pohybem (spojí rytmický pohyb s rytmizovanou řečí)
- rozliší projevy základních emocí (radost, smutek, strach, bolest, zlost, stud, překvapení) a pojmenuje je za sebe nebo postavu, uvede příklad situace, ve které se emoce vyskytla (v jeho životě nebo v životě postavy)
- odliší reálný a imaginární prostor zadaný učitelem a dodrží změny v něm

5. ročník

Žák:

- správně a zřetelně vysloví všechny vokály v příslušné kvalitě i kvantitě
- přizpůsobí mluvní projev (rytmičnost a melodičnost) a pohyb vzhledem k měnícím se daným okolnostem hrané situace
- využije všech smyslů při vnímání skutečnosti s důrazem na jeho komplexnost
- využije rytmu, gradace, kontrastu v pohybu i při mluvním projevu na základě zadaných úkolů a situací, popř. při interpretaci textu
- využije pomyslný (imaginární) prostor pro pohyb a jednání v něm
- propojí somatické dovednosti a vyjádří jimi vnitřních stavy a emoce vlastní i určité postavy
- pojmenuje emoce postav a popíše projevy příslušné emoce

6. ročník

Žák:

- pod vedením učitele rozebere a ztvární jednoduchý dramatický text a vytvoří na jeho základě jednání postav v dramatické situaci
- využije gesto v prostoru a prostorovou kompozici (sochy a sousoší)
- vytvoří jednoduché typové postavy a přirozeně do nich vstoupí v dramatické situaci

7. ročník

Žák:

- využije různých divadelních výrazových prostředků (práce s prostorem, náznakový kostým, výtvarné prvky, světlo, předměty, jednoduché loutkářské postupy, zvuk, jednoduchý hudební doprovod)
- přizpůsobí svůj projev a jeviště specifikům komunikace s divákem

Předmět Kolektivní divadelní tvorba:

Základní studium I. stupně

4. ročník

Žák:

- aktivně se zapojí do prozkoumávání a volby nabídnutých námětů a témat pro společnou hru
- za pomocí otázek učitele pojmenuje svými slovy hlavní problém nebo konflikt a motivy jednání postav
- nabídne nápady k řešení problému
- vstoupí do role a popíše situaci z její pozice
- domyslí a navrhne závěr situace jako důsledek jednání postav
- najde v reálném životě situace analogické s hranými situacemi
- ve spolupráci se skupinou vytvoří jevištní situace; zahraje je před spolužáky; provede reflexi prezentací ostatních
- najde vhodné výrazy pro ocenění partnera i sebe, pojmenuje, co partner i on sám umí
- vyjádří svou myšlenku, názor
- vyslechne nápady druhých a vyjádří se k nim
- zapojí se do diskuzí
- přijme pravidla chování v běžných situacích i v procesu dramatické tvorby
- při společné práci uzná rozhodnutí skupiny
- vytvoří postavu pomocí jednoduchého znaku, pohybu, zvuku, slova, rekvizity, kostýmu nebo jiných znaků
- popíše situaci, konflikt, postavy, které prezentovali jeho spolužáci, a vlastní zážitek
- s pomocí učitele popíše svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)
- převypráví děj zhlédnutého dramatického díla, pojmenuje a popíše postavy, pojmenuje motivy jednání hlavních postav příběhu
- popíše použité divadelní prostředky zhlédnutého dramatického díla a jejich funkci
- na základě vlastních diváckých zkušeností vysvětlí rozdíly mezi činohrou, operou a baletem a mezi hereckým a loutkovým divadlem

5. ročník

Žák:

- uzná a přijme emoce druhých jako možné a oprávněné

- vytvoří situace, ve kterých se emoce mohla vyskytnout (v jeho životě nebo v životě postavy)
- naváže kontakt s ostatními (oslovuje ostatní) zvukem, pohybem, slovem, očima, zástupným textem, zareaguje na oslovení ostatními; naváže kontakt ve fiktivních situacích s překážkou
- vstoupí do hry na základě různých podnětů a motivací
- zorganizuje jednoduchou činnost v menší skupině (např. etudu)
- nabídne možnosti řešení případných konfliktních situací při práci skupiny
- pojmenuje, v čem vidí problémy v práci skupiny a v čem vidí její klady
- pojmenuje, v čem vidí své vlastní přínosy a nedostatky při práci ve skupině
- ve skupině vytvoří jednoduché etudy (založené obvykle na jedné základní situaci) tak, aby měla jasný začátek, vývoj a zřetelné zakončení
- zváží nápady druhých, rozvine je
- ve skupině vytvoří menší inscenační tvar a využije přitom různých výrazových prostředků
- najde příležitost a vhodná slova k ocenění partnera i sebe, pojmenuje, v čem je partner a on sám výjimečný, čím přispěje ostatním
- zformuluje myšlenky a názory tak, aby mu ostatní ve skupině rozuměli, využije kultivovaných forem sebeprosazení se
- zkoncentruje se, když partner hovoří, položí otázky, aby mu lépe porozuměl
- dokončí započatou práci do požadované podoby, bere zodpovědnost za svůj podíl na ní
- nabídne pravidla, popř. jejich změny pro skupinovou práci
- ve spolupráci s ostatními dotvoří, změní etudu na základě připomínek spolužáků nebo učitele

6. ročník

Žák:

- při hře s pravidly přijme změnu pravidel, sám nabídne změnu a její variace
- pro dramatickou hru využije reálnou, zástupnou i imaginární rekvizitu
- rozehraje situaci s předmětem a loutkou, zvládne s nimi vědomě jednat jako s postavou a vědomě vyjádří jejich jednání
- dokáže vstoupit do role a v herní situaci předvede, že umí přirozeně a přesvědčivě jednat
- v průběhu herního a jevištního jednání dodrží všechny zadané okolnosti situace
- vstoupí do rolí s drobnými charakterizačními rysy, vytvoří typové postavy a přirozeně v nich jako postava dokáže jednat
- při dramatické hře zareaguje z pozice své role na role ostatních spoluhráčů a učitele, zvolí vhodnou komunikační strategii vzhledem k rolím spoluhráčů

- dramatickou hru obohatí vlastními nápady, tvořivě rozvine podněty druhých a rozehraje situace včetně použití emocí
- převypráví hlavní situace zhlédnutého dramatického díla, popíše charaktery a motivy jednání postav a jejich význam v příběhu, s pomocí učitele pojmenuje téma
- zhodnotí svá i skupinová řešení problému, konfliktu a případně navrhne nové, vhodnější
- porovná herní situace se situacemi v reálném životě
- písemně zachytí zahranou etudu v dialozích

7. ročník

Žák:

- rozpozná témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlídne na ně z pozic různých postav se zřetelem na důsledky jednání postav
- nabídne vlastní náměty či témata pro společnou dramatickou hru
- zapojí se do prozkoumávání daných témat
- za pomocí otázek učitele pojmenuje hlavní problém nebo konflikt tématu a motivy jednání postav, téma příběhu
- zhodnotí, zda má všechny potřebné informace pro řešení problému
- navrhne způsob získání informací, které potřebuje k řešení problému, konfliktu
- navrhne kroky řešení problému, konfliktu
- zohlední téma, problém, konflikt z pozice jiné role/postavy a upraví své jednání podle toho
- domyslí, popíše, prezentuje možné důsledky jednán postav v určitých situacích
- prostřednictvím zadaných postupů a prostředků ztvární situace či její výsek tak, aby se v ní zkoumané téma zřetelně projevilo
- předvede inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele inscenační tvar dále upraví. Zhlédne prezentace svých spolužáků a zhodnotí je
- veřejně předvede výsledky skupinové nebo sólové práce – inscenační tvar, pro odpovídající okruh diváků (třída, škola, rodiče)
- převezme zodpovědnost za svěřený úsek práce při přípravě inscenace
- s pomocí učitele nabídne reflexi prezentace inscenačního tvaru a svůj podíl na něm z pohledu nabídnutých hledisek
- přijme hodnocení své práce a provede na jejím základě změny
- v rámci reflexe prezentace spolužáků pojmenuje téma, konflikty a vztahy postav, motivy jednání postav a zhodnotí některé aspekty prezentace (srozumitelnost jednání, čitelnost postav a jejich vztahů a motivů, konflikty a jejich řešení, sdělení tématu)

- vyjádří svůj zážitek ze zhlédnutého dramatického díla, rozliší na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy
- na základě vlastních diváckých zkušeností vysvětlí rozdíly mezi činohrou, operou a baletem a mezi hereckým a loutkovým divadlem

Předmět Divadelní výchova:

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- rozpozná dramatický text a jeho specifika a popíše je
- zorientuje se v jednoduchém dramatickém textu
- vstoupí do fiktivních a vytvářených dramatických situací
- vyjádří svůj názor na inscenaci a sdělí její hlavní myšlenku a téma
- zformuluje svůj názor na dramatické i jevištní postavy zhlédnuté inscenace
- zformuluje svůj názor na scénografii, scénickou hudbu
- zorientuje se v základní divadelní terminologii
- žánrově zařadí literární i dramatická díla, se kterými se v rámci výuky seznámil
- při dramatické hře a přípravě inscenace vědomě vybuduje pointu situace a díla
- přijme zodpovědnost za výsledek společné tvorby
- vnese svůj aktivní podíl do tvorby jednotlivých složek divadelní inscenace (dramaturgie, hudba, režie, rekvizita, loutka apod.)
- ovládne práci s rekvizitou a loutkou při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci
- zpracuje písemně drobný jevištní tvar a s využitím dramatických či loutkářských prostředků jej zrealizuje individuálně nebo ve skupině

Předmět Sólová jevištní tvorba a práce s textem:

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- samostatně vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (poezie, próza, dramatický text, námět, téma, …)
- sám vytvoří dle svých možností a schopností drobný literární nebo dramatický tvar
- vypracuje se stavbou jednoduché dramatické situace
- vytvoří jevištní postavu, pro kterou najde motivace jednání

- zpracuje vlastní námět
- vyhledá a nabídne texty i náměty
- předvede improvizaci na dané téma v rámci svých možností
- vystaví a zrealizuje vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesta, loutka, rekvizita aj.)

Předmět Pohybová a hlasová průprava:

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník

Žák:

- využije jazykových i mimojazykových prostředků
- využije vhodné pohybové, hudební a taneční prvky při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci
- zareaguje pohybem na hudbu v zadaném tématu, změní dynamiku i náladu pohybu, vyjádří svým pohybem téma i emoci
- zvládne mluvu na prostor, pojmenuje zásady hlasové hygieny
- pojmenuje základní fonetická pravidla (znělost a neznělost, asimilace hlásek)

Nepovinný předmět Meziročníkový soubor:
Vzhledem k tomu, že nejsou žáci do meziročníkového souboru zařazováni několik let po sobě, ale příležitostně dle potřeb inscenace, je vyloučeno zpracovat osnovy tohoto předmětu po ročnících**.**

Nepovinný předmět Příprava ke studiu:

Obsah výuky je individuálně upravován podle specifik daných zvoleným studiem žáka. Žák bude připravován v teoretické i praktické rovině.

Studium pro dospělé (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

<u>Postupová zkouška</u>:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení

Postupové a závěrečné zkoušky

Přípravné studium

1. – 2. ročník

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení

Základní studium I. stupně

1. – 6. ročník

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení

7. ročník

Závěrečná zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci absolventského veřejného vystoupení, během kterého žák prokáže a uplatní své zkušenosti a znalosti získané během studia v literárně-dramatickém oboru.

Základní studium II. stupně

1. – 3. ročník

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení

4. ročník

Závěrečná zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci absolventského veřejného vystoupení, během kterého žák prokáže a uplatní své zkušenosti a znalosti získané během studia v literárně-dramatickém oboru.

7.2.2. Vzdělávací oblast Recepce a reflexe dramatického umění

Ve vzdělávací oblasti Recepce a reflexe dramatického umění je žák veden ke vnímání a interpretaci divadelního díla (inscenace) a i jiných uměleckých děl a následně k jejich kritickému reflektování, ke schopnosti pojmenovat základní pozitiva a problémy divadelního představení. Žák je veden ke schopnosti reflektovat a kriticky nahlížet práci ostatních členů souboru i svou vlastní. Je rozvíjena jeho schopnost přijímat kritické názory a zároveň schopnost sdělovat své postoje i kritické postoje ostatním.

8. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V souladu s § 16 zákona č. 561/2004 Sb. a dále s vyhláškou č. 73/2005 Sb., resp. její novelou č. 147/2011 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných jsou do výuky na naší škole zařazováni také žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud prokážou potřebné schopnosti nutné ke studiu některého z vyučovaných oborů. Pro zařazení těchto žáků do výuky je rozhodující doporučení školských poradenských zařízení, pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogická centra, která zajišťují diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb.

Tyto žáky vyučujeme speciálními pedagogickými postupy a alternativními metodami, současně zohledňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáka. Umožňujeme využívat všech podpůrných opatření při vzdělávání těchto žáků a úzce spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka, s PPP a SPC. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky, důraz je kladen na přiměřený a rovnoměrný rozvoj klíčových kompetencí.

Žáci jsou vyučováni v souladu se školním vzdělávacím programem, učební osnovy jsou přizpůsobeny individuálním potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, případně je vypracován individuální vzdělávací plán. Zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání.

Individuální vzdělávací plán (IVP) se vypracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, nejčastěji se speciálním pedagogickým centrem, které diagnostikuje speciální vzdělávací potřeby žáka a navrhuje míru podpůrných opatření. Při zpracování IVP spolupracují s učitelem příslušného studijního zaměření a ostatními vyučujícími zákonní zástupci žáka, IVP je vypracován na základě jejich žádosti, kterou předloží řediteli školy.

Za zpracování IVP odpovídá ředitel školy, který na základě povolení vzdělávání podle IVP vydá „Rozhodnutí o povolení vzdělávání žáka/žákyně podle individuálního vzdělávacího plánu".

Vzdělávání na základě IVP se týká širokého spektra žáků, a proto je nezbytné respektovat při vzdělávání vždy individuální rozvoj osobnosti žáka a zohlednit jeho potřeby a možnosti.

9. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního uměleckého vzdělávání probíhá v souladu s § 17 zákona č. 561/2004 Sb. a dále s vyhláškou č. 73/2005 Sb., resp. její novelou č. 147/2011 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Výuka těchto žáků vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování. Stěžejním pro práci s nadaným žákem je zkušenost a obeznámenost vyučujícího s mírou a typem nadání konkrétního žáka. Právě vyučující je zpravidla ten, který rozpozná a identifikuje mimořádné nadání.

Vzdělávací obsah pro výuku mimořádně nadaného žáka je možné individualizovat a navrhnout takové metody a formy práce, které v co nejvyšší míře podpoří rozvoj nadání a rozšíří základní učivo do hloubky v souladu se školním vzdělávacím programem.

Na základě § 109 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb. a vyhlášky č. 71/2005 Sb., resp. její novely č. 70/2019 Sb. § 1 odst. 5 je také možné nabídnout žákům studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. To je určeno pro žáky s hlubším zájmem o daný obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

9.1. Kontrahová zkouška

Dle Vyhlášky 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání a §4 odst. 2 - Nadaného nebo mimořádně nadaného žáka lze na konci prvního pololetí nebo na konci druhého pololetí přeřadit do některého z vyšších ročníků bez absolvování předchozího ročníku či ročníků, a to při úspěšném vykonání postupových zkoušek ze všech povinných předmětů. O způsobilosti žáka absolvovat kontrahovou zkoušku rozhoduje třídní učitel, který podá žádost ředitelce školy, v níž sepíše důvod podání žádosti a dosavadní úspěchy, výsledky žáka, na jejichž základě se bude rozhodovat, zda bude žák připuštěn ke kontrahové zkoušce či nikoliv.

Pokud žák dosahuje úspěchů a je připuštěn ke kontrahové zkoušce, vykoná ji před odbornou komisí, jež je tvořena pedagogy daného studijního zaměření a nástrojového oddělení, do něhož žák spadá. V čele této komise zasedá ředitel školy, který je rovněž předsedou komise.

Kontrahová zkouška probíhá ze všech povinných předmětů. Žák během kontrahové zkoušky vykoná platné ročníkové výstupy za ročník, o jehož přeskočení žádá. Například žák studující 2. ročník I. stupně žádající o kontrakci do 4. ročníku I. stupně splní během kontrahové zkoušky ročníkové výstupy v rozsahu učiva za 3. ročník I. stupně ze všech povinných předmětů, tedy včetně předmětu hudební nauka. Zkouška z hudební nauky proběhne formou písemného testu v den konání kontrahové zkoušky za přítomnosti pedagoga hudební nauky. Kontrahová zkouška se bude vykonávat na konci 2. pololetí.

9.2. Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubším zájmem o hudební obor, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením a jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium. Je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně. Tito žáci prokáží předpoklady pro splnění vzdělávacího obsahu definovaného v ŠVP pro studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

O způsobilosti žáka získat studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin rozhoduje ředitelka školy. Třídní učitel podá návrh vedení školy. V ní sepíše dosavadní úspěchy a výsledky žáka. Žák obhájí své schopnosti ověřovací zkouškou pro studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin ke konci 2. pololetí před komisí, která je složená z pedagogů daného oddělení, ředitelky a zástupců školy. Předsedou komise je ředitelka školy. Na základě této zkoušky a rozhodnutí ředitelkou školy, bude žákovi přidělena či nepřidělena možnost studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

Nesplní-li žák dané předpoklady na odpovídající úrovni, pokračuje ve studiu bez rozšířeného počtu vyučovacích hodin. Jedná-li se pouze o přechodnou stagnaci, může se o něj v průběhu studia znovu ucházet.

Splní-li žák podmínky k získání studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, plní zároveň vzdělávací obsah Učebního plánu daného studijního zaměření, a navíc naplňuje vzdělávací obsah Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Postupovou zkoušku žák vykonává na základě Učebního plánu – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin daného studijního zaměření.

Žák, jenž bude žádat o studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin prvně, vykoná na konci 2. pololetí postupovou zkoušku za vyšší ročník učebního plánu daného studijního zaměření. (Například, žák 2. PS žádající o studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin vykoná na konci 2. pololetí postupovou zkoušku za 1. ročník daného studijního zaměření základního učebního plánu).

10. Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy

10.1. Zásady a způsob hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí vyhláškou č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 197/2016 Sb. a vyhlášky č. 70/2019 Sb. Hodnocení žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací. Žáci naší školy jsou hodnoceni systematicky a průběžně minimálně jedenkrát za měsíc.

Hodnocení slouží k posouzení žákova individuálního vývoje, postupu, posunu a má charakter popisu úrovně žáka vzhledem ke stanoveným cílům a k žákovým individuálním schopnostem. Při hodnocení je vždy uplatňován pedagogický takt. Učitel hodnotí to, co žák zvládl, hodnotí realisticky a vytváří atmosféru vzájemné důvěry a pochopení.

Důležitou funkcí hodnocení je „zpětná vazba“, která se uplatňuje jako hodnotící a slouží žákovi ke korekci další činnosti, ke srovnání a k dalšímu osobnímu sebehodnocení. Při podávání zpětné vazby klademe důraz na pozitivní formulaci, která žáka nesmí vést k pocitu bezmocnosti, ale má jej dále motivovat. V průběhu hodnocení či získávání informací ke zpětné vazbě učitel vytvoří odpovídající podmínky.

Sebehodnocení je součástí procesu hodnocení žáka a směřuje k posílení žákovy osobnosti, ale i k vlastní korekci určitého výkonu. Ústní hodnocení je prováděno rovnoměrně v průběhu výuky.

Každému hodnocení žáka předchází jasné a srozumitelné seznámení žáka s požadavky a cíli hodnocení.

Při práci s chybou je uplatňováno vyhledávání chyb, určení typu chyby, vysvětlení chyby a jsou jasně formulovány možnosti nápravy. Chyba je chápána jako prostředek dosažení vyšší kvality výkonu.

Klasifikace je na naší škole prováděna známkou. Výsledná známka je vždy stanovena na základě všech podkladů, přihlíží se k individuálním schopnostem žáka.

Na konci prvního a druhého pololetí může žák obdržet třídní pochvalu. Na konci druhého pololetí může žák získat pochvalu ředitelky školy za mimořádné studijní výsledky v průběhu celého školního roku a dále za výbornou reprezentaci školy v soutěžích.

Kritéria hodnocení žáků

Podklady pro hodnocení a klasifikaci vzdělávacích výsledků získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavně sleduje výkon žáka a jeho připravenost na výuku;
- kontroluje, zda žák zvládá výstupy jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci svých individuálních možností;

- hodnotí, zda žák má schopnost vykonávat činnosti smysluplně a přistupuje k problémům tvůrčím a zodpovědným způsobem;
- hodnotí úroveň interpretace při vystoupeních či zkouškách;
- hodnotí úroveň veřejné prezentace žáka, zvláště u nehudebních oborů (výstavy, představení);
- rozhovorem se žákem a jeho zákonnými zástupci.

V případě použití *klasifikace* v jednotlivých předmětech je žák hodnocen na vysvědčení těmito stupni prospěchu:

- výborný;
- chvalitebný;
- uspokojivý;
- neuspokojivý.

Na konci prvního a druhého pololetí je žák celkově hodnocen těmito stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním;
- prospěl(a);
- žák(yně) neprospěl(a).

Kritéria pro klasifikaci:

- **výborný:**
  - zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku;
  - pohotové vykonávání požadovaných intelektuálních i motorických činností;
  - výsledky činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky;
  - kreativní přístup ke studiu;
  - vlastní invence, originalita, samostatnost, soustředěnost a pečlivost;

- **chvalitebný:**
  - zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku;
  - ve výsledcích činnosti se objevují nedostatky;
  - malá soustředěnost a ledabylý přístup;

- **uspokojivý:**
  - nedostatečné zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku;
  - nedostatky při vykonávání činností, chybování;
  - nesoustředěnost při práci, nesplnění úkolu;

- **neuspokojivý:**
  - nezvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku;
  - neochota ke spolupráci, nesamostatnost, časté nesplnění úkolů;
  - úroveň dovedností není předpokladem pro práci ve vyšším ročníku.

10.2. Oblasti vlastního hodnocení školy

Cíle a kritéria vlastního hodnocení školy

Cíle a hodnoty, které si škola klade před sebe, vytvářejí její obraz ovlivňující pověst školy na veřejnosti a prezentují její kvalitu. Hlavním cílem vlastního hodnocení školy je zhodnocení stavu – informace o tom, jak ŠVP podporuje práci učitelů, jaké je prostředí, v němž je realizována výuka atd. Účelem je zjistit aktuální informace, které budou využity jako zpětná vazba, jejímž prostřednictvím je zefektivňován proces výuky, zkvalitnění školního vzdělávacího programu a utváření klíčových kompetencí žáků.
Hodnocení je zpracováváno prostřednictvím výročních zpráv.

Oblasti vlastního hodnocení školy

1. Podmínky ke vzdělávání (materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání).
2. Průběh vzdělávání.
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání).
4. Výsledky vzdělávání žáků.
5. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
6. Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům, soulad ŠVP s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Nástroje hodnocení:

1. rozbor pedagogické dokumentace;
2. ankety a dotazníky pro žáky, učitele (autoevaluační zpráva), rodiče;
3. rozhovory s učiteli, rodiči;
4. výsledky soutěží a přehlídek;
5. hospitace – dle plánu kontrolní činnosti